119

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

2004

ՄԱՏԵՆԱԴ[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1837 [illegible]

№ 215

2004

ՕՐԻՆԱԿ
ԱՄԵՆԱՅՆ
ԹՂԹՈՑ

[illegible]

Ի Հայրապետութեան Տեառն և Տեառն
Եփրեմի ամենայն Կաթուղիկոսի
Հայոց։

Եւ ի Պատրիարքութեան սրբոյ Երուսաղէմի
տեառն Թէոդորոսի Ձեռնադրեաց
արք Եպիսկոպոսի։

Վեհափառ Հրամանաւ տեառն
Աբրահամու սրբազն և մեծազգի
արք Եպիսկոպոսի, արժանաւորին Պատ-
րիարքի Թագաւորեալ մայրաքա-
ղաքիս Կոստանդնուպօլսոյ։

Նորոգ աշխատասիրութեամբ [illegible]
[illegible]

Ի Տպարանի Յովհաննիսեան Պօղոսի։

Ի Թուին ՌՄԿԳ

1814 Ի Կոստանդնուպօլիս։

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ
БИБЛИОТЕКА
Г. И. ХАЛАТЬЯНЦА
Գ. ԽԱԼԱԹԵԱՆՑ

Որք 'ի քրիստոս մկրտեալ ցայք·
Յաւրհնի լերուք զի փրկէ ցայք·

Սկսանի ժամերգութիւն Տէր Միջօրէականն։
Տանին զնուրամծին երեխայն 'ի պաշտօն եկե-
ղեցւոյն, եւ ասէն։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՀՈ
գեղ սուրբ Նշանաց
Ճշմարիտ։

Ողորմեա ինձ ած ըստ մեծի ողոր"։
ղութ-եան ըստ ասա։

Փառք Հօր"։ Այժմ եւ յա"։ Օրհնու"։

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, եւ ոչ
զբօսան աչք իմ։ Ո՛չ գնացի ես ընդ
մեծամեծս, եւ ոչ ընդ այնոսիկ որք
սքան

սքանչելի էին քան զիս։ Բայց թէ
խոնարհեցոյց ես ոգի մանուկ հաստա-
ցեալ ՚ի ստենէ մօր իւրոյ. և դարձ-
նի անդրէն ՚ի նոյն։ Այլ հպարտա-
ցուցի արդեօք զանձն իմ, որպէս
եղեցի հատուցումն անձին իմոյ, յու-
սացաւ իսրայէլ ՚ի տէր յայսմհետէ
մինչև յաւիտեան։ Փոխ. Երէյս չրշնէ։

Փառք հօր"։ Այժմ և"։ Օրհնեալ"։

Առ քեզ տր համբարձի զանձն իմ,
ած իմ ՚ի քեզ յուսացայ, մի ամաչե-
ցից, և մի ծիծաղեսցին զինև թշնա-
միք իմ։ Ամենեքեան որ համբերեն
քեզ մի ամաչեսցեն, այլ ամաչեսցեն
անօրէնք յունայնութե իւրեանց։
Զճանապարհս քո տր ցոյց ինձ, և
զշաւիղս քո ուսո ինձ։ Առաջնոր-
դեա ինձ ՚ի ճշմարտութեան քում և
ուսո զիս, զի դու ես ած փրկիչ իմ։
և ես քեզ համբերի զօրհանապազ։
Յիշեա տր՝ զգթութիւն քո և զողոր-
մութիւն որ ենն յաւիտենից։ Զմեղս
ման

մանկութեն իմոյ և զանգիտութեան
իմոյ մի՛ յիշեր ։ այլ յիշեա՛ զիս տէր
ըստ ողորմութեն քում՝ վա՛ն քաղցրու-
թեն քո , զի քաղցր և ուղիղ ես տր ։
Վա՛ն այսորիկ օրէնսդէտ առնես ըղ-
մեղաւորս 'ի ճանապարհի , առաջնորդ
դես հեզոց 'ի դատաստանի ։ ուսու-
ցանես հեզոց զճանապարհս քո ։
Ամենայն ճանապարհք տն ողորմութի
և ճշմարտութեամբ են այնոցիկ , որ
խնդրեն զուխտ և զվկայութի նր ։
Վա՛ն անուան քո տր քաւեա՛ զմեղս
իմ՝ զի բազում եղեն ։ ո՞վ է մարդ որ
երկնչի 'ի տնէ , օրէնսդէտ առնէ
զնա 'ի ճանապարհ յոր և հաճեցաւ ։
Անձն նր 'ի բարութեն հանգիցէ , և
զաւակ նր ժառանգեսցէ զերկիր ։
Զօրութի է տր երկիւղածաց իւ-
րոց , և զկտակարանս իւր ուսուցա-
նէ նց ։ Աչք իմ յամ ժամ առ տր . և
նա՛ հանէ յորոգայթէ զոտս իմ ։
Նայեա՛ առ իս և ողորմեա՛ ինձ , զի
միամօր և աղքատ եմ ես ։ Նեղութիւնք

սրտի իմոյ բազում եղեն յոյժ, և'ի վշտաց իմոց հան զիս. Տես զխոնարհութիւն իմ և զվաստակս իմ, և թող ինձ զամ՟ զմեղս իմ։ Տես զթշնամիս իմ զի բազում եղեն, ատելուն՟, զոր 'ի նանիր ատեցին զիս. Պահեա՛ զանձն իմ և փրկեա՛ զիս, և մի՛ յամօթ եղէց զի յուսացայ 'ի քեզ. Անմեղք և ուղիղք կցորդք եղեն ինձ, և ես քեզ համբերի. փրկեա՛ ա՟ծ զիղ՟ յա՟մ նեղութե՟ց նր՟.

Փառք հօր": Եւ այժմ": Օրհնեա".

Ապաստ արա ինձ տ՟ր, զի ես յան".
Փորձեա՛ զիս տ՟ր և քննեա՛ զիս.
Ողորմութի՟ն քո տ՟ր առաջի աչաց".
Ո՛չ նստայց ես յաթոռս նանրաց".
Ատեցի՛ ես զժողովս չարաց. և".
Լուացայց սրբութ՟բ զձեռս իմ. և".
Լսել ինձ զձայն օրհնութե՟ քո. և".
Տ՟ր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո".
Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշ".
Որոց ձեռք խուրեանց յանօրէնու".

Լսս

(Կաչք Մ՟նջուբեան)

Ես յանբծութեան իմում գնացի։
Ոտն իմ կացցէ յուղղութն․ յեկե։

Փառք հօր։ Առ եւ ես։ Օրհնեա։

Տէր լոյս իմ եւ կեանք իմ․ եւ յոյս։
Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել։
Եթէ պատրաստեսցի ՚ի վր̃ իմ պա։
Զմի խնդրեցի ՚ի տեառնէ, եւ զայն։
Տեսանել ինձ զվայելչութի տն․ եւ։
Ծածկեաց զիս ՚ի խորանի իւր։
Ի վիմէ բարձր արարեր զիս․ եւ։
Շուրջ եղէց եւ մատուցից ՚ի խո։
Լուր տր ձայնի իմում զի կարդա։
Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո։
Օգնական իմ լեր տր եւ մի՛ անար։
Հայր իմ եւ մայր իմ թողին զիս։
Օրէնսդիր արա զիս տէր ՚ի ճա։
Մի թշնամեաց իմոց մի՛ մատներ։
Յարեան ՚ի վր̃ իմ վկայք մեղաց։
Հաւատացի տեսանել զբարու։

Փառք հօր Ե։ Այժմ Ե։

(Կարէ Մէհրաբեան)

[illegible] ի փոփոխոյ [illegible] . եւ առէ , շարականս:

բկ Երրորդութիւն անբաժանելի եւ զօրութիւն երկնային լոյս ծագեալ յաշխարհ՝ . Նըմա՛ ՃՃ Հանցուք զօրհնութիւս երգել.

Որ էջն յերկնից այսօր եւ հանգեաւ յառաքեալսն ճշմարիտ մեր Հոգին՝ . Նըմա՛ ՃՃ հանցուք՝ .

Որ ի խորհուրդս վերնատանն՝ այսօր ընդ իջանել յառաքեալսն ծանուցաւ մարգարէին . Նըմա՛ .

[illegible]

Պահպանեա զնարոտս քո Տէր մեր ընդ հովանեաւ . Հայր մեր որ .

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա .

Տէր Տէր մեր՝ որ զհեռացեալս ՚ի քէն զազգս մարդկան , զանկեալս ՚ի դրախտէն փափկութեան՝ ոչ անտես արարեր .

Եւ մեզ գթացեալ խոնարհեցար 'ի քումդ բարձրութենէդ 'ի մեր նուաստութիս, առնլով զբոլոր մեր բնութիւն բաց 'ի մեղաց: Զարչարանօք և մահու խաչին զմերկութիւն մեր և զդարձ գնեալ, վերստին շնորհեցեր մեզ կենդանութիւն: Ընկալ և այժմ մարդասէր տէր՝ զբարեխօսութիւն ստեղծուածոյս քո, որ դիմեաց մերձենալ 'ի տէր և 'ի ճշմարիտ աստուածութիւնդ քո քրիստոնէից անուն յանձին կրելով: Սրբեա զսա յաղտեղութենէ մեղաց: և ազատեա 'ի ծառայութենէ սատանայի: Եւ տուր սմա զօրութիւն և օգնականութիւն սրբամանաւորիլ և հաստատեա 'ի մաքրութիւն սուրբ աւազանին, և 'ի ժառանգութիւն երկնից արքայութեդ, անէրամբեդ մերով յիսուսիւ քրիստոսիւ: Ընդ որում հօր՝ միանգամայն և հոգւոյդ սրբոյ՝ վայելէ փառք իշխանութիւն:

Եւ եւս խաղաղու: Զսան երեխայիս աղաչեսցուք զմարդասէրն ած, զի

ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան իւրում . և արժանաւորեսցէ զսա լուացման վերստին ծննդեան , և զգեստու անապականութե. Եւ զուգաթուեսցէ զսա ընդ հաւատացելս անուան իւրոյ . և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութե իւրով: Ամենակալ տէր աստուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Եւ քահանայն ասէ զ̃ տր̃ օրհնեա:

Աղօթք.

Ո՛չ կամիս մարդասէր տէր՝ զընծայեալս քեզ զերեխայս զայս , և սրբեա՛ զըմբռնա և զխորհուրդս սորա յամ̃ ներգործուենց հակառակորդին: Եւ արժանի՛ արա զսա ՚ի ձեռն տր̃ աւազանին լուանալ զչնուե̃ մեղաց իւրոց, և նորոգիլ լուսով շնորհաց քոց: Օ՛ իւ և սա մեզ հանդերձ փառաւորեսցէ զհայր և զորդի և զսբ̃ հոգի . այժմ և":

Եւ նա խաղաղա": Սասն քաւութե մեղաց և թողութե յանցանաց , և

 իջա

իշխանելոյ ողորմութ՟ն ա՟յ ՚ի վ՟ր երե-
խոյիս՝ զմ՟եր աղաչեսցուք.

Ապա ժողովուրդն ասէ գ՟ Տ՟ր ողորմեա.

Աղօթք.

Տ՟ր ա՟ծ մ՟ծ՝ և փառաւորեալ յա՟մ
արարածոց, ՚ի քո ահաւոր և ամենա
զօր անուանդ ապաւինեալ ծառայս
քո, խոնարհեցոյց զգլուխս իւր ան-
ուան քում տ՟էր. որում կրկնի ա՟մ
ծունր երկնաւորաց և երկրաւորաց
և սանդարամետականաց. և ա՟մ լե-
զու խոստովան լինի, եթէ տ՟ր է յ՟ս
ք՟ս ՚ի փառս ա՟յ հօր. Արդ՝ յայդմ
ահաւոր անուանէդ մասն հաղորդու-
թե՟ն ընկալցի սա. որ հալածեաց զխա-
բէութի՟ն սատանայի, և զա՟մ որոգայ-
թըս մոլորութեան նո՟ր խափանեաց.
Նայեա՛ տ՟ր ողորմութ՟բ քով ՚ի սա.
Մերժեա՛ և հեռացո՛ ՚ի սմանէ ամենա
յաղթ կոչմամբ անուան քո ՚ի վերայ
սորա, զխորհուրդս՝ զբանս և զգոր-
ծըս, և զա՟մ խաբէութի՟ս չարին, որով

սովո՛ր

տուեալ է խաբել և կորուսանել զմարդիկ։ Ով զի զարհուրեալ 'ի յաղթող անուանէդ քումմէ, տագնապեսցի և տանջեսցի աներևոյթ տանջանօք. և նորդմամբ հեռացեալ 'ի սմանէ, այլ մի՛ ևս դարձցի 'ի սա։ Լցո՛ զսա երկնային շնորհօքդ, և զօրացո՛ ամենաբարի կոչմամբ քրիստոնեայ անուանելով. և արժանի՛ արա զսա մկրտութեան վերստին ծննդեան սբ աւազանին։ Եւ ընդունելով զհոգիդ քո սբ, մարմին և անդամ եղիցի եկեղեցւոյ քում սբյ։ Եւ անարատ քրիստոնէութեամբ կրօնաւորեալ յայսմ կենս, հանդերձելոց բարեացդ հասցէ ընդ ամ սբս քո։ Փառաւորելով զանփոփոխելի երրորդութիւնդ քո, այժմ և միշտ և յաւիտեանս։

Ապա քահանայն երեք ծունր կրկնէ և ասէ։

'Ի քեզ անկեալ եմ յարգանդէ. յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ած իմ.

Ապա ասէ զերեկոյն ՚ի գիրքն, դառնայ ցժողովուրդն՝ և ասէ.

Հրաժարիմք ՚ի սատանայէ՝ և յամ՚.

Ապա դառնայ ցարևելս՝ և ասէ.

Դառնամք ՚ի լոյս ած գիտութե.

Հաւատամք յամենասուրբ երրորդութիւնն՝ ՚ի Հայր, և յՈրդի, և ՚ի սուրբ Հոգին. Զաւետումն գաբրիէլին, ըզծնունդն քո, զմկրտութին, զչարչարանսն, զխաչելութիւնն, զթաղումն երեքօրեայ, զյարութիւնն, զաստուածապէս համբարձումն, զնստիլն ընդ աջմէ հօր, զահաւոր և զփառաւորեալ զմիւսանգամ գալուստն՝ խոստովանիմք և հաւատամք.

Աւետարան. Օրհնէ.

ՄԷՋ Աւետարանն ՅՈՎՀ ... Մա".

Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին ՚ի գալիլեա ՚ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղև նոցա յս. իբրև տեսին զնա՝ երկիրպագին նմա. և ոմանք յերկ-

ուացան. Եւ մատուցեալ յ̅ս խօսե-
ցաւ ընդ ն̅ս՝ եւ ասէ. տուաւ ինձ
ամ̅ իշխանութիւն յերկինս եւ յերկրի.
որպ̅ առաքեաց զիս հայր, եւ ես առա-
քեմ զձեզ. Գնացէք այսուհետեւ՝
աշակերտեցէք զամ̅ հեթանոսս. մկ-
րտեցէք զն̅ս յանուն Հօր՝ եւ Որդ-
ւոյ՝ եւ Հոգւոյն ս̅բյ. Ուսուցէք ն̅ց
պահել զամ̅՝ որ ինչ պատուիրեցի
ձեզ. Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ
եմ զամ̅ աւուրս՝ մինչեւ ՚ի կատարած
աշխարհի.

Հաւատամք ՚ի մի ա̅ծ ՚ի հայրն ամե-
նակալ, յարա".

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յա-
ռաջ քան զյաւիտեանս. եր".

Եւ եւս խա". Եւ եւս հաւատով աղա-
չեսցուք եւ խնդրեսցուք ՚ի տ̅է ա̅յ
եւ ՚ի փրկ".

Տ̅ր մեր եւ փրկիչ յ̅ս ք̅ս. որ մեծ".

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Խաղաղութեամբ քով ք̅ս փրկ".

Հայր մեր որ յերկ".

Ալէլուիա ալէլուիա.

Խոստովան եղերուք Տն՟ զի բա''.
Ասասցէ տունն Իսրայէլի զի բա''.
Ասասցէ տունն Ահարոնի զի յա''.
Ասասցեն երկիւղածք Տն՟ զի յա''.
Ի նեղութեան կարդացի առ Տր՟. և լո՛ւաւ ինձ յանդորր. Տր՟ է իմ օգնական, և ես ոչ երկեայց. զի՞ արասցէ ինձ մարդ. Տր՟ է իմ օգնական, և ես տեսից ի թշնամիս իմ. Բարւ՛ք է յուսալ ի Տր՟ քան յուսալ ի մարդիկ. բարւ՛ք է յուսալ ի Տր՟ քան յուսալ յիշխանս. Ամենայն ազգք շրջեցան զինեւ, և անուամբ Տն՟ յաղթեցի նց՟. Շրջելով շրջեցան զինեւ, պաշարեցին զիս իմիասին, և անուամբ Տն՟ վանեցի զնս՟. Շուրջ եղեն զինեւ որպէս մեղուք, վառեցան բորբոքեցան որպ՟ փուշք ի հուր, և անուամբ Տն՟ մերժեցի զնս՟. Ի մերժելն գլորեցայ՝ և եղէ մերձ ի գլորել. և տէր իմ ընկալաւ զիս. Զօրութ՟ իմ և օգնութի՛ իմ Տր՟, և

եղև

եղեւ ինձ 'ի փրկութիւն : Ձայն ցըն-
ծութեան փրկութեան՝ 'ի յարկս արդարոց.
Աջ տն արար զօրութիւն, աջ տն բարձր
արար զիս , եւ աջ տն արար զօրութիւն.
Ոչ մեռայց , այլ կեցից եւ պատմեցից
զգործս տն. Խրատելով խրատեաց
զիս տէր , եւ 'ի մահ ոչ մատնեաց .
Բացէք ինձ զդրունս արդարութեն
զի մտից ընդ այն , եւ խոստովան եղէց
տեառն .

Ս[illegible]

Այս դուռն տն է , եւ արդարք մը-
տանեն ընդ սա . Խոստովան եղէց
քեզ տր զի լուար ինձ , եւ եղեր ինձ
'ի փրկութիւն . Վէմն զոր անարգեցին
շինողքն , նա եղեւ գլուխ անկեան.
'Ի տեառնէ եղեւ այս , եւ է սքանչելի
առաջի աչաց մերոց . Այսօր է զոր
արար տր , եկայք ցնծասցուք եւ ու-
րախ եղիցուք 'ի սմա. Ո՛վ տր փրկեա՛,
ո՛ տր առաջնորդեա՛ . օրհնեա՛լ որ գա-
լոցդ ես յանուն տն , եւ օրհնեցաք ըզ

քեզ ՚ի տանէ ած։ Տր ած մեր երեւե
ցաւ մեզ, արարէք տօնս ուրախութեան
կանխաւ, մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ։
Ա՞ծ իմ ես դու խոստովան եղէց քեզ։
ած իմ ես դու՝ եւ բարձր արարից
զքեզ։ Խոստովան եղէց քեզ տր զի
լուար ինձ, եւ եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն։
Խոստովան եղերուք տն, զի բարի
է՝ զի յաւէ"։

Շարական․ դկ․

Ողորմութեան քո զդուռն բաց մեզ
տր․ եւ արժանի արա զմեզ լուանալն
յօրինաց քոց ընդ սուրբս քո։
Ապաստարանեալ քո օթեւան նորա եղեց
քոց․ ընկալ եւ զմեզ փրկելոց յորդե
գրութիւն ճգնաւորութեան կենաց։
Անուանել քո յաւիտենի դասաւոր ասեղ
խնամօքն յարարչութեան քո․ բարեխօ
սութբ եւ աղօթիւք սբ ծնողին աւո
րացն։

(Կոդէ Անտոնեան)
9530-57

Աղաղակեցէք առ տր ամ երկիր ·
ծառայեցէք տն ուրախութբ ·
Սէ եկեղեցեաւս աղաչեմ"։
դ-ձ ՚Ի մէջ տաճարիս և առաջի ածյս"։
[illegible]
Արեգա՛կն արդարութեն քս՝ ծա-
գեալ յաշխա՛րհս՝ հալածեաց ըզ-
խաւա՛րն ա՛նգի՞տութե՛՝ · և յետ մա-
հու և յարութեն համբարձաւ առ
հա՛յր յո՛րմէ՛ ծա՛գեաց՝ · որ երկրպա-
գի յերկնաւորաց և յերկրաւորաց
ընդ հօ՛ր և ս՛րբ հո՛գւոյն՝ · վ՛ս և մե՛ք
երկիրպագանեմք հօր՝ հոգւո՛յ և
[illegible]։ Որ փոխանա՛կ ծոցածին
բանի՛ն որ է՞լ յե՛րկինս առաքե-
ցաւ աւետիքըն հօ՛ր ի՝ բարձանց հո-
գի՛ն ճը՛շմա՛րտութե՛ , մխիթարել
զորս յաղամոյ տըրտմեցելոց և հրա-
զը՛նե՛լ զըն՛տրեա՛լ դասս առաքելոց՝ ·
վէ՛րոյ։ Այսօր տըրտմեալսն և գի-

չե

ջերմային լուծան երկմտունք ծնընդեան
նախամօրն · քանզի ըզ ծնեալըն
մարմնով իմաց և յապականութեն ·
վերբնութին ծնանի հոգին յորդւոյ լու-
սոյ հօրն երկնաւորի · վերոյ և՛՛։

Նմանա փառաւոյն շէսրի օծութեան ՚ի յեսուն
էսէ , և առչատաւն աւէ։

Նուա նոա խոսու՛՛։ Մ՜ իջանելոյ շնոր-
հաց հոգւոյն նէյ ըստ իւղոյս այսու-
րիկ՝ զոր աղաչեսցուք։

Նու փառանոյն աւէ ... ... · և ապա-
ղաշխեա ·

Օրհնեալ ես տէր ած ամենակալ, որ
ընտրեցեր քեզ նոր ժողովուրդ ՚ի
քահանայութիւն և ՚ի թագաւորութիւն ·
յազգս ծէ , ժողովուրդ սեպհական ·
ըն որում նմանութեն յառաջագոյն օծեր
զքահանայս զմարգարէս և զթագա-
ւորս ամենայնէ այսպիսի իւղով։ Նու-
այժմ աղաչեմք զքեզ տէր բարերար ,
առաքեա զշնորհս ամենայնէ հոգւոյդ
ընդ իւղոյս․ զի որ օծցի, եղիցի նմա
՚ի

'ի սրբութիւն հոգեւոր իմաստուն . 'ի նահատակութիւն եւ 'ի յաղթութիւն հակառակամարտին։ 'Ի զօրութիւն պատուիրանապահութեն առաքինի գործոց, եւ յամենակատար հրահանգս եւ 'ի կր- թութիւնս քրիստոսապաշտութեն։ Ով զի լուսաւորեալ մտօք կեցցէ յայսմ աշխարհիս 'ի փրկութիւն անձին իւրոյ, 'ի պատիւ եւ 'ի փառս ամենամեծ երրորդութեանդ։ Եւ արժանի լիցի հասանել վիճակի ժառանգութեան արքայն 'ի լոյս։ Փառաւորել զՀայր եւ զՈր"։

Մ.րչանէ զՀօրն յաստուածն խաչանման
ասէ ։

Զայն տն 'ի վեր ջուրց · եւ տծ փա"։
Մատուցէք տն որդիք այ · մա"։
Մատուցէք տն զփառս եւ զպա"։
Զայն տն 'ի վեր ջուրց · եւ տծ փա"։
Զայն տն զօրութեանց · եւ ձայն"։
Զայն տն փշրէ զմայրս , եւ ման"։
Մանրեսցէ զնոսա որպէս զմատաղս"։
Զայն տն հատանէ զբոց 'ի հրոյ"։
Զայն տն հաստատէ' զեղջիւրս"։

(Կոչէ Մխիթարեան)

'Ի տաճարի նր̅ ամենեքեան ասաս"։
Տէր զջրհեղեղս նստուցանէ՝ և"։
Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւր"։

Ընթերցուած Եզեկիէլէ մարգարէէ։

Այսպէս ասէ Տր̅. և ցանեցից 'ի վերայ ձեր ջուր սուրբ, և սրբեսջիք յամենայն պղծութեանց ձերոց, և յամենայն կռոց ձերոց սրբեցից զձեզ։ Եւ տաց ձեզ սիրտ նոր, և հոգի նոր նորոգեցից 'ի ձեզ. և հանից զսիրտ քարեղէն 'ի մարմնոյ ձերոյ, և տաց ձեզ սիրտ մարմնեղէն. և զհոգի իմ տաց 'ի ձեզ. Եւ արարից՝ զի յարդարութիւնս գնասջիք, և զիրաւունս իմ պահիցէք և առնիցէք զնոսա, և բնակիցէք յերկրին զոր ետու հարցն ձերոց. և եղիջիք ինձ 'ի ժողովուրդ, և ես եղէց ձեզ յԱստուած։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Գաղատա"։

Ապա օրէնքն դաստիարակք եղեն մեզ 'ի Քրիստոս, զի 'ի հաւատոյն արդարասցուք. Այլ իբրև եկին հաւատքն, ոչ ևս ընդ դաստիարակաւ

եմք

եմք . քանզի ամենեքեան որդիք այ
էք, հաւատովք յի. Որք միանգամ
'ի քս մկրտեցայք, զքս զգեցեալ էք.
Չիք խտիր, ոչ Հրէի, և ոչ հեթանոսի.
ոչ ծառայի, և ոչ ազատի. ոչ արուի, և
ոչ իգի. զի ամենեքեան դուք մի էք
'ի քս յի. Ապա եթէ դուք քի էք,
ուրեմն աբրահամու զաւակ էք, ըստ
աւետեացն ժառանգք.

Ալէ" ալէ". Տր հովուեսցէ զիս",

Աւէ, Աւետարան. Յէ. ՔԷ. որ ըստ Յօհան".

Եւ էր՝ այր մի 'ի փարիսեցւոց ան-
ուի, Նիկոդիմոս անուն նր, իշխան
Հրէից. Սա եկն առ յս 'ի գիշերի
և ասէ ցնա. ռաբբի՛ գիտեմք թէ յայ
եկեալ ես վարդապետ. զի ոչ ոք կա-
րէ զայդ նշանս առնել՝ զոր դու առ-
նես. եթէ ոչ այծ իցէ ընդ նմ.
Պատասխանի ետ յս՛ և ասէ ցնա.
ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք
ծնցի վերստին, ոչ կարէ մտանել յար
քայութիւն այ. Ասէ ցնա նիկոդիմոս.

(Կարգ Մ՛կրտութեան)

զիա՞րդ կարէ մարդ ծնանիլ՝ որ ծերն
իցէ. մի թէ մա՞րթ ինչ իցէ անդրէն
յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել
և ծնանիլ։ Պատասխանի ետ Յս̃՝ և
ասէ. ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ
ոք ծնցի ՚ի ջրոյ և ՚ի Հոգւոյ, ո՛չ կարէ
մտանել յարքայութիւն այ̃։ զի ծնեալն
՚ի մարմնոյ՝ մարմին է, և ծնեալն ՚ի
Հոգւոյ՝ Հոգի է։ Մի՛ զարմա-
նար, թէ ասացի քեզ, պա՛րտ է ձեզ
ծնանիլ վերստին. զի Հողմն ուր կա-
մի՝ շնչէ. և զձայն նր̃ լսես, այլ ո՛չ
գիտես ուստի՞ գայ, կամ յո՞ երթայ։
Այնպէս և ա̃մ ծնեալն ՚ի Հոգւոյն.

Սրկ. Եւս խաղաղութե զտ̃ր աղա"։

Վա̃ ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութե անձանց մերոց զտ̃ր ա"։

Ժ՛ող. Տ̃ր ողորմեա՛։

Վա̃ օրհնելոյ զջուրս զայս ներգոր-ծութբ̃ Հոգւոյն այ̃, զտ̃ր աղա"։

Վա̃ որդիս լուսոյ առնելոյ զոր ՚ի սմա մկրտելն, զտ̃ր աղա"։

Վա̃ ա̃ծային զօրութի զգեցուցա-նելոյ

նելոյ սորա՝ ը̃ դէմ հակառակամար_
տին օծմամբ խաղոյս այսմիկ, զ̃որ".
Վ̃ս անօթ որբուն լինելոյ մ̃ր առ ըն_
դունելոյ ա̃ծատուր խորհրդոցն, զ".
Վ̃ս գնալոյ մ̃ր յարժանաւոր հրա_
ւէր վերստին կոչման յոր կոչեցաւն,
զ̃որ աղաչեսցուք.
Վ̃ս ամուր և հաստատուն շնորհել
սորա զգիտութ̃ն առաքելական հա_
ւատոյ, զ̃որ աղաչեմք".
Վ̃ս ժառանգորդս առնելոյ զսա ար_
դարոցն խոստմանց, զ̃որ".
Վ̃ս փրկելոյ զսա և զմեզ յա̃մ նե_
ղութէ, 'ի բարկութէ, 'ի վշտաց՝ և 'ի
վտանգից, զ̃որ աղաչեմք".
Ը̃նկալ կեցո́ և ողորմեա. Օ̃ ամենա
սրբուհի ա̃ծածինն", ողո̃ր".

Եւ քահանայն ասէ զ̃ա ̃զս աղօթս. և ասա

Աղօթք.

Դու տ̃ր՝ զօրութ̃բ քով մեծաւ արա_
րեր զծով և զցամաք, և զա̃մ որ 'ի
նմ̃ արարածք իցեն. որոշեցեր և կա_
ցու

ցուցեր զՋուրն 'ի վերայ քան զեր-
կինս՝ 'ի բնակութի երկնաւոր զուարթ-
նոցն, որ կան յանդադար փառաբա-
նութն քում. Առաքեցեր և զմէ
զառաքեալսն քո, տալով նց հրաման
քարոզել և մկրտել զամ հեթանոսս՝
յանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն
սբյ. Այլ և սահմանեցեր անսուտ
բանիւ քով՝ ոչ ծնելոցն 'ի Ջրոյ և 'ի
հոգւոյ՝ ոչ մտանել յարքայութին այ.
Որպէս բանէ զարհուրեալ ծառայս
քո, և փափագելով մշտնջենաւոր
կենացդ, եկն կամաւ 'ի մկրտութի
հոգևոր Ջրոյս այսորիկ. Արդ՝ աղա-
չեմք զքեզ տր, առաքեա զհոգիդ քո
սբ 'ի Ջուրս յայս, և սրբեա զսա, որպ
սրբեցեր զյորդանան իջանելովդ քո
'ի նմա՝ ամենասրբդ 'ի մեղաց տր մեր
յս քս, յօրինակ սորա աւազանի
մկրտութեան՝ վերստին ծննդեան
ամ մարդկան. Նաև շնորհեա սմա
զՋուրս զայս յորում մկրտի՝ այժմ, 'ի
թողութին մեղաց՝ և յընդունելու ի

հոգ

(Նյութ Մ՛ներ-բեան)

Հոգւոյդ սբյ, յորդեգրութիւն Հօրդ
երկնաւորի՝ և ՚ի ժառանգութիւն ար-
քայութեանդ երկնից: Որ զիս սրբեալ
՚ի մեղաց, ՚ի հաճոյս կամացդ քոց կեցցէ
յայսմ աշխիւ. և ՚ի հանդերձելումն զա-
նսպառ բարիսն ընկալցի ը̃ ամ̃ սբս
քո. և ուրախութե̃ գոհասցի և միշտ
փառաւորեսցէ զքեզ ընդ Հօր՝ և
սբ Հոգւոյդ. այժմ և միշտ և":

Եւ ապա քահանայքն տանին ՚ի մկրտարանէն
զերեխայն. և երէք զերեխայն մերկ առ ընթեր
քահանային. և ասէ ալ քահանայն զսբ սաղմոսն
՚ի յետան. և խաչակնքէ ՚ի վր̃ ջրոյն ասելով:

Ալէլուիա ալէ" ալէ": Օրհնեսցի և
սրբեսցի ջուրս այս, նշանաւ":

Դառնայ զսբ սաղմոսն ցասանելն խաչանշան
ասելով:

Պատուելոյ աղաւնւոյ իջանելով":
Ինքնաթափան աղաւնի՝. անքըն":
Օրհնութի ՚ի բարձունս՝ երգելն":

Եւ քահանայքն կանգնին մէջ սաղմոսնն. և
քահանայն ասէ աղօթքս:

Որ կոչեցեր զծառայս քո սբ ՚ի սրբ
ութիւն և ՚ի լուսաւորութիւն մկրտու-

թէ , աղաչեմք զքեզ Տէր՝ արա՛ զմա
արժանի մեծի շնորհաց քոց։ Մեր-
կեա՛ ՚ի սմանէ զհնութիւն մեղաց , և նո-
րոգեա՛ ՚ի կեանս նորս . և լցո՛ զօրութե՛
Հոգւոյդ Սբյ ՚ի նորոգութիւն փառաց
քո քոյ։ Այլ քեզ Հզօրիդ՝ և միածնի
որդւոյ քո՝ և ազատիչ Սբ Հոգւոյդ
վայելէ փառք՝ իշխան"։

Հարցանէ քահանայն . Երեխայս զինչ
խնդրէ . Կնքահայրն ասէ . Հաւատք ,
Յոյս , Սէր , և Մկրտութիւն։
Մկրտիլ և արդարանալ . սրբիլ ՚ի մե-
ղաց , ազատիլ ՚ի դիւաց , և ծառայել այ։
Երեխայս կրկնէ . Նա ասէ քահանայն . ըստ հա-
ւատոց քոց եղիցի քեզ։ Ապա էջուցանէ
զերեխայն ՚ի ջուրն՝ տնէ զանուանն ասելով։
Այս անուն ծառայս այ , եկեալ յերկ-
խայուէ ՚ի մկրտութի , մկրտի յանուն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սբյ ։
Գնեալ արեամբն քո ՚ի ծառայութէ
մեղաց , ընդունի զորդեգրութիւն
Հօրն երկնաւորի , լինիլ ժառանգա-
կից քո , և տաճար Հոգւոյն Սբյ ։

Զայս գանձ ասեն՝ երեքս նաեւ շարա_
կային ՚ի Ջուրն, յորժամ երեք օրհնեալ նաշխանն
ցէ. Խաչ արար՝ յասելն, Յանուն Հօր,
ընկղմէ գանձակ. յասելն, և Որդւոյ,
ընկղմէ գանձակ կրկին. և յասելն, Հոգւոյն
Սրբոյ, ընկղմէ երրորդ անգամ. Եւ պատրաստեն զաշտանակն
ափսէն անձնաձեռն երրորդաբար ընկղմէ գանձակ,
և ընկղմեալն երեք անգամ. Ապա ձայնեալ ՚ի
Ջրոյն՝ ասէ.

Որք ՚ի Քս մկրտեցայք, զՔս զգե_
ցեալ էք. ալէլուիա։ Որք ՚ի Հայր
լուսաւորեցայք, Սբ Հոգւին բերկրես
ցի՛ ՚ի Ձեռն. ալէլուիա։

Նորոգեալ նորոգութիւն են աւազանոյ՛.
Փառք Հօր և Որդւոյ և՛.

Սաղմ. ասէ շարական, գձ.

Ով համագոյակցեալ Հօր և Որդւոյ՝
անձնաւորեալ բղխումն ՚ի նմանէ էին.
Որ յաւէտ բղխեցեր ջուր կենդանի
յԵրուսաղէմ. Հոգի ՚ի ամենայն ողորմեա.
Որ արարչակից ես Հօր և Որդւոյ.
որով կենդանացուցանեալք ՚ի Ջրոյ ա_

ըմբռնեմք · մի՛ յաւօր որդիս մեր ծնանիս ի՛ ջնջելոց · Հօ՛ · Մ՛ի փառաւորեցեալ հօր և որդւոյ · և [illegible] ը՛զխն՛ ըս ամոսա-ծոյ · մի՛ յաւօր խորագէտս իմաստից զգլխաւորս աշխարհի արա՞ր ըն՛ր · Հոգի ·

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Հռովմայեցիս ՐԶ ·

Եթէ ոչ գիտէք, զի որ միանգամ մկրտեցաք ՚ի Քս Յս, ՚ի մահ նորա մկրտեցաք · Թաղեցաք ընդ նմին մկրտութեամբն ՚ի մահ · զի որպէս յարեաւ Քս ՚ի մեռելոց փառօքն Հօր · նոյնպէս և մեք ՚ի նորոգութեան կենաց շրջեսցուք · Զի եթէ տնկակիցք եղեաք նմանութեան մահու նորա · այլ և յարութեան նորա լինիցիմք · Զայս գիտասջիք զի հին մարդն մեր խաչակից եղև նորա, զի խափանեսցի մարմին մեղացն, մի ևս ծառայել մեզ մեղացն · զի որ մեռանին՝ արդարացեալ է ՚ի մեղաց անտի · Իսկ եթէ մեռաք ընդ Քի, հաւատամք թէ և կեցցուք ընդ նմա · Գիտեմք եթէ Քս յարուցեալ է ՚ի մե

(Կո[illegible])

մեռելոց. այսուհետեւ ոչ մեռանի, եւ մահ նմա ոչ եւս տիրէ. զի որ մեռաւն, մեղացն մեռաւ մի անգամ, եւ որ կենդանին է՝ կենդանի է այ. Նոյնպէս եւ դուք համարեսջիք զանձինս մեռեալս մեղացն, եւ կենդանիս այ ՚ի քս յս ՚ի տր մեր.

Աւետարան Օրհն.

Ըս Մատթէոսի Գ. ԺԳ՝ [illegible]

Յայնժամ գայ յս ՚ի գալիլեէ ՚ի յորդանան առ յովհաննէս՝ մկրտիլ ՚ի նմանէ. Եւ յովհաննէս արգելոյր զնա՝ եւ ասէ, ինձ պիտոյ է ՚ի քէն մկրտիլ, եւ դու առ իս գաս. Պատասխանի ետ յս՝ եւ ասէ ցնա, թոյլ տուր այժմ, զի այսպէս վայելէ մեզ լնուլ զամ արդարութիւն. եւ ապա թոյլ ետ նմա. Եւ իբրեւ մկրտեցաւ յս, ել վաղվաղակի ՚ի ջրոյ անտի. եւ ահա բացան նմա երկինք. եւ ետես զհոգին այ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի եւ գայր ՚ի վր նր. Եւ ահա ձայն յերկնից՝

նից՝ որ ասէ, դա է որդի իմ սիրելի․ ընդ որ հաճեցայ։

Հայր մեր որ յերկ"։

Աւ շինէ · Ճ արարչան։

Աղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց հոգեւոր իջեալ ի բարձանց․ զանապական պարգևս քո բաժանեցեր յառաքեալսն․ Որ ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծանէիր զարարածս․ իջեալ ի ջուրս աւազանին ծնանիս որդիս լուսոյ․ Որ զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո զեկեղեցի․ պահեա պահեա շնորհաց քոց պարգևօք փայլեն մանկունք սորա։

Աղօթ․

Որ լուսաւորեցեր զարարածս քո քս ած, ծագելով զլոյս ածգիտութեան յանձինս մեր․ և այժմ աղաւթեցեր ըզծառայս քո զայս, սրբեցեր և արդարացուցեր, և ետուր սմա զորդեգ-

րու

րութե պատիւն ։ Ողորմեա՛ սմա տր՛ և զկենացն հաւատարութի, և պարգևեա՛ զհամապազօրգն անապականութի խառնելով զսա ընդ արդարոց քո՛ և ի թիւս սրց քոց. և ընդ նոսին փառաւորել զքեզ ընդ հօր՛ և ընդ սբյ հոգդ"։

Խոստովանութիւն ամենեցուն

Դու որ մեծդ ես և մշտնջենաւոր՛ և տր գաղտնեաց գիտակ. որ սր ես և ի սբս հանգուցեալ փրկիչ տր մարդկան։ Որ շնորհեցեր զգիտութի աշխարհատուն քո՛ տր յաւտարացելոց. և եսուր իշխանութի լինել որդիս այ՛ ի ձեռն վերստին ծննդեան ջրոյ և հոգւոյ։ Որ և զծառայս քո զայս անուն նորոգեցեր քաւութբ մբ սա զանի քո։ Արա զսա տր՛ ճշմարտութե քով, և լուսով շնորհաց սբ հոգւոյդ. զի եղիցի տաճար և բնակարան աստուածութե քո. և կարասցէ գնալ յամ ճանապարհս արդարութե.

և կալ համարձակութ առաջի ահա
ւոր բեմի միածնի քո՝ տն մերոյ յի
քի։ Ընդ որում քեզ հօր ամենակա
լի, և կենդանարար և ազատիչ սբ
հոգւոյդ՝ վայելէ"։

Լ[illegible] ժամանակն պատարագ [illegible] ի ցայգն [illegible]
և ասէ Ճ[illegible] աղօթս. [illegible]

Որ յառաջագոյն յօրէնս . յօրինակ
միածնի քո հայր երկնաւոր եւ տուր
զօրութի ի յիւղ սրբութե օծմանս
օծելոց . հեղ ընդ խուղս այս
զերկնային քո շնորհս։ Որ խոնար
հեցար ի մեղ խուղ թափեալ անուն
օծեալդ աստուծոյ . խառնելով
զմծութիդ օծեալ ընդ մարդկայինս
աւեր բնութին . հա։ Որ ի
վերնատանն սբ՝ իջանելով յառա
քեալսն օծման օծելոց . և օծման
բըս այսու՝ վերստեղծեր նուէր ընդ
հողեղէնքս որդիս աստուծոյ . հա։

Ո՛ր զարդարես սովաւ ՚ի հանդերձս լուսափայլս և գերապայծառս ըզ-հարսնացեալ եկեղեցի քո սո՛ւրբ. մանկունքս սորա՝ ընդ հրեշտակօ օրհնեն և մեք զերրորդութիւնդ.

Այս չորեք տուրք է ղեմն պատշաճական, աւետեան

Իւղ անոյշ յանուն յի քո, հեղեալ ՚ի վերայ քո՝ կնիք երկնաւոր պար-գեւացն անապականութեան.

զԱչսն ✻ Կնիքս յանուն յի քո, լուսաւորեսցէ զաչս քո. զի մի՛ եր-բեք ննջեսցես ՚ի մահ.

զԱկանջսն ✻ Օծումն սրբութեան եղի-ցի քեզ ՚ի լսելութիւն աստուածային պատ-ուիրանացն.

զՌունգսն ✻ Կնիքս յանուն յի քո, եղիցի քեզ հոտ անուշութեան կենաց ՚ի կեանս.

զԲերանն ✻ Կնիքս յանուն յի քո եղիցի քեզ պահպանութիւն բերանոյ և դուռն ամուր շրթանց քոց.

զՁեռսն ✻ Կնիքս յանուն յի քո

եղիցի

երկեյն քեզ պատճառ բարեգործութե̃ն
ա̃մ առաքինի գործոց և փառաց.

Զ Մեռոն ※ Կնիքս ա̃ծային, սիրտ
ս̃բ հաստատեսցէ 'ի քեզ՝ և հոգի ու-
ղիղ նորոգեսցէ 'ի փորի քում.

Զ Ճակատն ※ Կնիքս յանուն յի̃ քի̃
երևեսցի քեզ վահան ամրութե̃ն. որով
կարասցես զա̃մ նետս մոլոխս չարին
շիջուցանել.

Զ Ոտսն ※ Կնիքս ա̃ծային ուղղես-
ցէ՝ զգնացս քո 'ի կեանսն յաւիտե-
նից. զի մի՝ սասանեսցիս.

Ապա ասէ, Խաղաղութի̃ ընդ քեզ
փրկեալդ ա̃յ. Խաղաղութի̃ ընդ քեզ
օծեալդ ա̃յ.

Ապա կնքահայրն ասէ, Եւ ընդ հոգւոյդ
քում.

Ապա [illegible] զգեցուցանէ հանդերձս [illegible] և
նորա, և [illegible]
[illegible]

Աստուած խօսեցաւ 'ի բարձանց.
Լուարուք բ̃ո նախկինք երկրի՝ որ եկն

և փրկեաց զամենայն արարածս. զի զանուն Տեառն կարդասցուք և տուք օրհնութիւն ի բարձունս: Որ իջեր կոչեցաք ի Քրիստոս. եղեաք բաժին Տեառն և ժառանգակից Քրիստոսի. զի զա: Ի վիմէն կենդանութեան ճաշակեցաք զի քաղցր է Տէր. և յիւղ սրբութեան օծաք հաւատով. զի: Ի քեզ եմք ապաւինեալ ով մայրդ էս և աղախին Քրիստոսի. լեր բարեխօս վասն մեր. զի զանուն Տեառն կարդասցուք և զքեզ մեծ ծառայեալ պատուեսցուք:

Յա․ աւէ պաշտն։

Օրհնեալ ես բարեխնամողդ տծ, որ զգեցուցեր ծառայի քում հանդերձ փրկութեան և պատմուճան ուրախութեան. և եդեր սաղաւարտ փրկութեան և պսակ շնորհաց ի գլուխ սր, և զէն անվթար ընդդէմ հակառակամարտին: Այսմ որպ և մեք գոհութեամբ փառաւորեսցուք.

(Կարգ Ա[illegible])

ցուք զՔեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ Սբ՟յ
Հոգւոյդ"։

Խաղաղութեան ամենեցուն ։

Խաղաղութի՟ եւ հաստիչ խաղաղութե՟ յս՟ քս՟, օծեալ եւ երկրպագելի եւ քահանայապետ յաւիտենից. Հա՛ ընկալաւ այս անուն ծառայս քո՝ զօծումն սրբութե՟ քո։ Վասն որոյ աղաչեմք զՔեզ Տէր, մի՛ ջնջեսցի սա՛ ՚ի դպրութե՟ քումմէ կենաց ։ Այլ մեք արժանի լիցուք երկնային փառաց քոց, յորժամ պսակես զնա՟ քո եւ զսիրելիս անուան քում սբ՟յ ․ եւ անդադար փառաւորեսցուք զՔեզ ընդ Հօր եւ Սբ՟յ Հոգւոյդ ․ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտե՟"։

Զանէ ՚ի բերան շնորհընծայն՝ եւ ասէ.

Մտից առաջի սեղանոյ ա՟ծ, որ ուրախ առնէ զմանկութի՟ իմ։ Դա՟տ արա ինձ ա՟ծ, եւ իրաւ՟ արա ինձ ՚ի դատաստանի իմում.

Ապա՝ չէնի խոնարհեալ՝ ասէ երէցն։

Այս անուն ծառայս քո՝ եկեալ յերե-
խայութէ 'ի մկրտութի, 'ի մկրտութէ
յերկրպագութի։ Երկրպագէ սբ
սեղանոյս. երկրպագէ սբ խորանիս.
երկրպագէ սբ աւազանիս. որ մեր-
կացաւ զանօրէնութի, և զգեցաւ
զլոյս ած գիտութե։

Եւ հաղորդէ ընծայեցեալն 'ի սբ խորհրդոյ և ցուցանէ զնա. և ասէ քահանայն զաղօթս։

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛։

Փառք քեզ թագաւոր յաւիտենա-
կան. որ արժանացուցանես և լցուցա-
նես զեկեղեցի քո լուսով հաւատոյ
անհամար փրկելոցս 'ի ձեռն ճշմա-
րիտ ածածանօթութեան քո քո։
Զորս վերստին ծննդեամբ արժանի
արարեր որդեգրութե հօրդ երկնա-
ւորի. հաղորդելով մարմնոյ և արեան
միածնի քո։ Եւ արդ տր՝ պահեա՛
զսա սրբութե հոգւոյդ սբոյ. առնել
անարատութե զկամս քո, և անմեղու-

թե ժամանել 'ի կեանսդ յաւիտե-
նից։ Այլ զմեզ զամենեսեան զմերձա-
ւորքս մր օրհնեա՛ շնորհօք և մար-
դասիրութե տն մերոյ յի քի։ Ընդ-
որում քեզ հօր, և հոգւոյդ սրբոյ
վայելէ փառք՝ իշխա"։

Ապա տայ ընթերցման 'ի գիրքս [illegible]. և
քահանայն [illegible] 'ի յետոյ [illegible], և ասէ-
[illegible]"։

Ապա քահանայն ասէ զաղօթս։

Որք մկրտեցան և լուսաւորեցան և
ետուր նց զզօրութի քո տր. տուր և
համարձակութի, կալ միշտ 'ի սրբութն
քում, և պայծառանալ 'ի լոյս ած-
գիտութեն քո։ Պահեա՛ զսա հաստա-
տուն 'ի շնորհս քո զոր ետուր. հեռա-
ցո՛ զսա 'ի մոլորութենէ թշնամւոյն, և 'ի
պատրանաց նր, և 'ի գործոց անօրէ-
նութեն. զի լուսով գիտութեն քո՝
գնասցէ 'ի պատուիրանս քո. և ու-
ղիղ վարուք հասցէ 'ի խոստացեալ
հանգիստն քո յաւիտենից. զհրեշ-
տակ խաղաղութեն քո առաքեա՛ տր,

(Կարգ Մկրտութեան)

որ եկեալ պահեցէ զպա ։ Եւ մեք
ամենեքեան արժանի լիցուք սպասել
յուսով՝ յայտնութե տն մերոյ յի քի.
Ընդ որում քեզ հօր՝ և հոգւոյդ"։

Հարաբերեն շնոր Ճրագալուցին՝ և այլն.

Որ անտես և անքը՛ննելին քառակեր
պիցըն վեհագոյն՝ ՚ի փըրկել ըզմեզ
եկեալ անմահից Թագաւորըն. ծըն_
նու թի առաքողի՛ն.
Լուաքի հրեշտակապետն ասէ"։
Մըկըրտի ՚ի յորդանան վըկայէ"։
Փառք հօր և որդւոյ և"։
Եւ յելանել նր ՚ի ջրոյն ահա՛ բա_
ցան նըմա երկինք. մը հոգին աղաւ_
նակերպ գոյր ՚ի վր կենարարի՛ն,
օրհնու թի առա"։

Եւ ապա ասէ փոխըս։

Ան խաչիւն աղաչեսցուք զտր"։
Պահպանիչ և յոյս"։ Հայր մեր"։

Եւ երգեն ՚ի փոխն ասելով,

Լոյս ՚ի լուսոյ ՚ի հօրէ"

Ապա [illegible] զան ՚ի դրան եկեղեց-ւոյն. և [illegible] ծունր [illegible], և [illegible] ՚ի [illegible]. Ապա [illegible] ասէ զաղօթս զայս.

ՔՐԻՍՏՈՍ, ՈՐ եկիր ՚ի փրկութիւն ազգի մարդկան, նոյնժամ ՚ի վերայ աղախնոյս քո այսօրիկ. և տո՛ւր սմա՝ ապաւինել ՚ի սբ. կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի քո. և արժանացո՛ զսա մտանել ՚ի տաճար սբ. քո, և հաղորդել փրկական մարմնոյ և արեան քո: Ի բաց լուա զաղտ մարմնոյ և զբիծ հոգւոյ սորա ՚ի լրումն կատարման քառասնօրեայ աւուրցս. և սրբեա՛ զսա ՚ի ձեռն պատուական ուխտի քահանայիցս. և արժանացո՛ մտանել ՚ի սրբութ. փառաց քոց, և վայելել զանսպառ բարիսն որ ՚ի քեզն. և քեզ վայելէ՝՝.

Խա-

([illegible])

Խոստովանութիւն անձնական.

Որ նորոգութիւնդ ես ծնացելոց, և կեանք՝ մահկանացու ազգի մարդկան. դո՛ւ ես զօրութիւն և օգնութիւն ապաւինելոցս ՚ի քեզ: Հաստատուն լիցի շնորհք ողորմութեան քո ՚ի վերայ աղախնոյս, որ եկեալ կայ քառասնօրեայ յերկրպագութիւն տն. տաճարիդ. զի եղիցի հզօր և աներկիւղ ՚ի թշնամւոյն ներգործութեանց՝ պահպանութբ. աջոյդ քո տր. զի դու ես մեծ յամենայնի՝ և բարերար ամենեցուն. Պահեա՛ զսա և սրբեա՛ ճշմարտութբ. քով. և արժանացո՛ ընդունիլ զմարմին և զարիւն քո սուրբ, և զառհաւատչեայ Հոգւոյդ տն. Աղաչեմք զքեզ տր, զի եկեսցէ ՚ի սա Հոգի տն., Հոգի հեզութեան, Հոգի ճշմարտութեան, Հոգի որդեգրութեան. լինել անբիծ և անարատ. պատկիլ խաչին քով ընդունելի քումս յարքայութեանդ երկնից. Ու-քեզ ընդ Հօր և տր. Հոգւոյդ վայելէ փառք իշխանութի և պատիւ. այժմ".

Ու-

(Կարգ Բռնաւորելին)

Ձա– Տաւնէն ջէկեղեցին առաջն·

Մտից առաջի սեղանոյ Այ առ Այծ որ ուրախ առնէ զ՛՛· զին–ին Ձ–ն առա.

Սէ եկեղեցեաւս աղաչես՛՛·

Ի մէջ տաճարիս և առաջի Այծըն՛՛·

Ձա– գանէ դէպ ՚ի խորանն՝ առաջին·

Մարմնացեալդ ՚ի կուսէ և նախայաւիտեան Բանդ · այսօր ՚ի տաճարին եկիր կատարել զօրէնս՝ վն փրկութեան հեթանոսաց · Որ յանարունեստ աթոռ նստիս՝ բարեբանեալ ՚ի հրեշտակաց · այսօր ՚ի մէծոնի բառնալով ՚ի գիրկս · որ ընծայեցեր ըզ մեզ ՚ի կեան նորոգ յաւիտենից · Որ արձակիչդ ես կապելոց պարգևատու ամենեցուն · այսօր հայց մահք ծերունոյն արձակել և զմեզ ըզ բազմամեղս ՚ի կապանաց մահու ՚ի կեան նորոգ յաւ՛՛·

Տուէ

Սբ Աւետարան Յի Քի ըստ Ղուկասու։

Եւ իբրեւ լցան աւուրք սրբութեան նց
ըստ օրինացն Մովսիսի, ածին զնա
յԵմ յանդիման առնել տն։ որպէս և
գրեալ է յօրէնս տն, թէ ամ արու
որ բանայ զարգանդ՝ սբ տն կոչեսցի։
Եւ տալ պատարագս՝ ըստ ասացելոյն
յօրէնս տն, զոյգս տատրակաց, կամ
երկուս ձագս աղաւնեաց։ Եւ ահա՝
էր այր մի յԵմ, որոյ անուն էր Սիմէ֊
ոն. և էր այրն այն արդար և երկիւ֊
ղած, և ակն ունէր մխիթարութեան
իէղի, և հոգի սբ՝ էր ՚ի նմա։ Եւ էր
նր հրամայեալ ՚ի հոգւոյն սբյ.
մի՛ տեսանել զմահ, մինչև տեսցէ
զօծեալն տն։ Եւ եկն հոգւովն ՚ի տա֊
ճարն։ Եւ իբրեւ ածին ծնողքն զմա֊
նուկն յս, առնել նց ըստ սովորութեան
օրինացն ՚ի վր նր. և նա՝ առ ընկա֊
լաւ զնա ՚ի գիրկս իւր, և օրհնեաց
զած, և ասէ. Արդ՝ արձակես զծա֊
ռայս քո տր ըստ բանի քում ՚ի խաղա֊

ղու

ղութի. զի տեսին աչք իմ զփրկութի
քո. զոր պատրաստեցեր առաջի ամ
ժողովրդոց. Լոյս 'ի յայտնութի հե-
թանոսաց, և փառս ժողովրդեան
քում իսրլի. Եւ էին հայրն և մայր
նր զարմացեալ 'ի վերայ բանիցն, որ
խօսէին զնմանէ. Եւ օրհնեաց զնս
սիմէոնն, և ասէ ցմարիամ մայրն նր.
Ահա սա կայ 'ի գլորումն և 'ի կանգ-
նումն բազմաց 'ի մէջ իսրլի, և 'ի նշան
հակառակութե. և ընդ քո իսկ անձն
անցցէ սուր. զի յայտնեսցին 'ի բա-
զում սրտից խորհուրդք.

Եւ ասէ զաղօթս առաջի խորանին.

Տր մեր յս քս, որ կեցեալ զաւուրս
քառասուն՝ ըստ օրինացն մովսէսի,
եկիր 'ի տաճարն 'ի յընծայումն՝ հան
դերձ մարիամաւ մարբն քով, և 'ի
գիրկսն սիմէօնի գրկուեցար. Աղա
չեմք և խնդրեմք 'ի քէն, պահեա
զտղայս զայս, և աճեցո շնորհօք՝ ան
տեսանելի զօրութե քով. և արժանի
արա զսա մասին ժառանգութե ընտ-

րե

րելոց քոց. և պահպանեա զմ հովանեա-
ւ աջոյ քո. Ու քեզ ընդ Հօր և Հոգ".

[illegible]

Աստուածային երկնային զուարթ-
նոց ձայնիւն աւետարանէր
հրեշտակն. ուրախ լեր բերկրեալդ
Տէր ընդ քեզ: 'Ի քերովբէս բազմեալ
ընդ Հօր՝ անապականաբար բնակեալ
հանգեաւ 'ի քում որովայնի՝. ու".
Որ բոցեղէն սրովբէիւք շրջապա-
տեալ պահիւր, այսօր ի մէջ մարդ-
կան 'ի գիրկս հողեղինի յայտնեալ.
ուրախ լեր բերկրեալդ".

[illegible] 'ի խորանն՝ և ասէ:

Այս ամենայն ծառայս քո, եկեալ յեր-
կրպագութիւն. երկրպագէ սբ խորա-
նիս. երկրպագէ սբ սե".
Սբ խաչիս աղաչեմս".
Պահպանիչ և". Հայր մեր որ".

([illegible])

Կանոն Կուսի Պսակին

Նախ փառն զՀ̄մ բերբեն շնորհաւոր աւագինքն տը
հանգոյցին · և փոխանոյն խոսնի աղջանէ և
առէ Տ̄ ողորմեան · Ճ̄կ·

ՅՍՕՐ ԵՐԿՆԱՅԻՆՔ
ուրախացան ընդ երկ
րաւորացս նոր"·

Այսօր հողանիւթեայ բնութիւնս"·
Այսօր մանկունք եկեղեցւոյ"·
Որ զմիաբանեալս յաշտարակ"·
Որ էջ հոգին տ̄ն և առաջնորդ"·
Որ ելից հոգին տ̄ն ըղ բեաելի"·
Մայր լուսոյ մարիամ անհարս"·
Օ լոյսն ա՛ ներսուտմբ յաղգան"·
Մէ դադարեր փայլն մեր բար"·
Ի վերոյ վիմի հաւատոյ շինեցե"·

Որ շնորհեցեր ողորմութիւն 'ի

Ի տաճարի փառաց սրբութեն:

Փառք հօր և որդւոյ և

Մերոյ անմահ փեսային եղեր դու-
մայր Մարիամ. լեր բարեխօս անդա-
դար վասն մերոյ փրկութեան.

Նոյն ասէ ձայնիւ.

Օրհնեալ քո ած մեր՝ հոգևոր օրհ-
նութե զհալաւս զայս հաստատեաց.
զի որք զգեցցին զսա, մի՛ իշխեսցէ
մերձենալ 'ի նս չար աղանդ դիւաց
և ամ կախարդաց: Այլ ամրացեալ
զօրութե նշ խաչի քո, փրկեսցին
յամ որոգայթից սատանայի. և քեզ
վայելէ փառք:

Սբ խաչիւս աղաչես:

Պահպանիչ և յոյս: Հայր մեր որ:

Նոյն ասա երգելով 'ի տուն հարսին, և բերեն
զհարսն առ փեսայն. և առնու քահանայն
զաջ ձեռն հարսին, և տայ յաջ ձեռն փեսային
և ասէ.

Առեալ զձեռն Եւայի՝ տուեալ 'ի յաջն ադամայ, և առէ ադամ. այս այժմ ոսկր յոսկերաց իմոց, և մարմին 'ի մարմնոյ իմմէ. սա կոչեսցի կին, զի յառնէ իւրմէ առաւ: Մինչ թողցէ՛ այր զհայր իւր և զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ. և եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի: Արդ՝ զոր ած զուգ":

Ա— տաղ շարական · փկ·

Նայեա՛ ի մեզ և ողորմեա՛ մեզ":
Որ հայրդ ես որբոց և դատաւոր":
Որ պսակիչդ ես սրբոց · լո՛ւր":
Այր և կին": Ապրուր աղաւ":
Բև հանճե": Յաղթօղ և զնոր":
Որ ե՛ կն 'ի լու": Փառք հօր և":
Այսօր և մեզ տօնեսցուք զնա":

Ա— տաղ զաշին:

Տէր ած յաւիտենական, որ զան֊
կոյս և զբացորոշեալս զուգակցես

(Կոտ Պանինէ)

միաւորութե՛, և կապես անքակ_
տելի. Ո՛վ օրհնեցեր զիսահակ և
զռեբեկ, և ժառանգ զնս քո՛ աւե_
տեացն երևեցուցեր. Դու տէր
օրհնեա՛ զծառայս և զաղախինս քո,
առաջնորդելով նց 'ի գործս բարիս.
ողորմած և մարդասէր տր ած մեր.

Եւ քեզ վայելէ".

Ամ խաչիւս". Պահ". Հայր մեր".

Եւ ապա երթան 'ի դուռն եկեղեցւոյն. և
հարսն և փեսայն երեք ծունր կրկնեն. և քա
հանայն խաչակնքէ զնս. և ապա օրհնէ
զնարօտն. Եւ երբ զփեսայինն օրհնէ՝ ասէ.

Տր 'ի զօրութեն քում, ուրախ եղ".

Եւ երբ զհարսինն օրհնէ՝ ասէ.

Տարցին թագաւորի կուսանք զ".

Եւ ապա գայ զշէտան 'ի շէտն՝ և ասէ որհ
'ի փանին սայս. Եւ ապա ասէ զերգս.

Տեսէ՛ք որդեակք, ածային հրաման_
նաւն՝ և կանոնիւք սբ հայրապե_
տացն եկեալ էք 'ի սբ եկեղեցիս սբ
սակիլ օրէնօք 'ի սբ ամուսնութի.

ած

ա՟ծ զձեզ միաբան սիրով պահեսցէ, ՚ի խոր ծերութիւն հասուսցէ, և անթառամ պսակին արժանացուսցէ.

Ապա տեսէք, որ յաշխարհիս վերայ պէս պէս փորձութիւնք կան. թէ հիւանդութի, եթէ աղքատութի, և թէ այլ ինչ նեղութի. ա՟ծ զձեզ յա՟մ փորձութե հեռի պահեսցէ. Նոյն ա՟յ հրամանն այս է, որ դուք երկոքեանդ մինչև ՚ի մահ միմեանց օգնութիւն պիտի անէք.

Ապա նոր հարցանէ փեսային և ասէ.

Որդեակ իմ, մինչև ՚ի մահ տէր ես. Ապա նա ասէ, Այո՛ հայր ս՟բ, տ՟ր եմ հրամանաւն ա՟յ.

Ապա դարձ հարցանէ Հարսին և ասէ.

Որդեակ իմ, և դու մինչև ՚ի մահ հնազանդ ես. Ապա նա ասէ նոյնպէս. Ապա ասէ Քահանայն. Այս բանիս վկայ Ա՟ծ է՝ որ աներևութապէս ՚ի վերայ ս՟բ սեղանոյս բազմեալ է. Նաև մեր պահապան հրեշտակքն,

(Կյոսէ Պատճէն է)

ոյս մի եկեղեցիս , մի խաչս և մի
աւետարանս · դասք քահանայից , և
երամք ժողովրդոց · սոքա ամենքն միոյ
լինին մի ։ Այս նորա ասեն ։
Ո՛յր հայր մի , միայ թող լինին ,
Այս ասէ հաւանայնս ։ Ը՞ծ 'ի մէջ սոցա , և
սոքա մի՛ սասանեսցին · օգ" ։
Մտանեն չեկեղեցին , և առնեն ժամանակ ։
Ողորմութիւն շնորհեա եկե" ,
Տէր" մէ՞ ։ Ուրախ լեր մի եկե" ,
Խնդում յօժ" ։ Ո՞նչ դմաս երկ" ,
Փառք հօր և" ։ Ուրախ լեր բերկ" ։
Պսակուոր ։ Մէ՛ ած՛ մի և հզօր ,
մի և անմահ , որ մարմնացար" ,
Այս նա խաղս" ։ Աման խաղա" ։
Աւէ" ալէ" ։ Տէր 'ի զօ" ։ դ Յան" ։

Ընթերցուած 'ի ծննդոյ ։

Ասաց ած · արասցուք մարդ ըստ
պատկերի մերում և ըստ նմանութեան ,
և իշխեսցեն ձկանց ծովու , և թռչ
նոց երկնից , և ամ անասնոց , և ամ
սողնոց որք սողին 'ի վերայ երկրի ·

Ասա

(Այսուր Պաշնէ)

Նոյն արար ա̃ծ զմարդն 'ի պատկեր իւր · ըստ պատկերի ա̃յ արար զնա :

Պարտէզն 'ի Ծննդոց :

Նոյն էարկ տ̃ր ա̃ծ թմրութի̃ 'ի վ̃ր ադամայ , և ննջեաց · և էառ մի 'ի կողից ն̃ր՝ և ելից ընդ այնր մարմին: և շինեաց տ̃ր ա̃ծ զկողն զոր էառ յադամայ՝ 'ի կին , և էած զնա առ ադամ: Նոյն ասէ ադամ · այս այժմ ոսկր յոսկերաց իմոց , և մարմին 'ի մարմնոյ իմմէ · սա կոչեսցի կին , զի յառնէ իւրմէ առաւ : Վ̃այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր՝ և զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ · և եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի :

Ընթերցուածս Եսայեայ ԿԱ :

Եւ ծանիցի 'ի մէջ ազգաց զաւակ նց̃ , և ծնունդք նց̃ 'ի մէջ ժողովրդոց · ա̃մ̃քին որ տեսանիցեն՝ ծանիցեն զնս̃՝ և ասասցեն · զի նոքա են զաւակք օրհնեալք յա̃յ · և ուրախութե̃ ուրախ լիցին 'ի տ̃ր: Ծնծասցէ

անձն

անձն իմ 'ի տ̃ր, զի զգեցոյց ինձ հան_
դերձ փրկութե̃ն՝ և պատմուճան ու_
րախութե̃ն. իբրև փեսայի եդ ինձ
պսակ, և իբրև հարսն զարդու զար_
դարեաց զիս։ Եւ իբրև երկիր որ
աճեցուցանէ զծաղիկս իւր, և իբրև
զպարտէզ որ բուսուցանէ զսերմա_
նիս իւր. այնպէս ծագեսցէ տ̃ր զար
դարութի̃ իւր, և զցնծութի̃ առաջի
ազգաց։ Վ̃ս սիոնի ոչ լռեցից, և վ̃ս
եր̃մի ոչ ներեցից. մինչև ծագեսցի
իբրև զլոյս արդարութի̃ նր̃, և փրկու_
թի̃ նր̃ իբրև զփայլակն վառեսցի. և
տեսցեն հեթանոսք զարդարութի̃ քո,
և թագաւորք զփառս քո։ և կոչես_
ցի քեզ անուն նոր զոր տ̃ր անուա_
նեսցէ։ Եւ եղիցիս պսակ վայելչութե̃
'ի ձեռին տ̃ն, և թագ արքայութե̃
'ի ձեռին ա̃յ քոյ։ և ոչ ևս կոչեսցիս
լքեալ, և երկիրն քո ոչ ևս կոչեսցի
աւերակ։ Զի քեզ անուն կոչեսցին
կամք իմ, և երկրին քում շինութի̃
բնակութե̃. զի հաճեսցի տ̃ր ընդ քեզ,

և

(Կոստ. Պոլսյն ե)

և երկիրն քո խոնարհեցի ՚ի բնակութի
իւրում։ Օ՛ որ օրինակ բնակեցի
երախտաւորդ ընդ կուսի, այնպէս բնա-
կեսցեն որդիք քո ՚ի քեզ։ և եղիցի
զոր օրինակ ուրախ լինի փեսայ առ
հարսին իւրում, այնպէս ուրախ լի-
ցի տ̃ր ՚ի քեզ։ Ի ՚ի վե՛ր պարսպացդ
քոց Եղ̃էմ՝ պահապանս կացուցից·
զօրն ողջոյն և զգիշերն ամ̃· որ մինչև
ցայգ մի դադարեսցին յիշել զտ̃ր· զի
ո՛չ է ոք նման քեզ·

Պօղոսի առաքելոյն յԵփեսացւոց թղթոյն է
ընթերցուածս։

Կանայք՝ իւրեանց արանց հնազանդ-
լիցին իբրև տն̃· զի այր է գլուխ
կնոջ, ո՛պ և ք̃ս գլուխ է եկեղեցւոյ·
և ինքն է փրկիչ մարմնոյ։ այլ ո՛պ եկե
ղեցի հնազանդ լինի ք̃ի, նոյնպէս և
կանայք իւրեանց արանց յա̃մի։
Արք՝ սիրեցէք զկանայս ձեր· ո՛պ և
ք̃ս սիրեաց զեկեղեցի, և զանձն իւր
մատնեաց վ̃ն նր̃· զի զնա սրբեսցէ

սրբ

սրբութե՟ աւազանին բանիւ. զի կա-
ցուսցէ ինքն իւր յանդիման փառա-
ւոր զեկեղեցի, զի մի՛ ունիցի արատ
ինչ՝ կամ աղտեղութի՝ կամ այլ ինչ
յոյսպիսեաց. այլ զի իցէ ս՟բ եւ անա-
րատ: Նոյնպէս պարտին արք սիրել
զիւրեանց կանայս, որպ՟ս զիւրեանց
մարմինս: Որ սիրէ զկին իւր՝ զանձն
իւր սիրէ: զի ոչ երբէք ատէ զանձն
իւր, այլ սնուցանէ եւ դարմանէ զ-
նա, որ՟պ եւ ք՟ս զեկեղեցի. զի անդամք
եմք մարմնոյ նորա, եւ ոսկր ոսկերաց
նր՟: Վ՟ն թողցէ այր զհայր իւր եւ
զմայր իւր՝ եւ երթիցէ զհետ կնոջ
իւրոյ, եւ եղիցին երկոքեան ՚ի մար-
մին մի: Խորհուրդս այս մեծ է.
բայց ես ասեմ ՚ի ք՟ս եւ յեկեղեցի.
այլ եւ դուք նոյնպէս մի ըստ միոջէ.
զի իւրաքանչիւրոք զիւր կին այնպ՟ս
սիրեսցէ՝ իբրեւ զիւր անձն. եւ կինն
երկնչիցի յառնէ իւրմէ:

Ա.լէլու-իա ալէլու-իա.

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ".

Օրն. Խաղաղութեան աւետ.

Աւ. Մատթէոսի ԺԹ. Գլ. Սկ.

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, եւ բժշկեաց զնոսա անդ։ Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն, փորձէին զնա՝ եւ ասէին. եթէ արժան իցէ ումեք արձակել զկին իւր ըստ ամենայն պատճառս։ Պատասխանի ետ նոցա՝ եւ ասէ. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն ՚ի սկզբանէ՝ արու եւ էգ արար զնոսա՝ եւ ասէ. վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր եւ զմայր՝ եւ երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, եւ եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի։ Ապա ուրեմն ոչ են երկու, այլ մի մարմին. արդ՝ զոր Աստուած զուգեաց, մարդ մի՛ մեկնեսցէ. Ասեն ցնա. իսկ Մովսէս ընդէ՞ր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ եւ արձակելոյ։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. Մովսէս՝ վասն խստասրտութեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել զկանայս ձեր. այլ ՚ի սկզբանէ ոչ եղեւ այնպէս։

Բայց ասեմ ձեզ, զի ամ որ արձակէ
զկին իւր՝ և ոչ վս պոռնկութե, և
առնիցէ այլ՝ շնայ, և որ զարձակեալն
առնէ՝ շնայ.

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի''.
Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամ խոր''.
Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ''.
Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հով''.
Վասն խորտակե''. Վասն հող''.

Եւ ասէ զաղօթս.

Տր ած զօրութենց և արարիչ ամ ա-
րարածոց, որ առեր հող յերկրէ և
ստեղծեր զմարդն ըս պատկերի քում
և ըստ նմանութն. և եդեր զնա 'ի
դրախտին փափկութն. Արու և էգ
արարեր զնս՝ և օրհնեցեր զնս ասե-
լով, աճեցէք և բազմացարուք և
լցէք զերկիր, և տիրեցէք դմա. Նա-
խառաջեցան խնամք արարչական օր-
րոյ քո յարարածս քո 'ի ձեռն մի-
ածնի որդւոյ քո տն մերոյ յի քի.
զոր ծնանիլ 'ի սբյ կուսէն, և նորո-

գել

դել զծնութիւն առաջնաստեղծ մար-
դոյն։ Ընծելով սկիզբն նշանաց ՚ի
կանս դալկելացուոց ՚ի Հարսանիսն։
և ա͞ծոյին սքանչելեօքն զուարճա-
ցուցեալ զՀարսանարանն՝ զջուրն ՚ի
գինի փոխելով։ Նաև այժմ աղաչեմք
զքեզ Տ͞ր՝ օրհնեալ ✠ զամուսնութիւ
զայս ծա͞ռց քո͞ց նախաՀարցն։ անարատ
պաՀելով զսոսա Հոգևոր սիրով միա-
բանութեամբ ՚ի կեանս յայսոսիկ։
Օրհնեալ ✠ Տ͞ր և զպտղաբերութի͞
որդէծնութե͞ սոցա ՚ի ժառանգութի͞
վարուց առաքինութե͞՝ ՚ի փառս ամե-
նասուրբ անուան քո։ Դ͞ու զի խաղաղա-
կան կենաց՝ և բազմաժամանակեայ
ծերութե͞ յերկարեալ յայսմ աշխար-
Հիս, և յանդորրաւական ուրախութիւն
՚ի վերին Հարսանարանին արժանաւո-
րեսցին Համանիլ ընդ ա͞մ սրբս, շնոր-
Հօք և մարդասիրութե͞ տ͞ն մերոյ և
փրկչին յ͞ի ք͞ի։ Ընդ որում օրհնեալ
ես Հայր ամենակալ՝ Հանդերձ կենդա-
նարար և ազատիչ ս͞բ Հոգւովդ"։

Խա

(Սուրբ Պսակն է)

Խոստովանութիւն աւետեացն.

Օրհնեալ ես տ՟ր ա՟ծ արարիչ ա՟մ ա-
րարածոց, որ դու միայն ես բարե-
րար և կարող. որ արարեր զա՟մ արա-
րածս հրամանաւ քով՝ զերկինս և
զերկիր, և զամենայն ինչ որ ՚ի նս՟.
Զերկինս արարեր իմաստութ՟բ. զեր-
կիր հիմնեցուցեր կարողութ՟բ. և ըզ-
ծով պատրաստեցեր ողորմութ՟բ.
Զարեգակն ճառագայթեցեր ՚ի լու-
սաւորութ՟ի տուընջեան. զլուսին և
զաստեղս պայծառացուցեր ՚ի զարդ-
գիշերոյ. և զտարերս զուգակորդե-
ցեր առ ՚ի կենդանութ՟ի արարածոց
քոց. Խոնարհեցար հայր անսկիզբն՝ ը՟
միածնի որդւոյ քո՝ և ընդ կենդանա-
րար ս՟բ հոգւոյդ՝ և ասացեր. արաս-
ցուք մարդ ըստ պատկերի մերում և
ըստ նմանութե՟ն, և իշխեսցէ ՚ի վ՟ր
երկրի. Առեր հող յերկրէ, և ստեղ-
ծեր ամենայն աջով քով մարդ. և
կերպարանակից քեզ արարեալ՝ կա-
ցուցեր զնա տ՟ր և իշխան ՚ի վ՟ր ա՟մ

արա

արարածոց քոց երկրաւորաց ։ Դու ապա հայեցեալ ՚ի միայնութիւն նոր՝ ասացեր․ ո՞չ է բարւոք մարդոյդ միայն լինիլ․ արասցուք դմա օգնական ըստ դմա։ Դու արկեր զքուն թմրութեան ՚ի վր ադամայ, առեր զմի ՚ի կողից նոր, և շինեցեր զնա ՚ի կին․ և ետուր մարդոյն բանից կցորդ, և կենակից ՚ի զուգաւորութիւն որդեծնութեան․ և օրհնեցեր ասելով, աճեցէք և բազմացարուք և լցէք զերկիր, և տիրեցէք դմա ։ Իսկ նախաստեղծ մարդոյն մարգարէական հոգւով ծանուցեալ՝ ասէ ՚ի տեսանելն․ այս այժմ ոսկր յոսկերաց իմոց, և մարմին ՚ի մարմնոյ իմմէ․ սա կոչեսցի կին, զի յառնէ իւրմէ՛ առաւ։ Վա՛ն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և զմայր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ․ և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի ։ Դու յաղագս միաւորութեան սոցա՝ ծնան նահապետք, քահանայք, թագաւորք, մարգարէք․ աճեցան և բազմացան տոհմիւք իւր-

եանց

եանց՝ յածային օրհնութէդ, յասելդ
քո արարողէդ կենաց, թէ բազմա-
ցուցից զզաւակս ձեր որպ՟ զաստեղս
երկնից, և իբրև զաւազ առ ափն ծո-
վու։ Արդ՝ որպ՟ օրհնեցեր զամուս-
նութիւն նախահարցն և զնախամարցն,
զաբրահամուն և զսառային, զիսահա-
կայն և զռեբեկայն, զյակոբայն և
զհռաքելին, զյովսեփայն և զասանե-
թին, զյովակիմայն և զաննայն, զզա-
քարիային և զեղիսաբեթին. և որպ՟
օրհնեցեր զզաւակս արդարոցն քոց.
Նոյնպ՟ օրհնեա ✱ զզաւակս զայս յա-
մուսնութիւն ծառայից քոց. զի դու
ժամանեցուցեր զսոսա յօրհնութիւն
քաղցրութեան քո, և եդեր ՚ի գլուխ
սոցա պսակ ՚ի քարէ պատուականէ՝.
Նա որպ՟ օրհնեցեր զհարսանիսն ՚ի կա-
նա գալիլեացւոց. և ածային սքան-
չելեօք զջուրն ՚ի գինի փոխելով,
ծանուցեր աշակերտաց քոց զածայինն
քո զփառս. և քարոզեցար ած և
փրկիչ աշխարհի մարդկան։ Ահա եթէ խո-

տեցեր զամուսնութիւն . այլ քահա-
նայապետաբար օրհնեցէր, և հաստա-
տեցէր անսուտ բանիւ քո, եթէ զոր
այ զուգեաց՝ մարդ մի՛ մեկնեսցէ .
Այլ պարտին այրք սիրել զիւրեանց
կանայս՝ որպէս զիւրեանց մարմինս .
նոյնպէս և կանայք հնազանդ լինիցին
արանց իւրեանց իբրև տեառն . Որ
և սուրբ առաքեալն գոչէ 'ի մէջ եկե-
ղեցւոյ, թէ որպէս եկեղեցի հնազանդ
լինի քրիստոսի, նոյնպէս և կանայք՝ իւրեանց
արանց յամենայնի . զի այր է գլուխ կնոջ .
որպէս և քրիստոս գլուխ է եկեղեցւոյ .
Յաղագս որոյ պատուական է ամուս-
նութիւն, և սուրբ են անկողինք նորա :

Դու տէր՝ որ սուրբ ես և 'ի սուրբս
հանգուցեալ, սուրբ պահեա՛ զանկողինս
ամուսնութեան սոցա . և միաւորեա՛ զսո-
սա զուգակցութեամբ ընդ լծով միաձանկի
քո . ոչ զի մի՛ յայսմ հետէ կոչեսցին
երկու, այլ՝ մի մարմին . միաւորեալ
հոգւով հեզութեան . սիրել զմիմեանս
պարկեշտ վարուք, ամբիծ հոգւով,

ու

(Կլոոք Պլոպին է)

առանց ամօթոյ առանց լկտութեան
պատրաստ լինել 'ի գործս բարիս ։
Որպէս զի զերծեալք յորոգայթից Թըշ
նամւոյն՝ առողջ հոգւով և մարմնով
պահպանեսցին հրեշտակական պահ-
պանութբ, և նշանաւ ամենայաղթ
խաչին քո Տ.յր տ̃ր ա̃ծ մեր՝ լեր պաշտ
պան ծառայից քոց, և տուն սպասու-
նի զամենայն աւուրս կենաց սոցա ։
Փրկեա զսոսա յօտարոտի խորհրդոց,
և պատսպարեա 'ի տուէ և 'ի գիշերի
ողորմութբ քով ։ Տնկեա զսոսա ո̃պ
ձիթենի պտղալից 'ի տան ա̃յ ։ Որպէս զի
կեցցեալք արդարութբ, սրբութբ, և
ա̃ծպաշտութբ ընդ հաճոյից կամաց
քոց բարեսիրաց, տեսցեն զորդիս որդ-
ւոց իւրեանց ․ և եղիցին քեզ ժողո-
վուրդ՝ և փառաբանիչ անուանդ քում
ս̃բոյ ․ և անդադար օրհնեսցեն զամե-
նայն Երրորդութիւն, զՀայր և զՈրդի
և զս̃բ Հոգին ․ այժմ և ։

Նստուցանեն զփեսայն և ասեն Շ̃ար ։

Ով երանելիդ ամենեցուն տէր ։

(Կրաւք Կլաւչնէ)

Ծննդէ , Խաչէ , Փառք .

Մէ խաչիւ ադա″. Պահպանիչ″.

Հայր մեր որ յեր″.

Նորին ՚ի տուն աւուրն Ս. Երգական″.

կամ Թագաւոր փառաց″.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Կանոն Պաւղ Ա Երացուցանելոյ:

Բեղէ ժողովուրդն պ[illegible] և շ[illegible] և դնէ՛ գլուխ գլխէ. Հանէ՛ շնորհն ՚ի ննջեցն և դնէ Խաչանման ՚ի վերայ գլխոյ նորա . և ասէ Շարական զկ .

Այսօր մարտիրոսա՛ց դասքըն ցնծացեալ բերկրելին ընդ առաջ տեառն քրի՛ստ որդ-ւոյն իւ՛ր. Զայն ՚ի՛ յերկնից վե՛րկոյ եան ասէ եկայք օրհնեալ՛ք հօր իմո՛յ ժառանգեցէք երկնի՛ց խորանա՛ցն. Ուրախ ըն՛ [illegible] ա՛նկելո՛ցն ապր-տաճարողական Թըռչնածնոյն որ ՚ի՛ յերկնից վե՛յր անկեա՛լ.

Մայր և կոյս"։ Յաղթօղ և զ"։
փառք հօր և"։ Անթառամ պըսակըն
ձեզ աւանդեալ մընոյ․ քան զակա_
նըս պատուականըս գերա"։

Ո՛վ" ո՛վ"։ Ո՛ թուքս ած յաւէ"։
Ողորմեացէ սիրոյ իմ զպատգամս քո"։

Ընթերցուած յՄատթէոսի Աւետարանէ։

Այսպէս ասէ տր․ եղիցի լինել երբև զցօղ, և ծաղկեսցի երբև զշուշան և արձակեսցէ զարմատս իւր երբև զլիբանան։ Արձակեսցին ոստք նր, և եղիցի երբև զձիթենի պտղալից, և բուրեսցի հոտ նր երբև զկնդրկի։ Դարձցին և նստցին ը յարկաւ նր․ կեցցեն և հաստատեսցին ցորենով, և ծաղկեսցին երբև զորթ․ և երբև զգինի լիբանանու եղիցի եփրեմ։

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Տիմոթէոս Բ"։

Կամիմ լինել զկանայս ՚ի զարդ խոնարհութե․ ակնածութբ և զգաստութբ զարդարել զանձինս․ մի ՚ի հիւսս ուկեմանս ընդելուզեալս մարգարտով,
կամ

(Կոստ Պօլսէ)

կամ ՚ի հանդերձս պաճուճելս. այլ ոգ֊
ւոյ լէ կանանց՝ զամ պաշտօն յանձն
առնելոց գործովք բարութ. Այն մարդ֊
ցածութ ուսցի, ամ հնազանդութ. այլ
ուսուցանել՝ կնոջ մարդոյ ոչ հրա֊
մայեմ, և ոչ ձոխաբան լինել քան զայր
մարդ. այլ՝ ՚ի լռութեն կալ. զի ա֊
դամ նախ ստեղծաւ, և ապա եւա.
և ադամ ոչ պատրեցաւ, այլ՝ կինն
պատրեցաւ և յանցեաւ. Բայց կեց֊
ցէ վասն որդեծնութե, եթէ կայցեն ՚ի
հաւատս և ՚ի սէր և ՚ի սրբութ պար֊
կեշտութե.

Ալէ՛ ալէ՛. Ասացէ դշխոյ ընդ ալ՛.

ՍԷՋ ԱՒԵՏԱՐԱՆ ՅԻ ՔԻ ՈՐ ԸՍՏ ՅՈՀԱՆ.

Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք
էին ՚ի կանա գալիլեացւոց, և
անդ էր մայրն յի. կոչեցաւ և յս
և աշակերտքն նր ՚ի հարսանիսն.
Եւ ՚ի պակասել գինւոյն՝ ասէ մայրն
յի յս. գինի ոչ ունին. Ասէ ցնա յս.
զի՞ կայ իմ և քո՝ կին դու, չէ՛ է հա֊
սեալ

սեռաւ ժամանակ իմ․ Ասէ մայրն
ցսպասաւորսն․ որ զինչ ասիցէ ձեզ՝
արասջիք․ Անդ էին թակոյկք
կճեայք վեց՝ ըստ սրբութեան հրէից․
տանէին մի մի ՚ի նոցանէ մարս եր֊
կուս կամ երիս․ Ասէ ցնս յս․ լցէք
զթակոյկսդ ջրով․ և լցին զնս մինչև
՚ի վեր․ Ասէ ցնոսա, արդ՝ առէք և
բերէք տաճարապետին․ և նոքա բե֊
րին․ Իբրև ճաշակեաց տաճարա
պետն զջուրն գինի եղեալ, և ոչ
գիտէր թէ ուստի իցէ․ բայց սպասա
ւորքն գիտէին որք արկին զջուրն․
Կոչէ ընդ փեսային տաճարապետն՝
և ասէ․ ամենայն մարդ զանոյշ գինի
յառաջագոյն սպասէ․ և յորժամ ար֊
բենան՝ յայնժամ զյոռին․ դու պա֊
հեցեր զանոյշ գինիդ մինչև ցայժմ․
Զայս արար սկիզբն նշանաց յս ՚ի
կանա գալիլեացւոց, և յայտնեաց զ
փառս իւր․ և հաւատացին ՚ի նա ա֊
շակերտքն նր․

Վէն Ուիցէ որ ծնանի աղաչանաց մերոց,

ըն

([illegible])

ընկալցի զխնդրուածս սրտից մերոց, թողցէ զյանցանս մեր, ողորմեսցի

'ի վ͞ր մեր։

Տ͞ր ա͞ծ մեր՝ որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես, և ոչ երբէք թողուս 'ի ձեռանէ՛ քումմէ զայնոսիկ, որք ճշմարտութ͞բ խոստովանին զանուն քո ս͞բ։ Օ քեզ աղաչեմք՝ և առ քեզ կարդամք՝ և 'ի քէն խնդրեմք մարդասէր տ͞ր, քոյին հրամանաւդ օրհնեցաք ըդ պսակս զայս ամուսնութեան սոցա 'ի խորանի քում սրբութեան առաջի ս͞բյ սեղանոյ քո. և արդ՝ տէր բարերար՝ քոյին հրամանաւդ առնումք զնարօտ պսակիս 'ի գլխոց սոցա, և օրհնեմք զսոսա նշանաւ ս͞բ խաչին ✠ նայեա՛ տ͞ր քաղցրութ͞ե քով 'ի սոսա. և առաքեա՛ զհրեշտակ խաղաղութ͞ն քո, որ եկեալ պահեսցէ զսոսա ս͞բս և անարատս, միաշունչս և միախորհուրդս. Շնորհեա՛ սոցա տ͞ր՝ և զաւակս ըստ կամաց քոց. քաղցրացո՛ զվայելչութ͞ն կենաց ս͞ց քոյով առատ բարերարու-

 թ͞բդ

թէդ. զի կեցցեն անբիծ և անարատ
վարուք յայսմ աշխարհիս մինչև 'ի
խորին ծերութիւն, և արժանաւորք ե-
ղիցին երկնից արքայութեանդ, և անթա-
ռամ պսակացն. Նուքերդ ամենազօ-
րեդ Տն̃յ վայելէ փառք իշ".

Նա ապա բաժակն ի ձեռն առնու հաղորդեայն
'ի չեան եւս՝ և ասէ զաղօթս:

Տր ա̃ծ մեր, որ զա̃մ ինչ իմաստութե̃
արարեր, և հաստատեցեր զտիեզե-
րս, և զարդարեցեր զհարսանիսն 'ի
կանա գալիլեացւոց. Ինքնին տէր՝
օրհնեա զբաժակս զայս ողորմութե̃
քով. և մեք յա̃մ ժամ գոհասցուք
զպարգևաց քոց. Նուքերդ հանցուք
զօրհնութիւն և զփառս հօր և որդ".

Նա ապա նոյն շբաժակին առեալ.

Օրհնութիւն գոհութիւն և փառք հօր".
Ամ̃ խաչիւս աղաչեսցուք".
Պահպանիչ և յոյս".
Հայր մեր որ".

(Նորոգ Պատճէն է)

Կանոն Երկրորդ Պսակի·

Քահանայն բերէ զնոսա յեկեղեցին՝ և խոս_ տովանեցուցանէ . և ապա տայ շնորհս ՚ի ձեռն, և հաղորդէ սբ խորհրդոյն Քրիստոսի . և ապա ասէ ։

Տր ՚ի զօրութե քում ուրախ եղի"։
Զ ցանկութի սրտի նր ետուր"։

[illegible]

ՏԷՐ ՄԵՐ, ՈՐ ՚ի հրեշտակաց խօսեցեալ՝ և ՚ի մարգարէից քարո_ զեալ՝ և յառաքելոցն աւետարանեալ· որ անարատ յայտնութե քով կեանս աշխարհի պարգևեցեր· Օրհնեա՛ տր և այժմ զամուսնութի ծառայիս քո և աղախնոյս , որպ օրհնեցեր զջուրն ՚ի

'ի կանս գալիլեացւոց՝ և արարեր դի
նի. սքանչելագործելով պատուեցեր
զամուսնութիւն. Օրհնեա՛ և այժմ տէր
զծառայքս քո զզուգաւորեալքս այժ_
միկս դարձեալ յերկրորդ ամուսնու
թիւն. ոչ զի ընդունելով զերկրորդ
ամուսնութիւնս զայս յանձինս իւրեանց,
միաւորեսցին հաւատով և յուսով և
սիրով ընդ տէր եկեղեցւոյ. և յառա
ջեալք 'ի պատուիրանս քո՝ եղիցին
միաւորեալք ընդ միմեանս հոգւով
և մարմնով. Պարգևեա՛ սոցա որդե_
ծնութիւն ողորմութեամբ քով. թո՛ղ տէր
զմեղս և զյանցանս սոցա, զկամայ և
զակամայ. ընկա՛լ զաղօթս և զխնդր_
ուածս սոցա. սրբեա՛ զսոցա զհոգի
և զմարմին. և շինեա՛ զսոսա ոչ առա
ջին փառօքն կեալ ընդ միմեանս զոր_
ծովք բարութե յայսմ աշխարհիս. Օրհնեա՛
տէր և զծնունդս որովայնի սոցա, զի
եղիցին 'ի հաճոյս քեզ արարչիդ և
տեառն մերոյ. Զի դու ես որ օրհնես
և սրբես զամենայն մեր անձինս. և
քեզ վայելէ փառք".

(Նշխարք Պատ.)

Խնդրեսցուք հաւատով միաբան"։

Դնէ զպսակն և ասէ։

Տէ՛ր մշտնջենաւոր, որ զօրութբ քով՝ և միածնի որդւոյ քո՝ և ամենասուրբ հոգւոյդ՝ արարեր յոչնչէ զամ արարածս քո, զծով և զցամաք, և զամ որ 'ի նոսա. Շինեցեր զդրախտն փափկութեն, և տնկեցեր 'ի նմա զփայտն կենաց, որև 'ի վախճան ժամանակի 'ի ձեռն մէջ որդւոյ քո սիրելւոյ՝ տեառն մերոյ յի քի՝ նոյն կենաց փայտին ազատեցեր զանկեալն ը պատրանօք բանսարկուին։ Դու նոյն ինքն տր մեր՝ և ած ամենեցուն, օրհնեա և սրբեա զերկրորդ պսակս զայս յամուսնութի ծառայիս քո և աղախնոյս. պահելով զսոսա անարատ սիրով և միաշունչ խորհրդով.

Օրհնեա տր և զպտղաբերութի որդեծնութե սոցա. զի աճեսցեն խաղաղական կենօք, և պարեսցեն շնորհօք քովք. և հանդերձել բարեացն հանդիպելով՝ փառաւորեսցեն զքեզ ը

որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ · այժմ
և միշտ և՛՛ ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Տէր Աստուած մեր, որ դարձելոց մարդկան գթասէր ես, և զծառայս մեր յանձա_նէս · զի քեզ յայտնի են խորհուրդք սրտին, և ճանապարհ կենաց · Նայեա բարերարութեամբ քով 'ի ծառայս քո, և տուր սոցա զլուծ սիրոյ քո · զի ընկալցին զերկրորդ պսակս, և հրա_մանաւ քով բնակեսցին իմիասին միով խորհրդով 'ի մէջ անկողնոյն իւրեանց · Պահեսցին 'ի չար գործոց, և կաց_ցեն անմոլորութեամբ առ միմեանս · և առաքինի գործովք քաղաքավարեսցին, ժառանգաւորք եղիցին հանդերձեալ_ բարեացդ · և քեզ տացեն զօրհնութիւն՛՛ ։

Ամէն խաչիւն աղաչես՛՛ ։

Կանոն Հաղորդ Տալոյ։

Նախ քահանայն շխաշ և զսաղաւարտն և զեփոտօրսն՝ և երկնայ առ հեշտանդն․ և ասէ զաղօթս յաղագս հաղորդաւորէին։

Ի նեղութեան իմում ես առ Տր կար"․

զՓոխն ձայն ասա։

Եւ խոստովանեցուցանէ զնա զհաւատսն․ և ապա ասէ զաղօթս զայս։

Որքանում ես Տր Ած մեր յո՞ քո՞ արարիչ Ամ արարածոց, որ ար-ժանի արարեր զամենայն հա-ւատացեալս՝ հաղորդել մարմնոյ և արեան քո։ Արժանաւորեա և այժմ զծառայս քո զայս յետին թոշակիս, որ հեռանի ի կեանանն յաւիտենից․ զի դու խակ ասացեր ամենայնս բերա-նովդ, եթէ ոչ կերիջիք զմարմին իմ, և արբջիք զարիւն իմ, ոչ ունիք կեանս յանձինս ձեր։ Արդ՝ ի ձեռն սբ

մարմ

մարմնոյ և արեան քո՝ ազատեա՛ զսա
'ի յանցանաց մեղաց, և սրբեա՛ զսա շը-
նորհիւ քո. զի ճաշակելով 'ի կենա-
րար մարմնոյ և արենէդ քումմէ՝ ար-
ժանի լիցի կենացն յաւիտենից.
Փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և Սբ".
Ամենակալ քահանայ զմե՛ զս խմ. զի
տառապեալ ես աղաշխա՛րողա՛ց.
Եւ զՀոգիդ Սբ մի՛ Հաներ յի-
նէն. զի աս". Եւ փրկեա՛ զիս
յաւՀաւիտենից Հրոյն. զի աս".
Եւ Տր, Որդի և Հզօր, Սբ և անմահ,
որ խաչեցար վսն մեր, ողորմեա".
Սա 'ի վերուստ խաս".
Ալէ" ալէ". Ողորմեա ինձ Տր".
Բարձրեալ լուա զիս յանօրէնու".
[illegible]
Եւ եղև յամին յորում մեռաւ Ոզիա
արքայ, տեսի զՏր նստեալ յաթոռ
բարձրութեան և վերացելոյ. և լի էր
տունն փառօք նորա. Եւ սրովբէք
կային շուրջ զնովաւ. վեց թևք միոյ
և

և վեց թևք միոյ. երկուքն ծածկէին զերեսս իւրեանց, և երկուքն ծածկէին զոտս իւրեանց , և երկուքն թռուցեալ։ Աղաղակէին մի առ մի՝ և ասէին. սբ՛. սբ՛. սբ՛. Տր զօրութեանց՝ լի՛ է ամ երկիր փառօք նր. Եւ դողացան դրանդքն ՚ի ձայնէն զոր աղաղակէին, և տունն լի՛ եղև ծխով։ Եւ ասեմ, վա՛յ է ինձ՝ ես ա՛յր տառապեալ զխորհրդ կամիմ, հեծեցեալ. զի մարդ եմ՝ և պի՛ղծ շրթունս ունիմ, և ՚ի մէջ պղծաշուրթն ժողովրդեան բնակեալ եմ ես. և զՏր զօրութեանց տեսի աչօք իմովք։ Եւ առաքեցաւ առ իս մի ՚ի սրովբէից անտի, և ՚ի ձեռին իւրում ունէր կայծակն. զոր առեալ ունէրաք ՚ի սեղանոյ անտի, եբեր մերձեցոյց ՚ի բերան իմ, և ասէ. ահաւասիկ մերձեցաւ այդ ՚ի շրթունս քո, և հանցէ զանօրէնութիւս քո, և զմեղս քո սրբեսցէ ՚ի քէն։

Յօհաննու աւետարանէն ՚ի ճաշուն"։

Սիրելիք՝ մարմին և արիւն որդւոյն

մրդ՝

նայ՝ սրբէ զմեզ յա̄մ մեղաց. Եթէ ա-
սիցեմք թէ մեղս ինչ մեք ոչ ունիմք,
զանձինս խաբեմք. եւ ճշմարտութի՛ն 'ի
մեզ ոչ գոյ. Ապա եթէ խոստովան
լինիցիմք զմեղս մեր, հաւատարիմ է
նա եւ արդար՝ առ 'ի թողուլ զմեղս
մեր, եւ սրբել զմեզ յամենայն անօրէ
նուէ. Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչ ինչ
մեղաք, սուտ առնեմք զնա. եւ բանն
նր̃ ոչ է 'ի մեզ. Որդեակք իմ, զայս
գրեմ ձեզ՝ զի մի՛ մեղիցէք. եւ եթէ
մեղիցէ ոք, ունիմք բարեխօս առ հ̃ր
զյ̃ս ք̃ս՝ զարդարն եւ զանարատն. եւ
նա է քաւութի՛ն մեղաց մերոց.

Ալէ՛՛ ալէ՛՛. Տր̃ մի՛ սրտ՛՛.

ՄԷ. Կարճեալ ՅԷ. ԿԷ. ըստ Յոհ՛՛.

Տր̃ն մեր Յս̃ Քս̃.

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կե-
րիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ,
եւ արբջիք զարիւն նորա, ոչ ունիք
կեանս յանձինս. Որ ուտէ զմարմին
իմ, եւ ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեա-

նս

նըս յաւիտենականս • և ես յարու-
ցից զնա յաւուրն յետնում ։ զի մար-
մին իմ՝ ճշմարիտ կերակուր է, և ա-
րիւն իմ՝ ճշմարիտ ըմպելի է ։ Որ
ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն
իմ, նա յիս բնակեսցէ, և ես 'ի նմա ։
Ոպ̄ առաքեաց զիս կենդանին Հայր,
և ես կենդանի եմ վս̄ Հօր • և որ ու-
տէն զիս՝ և նա՛ կեցցէ վասն իմ ։ Այս
է հացն որ յերկնից իջեալ • ոչ որպ̄
կերան հարքն ձեր զմանանայն՝ և մե-
ռան • որ ուտէ զհացս զայս՝ կեցցէ
յաւիտեան •

Եւ ապա ասէ զհաւատամքն, և ընթերն
ձայնով, և զաղօթսն ։ և Հայր մեր ։
Եւ ապա, Որ կազմեցեր սեղան ։
Տայ զՍբ խորհուրդն [illegible] հծա,
և ասէ զաղօթս ։

Գոհանամք զքէն Հայր տն̄ մերոյ յի̄
քի̄, որ արժանի արարեր զմեզ երկ-
նաւոր պարգևացս այսոցիկ՝ կենարար
մարմնոյ և արեան միածնի քո ։ Աղա-
չեմք զքեզ տր̄, մի՛ լիցի սա մեզ 'ի

([illegible])

դատապարտութիւն վճռ՟ բազում յան-
ցանաց մերոց • այլ եղիցի սա մեզ
յառողջութիւն հոգւոյ և մարմնոյ , ՚ի
զգաստութիւն խորհրդոց , և ՚ի կատա-
րումն ամ՟ գործոց առաքինութեան •
Այլ զի սրբեսցէ զառօրս միտս և զը-
շունչս , և անուանեսցի տաճար սբյ՟
Երրորդութեանդ՝ առ ՚ի գտանել զողոր-
մութիւն առաջի քո Տու գոհանալով
փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և
ընդ սբ՟ հոգ″•

Ամէ՟ խաչիւս աղաչեսցուք զՏր՟″•
Պահպանիչ է″• Հայր մեր որ″•
Նու բէ չափս , սուտ փարատեցո″•

Կանոն Գիշերի ժամու աղօթից՝ որ կատարի ՚ի վ՟ր ծանր հիւանդաց, ՚ի բժշկութ՟ ցաւոց՝ ՚ի քաւութ՟ յանցնց·

Հայր մեր որ յեր"·

Առաքեա՛ տ՟ր զլոյս քո և զճշմարտութիւն քո· զի առաջնորդեսցեն ինձ և հանցեն զիս ՚ի լեառն ս՟բ և ՚ի յարկս քո· Մտից առաջի սեղանոյ այ՟ առ ա՟ծ· որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ· Խոստովան եղէց քեզ օրհնութ՟բ ա՟ծ ա՟ծ իմ· Ընդէ՞ր տրտմեալ ես անձն իմ· կամ ընդէ՞ր խռովես զիս· յուսա՛ առ ա՟ծ, խոստովանեսցուք նմա·
փրկիչ երեսաց իմոց ա՟ծ է·

Փառք Հօր և"· Եւս խաղաղ"·

Օրհնութ՟ և"·

Եկեսցէ ՚ի վ՟ր իմ ողորմութ՟ քո տ՟ր, և փրկութ՟ քո ըստ բանի քում· Տաց պատասխանի որք նախատեն զիս բանիւք· զի ես ՚ի բանս քո յու

յուսացայ։ Մի՛ ՚ի բացերայ առներ ՚ի
բերանոյ իմմէ զբան ճշմարտութե̃ն
մինչեւ յոյժ. զի յիրաւունս քո յու-
սացայ։ Պահեցի զօրէնս քո յա̃մ
ժամ, յաւիտեան եւ յաւիտեանս յա-
ւիտենից։ Գնայի ես յանդորրու,
զի զպատուիրանս քո խնդրեցի.
Խօսէի զվկայութի̃ս քո առաջի թագա-
ւորաց, եւ ոչ ամաչէի։ Խորհէի ՚ի
պատուիրանս քո զոր սիրեցի։ Համ-
բարձի զձեռս իմ ՚ի պատուիրանս քո
զոր սիրեցի. եւ խորհէի յարդարութե̃
քում։ Յիշեա՛ զբան ծառայի քո,
յոր եւ յուսացուցեր զիս։ Այս մխի-
թարեաց զիս ՚ի խոնարհութե̃ իմում.
զի բան քո կեցոյց զիս։ Ամբարտա-
ւանք անիրաւեցան յիս յոյժ, այլ
յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ։
Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից
տ̃ր, եւ մխիթարեցայ։ Տրտմութի̃ կա-
լաւ զիս ՚ի մեղաւորաց, եւ ոյք թողին
զօրէնս քո։ Պաշտելի էին ինձ իրաւունք
քո, ՚ի տեղւոջ պանդխտութե̃ իմոյ։

([illegible])

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո տ̅ր ·
և պահեցի զօրէնս քոյ · Սա եղև ինձ
ճանապարհ 'ի կեանս · զի զարդարու
թիս քո խնդրեցի · Զանօրէնս ատե
ցի, և զօրէնս քո սիրեցի · Օգնական
և փրկիչ իմ ես դու · և ես 'ի բանս
քո յուսացայ · 'Ի բաց եղերուք յի‿
նէն չարք · և քննեցից զպատուիրանս
ա̅յ իմոյ · Օգնեա ինձ ըստ բանի
քում, և կեցո՛ զիս · և մի՛ յամօթ առներ
զիս 'ի յուսոյ իմմէ · Օգնեա ինձ, և
ապրեցո՛ զիս · և խորհեցայց զիրա‿
ւունս քո յա̅մ ժամ · Անարգեցեր
զամենեսեան' որք ապստամբք եղեն
յարդարութեց քոց · զի անիրաւութե̅
էին խորհուրդք նո̅ց · Յանցաւորս
համարեցայ զա̅մ մեղաւորս երկրի ·
վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս
քո · Բևեռեա ընդ երկիւղ քո ըզ
մարմին իմ · զի 'ի դատաստանաց քոց
երկեայց յոյժ · Մերձեսցին խնդր
ուածք իմ առաջի քո տ̅ր · ըստ բանի
քում իմաստունս արա զիս · Մտցեն

աղօթք

աղօթք իմ առաջի քո տր · և բանի-
ւ քով փրկեա զիս ։ Բղխեսցեն շըր-
թունք իմ զօրհնութիւս քո, յորժամ
ուսուսցես ինձ զարդարութիւս քո ։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո · զի
ամ պատուիրանք քո արդարութիւն են ։
Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս ·
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի ։
Յանկացայ փրկութեան քում տր · և
օրէնք քո խօսք իմ էին ։ Կեցցէ անձն
իմ օրհնեսցէ զքեզ · և իրաւունք քո
օգնեսցեն ինձ ։ Տուր զօրութի ծա-
ռայի քոյ · կեցո զորդի աղախնոյ քոյ ·
և արա առ իս նշան բարութեան ։ Տեսցեն
ատեցողք իմ և ամաչեսցեն · զի դու
տր օգնեցեր ինձ , և մխիթարեցեր
զիս ։ Փառք Հօր և Որդւոյ և՛ ։

Մաղթանք ։

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամ ժամ · և
'ի տէր խաչ քո յուսացեալ եմ · Թա-
գաւոր երկնաւոր՝ զբազմութիւն մեղց
քոց բարեխօս ունիմ առ քեզ , որ
երկայնամիտդ ես առ ամենեսեան ,

մի՛

մի՛ անտես առներ զապաւինեալս 'ի
քեզ, այլ պահեա՛ պատուական և սբ
խաչիւ քո 'ի խաղաղութեան.

Ես ասացի 'ի վերանալ յինէն աւուրց
իմոց, թէ գնացի ես 'ի դրունս դժո-
խոց. Թողի զամ յետինս իմ, և ասա-
ցի՝ թէ այլ ոչ ևս տեսից զփրկութի-
ւն յերկրին կենդանեաց . և ո՛չ ևս
տեսից զմարդ բնակչօք իւրովք հան-
դերձ. Պակասեցայ ես յազգատոհմէ
իմմէ. այսուհետև թողի լքի զամ ըն-
կեանս իմ. Ել գնաց՝ մեկնեցաւ
յինէն հոգի իմ, որպ զայն որ քակէ
զտաղաւար . և եղէ ես ոպ զոստայն
սատարաց՝ մերձ 'ի հատանիլ. Յաւուր
յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւօտէ
ոպ 'ի ձեռս առիւծու. այնպէս խորտա-
կեաց մանկրեաց զոսկերս իմ. զի յառա-
ւօտէ մինչ 'ի գիշեր մատնեցայ. Որպ
ծիծառն՝ այնպէս ձայնեցի, ոպ զաղաւ-
նի՝ այնպէս մնչեցի. զի նուաղեցան
աչք իմ 'ի տեսանելոյ. Հայեցայ 'ի
բարձունս առ տր ած իմ, որ փրկեաց
զիս.

([illegible])

ղիս. և փարատեցոյց յինէն զցաւս
անձին իմոյ։ Տ՜ր՛ վ՜ս այսորիկ պատմե-
ցաւ քեզ. զարթուցեր զանձն իմ,
դարձուցեր զհոգի իմ. մխիթա-
րեցոյ և կեցի։ Ահա՛ ՚ի խաղաղու-
թիւն դարձաւ դառնութի՜ իմ. փրկե-
ցեր զանձն իմ, զի մի՛ կորեայց, և
ընկեցեր յետոյ զա՜մ զմեղս իմ։ Զի
ո՛չ թէ որք ՚ի դժոխս են, խոստովան
առնիցին առ քեզ. և ո՛չ մեռեալք օրհ-
նեսցեն զքեզ, և ո՛չ յուսասցին ՚ի
ճշմարտութիւն քո ամենեքեան, որք
իջանեն ՚ի դժոխս։ Այլ կենդանիքս
օրհնեսցուք զքեզ՝ տ՜ր. ո՜պ և ես այ-
սուհետև մանկունս ծնայց, որք
պատմեսցեն զարդարութիւն քո տէր
փրկութե՜ իմոյ. Եւ ո՛չ ևս դադարեցից
օրհնել զքեզ յօրհնութի՜ նոր զա՜մ ա-
ւուրս կենաց իմոց՝ յանդիման տա-
ճարին ա՜յ. փառք հօր և որդ"։

Մաղթանք։

Յոյս կենդանու"։ Մարդասէր տ՜ր"։

Յորդոր.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա՛ ։

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց՝ զՏէր՛ ։

Եւ ևս վսն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն Տն Այ՝ և զզօրութի նր ՚ի յօգնութի և ՚ի բժշկութի հոգւոյ և մարմնոյ իւրոյ․ որպէս զի ապրեսցի և կեցցէ , և վերըստին նորոգեսցի քահանայական աղօթիւք ձերովք՝ և կարողութեն Այ, զ՛ ։

Զամենասրբուհի զԱծածինն՝ զմիշտ կոյսն մարիամ՝ հանդերձ ամ սրբովք, յիշելով զՏէր աղա՛ ։ Եւ ևս միա՛ ։ Զանձինս մեր՛ ։ Ողորմեա մեզ Տէր՛ ։

Աղօթք ։

Տէր որ ողորմութեամբ քո բժշկես զբեկ-կումն հոգւոց և մարմնոց մերոց, բժշկեա՛ զամ ախտս և զհիւանդութիւնս հոգւոյ և մարմնոյ այս անուն ծառայի քո․ զի փառաւորեսցի ամենասուրբ ա-նուն քո․ զի քո՛ է ողորմիլ և կեցու-ցանել Ած մեր։ Եւ քեզ փառս մա-

տու

(Պ...)

տուցանեմք՝ Հօր և Որդւոյ՝ և Հոգ."

Քարոզ.

Եւս ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ կեցո՛ և ողորմեա՛.

Օրհնեա՛ Տէր.

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ և միշտ".

Ողորմեա՛ ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում. ըստ բազում գթութեան քում քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ. Առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութենէ իմմէ. և ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս. Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ. Քեզ միայն մեղայ Տէր, և չար առաջի քո արարի. Որպէս արդար եղիցիս ՚ի բանս քո, և յաղթօղ ՚ի դատել գաս. Անօրէնութեամբ յղացայ, և ՚ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ. Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր. զանյայտս և զծածկեալս իմաստութեան քոյ յայտնեցեր ինձ. Ցօղեա՛ յիս մշտկաւ, և սուրբ եղէց. լուա՛, և քան զձիւն սպիտակ

եղեց ։ Լսելի՛ արա ինձ զցնծութի
և զուրախութի, և ցնծասցեն ոսկերք
իմ տառապեալք ։ Դարձո՛ զերեսս
քո 'ի մեղաց իմոց ․ և զա՟մ անօրէնու
թիս իմ քաւեա՛ յինէն ։ Սիրտ ս՟բ
հաստատեա՛ յիս ա՟ծ, և հոգի ուղիղ
նորոգեա՛ 'ի փորի իմում ։ Մի՛ ընկե
նուր զիս ո՟ր յերեսաց քոց, և զհո
գի քո ս՟բ մի՛ հաներ յինէն ․ Տո՛ւր
ինձ ցնծութի փրկութե քո, և հոգւով
պետութեան քո հաստատեա՛ զիս ։
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս
քո․ և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին ։
Փրկեա՛ զիս յարենէ ա՟ծ ա՟ծ փրկու
թե իմոյ ․ ցնծասցէ լեզու իմ յար
դարութե քում ։ Տ՟ր եթէ զշրթունս
իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհ
նութիս քո ։ Թէ կամեցեալ էի՛ր պա
տարագս մատուցանէաք ․ բայց դու
ընդ ողջակէզս իսկ ո՛չ հաճեցար ։
Պատարագ ա՟յ հոգի խոնարհ ․ զսիրտ
ս՟բ և զհոգի խոնարհ՝ ա՟ծ ո՛չ արհա
մարհէ ։ Բարի՛ արա ո՟ր կամօք քովք

սիօ

(Պետէէբ Մաւօ)

սիօնի. և շինեսցին պարիսպք երու-
սաղէմի. Յայնժամ հաճեսցիս ընդ
պատարագս արդարութե, ուխտից
պատարագս հանցեն 'ի սեղան քո
զուարակս. Փառք հօր և".

Շարական. ՃԾ.

ա Հայր բարգութ ողորմ խոստովանիմ
առ քեզ որպ զանառակ որդին. Թող
ինձ ընդմէջ իմ և ողորմեա. Տէր որ
գթացար ի կինն քանանացի. գը
թա և յիս խնդրողս և ող. Տէր որ
դարձուցեր ըզմաքսաւորն ի դխոու
թե ճշմարտութե դարձո և զիս ընդ
մոլորեալս և ող.

բ Յիսուս և յարութի ազգի մարդկան
քս ած. զհիւանդութի հոգւոյ իմոյ
կենդանացո. որպ երբեմն զմեռե-
լիայն. Ո չարչարանս և ընդ մահ
յանձն առեր կենդանատու ամենե-
ցուն. զհիւանդութի հոգւոյ իմոյ

առող

([illegible])

ամուլջացն · ով երբեք · Սու. քեզ մայր
լինիմք · խնդրան և աստծոյ աստուա-
ծոյ բանին մարիամ մայր եւ կոյս ·
բարեխօսեա առ ք ս վն անձանց
մերոց ·

Քարոզ ·

Լուիցէ տր ձայնի աղաչանաց մերոց սրկ
բարեխօսութբ սբ ածածնին, և խնա-
նելոյ 'ի վր մեր ողորմութե և գթու-
թեան տն այ · ամենակալ տր ած մեր
կեցուսցէ և ողորմեսցի ·

Ընկալ տր զաղաչանս մեր բարեխօ- քհ
սութբ սբ ածածնին, անարատ ծնո-
ղի միածնի որդւոյ քո, և աղաչանօք
ամ սբց · լուր տր և ողորմեա, ներեա,
քաւեա և թող զմեղս մեր · արժանա-
ւորեա գոհանալով փառաւորել ըզ
քեզ ընդ որդւոյ և ընդ սբյ հոգ" ·

Ես ասացի տր ողորմեա ինձ, բժշկեա
զանձն իմ, եւ մեղայ քեզ : Երանի
որ խորհի զաղքատն և զտնանկն, յա-
ւուր չարի փրկէ զնա տր ·

(Կիչէբ մաւոն)

Յակովբու առաքելոյն ՚ի կաթուղիկեայց Թղթոյն է ընթերցուած.

Խոստովան եղերուք միմեանց զմեղս, և աղօթս արարէք ՚ի վ̃ր միմեանց, ոպ̃ զի բժշկեսջիք. քանզի յոյժ զօրաւոր են աղօթք արդարոց յօգնականութ̃ի. Եղիայ մարդ էր կիրք զմեզ չարչարելի. և յաղօթս եկաց, և ոչ անձրևաց յերկիր զերիս ամս և զվեց ամիս. և դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և ետուն երկինք զանձրև՝ և բուսոյց երկիր զպտուղ իւր. Եղբարք իմ, եթէ ոք ՚ի ձէնջ մոլորեսցի ՚ի ճանապարհէ ճշմարտութ̃ե, և դարձուսցէ ոք զնա. գիտասցէ զի որ դարձուսցէ զմեղաւորն ՚ի մոլորութ̃ե ճանապարհէն իւրմէ, փրկեսցէ զոգի իւր ՚ի մահուանէ, և ծածկեսցէ զբազմութիւն մեղաց.

Ալէ՛՛ ալէ՛՛. Տ̃ր մի՛ սրտմտութ̃բ քով յանդիմաներ զիս, և մի՛ բարկութ̃բ քով խրատեր զիս. Ողորմեա՛ ինձ Տ̃ր, զի հիւանդ եմ ես, բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ. 92

Տրն մեր Յս Քս ։

Կոչեաց առ ինքն զերկոտասանսն, և սկսաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս․ և տայր նոցա իշխանութիւն ՚ի վերայ այսոց պղծոց․ Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի՛ ինչ բարձցեն ՚ի ճանապարհ, բայց միայն գաւազան․ մի՛ պարկ, մի՛ հաց, մի՛ պղինձ ՚ի գօտիս․ այլ ագանել հողաթափս, և մի՛ զգենուցուք աւելի՛ երկուս պարեգօտս։ Եւ ասէր ցնոսա․ յոր տուն մտանիցէք, անդէն օթևանս կալջիք՝ մինչև ելանիցէք անտի։ Եւ որ ոչ ընկալցին զձեզ, և ոչ լուիցեն ձեզ, յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսջիք զփոշի ոտից ձերոց ՚ի վկայութիւն նոցա։ Եւ ելեալ քարոզէին՝ զի ապաշխարեսցեն․ և դևս բազումս հանէին՝ և օծանէին իւղով զբազում հիւանդս, և բժշկէին զնոսա․

Փառք քեզ Տր Ած մր․

Հաւատամք ՚ի մի Ած Հայրն ամենակալ․ յարարիչն երկնի և երկրի․ և

([illegible])

րեւելեաց եւ աներեւութից: Նաեւ 'ի
մի տ՟ր յ՟ս ք՟ս Որդին ա՟յ · ծնեալ յա՟յ
Հօրէ միածին՝ այսինքն յէութէ Հօր:
Ա՟յ յա՟յ · լոյս 'ի լուսոյ · ա՟ծ ճշմարիտ
յա՟յ ճշմարտէ: Ծնունդ եւ ո՛չ արա֊
րած · Նոյն ինքն 'ի բնութէ Հօր ·
որով ա՟մ ինչ եղեւ յերկինս եւ 'ի վ՟ր
երկրի · երեւելիք եւ աներեւոյթք ·
Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վասն
մերոյ փրկութե՟ն՝ իջեալ 'ի յերկնից
մարմնացաւ մարդացաւ ծնաւ կատա֊
րելապէս 'ի մարիամայ ս՟բյ կուսէն
Հոգւովն ս՟բվ: Որով էառ զմարմին
զհոգի եւ զմիտ · եւ զամենայն որ ինչ է
'ի մարդ՝ ճշմարտապէս եւ ո՛չ կարծեօք:
Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ ·
յերրորդ աւուր յարուցեալ ելեալ
'ի յերկինս նովին մարմնով՝ նստա
ը՟ աջմէ Հօր: Գալոց է նովին մարմ֊
նովն եւ փառօք Հօր 'ի դատել զկեն֊
դանիս եւ զմեռեալս · որոյ թագաւո֊
րութե՟ն ո՛չ գոյ վախճան: Հաւատամք
եւ 'ի ս՟բ Հոգին · յանեղն եւ 'ի կատար

եալն

(Պոլիշէք [illegible])

եալն։ Որ խօսեցաւ յօրէնս և 'ի մարգարէս և յառաքեալս։ Որ էջն 'ի յորդանան․ քարոզեաց զառաքեալն․ և բնակեցաւ 'ի սբսն․ Հաւատամք և 'ի մի միայն ընդհանրական և յառաքելական եկեղեցի։ 'Ի մի մկրտութիւն․ յապաշխարութիւն․ 'ի քաւութիւն և 'ի թողութիւն մեղաց։ 'Ի յարութիւն մեռելոց․ 'ի դատաստանն յաւիտենից․ հոգւոց և մարմնոց․ Յարքայութիւն երկնից, և 'ի կեանսն յաւիտենականս։

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն յորժամ ոչ էր Որդի․ կամ էր երբեմն յորժամ ոչ էր սբ Հոգի․ կամ թէ՝ յոչից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինել զՈրդին այ, և կամ զսբ Հոգին, և թէ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք՝ զայնպիսիսն նզովէ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի․

'Ի [illegible]

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս․ երկիրպագանելով սբոյ Երրորդութեան և միոյ ածութեան

թեան, Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։ Այժմ և միշտ և։

Քարոզ։

սրկ Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա։

Օրհնեա Տէր։

քհ Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և։

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողոր։

Ձ ձայն ըստ տատ։

Շարական. Տէր։

ո Ողջ կենսացողդ հանապազ զիս աղջ-
լէ կոծէ։ Սրբոյ սիրեալ մեծք թշնա-
մին ինձ յարուցանէ։ Նաւապետ
բարի լեր անձին իմոյ ապաւէն։

ժող Աղաչեցի ըղբաղձում ողորմս ա-
ղուած. և լուաւ ձայնի խնդրուա-
ծոց իմոց. զի նուաղեցան աչք իմ ի
տեսանելոյ. և յինէն փարատեցոյց
զցաւս անձին իմոյ։ Օ Թագաւոր
Ցերկնից բարեբանեցէք. որ ի
Օ յաւիտեանս

յա՛նձն էառ զմա՛հ խաչի՝ և խափան
եա՛ց ըզմահու թագաւորութի՛ն · և
մին · փութացիցուք յօգնութի՛ մե
ր̃ ածածին · և աղաչեա՛ զաւ ի՛քէն
ըզմարմնացեա՛լն բա՛նն ա՛ստուած ·
զի յահաւո՛ր և ի միւսանգամ գալըս
տեա՛նն իւրոյ՝ պարգևեսցէ մեզ
ըզկեա՛նսն յաւիտենից ·

Քարոզ:

Լուիցէ տր ձայնի աղաչանաց մերոց սրկ
բարեխօսութե՛ տր ածածնին · և ի ջա
նելոյ ՚ի վր̃ մեր ողորմութե՛ և գթու
թե՛ տն այ · ամենակալ տր ած մեր
կեցուսցէ և ողորմեսցի ·

Ընկա՛լ տր զաղաչանս մեր բարեխօ՛ · քհ
Տր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ
պակասեսցի · Օծեր իւղով զգլուխ
իմ, բաժակ քո ուրա̃խ անապակ արբէ
ցոյց զիս ·

Յովհաննու առաքելոյն ՚ի Կաթուղիկեայց
Թղթոյն է ընթերցուած:

Սիրելի՛ք՝ եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս

ինչ մեք ոչ ունիմք , զանձինս խա_
բեմք ․ եւ ճշմարտութի̃ ՚ի մեզ ոչ գոյ։
Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս
մեր , հաւատարիմ է նա եւ արդար՝
առ ՚ի թողուլ մեզ զմեղս մեր, եւ սրբել
զմեզ յա̃մ անիրաւութե̃ ․ Եթէ ասի_
ցեմք՝ եթէ ոչի՛նչ մեղաք , սուտ առ_
նեմք զնա ․ եւ բանն նր̃ ոչ է ՚ի մեզ ․
Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի
մի՛ մեղիցէք ․ եւ եթէ մեղիցէ ոք , ու_
նիմք բարեխօս առ ա̃ծ զյ̃ս ք̃ս՝ զար_
դարն եւ զանարատ ․ եւ նա է քաւու_
մեղաց մերոց ․ եւ ոչ եթէ մերոցն մի_
այն՝ այլ ա̃մ աշխարհի ․ Եւ յայսմիկ
գիտեմք՝ եթէ ծանեաք զնա , եթէ
զպատուիրանս նր̃ պահիցեմք ․ Որ ա_
սիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա , եւ զպատ_
ուիրանս նր̃ ոչ պահիցէ , սուտ է , եւ
ճշմարտութի̃ ՚ի նմա ոչ գոյ ․ Իսկ որ
պահէ զբան նր̃ , արդարեւ ՚ի նմա է
կատարեալ սէրն ա̃յ ․ այսուիկ ճանա_
չեմք՝ եթէ ՚ի նմա եմք ․ Որ ասիցէ
՚ի նմա բնակել , այնպէս պարտի գնալ՝
որպ̃ նայն գնաց ․ 98

([illegible])

Ալէ՛՛ ալէ՛՛ ։ Ձայնիւ իմով ես առ տր
կարդացի , ձայնիւ իմով առ ած ․ և
նայեցաւ առ իս ։ Յաւուր նեղութեան
իմոյ զած խնդրեցի ձեռօք իմովք ․
և 'ի գիշերի առաջի նր ոչ խաբեցայ ։
Աւէ Ղուկասու ՅԷ ՔԷ որ ըստ Պ՛՛ ։

Տնն տր Յն Քն ։

Եւ մտեալ շրջէր ընդ երիքով ։ և
ահա՝ այր մի անուն կոչեցեալ զակ-
քէոս ․ և նա էր մաքսապետ ․ և ինքն
մեծատուն ․ և խնդրէր տեսանել՝ թէ
ով իցէ յս , և ոչ կարէր 'ի բազմու-
թենէն , զի կարճ էր հասակաւ ։ Եւ ըն-
թացեալ յառաջս , ել 'ի ժանտաթզե-
նին զի տեսանիցէ զնա ․ քանզի ընդ
այն իսկ անցանելոց էր ․ Իբրև եկն
'ի տեղին ․ հայեցաւ 'ի վեր յս և ասէ
ցնա ․ զակքէ փութա՝ էջ այտի , զի
այսօր 'ի տան քում արժան է ինձ ա-
ղանել ։ փութացաւ և էջ՝ և ընկա-
լաւ զնա ուրախութբ ․ Իբրև տեսին
ամենեքին , տրտնջէին և ասէին՝ թէ
առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել ։

 Եկն

(Պ․․․ [illegible])

Այն՝ եկաց Զակքէոս՝ և ասէ ցՏէր.
Տէր՝ ահա զկէս ընչից իմոց տաց աղ֊
քատաց. և եթէ զոք զրկեցի, հատու֊
ցից չորեքկին. Եւ ասէ ցնա Յիսուս. Այ֊
սօր եղև փրկութիւն տանս այսմիկ.
քանզի և սա որդի Աբրահամու է.
Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և
կեցուցանել զկորուսեալն.

Փառք.

արկ Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղաչ".
Մեք ի վերուստ խաղաղութեան և փրկ֊
կութեան անձանց մերոց զՏէր աղաչ".
Եւ ես վասն հիւանդիս այս անուն որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տն".

Աղօթք.

քհ Անսկիզբն Տէր՝ որդի Տեր, որ զմիա֊
ծին քո որդիդ առաքեցեր բժշկել
զամենայն ախտս հոգւոց և մարմնոց մերոց.
առաքեա՛ զհոգիդ քո Տէր, և սրբեա՛
զայս անուն ծառայս քո, և ազատեա՛
յամենայնց. զի ողորմած ես և մար֊
դասէր. Եւ քեզ փառս մատուցանեմք՝
ընդ որդւոյ և ընդ Տէր Հօ".

Քարոզ.

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաչես ցուք, ընկալ կեցո եւ ողորմեա. սրկ

Օրհնեալ Տէր.

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ այժմ եւ": քհն

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողոր":

զփոխն ըստ ձայն ասա.

Շարական. Է ձ.

Մեղաք մինչեւ յերկինս եւ զարդարն ո
ընդ ցասումն քո շարժեցաք ի մեզ.
Տէր ըստ մեծի քում ողորմութեանդ
ողորմեա մեզ։ Իջաք մինչ ի դժոխս
ընկղմեալք յանօրէնութեան մերում.
Տէր յիշեա զգինս արեան սրբոյ քո
եւ ողորմեա։ Հալածեա ի մէնջ Տէր նը
շանաւ խաչի քո զընդդիմամարտս եւ
զաներեւոյթ դասսն. եւ մի տար յա
պականութիւն զքո ժառանգութիւն.

Ո՜ եկեղեցւոյն քո Տէր զմաղթեմ հա էսս
ռաչմամբ սրտի իմոյ. որ վասն իմ խո
նար

(Կոչէր Լուսաւ)

նարհեցար ի յերկնից՝ . յոյս կենդա
նութեան՝ և փրկութիւն իմոյ Տէր . Որ
ի խաչին բարձեր զդատակնիք մա
հու . տարածելովդ զբազուկս քո .
արձակեա և զիս ի կապանաց բան
սարկութեան՝ . յոյս կե: Որ յամ աղաչաց
երանեցար սրբուհի և կոյս մարի
ամ . աղաչեա զնա ի քէն ըզմարմնա
ցեալն Տէրդ . ազատեցուցանել ըզմեզ
ի սպառնալեաց գեհենոյն.

Քարոզ.

սրկ Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց
բարեխօսութը սբ ածած".

քհ Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօ".

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր զի ընկալար
զիս . և ոչ ուրախ արարեր զթշնամիս
իմ յիս . Տէր Ած իմ՝ կարդացի առ
քեզ և բժշկեցեր զիս . Տէր հաներ ՚ի
դժոխոց զանձն իմ . փրկեցեր զիս
յիջելոցն, որ իջանեն ՚ի գուբ .

(Կիւլէյ քանօ)

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց երկրորդ թղթոյն է ընթերցուածս։

Սիրելիք՝ դուք տաճար այ̃ կենդանւոյ էք. որպ̃ ասաց ած̃, թէ բնակեցայց ՚ի նս̃, և գնացից ՚ի նս̃. և եղէց նց̃ ած̃, և նոքա եղիցին իմ ժողովուրդք։ Վս̃ որոյ ելէք ՚ի միջոյ նց̃ և մեկնեցարուք, ասէ տր̃. և ՚ի պիղծս մի՛ մերձենայք. և ես ընկալայց զձեզ. և ես եղէց ձեզ ՚ի հայր, և դուք եղիջիք ինձ յուստերս և ՚ի դստերս, ասէ տր̃ ամենակալ։ Իսկ որով հետև զայս աւետիս ունիմք սիրելիք, սրբեսցուք զանձինս մեր յամ̃ պղծութենէ մարմնոյ և հոգւոյ. կատարեսցուք զսրբութիւն ահիւն այ̃։

Ալէ" ալէ"։ Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկ, յաւուր չարի փրկէ զնա տր̃։

Սբ̃ Աւետարանն Յի̃ Քի̃՝ ըստ Մր̃",
Տեառն մեր Յի̃ Քի̃։

Գնա՛ց ընդ նմա. երթայր և ժո_

ղովուրդ բազում զհետ նր, և նեղէ-ին զնա։ Եւ կին մի՝ էր 'ի տեռատե-սութե արեան զերկոտասան ամ, և յոյժ վշտացեալ 'ի բազում բժշկաց, և ծախեալ զինչս իւր զամ, և չէր ինչ օգտեալ, այլ ևս առաւել զայրա-ցեալ։ Իբրև լուաւ զյսէ, եկն 'ի մէջ ամբոխին յետոյ՝ և բուռն եհար զհանդերձէ նր։ քանզի խորհէր 'ի մտի, թէ միայն մերձեցայց 'ի հան-դերձս նր՝ փրկեցայց։ Եւ վաղվաղա-կի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան նր. և գիտաց 'ի մարմին իւր՝ թէ բժշկե-ցաւ 'ի տանջանացն։ Եւ անդէն վաղ-վաղակի՝ գիտաց յն յանձն իւր զզօ-րութիւն որ ել 'ի նմանէ, դարձաւ յամբոխին և ասէ. ով մերձեցաւ 'ի հանդերձս իմ։ Եւ ասեն ցնա աշա-կերտքն. տեսանես՝ զի ամբոխդ նե-ղէ զքեզ, և ասես թէ՝ ով մերձեցաւ 'ի հանդերձս իմ։ Եւ շուրջ հայէր տեսանել՝ թէ ո՞ զայն արար։ Եւ կինն՝ զարհուրեալ և դողացեալ վասն որոյ

 գաղտին

([illegible])

գաղտն արար․ քանզի գիտէր զինչ
եղև նմա․ եկն՝ անկաւ առաջի նո՛ր,
և ասաց զա՛մ իրսն ստուգութ՟․ Եւ
յս՟ ասէ ցնա․ դուստր՝ հաւատք քո
կեցուցին զքեզ․ երթ ՚ի խաղաղութ՟,
և եղիջիր ողջ ՚ի տանջանաց քոց․

Քարոզ․

Եւ ևս խաղաղութ՟ զտր՟ աղա՟․ սրկ

Վս՟ ՚ի վերուստ խաղաղութ՟ և փրկ-
կութ՟ անձանց մերոց զտր՟ աղա՟․
Եւ ևս վս՟ հիւանդիս այս անուն որ
յուսացեալ է կո եւ զանուն տն՟․

Աղօթ․

Տէր մեծ և սքանչելագործ․ որ պա- քհ
հես զուխտս քո, և տաս զողոր-
մութի՟ սիրելեաց քոց, և զթողութի՟
մեղաց ՚ի ձեռն մեծի որդւոյ քո միածնի․
որ նորոգեաց զմեզ ՚ի մեռելութէ մե-
ղաց մերոց․ Դու ես որ լուսաւոր
առնես զկոյրս, և կանգնես զանկեալս․
Դու հաներ զմեզ ՚ի խաւարէ, և ՚ի
ստուերաց մահու․ ասելով ցկապեալս՝
թէ ելէք, և որք ՚ի խաւարին՝ թէ

յայտնեցարուք · յորս ծագեաց լոյս գիտութեան օծելոյ քո, որ եկն երևեցաւ յերկրի, և ընդ մարդկան շրջեցաւ · և որք ընկալան զնա, ետ նոցա իշխանութիւն որդիս այ լինել։ Դու տր փրկական աւազանին վերստին ծննդեամբն զորդէգրութիւն մեզ շնորհեցեր, և հաղորդս արարեր զմեզ սբ անմահական խրհ։ Դու ինքն տր ած՝ նայեա՛ յայս անուն ծառայս քո, զի փրկեալ ՚ի մեղաց, եղիցի արդարացեալ ՚ի քեզ, զգեցեալ զքեզ մեր յս քս · Զի ողորմած և մարդասէր ած ես, և քեզ վայելէ"·

Քարոզ·

սրկ Եւ ևս խաղաղութեան զտր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա·

Օրհնեա՛ տր·

քհ Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սբյ · այժմ և"·

Ողորմեա ինձ ած ըստ մեծի ողորմութեան քում · ըստ բազում գթութեան

քում

([illegible])

քում քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ.
Ողողեա՛ լուա՛ զիս յանօրէնութենէ իմ-
մէ. և ՚ի մեղաց իմոց սո՛ւրբ արա զիս.
Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գի-
տեմ. և մեղք իմ առաջի իմ են յամ-
ժամ. Քեզ միայն մեղայ Տէր, և չար
առաջի քո արարի. Որպէս արդար եղի-
ցիս ՚ի բանս քո, և յաղթօղ ՚ի դա-
տել գաս. Անօրէնութեամբ յղացայ, և ՚ի
մեղս ծնաւ զիս մայր իմ. Դու Տէր
զճշմարտութիւն սիրեցեր. զանյայտս և
զծածկեալս իմաստութեան քո՛վ յյտ".

Զփառսն ընծան ասա՛.

Տօրաջան. Ըկ.

Յորժամ աղաչանք իմ այս և մտանեն
՚ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս Տէր.
Յանցանաց իմոց զերծուցի՛ր սիրով
իմով. աղաչեմ ըզքեզ թո՛ղ ինձ Տէր.
Սրտասուանաց իմոց մի՛ լքաներ զիս Տէ-
ր. զի պանդուխտ եմ ես յանցաւոր
երկրի.

 Մն

(Կոնչէն մաւս)

ղրհ Նման թագաւոր որ կամիս ըն-
կեաց նա ընդ մարդկան որք կարդան
առ քեզ․ լուր աղաչանաց մերոց՝ և
նորոգեա հոգւով գիտութեն․ Որ
զառաժամանակեայ ընթացսն բարձեր
ի մարմնոյն եղեր կենոյ․ մշտնջենաւոր
ցուցանելով նորա զհոգևորական ն-
ամբողջութի․ լուր աղ․ Նախախնամակալ և
բարերարդութ․ բարեխօսութեամբ
սրբուհւոյ անարատ մօր քո և կու-
սի․ լուր․

Յորդոր

ղրկ Մէ զածածինն և զամ սբս բարե-
խօս արասցուք առ հայր ՚ի յերկինս,
զի կամեցեալ ողորմեսցի և գթասցէ
կեցուսցէ զարարածս իւր․ ամենա"։

քհ Ընկալ տր զաղաչանս մեր բարեխօս"։
Ած յօգնել ինձ նայեա, և տր յօգ-
նել ինձ փութա․ Ամաչեսցեն և
յամօթ լիցին որ խնդրեն զանձն
իմ․ դարձցին յետս և ամաչեսցեն
որք խորհէին ինձ չար․ 108

Պօղոսի առաքելոյն յԵփեսացւոց թղթոյն է ընթերցուածս։

Եղբա՛րք՝ աղաչեմ զձեզ ես որ կապեալս եմ 'ի Տէր, արժանի գնալ կոչմանն յոր կոչեցարուք. ամենայն խոնարհութեամբ, եւ հեզութեամբ, եւ երկայնմտութեամբ՝ անսալ միմեանց սիրով. փութալ պահել զմիաբանութիւն Հոգւոյն յօդիւ խաղաղութեան. մի մարմին՝ եւ մի Հոգի. որպէս եւ կոչեցարուք 'ի մի յոյս կոչման ձերոյ. Մի է Տէր, մի հաւատք, մի մկրտութիւն. մի Աստուած, եւ Հայր ամենեցուն, որ 'ի վերայ ամենայնի, եւ ընդ ամենեսին, եւ յամենեսին 'ի մեզ. Այլ իւրաքանչիւր ումեք 'ի մէնջ տուեալ են շնորհք ըստ չափոյ պարգեւացն Քրիստոսի.

Ալէլուիա ալէլուիա։

Դատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յանբծութեան իմում գնացի, 'ի Տէր յուսացայ զի մի՛ երկեայց հիւանդ.

(Կոչէր Ժամուն)

Տե̃ռն մեր Յս̃ Քի̃:

Ելեալ անտի յս̃ գնաց 'ի կողմանս
տիւրոսի եւ սիդոնի. Եւ ահա՛ կին
մի քանանացի 'ի սահմանաց անտի
ն̃ց՝ ելեալ, աղաղակէր եւ ասէր. ողոր
մեա ինձ տ̃ր որդի դաւթի, դուստր
իմ՝ չարաչար դիւահարի. Եւ նա ոչ
ետ նմա պատասխանի. Եւ մատու
ցեալ աշակերտքն ն̃ր՝ աղաչէին զնա
եւ ասէին. արձակեա՛ զդա՝ զի աղաղա
կէ զհետ մեր. Նա պատասխանի ետ
եւ ասէ. ոչ ուրեք առաքեցայ՝ եթէ
ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն իս
րայէլի. Եւ նա մատուցեալ, երկիր
պագանէր նմա եւ ասէր. տ̃ր՝ օգնեա՛
ինձ. Պատասխանի ետ նմա եւ ասէ.
ոչ է բարւոք առնուլ զհա՛ց մանկանց՝
եւ արկանել շանց. Եւ նա ասէ. այո՛
տ̃ր, քանզի եւ շունք կերակրին 'ի
փշրանաց անկելոց 'ի սեղանոյ տեառն
իւրեանց. Յայնժամ պատասխանի
ետ նմա յս̃, եւ ասէ. ո՛վ կին դու՝

(Կիլիկէ [illegible])

մեծ են հաւատք քո, եղիցի՛ քեզ՝ ըս͞տ
և կամիս ։ Եւ բժշկեցաւ դուստր
նր͞ա ՚ի նմին ժամու ։

Յորդոր ։

Եւ ևս խաղաղութեան զ͞տր աղա"։
Վ͞ն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոց զ͞տր ա"։ Եւ ևս
վ͞ս հիւանդիս այս անուան որ յուսացեալ
է կոչել զանուն ա͞ն և"։

Աղօթք ։

Բարերար և մարդասէր ա͞ծ՝ որ զա͞մ
հիւանդութիւնս և զա͞մ ախտս բժշկես․
բժշկեա՛ զայս անուն ծառայ քո․ յա-
րո՛ զսա ՚ի մահճաց ցաւոց․ այց արա՛
ողորմութ͞բ և գթութ͞բ քո․ փարատեա՛
՚ի սմանէ զա͞մ տկարութիւն և զհիւան-
դութիւն․ զի յարուցեալ քո կարող
ձեռամբ, ծառայեսցէ քեզ հանդերձ
ա͞մ գոհութ͞բ․ Զի դու ես ա͞ծ՝ ա͞ծ
ողորմութեան և կեցուցիչ․ և քեզ մա-
տուցանեմք զփառս հօր և որդւոյ
և հոգ"։

Յորդ։

սրկ Եւ եւս խաղաղութե զՏր աղաչես
ցուք, ընկալ կեցո եւ ողորմեա։

Օրհնեա Տր։

քհ Օրհնութի եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն Սբյ. այժմ եւ միշտ"։
Ողորմեա ինձ Այ ըստ մեծի ողոր"։
Շփոխին ընան աստ։

Շարական. Ձձ։

ո Զանապական ըղհոգեւոր ըղձան
ձըն՝ յապականմանցու կենցաղըս ծա
խեցի. այլ առաքեղ միայն պաղատիմ
բարերար փրկիչ խընայեա ի մեղու
ցեալ ծառայս։ Զցանկ Հոգւոյ իմոյ
քակեցի եւ եղէ անբարոյական որթ.
այլ առ. Սոսաքանց եղէ ես որպ զոր
մաւենին՝ պտղաբերօրէս որպ ձիթենի.
այլ անյիշաչար եւ անոխակալ փրկիչ
խընայեա ինձ։

ժող Վատնեցի զանկըռուելի ըղՏեծութին
առ բարերարութն Տր Ձ. Եւ ըզուրտ ինձ

Ն. ի՛

(Պեխչեր Վաստու)

ի՛ լե՛ռանէ սբ՛յ խորմէ · և եհա՛ն ըզ
կեանս իմ յա՛պակա՛նու՛թէ՛ : Ա՛ւե՛ր
եա՛ց ըզ մահո՛ւ կարողութի՛ն՝ որ
խափանեցա՛ւ վա՛սըն մեր · և յարեա՛ւ ի՛
մեռելոց որպէս յամե՛նա՛յնի կա՛րօղ՝ ·
փրկե՛լով ըզ կեանս · Ա՛ստուա՛ծ է
որ ծընա՛ւ ի՛ միշտ կուսէն ի՛ փրկու֊թի
ազգի՛ մարդկան՝ · լուսաւորելո՛վ ըզ
տիե՛զերս ի՛ գի՛տութի ճշմա՛րտութե ·
և բարեբանեմք ըզ նո՛ բարե՛գթու֊
թի՛ն · Զ անմա՛րմ՛նոն օրհնե՛սցուք
զա՛ծածինն՝ որ կո՛յս մընաց յետ ծը՛
նընդեանն՝ · և տարաւ յորովայնի
զանտա՛նելին ամենեցուն զհամա՛բնա
կցըն հօր և՛ ամենաբը հոգւո՛յն.

Յորդ.

Սէ զա՛ծածինն և զա՛մ սբս բարե՛" · որկ
Ընկա՛լ տր զաղաչանս մեր բա" · քհ
Ցնծացէք արդարք ՚ի տր՝ ուղղոց
վայելէ օրհնութի, խոստովա՛ն եղե֊

Ը

րուք

(Կիւլէւր ձայն)

րուք տ՛ն օրհնութե. տասնաղեաւ սաղմոսարանաւ սաղմոս ասացէք նմա։ Օրհնեցէք զտ՛ր յօրհնութի նոր զի բարի՛ է, սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Հռովմայեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս։

Եղբարք՝ պարտ է մեզ որ կարօղս եմք՝ զտկարութի տկարացն բառնալ. և մի՛ անձանց և եթ հաճոյ լինել։ այլ իւրաքանչիւրոք 'ի մէնջ ընկերին հաճոյ լիցի 'ի բարիս՝ վասն շինութե. Քանզի և ք՛ս ոչ եթէ անձին հաճոյ եղև, այլ որպ և գրեալ է. Նախատինք նախատչաց քոց անկան 'ի վ՛ր իմ։ Բայց որ ինչ գրեցաւ, 'ի մեր վարդապետութի գրեցաւ. զի համբերութե և մխիթարութե՛ գրոց զյոյսն ընկալցուք։ Այլ ա՛ծ համբերութե և ա՛մ մխիթարութե՝ տացէ ձեզ զնոյն խորհել ընդ միմեանս ըստ յի քի. զի միաբանութե՛ 'ի մի բերան՝ փառաւոր առնիցէք զա՛ծ և զհայր տ՛ն մերոյ յի քի.

(Կիւրակէ Լուսոյ)

քին. վա՜յ որոց ընկալարուք զմխիթարանս,
ոչ և քո՛ ընկալեալ զձեզ ի փոխաս ...։
Ալէ՛" ալէ՛"։ Ած յանուն քում կեցո՛
զիս, և ի զօրութեան քում իրաւ ա"։

Ս(ուր)բ Աւետարանն Յի Քի ըստ Ղուկ(աս)ու։

Տէր մեր Յս Քս։

Ասէ ցն(ոս)ա. ո՛վ է ի ձէնջ՝ որոյ իցէ բարեկամ, և երթիցէ առ նա ի մէջ գիշերի, և ասիցէ ցնա. բարեկամ՝ տուր ինձ փոխ երիս նկանակս. զի բարեկամ իմ եկն առ իս յուղւոյ, և ոչինչ ունիմ դնել առաջի նորա։ Եւ նա ի ներքուստ տայցէ պատասխանի և ասիցէ. մի՛ աշխատ առներ զիս, զի դուռնքդ փակեալ են, և մանկունքս ընդ իս են ի յանկողնի. ոչ կարեմ յառնել և տալ քեզ։ Ասեմ ձեզ, եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն բարեկամութեան, սակայն վասն ժտութեան յարուցեալ տացէ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ։ Եւ ես՝ ասեմ ձեզ. խնդրեցէք՝ և տացի՛ ձեզ, հայցեցէք՝ և

գըտ

([illegible])

գտջիք, բախեցէք՝ և բացցի՛ ձեզ։ զի ա՟մ որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ՛, և որ բախէ՝ բացցի՛ նմա։ Ո՛ ոք ՚ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն, միթէ փոխանակ ձկանն՝ օձ տայցէ նմա։ և կամ խնդրիցէ ձու, միթէ կարի՞ճ տայցէ նմա։ Իսկ եթէ դուք որ չա՛րքդ էք՝ գիտէք պարգևս բարիս տալ որդւոց ձերոց, ո՞րչափ ևս առաւել հա՛յր ձեր յերկնից տացէ բարիս այնոցիկ, որ խնդրեն ՚ի նմանէ։

Քարոզ։

սրկ Եւ ևս խաղաղութն զտ՟ր աղա՛։

Վ՟ս ՚ի վերուստ խաղաղութն և փրկութն անձանց մերոց՝ զտ՟ր աղա՛։ Եւ ևս վ՟ն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն տ՟ն՛։

Աղօթք։

քհ Բազումողորմ և բարերար տ՟ր՝ որ զօրացուցեր զմեզ ՚ի ձեռն ս՟բց առաքելոցն՝ քահանայական աղօթիւք ըղ հիւանդս բժշկել. աղաչեմք զքեզ,

շնոր

շնորհեա բժշկութիւն և փրկութիւն այս-
անուն ծառայիս քո. փառաւորեցո զնա
հիւանդութենէս, և սրբեա զաղտեղու-
թիւնս հոգւոյ և մարմնոյ սորա մար-
դասիրութեամբ քով։ Եւ քեզ փառք և
իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և։

Քարոզ.

Եւ ևս խաղաղութեամբ զՏէր աղաչես- սրկ
ցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա.

Օրհնեա տէր.

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ քհ
և Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ և։

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողոր։

Շարական. Գկ.

Քրիստոսն Աստուած անստուծոց. ողո- ո
րմեա. Յանօրէնութե ի մեղս երկ-
նեաց զիս մայր իմ. աղաչեմ փրկիչ
ողո. Վիրաւորեալ մեղօք անկա-
նիմ առ քեզ փրկիչ. մի անտես առ-
ներ. ողո.

(Կոչնակ ժամու)

Ժամ Օ ծնկեկեալն քեզ մաղթեմ փր-
կիչ . որ կենարար բանիւ քո լու-
ծեր զերկունս մահու . փարատեա
և զիմ զհիւանդութիւնս . յոյս կենդա-
նութեան մեր կեցո զմեզ։ Որ անմա-
հարար քո մեռելութեամբ աւերեցեր
զդրունս դժոխոց մեռուցեր զ-
մահ . կենագործեա և զիս զմեղօք
զմեռեալս . յոյս ։ Աղբուր և ան-
բիծ կոյս յետ ծննդեան՝ . որ
մարմնով ծնար զարձակողն կապից
մահու . բարեխօս լեր վասն անձանց
մերոց փրկել յապաւինելեաց գեհե-
նոյն.

Ճաշու.

սրկ Լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մե'',
քհ Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարի'',
Յարիցէ ա̃ծ և ցրուեսցին թշնամիք նր̃ , փախիցեն ատելիք նր̃ յերեսաց նորա .

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Հռովմայեցւոց Թղթոյն
է ընթերցուածս.

Եղբա՛րք՝ աղաչեմ զձեզ գթութե՛քն Այ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ կենդանի, սբ, հաճոյ Այ, ըստ խօսուն պաշտօնդ ձեր. և մի՛ կերպարանիք կերպարանօք աշխարհիս այսորիկ. այլ նորոգեցարո՛ւք ՚ի նորոգութիւն մտաց ձերոց, առ ՚ի քննել ձեզ զկա՛մն, և եթէ զինչ են կամքն Այ, բարին և հաճոյն և կատարեալ.

Ո այս ասեմ շնորհօքն Այ որ տուեալ են ինձ՝ ամի որ է ՚ի ձեզ, մի՛ առաւել ինչ խորհել քան զարժանն խորհելոյ. այլ ՚ի խորհելն զգաստանալ իւրաքանչիւր, ոպ բաժանեաց Ած չափ հաւատոց.

Ալէ՛ ալէ՛. Ո՜ ի՞ բարի կամ զի՞ վայելուչ, զի բնակեն եղբարք ՚ի միասին. Որպ իւղ զի իջանէ ՚ի գլուխ և ՚ի մօրուսն Ահարոնի, ՚ի մօրուացն իջանէ ՚ի գրապանս զգեստու նր.

Աւետ. Մարկոսի Յե Բ.Է. ու ըստ Մար.

Տէր մեր Յս Քս.

Պատասխանի ետ Յս եւ ասէ ցնս. եթէ ունիցիք զհաւատսն այ, ամէն ասեմ ձեզ, որք ասիցէ լերինս այսմիկ՝ բարձիր եւ անկիր 'ի ծով, եւ ոչ երկմտիցէ 'ի սրտի իւրում. այլ հաւատայցէ թէ զոր ասէն լինի, եղիցի՛ նմա զոր ինչ եւ ասիցէ. Վսն այսորիկ ասեմ ձեզ. զամենայն ինչ վասն որոյ աղօթս արարեալ խնդրիցէք, եւ հաւատայցէք թէ առնուք, եղիցի՛ ձեզ. Յորժամ յաղօթս կայցէք, թողուցուք եթէ ունիցիք ինչ զումեքէ. զի եւ հայրն ձեր որ յերկինս է, թողցէ՛ ձեզ զյանցանս ձեր.

Քարոզ.

որկ Այս եւս խաղաղութե զՏր աղա".
Վսն 'ի վերուստ խաղաղութե եւ փրկութե անձանց մերոց զՏր աղա".
Այս եւս վս հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կն եւ զանուն տն".

Քարոզ

(Կանգնէր ժամու)

Աղօթ.

Տր ած մեր՝ որ նստիս ՚ի վրյ քերովբէից, և հայիս յանդունդս. հայեաց յայս անուն ծառայս քո ՚ի բարձրութէ սրբութե քո, հեռացո ՚ի սմանէ զա̃մ ցաւս և զա̃մ ախտեղութիս, և տուր սմա զառողջութի զա̃մ աւուրս կենաց իւրոց. Եւ քեզ փառք և իշխանութիւն". քհ

Քարոզ.

Եւ ևս խաղաղութե զտէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ կեցո՛ և ողորմեա՛. սրկ

Օրհնեա՛ տր.

Օրհնութի և փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սբյ այժմ և". քհ

Ողորմեա՛ ինձ ած ըստ մեծի ողոր".

զփոխն ըմն ասա՛.

Շարական. ԸՁ.

Անկանիմ առաջի՛ քո՛ և խնդրե՛մ ըզթողութի յանցա՛նաց իմոց. մի՛ անտեսաներ հա՛յր զա՛ղաչա՛նս իմ: Աղաղակե՛մ որպ մաքսաւորին և հե՛ղում զար- ո

տասուս իմ առաջի քո որպ պոռնիկն .
մ՛ան . Յաներևոյթ թշնամեացն պար
տեցայ . և ի գաղտնի նետից բան_
սարկուին վիրաւորեցայ՝ . մ՛ան .
Ժող Յոյս կենդանութ և փրկութ իմոյ
տ՛ր ա՛ծ իմ . յիշեա զիս որպ եր
բեմն զեզեկիայն՝ . և դարձո զհոգի
իմ ի դրանց դժոխոց . Որ կամաւոր
մահուամբ քո մեռուցեր ըզ մահ
քո՛ տէր . և լուսափայլ յարութ քո
կենագործեցեր զաշխարհս . կենա_
գործեա և զիս զմեղօք ըզմեռեալս
Առքեզ ապաւինիմք սր. ածածին .
բարեխօսեա անդադար առ որդիդ
քո և տէր մեր՝ . փրկել ըզմեզ ի
փորձանաց և յա՛մ վտանգից մերոց .

Քարոզ

սրկ Զա՛ծածինն և զա՛մ սբս բարե_
խօս արասցուք առ հայր 'ի'' .
քհ Ընկալ տր զաղաչանս մեր բարեխօ'' .

Որ

Որ բնակեալն է յօգնութեան Բարձրելոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ երկնից հանգիցէ.

Յովհաննու առաքելոյն ի Կաթուղիկէ թղթոյն է ընթերցուածս.

Այլ դուք օծութիւն ունիք առ ի սրբոյն, և գիտէք ամենեքին. Ոչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զճշմարտութիւն, այլ եթէ գիտէք զնա. և եթէ՝ զի ամենայն սուտ ոչ է ի ճշմարտութենէ անտի. Իսկ ո՞վ իցէ սուտ, եթէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ Յիսուս չէ Քրիստոս. նա է նեռն, որ ուրանայ զՀայր և զՈրդի. Ամենայն որ ուրանայ զՈրդի, և ոչ զՀայր ընդունի. որ խոստովանի զՈրդի, նա և զՀայր ընդունի. Դուք՝ զոր լուարուքն ի սկզբանէ՝ ի ձեզ բնակեսցէ. զի եթէ ի ձեզ բնակեսցէ զոր ի սկզբանէն լուարուք, և դուք յՈրդին և ի Հայր բնակեսջիք. Եւ այս են աւետիքն՝ զոր աւետարանեաց նա մեզ՝ զկեանսն յաւիտենականս.

Սղմ" լա"։ Երանի՛ ում թողութի եղև մեղաց, և ծածկեցան ամ յանցանք նորա։

Աէտ Ղուկ[ա]ս[ու] ԳԼ․ Է․ որ ըստ Դ[ատ]․

Աղաչէր ոմն զնա 'ի փարիսեցւոցն՝ զի կերիցէ՛ ճաշ ընդ նմա, և մտեալ 'ի տուն փարիսեցւոյն՝ բազմեցաւ։ Եւ կին մի էր 'ի քաղաքին մեղաւոր. իբրև գիտաց թէ բազմեալ է 'ի տան փարիսեցւոյն, բերեալ շիշ մի իւղոյ ազնուի. կայր յետոյ առ ոտս նորա, լայր. և արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նր, և հերովք գլխոյ իւրոյ ջնջէր. և համբուրէր զոտս նր, և օծանէր իւղովն։ Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն որ կոչեաց զնա, ասէր ընդ միտս իւր. սա թէ մարգարէ ոք էր, ապա գիտէր թէ ո՞վ կամ որպիսի՞ ոք կին մերձենայ 'ի սա. զի մեղաւոր է։ Պատասխանի ետ յս՟ և ասէ ցնա, սիմոն՝ ունիմ ինչ ասել քեզ։ Եւ նա ասէ, ասա վարդապետ։ Եւ ասէ.

եր

([illegible])

երկու պարտապանք էին ուրումն փո-
խատուի · մին՝ պարտէր հինգ հարիւր
դահեկան, և միւսն յիսուն · և իբրև
ոչ գոյր նոցա հատուցանել, երկոցունց
շնորհեաց · արդ ասա՛ ո՞վ առաւել
սիրեսցէ զնա · Ասէ սիմովն · ինձ այս-
պէս թուի՝ եթէ որում զբազումն
շնորհեաց · Եւ նա ասէ ցնա · ուղիղ
դատեցար · Եւ դարձեալ ՚ի կինն
կողմն, ասէ ցսիմովն · տեսանե՞ս զայս
կին, մտի ՚ի տուն քո ջուր ոտից իմոց
ոչ ետուր, իսկ սա՝ արտասուօք իւ-
րովք եթաց զոտս իմ, և հերով իւ-
րով ջնջեաց · համբոյր մի դու ոչ ե-
տուր ինձ, սա՝ ուստի յորմէ հետէ
մտեալ եմ, ոչ դադարեաց ՚ի համբու-
րելոյ զոտս իմ · իւղով զգլուխ իմ ոչ
օծեր, սա՝ իւղով անուշիւ օծ · Վասն
որոյ ասեմ քեզ · թողեալ լիցին սմա
մեղք իւր բազումք, զի յոյժ սիրեաց ·
զի որում շատ թողացու՝ շատ սիրէ,
և որում՝ սակաւ սակաւ · Եւ ասէ
ցնա · թողեալ լիցին քեզ մեղք քո ·

Եւ

([illegible])

Եւ սկսան որ բազմեալն էին ընդ նմա՝ ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՞վ է սա՝ որ զմեղս թողու։ Եւ նա՝ ասէ ցկինն. հաւատք քո կեցուցին զքեզ երթ ՚ի խաղաղութի։

Քարոզ։

մրկ Եւ ևս խաղաղութե զտր աղա"։

Վսն ՚ի վերուստ խաղաղութե և փրկութեան անձանց մերոց զտր աղա"։

Եւ ևս վն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն տն"։

Աղօթք։

քհ Գոհանամք զքեզն տր ած մեր, որ ես բժիշկ բարի՝ անձանց մերոց. որ զհիւանդութիս մեր բառնաս. որ քո վիրօք ամենեքեն բժշկեցաք։ Որ հովիւդ ես բարի, և խնդրող մոլորեալ ոչխարին։ Որ անձանց բեկելոց տաս մխիթարութի, և կեանս մահացելոց։ Որ զաղբիւր արեան տնաւորեսին քղանցին հանդերձի քո բժշկեցեր։ Որ զդուստր քանանացւոյն ՚ի դժըն դակ դիւացն ազատեցեր։ Որ զպար

տըս

(Կեմբր. Համալս.)

տըս երկուց պարտապանացն շնորհե ցեր . և մեղաւոր կնոջն զթողութի ւնսուր։ Որ զբժշկութի անդամալու ծին պարգևեցեր հանդերձ թողու թե մեղաց նր։ Որ զմաքսաւորն բա նիւ արդարացուցեր . և զաւազակն 'ի վերջին խոստովանութե նր ընկա լար . Որ զմեղս ԱՅի բարձեր , և 'ի խաչին բևեռեցեր . Օ քեզ աղա չեմք , և քեզ պաղատիմք , ներեա՛ , և թո՛ղ զանօրէնութիւս և զմեղս սորա զկամայ և զակամայ , զգիտութե և զանգիտութե , զոր 'ի գիտելերի և զոր 'ի տգիտութեան . Այո՛ տր ած՝ լո՛ւր ինձ մեղաւորիս 'ի պահուս յայսմիկ վս այս անուն ծառայիս քո , անտես արա իբրև անյիշաչար ած զյանցանս սորա զմ։ Օ բերան սր քոյին օրհ նութեդ լցո՛ . զշրթունս սորա բա՛ց աւ 'ի փառաբանութի անուա՛նդ քում սբյ . զձեռս սր տարածեա՛ 'ի գործս պատուիրանաց քոց . զոտս սորա առ յընթացս աւետարանին ուղղեա՛ . և

զմ

(Կոէշէ Լաւու)

զտմ̃ անդամն սորա և զմիտս պարփա-
կեա՛ քոյին շնորհօք ։ Պա՛ռ տ̃ր ած̃
մեր՝ որ ՚ի ձեռն մ̃ց քոց առաքելոց
ծանուցեր մեզ ասելով, թէ զոր կա-
պիցէք ՚ի վ̃ր երկրի՝ եղիցի կապեալ
յերկինս ։ և դարձեալ՝ եթէ ումեք
թողուցուք զմեղս՝ թողցին նմա ։
Դու ո̃վ լո՛ւար եզեկիայ ՚ի նեղութե-
անձին խուռում ՚ի ժամու մահուան-
նր̃, և ո՛չ անտես արարեր զաղաչանս
նր̃ ։ լո՛ւր և ինձ մեղաւոր և անար-
ժան ծառայի քո ՚ի պահու՛ս յայսմիկ ։
Քանզի դու ես տ̃ր՝ որ եօթանասա-
նեկի եօթն թողուլ՝ որք անկանին ՚ի
մեղս, հրամայեցեր քոյին մարդասի-
րութե̃դ ։ ապաշաւելով ՚ի վ̃ր չարեաց
մերոց, և խնդալով ՚ի վ̃ր դարձի կո-
րուսելոց ։ Տ̃ր ած̃ մեր՝ որ մտեալ
՚ի տուն զակքեի ասացեր, այսօր եղև
փրկութի̃ տանս այսմիկ ։ դո՛ւ ո̃վ
մարդասէր և բազումողորմ փրկիչ՝
արա՛ և այժմ փրկութի̃ տանս այսո-
րիկ ։ զի ո̃վ մեծութի̃ քո, նոյնպէս և

ողորմութիւն քո. Եւ քեզ փառք և
երկրպագութիւն. այժմ և միշտ»։

Յայնժամ կէսք 'ի քահանայից [illegible]
հեմանոցին, և կէսք 'ի յահեկէ. և [illegible]
ելեալ ընդ զաւետարանն 'ի վեր [illegible] հե-
մանոցին, և ասէ զաղօթս.

Ո՜վ ամենակալ արարիչ ա(ստուա)ծ արարա-
ծոց. որ առաքեցեր յերկիր զմիածին
որդին քո, որ եկն և փրկեաց զորի-
զերս 'ի մեղաց. և բժշկեաց զամ(ենայն) ախ-
տըս և զհիւանդութիւնս ժողովրդեան
քում. ընկղմեաց զմահ, և փոխեաց
զմեզ 'ի կեանս և յանմահութիւն. Եւ
այժմ աղաչեմք զքեզ տէր ա(ստուա)ծ մեր,
դիր զամենակարօղ աջ քո 'ի վերայ
հիւանդիս այսորիկ, և բժշկեա՛ զսա
'ի ցաւոց իւրոց. Ո՛ է զքեզ փառա-
ւորեսցէ զբժշկիչ հոգւոց և մարմ-
նոց, և խոստովան լիցի զահեղ ա(ստուա)ծու-
թիւն քո. զի քեզ վայել»։

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Ո՜վ յաւիտենական, որ իջեր 'ի ստո-
րին կողմ երկրի, և շնորհս ծա-

(Կոնչէք Լաւնոն)

ւալեալ սփռեցեր յարարածս քո ։
Առաքեցեր և զերանելի առաքեալսն քո, հրաման տալով նոցա՝ բժշկել զամենայն ախտս և զհիւանդութիւնս ժողովրդեանն քում ։

Եւ արդ՝ ես ծառայս քո ակարս և անարժանս՝ դնեմ զձեռն իմ 'ի վր̃ հիւանդիս այսորիկ, և կարդամ զահեղ աստուածութիւն քո, և խնդրեմ յառատ բարերարութենէդ քումմէ ։ Առաքեա զամենակարող զօրութիւն քո, և բժշկեա զախտս և զհիւանդութիւնս ծառայիս քո այսորիկ՝ նշանաւ ամենայաղթ խաչի քո ։ որով բարձեր զտկարութիւն ազգի մարդկան, և դատապարտեցեր զթշնամին կենաց և փրկութեան մերոյ ։ Զի դու ես Աստուած մեր, և բժիշկ հոգւոց և մարմնոց ծառայից քոց, և փարատիչ ամենայն ախտաւորութեանց մերոց ։ Եւ քեզ ընդ հօր ամենակալի և ս̃բ հոգւոյդ ճշմարտի՝ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ ։
այժմ և ։

([illegible])

Քարոզ.

Ա՟ծ հիւանդաց և ա՟մ վշտացելոց՝ որկ
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Ք՟ս, զի ողոր-
մեսցի ըստ մեծի ողորմութե՟ն իւրում.
և բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդու-
թիւս հոգւոց և մարմնոց ծառայից
իւրոց. և կատարեալ առողջութ՟ե հա-
սուսցէ զա՟մն 'ի մշտնջենաւոր և
յանախտ կեանս: Որ առաքեցաւ 'ի
հօրէ 'ի բժշկութի՟ ազգի մարդկան՝
միածին որդին Ա՟յ, Տ՟ր մեր և փրկ-
կիչ Յ՟ս Ք՟ս. կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Աղօթք.

Փարատեցո՛ զցաւս և բժշկեա՛ զհիւ- քհ
անդութիւնս 'ի ժողովրդենէ քումմէ
Տ՟ր Ա՟ծ մեր. և շնորհեա՛ ամենեցուն
զկատարեալ առողջութիւն նշանաւ
ամենայաղթ խաչի՛ քո. որով բար-
ձեր զտկարութի՟ ազգի մարդկան,
և դատապարտեցեր զթշնամին կե-
նաց և փրկութեան մերոյ: Դու ես
կեանք մեր և փրկութի՟՝ բարերար
և բազումողորմ Ա՟ծ. որ միայն կա-

([illegible])

րօղ ես թողուլ զմեղս, և մերժել զախտս և զհիւանդութիւնս ՚ի մէնջ. որում յայտնի են պէտք կարեաց մերոց. Պարգևիցէ բարեաց՝ պարգևեա՛ զառատ ողորմութիւն քո ՚ի վ՟ր արարածոց քոց՝ ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից. յորոց հանապազ փառաւորեալ գովի ամենասուրբ Երրորդութիւն. Այժմ և միշտ և՟.

Քարոզ.

սրկ Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութ՟ ՚ի տ՟նէ՝ զի զողորմութիւն զշնորհս իւր արասցէ ՚ի վերայ մեր. Տ՟ր ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի.

Կեցո՛ Տ՟ր.

Աղօթք.

քհ Թագաւոր խաղաղութե՟ն՝ օգնական և փրկիչ անձանց մերոց՝ ք՟ս ա՟ծ մեր. Պարսպեա՛ պահեա՛ զժողովուրդս քո ընդ հովանեաւ ս՟բ և պատուական խաչին քո ՚ի խաղաղութե՟. փրկեա՛ յերևելի և յաներևոյթ թշնամեաց. Արժանաւորեա՛ գոհութ՟ բ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ ս՟բյ Հո՛.

Հայր մեր որ յեր՟.

([illegible])

Կանոն Խաչալուսոյ առնելոյ, որ կոչի Խաչահանգիստ։

Տէր՝ մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս. եւ մի՛ բարկութեամբ քով խրատեր զիս։ Ողորմեա՛ ինձ Տէր զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։ Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, եւ դու Տէր՝ մինչեւ յե՞րբ։ Դարձ Տէր եւ փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛ զիս Տէր՝ ըստ ողորմութեան քում։ Զի ո՛չ ոք է՝ որ 'ի մահու յիշէ զքեզ. կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ։ Վաստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում. լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ. եւ արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի։ Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն իմ. եւ մաշեցայ ես 'ի վերայ ամ թշնամեաց իմոց։ Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան. որք գործէք զանօրէնութիւն։ Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ. լուաւ Տէր աղօթից

թից իմոց, և Տէր զխնդրուածս իմ ընկալաւ. Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամենայն թշնամիք իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին.

Շարական.

ա Ապաւինեցաք ի խաչ քո արարիչ յաւիտենից. որ ետուր մեզ պահապան յաղթող ընդդէմ թշնամւոյն. աղաչեմք սովաւ փրկել զպահպանեալս զանձինս մեր. Ամենօրհնեալ թագաւոր որ վասն մեր ելեր ի խաչ. և բարձեր սովաւ զանիծանս նախաստեղծին ադամայ. աղա. Գլուխ մեր հաւատոյ և փայտ կենաց մարդկան յայտնեցաւ. զոր տեսեալ այսօր պղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի. աղ. Գողացաւ թշնամին ընդ յայտնիլ քո խաչին. և ի յահէ փառաց նորա կործանեցաւ յանդունդս երկրի. աղ.

բ Մեղաք մինչև յերկինս և զարդար

ընդ ցասումըն քո շարժեցաք ի մեզ.
տէր ըստ մեծի քում ողորմութեանդ
ողորմեա մեզ: Խնայեա մինչ ի դերժո խա
ընկղմեալըք յանօրէնութեն մերում.
տէր յիշեա ընդ դէնս արեան որդւոյ քո
և ողորմեա. Հալածեա ի մէնջ տէր
նըշանաւ խաչի քո զընդդիմամարտ և
զաներևոյթ գազանն. և մի տար յա-
պականութի զքո ժառանգութիս.
Փառք հօր և'': Ցանձար լուսոյ անըստ
ուերին՝ և առագաստ անճառ բա-
նին՝. որ ընդ նախնոյ մօրն Եւայի բար
ձեր զանէծսըն տըրտմալի՝. Հայցեա
յորդւոյ քո միածնի՝ հօր հաշտութեն
միջնորդի՝. բառնալ ի մէնջ ընդ
խռովութի՝ և տալ զօդւոց զխաղա-
ղութի.
Ո.ժմ և դըր և'': Երկինք ցնծային
և երկիրս ուրախանայր՝. քանզի փըր
կիչ ցուցաւ տէր խաչին և լուսատու-
տիեզերաց. աղ:

Ձայն տն 'ի վր ջուրց, և ած փառաց որոտաց, և տր ինքն 'ի վր ջուրց բազմաց. Ձայն տն զօրութեց, և ձայն տն մեծ վայելչութեց.

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ 'Ի ՉՈՐՐՈՐԴ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵՆԷՆ։

Եւ ասեն արք քաղաքին ցԵղիսէ. ահաւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարւոք է, որպ և տէրդ իսկ տեսանէ. և ջուրքս չար, և երկիրս անզաւակ. Եւ ասէ Եղիսէ. առէք ինձ կուժ մի նոր, և դիք այդր. և բերին առ նա. Եւ ել Եղիսէ յակունս ջուրցն, և արկ անդր աղ և ասէ՝ այսպս ասէ տր. բժշկեցի զջուրսդ զայդոսիկ, և մի՛ ևս լիցի այտի մահ և յանզաւակութի. և բժշկեցան ջուրքն մինչև ցայսօր ըստ բանին Եղիսէի զոր խօսեցաւ.

Ալէ՛ ալէ՛. Ետուր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան.

Աւետարան [illegible] ըստ Յոհաննու.

Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին, կայր յս̃ աղաղակէր և ասէր. եթէ ոք ծարաւի իցէ, եկեսցէ առ իս՝ և արբցէ. որ հաւատայ յիս՝ ոպ̃ և ասեն գիրք, գետք յորովայնէ նր̃ բղխեսցեն ջրոյ կենդանւոյ. Զայս ասէր՝ վս̃ հոգւոյն զոր ընդունելոց էին որ հաւատային 'ի նա.

Քարոզ.

Աղաչեսցուք զմարդասէրն ած̃, որ է յոյս և ապաւէն անձանց մերոց. որ զամենայնաղթ նշան սբ̃ խաչին շնորհեաց մեզ զէն անպարտելի ընդ դէմ ներգործութեանց սատանայի. զի զամ̃ ինչ՝ յոր և մերձեսցի սա, սրբեսցէ. մանաւանդ զջուրս զայս. և շնորհեսցէ սովաւ բժշկութի̃ ախտից, և փարատումն ցաւոց. ամենակալ տր̃ ած̃ մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի.

Մ̃ղթ.

Տր̃ ած̃ ամենակալ՝ արարիչ ամ̃ արարածոց, որ զգեցար մարմին ըստ մե-

րում

րում հողեղէն բնութեանս, և 'ի լրմա_
ցումն մեղաց որբէիչ և մաքրիչ զջուրս
կացուցեր. որ և 'ի ձեռն մարգարէին
եղիսէի օրհնեցեր զջուրն չարաշունչ
և մահաբեր. և այժմ տր բարերար՝
առաքեա զշնորհս հոգւոյդ սբյ 'ի
ջուրս յոյս, և օրհնեա ✠ աներևոյթ
աջովդ քով, և զօրութբ ամենայաղթ
խաչի քո: Տուր սմա շնորհս. զի ամե_
նեքին որք արբցեն 'ի սմանէ՝ եղիցի
նց 'ի բժշկութի ախտից՝ և 'ի փարա_
տումն ցաւոց: Օրհնեա տր ✠ զջուրս
զայս զօրութբ սբ խաչի քո. զի հօտք
և խաշինք որք արբցեն 'ի նմանէ, ե_
ղիցի նց յանգաւութի և 'ի ծննդակա_
նութի: Օրհնեա տր ✠ զջուրս զայս
նշանաւ սբ խաչիս 'ի ձեռն քահա_
նայիս՝ և խնդրուածոց ժողովրդեանս,
զի ուր ցօղեսցի 'ի տունս և 'ի բոյսս,
եղիցին անվնասելի 'ի ժանկոյ և 'ի
թրթրոյ՝ և յամ պատահարաց. և ա_
ռաւել ևս պտղաբերեսցին 'ի շահա_
ւէտութի որդւոց մարդկան, և 'ի

սպաս

սպաս պաշտաման քում։ Եւ գոհա֊
նալով փառս մատուցանեմք քեզ ընդ
Հօր և ընդ ամենասուրբ Հոգւոյդ․
այժմ և"։

Ամէն, ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս
նշանաւ սրբ. խաչիւս, և սրբ. աւե֊
տարանաւս, և աւուրս շնորհիւ,
յանուն Հօր, և որդւոյ, և Հոգւոյն
սրբոյ․ երեքս անգամ ասա։

Օրհնութի և փառք Հօր և որդւոյ"։
Սբ խաչիւս աղա"։ Պահպանիչ և"։
Հայր մեր որ յերկ"։

Եւ ապա ասէ զայս խաղաղութեան, Ամ[illegible]
և [illegible]։

Ջերմամբ արեան սրբոց վկայիցն ո
հաշտեաց ընդ մեզ զՔս․ և փրկեաց
յամ փորձութէ։ Սուրբ նահատակե֊
ցան ի վասըն քո Տէր մահ․ վերաւորեա֊
լք յաղթեցին թշնամւոյն․ սոցին
աղաչանօք հաշտ։ Սուրբ մնացան Տէր

աշաւո՛ր քո տրուեսցի. և՛ մատուցեն
զանձինս իւրեանց պատարագ քեզ
և զենումն. ամէն.

Կանոն Հոգեհանգիստ Կատարելոյ.

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտ-
նանկ. յաւուր չարի փրկէ
զնա տր. Տր փրկէ զնա և կեցուցա
նէ. երանելի առնէ զնա ՚ի վերայ
երկրի. և ո՛չ մատնէ զնա ՚ի ձեռս
թշնամեաց իւրոց. Տր օգնական է
նմա ՚ի մահճի ցաւոց իւրոց. զամ
անկողինս նր դարձուցանէ ՚ի հի-
ւանդութէ նր. Ես ասացի տր ողոր
մեա ինձ. բժշկեա զանձն իմ, եա մե-
ղայ քեզ. Թշնամիք իմ ասացին ինձ
չար. երբ իցէ՝ զի մեռցի, և կորիցէ
անուն նր. Մտանէր տեսանել զնան
րութն, խօսէր ՚ի սրտի իւրում, և
ժողովէր զանօրէնութի յանձն իւր.
Արտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր. զի

նէն

նէն շշնջէին ամ̃ թշնամիք իմ։ Խորհեցան չար ՚ի վ̃ր իմ. բան անօրէնութեան եդին ՚ի վերայ իմ։ Մի՛ թէ որ ննջիցէն, և այլ ոչ ևս յաւելուցու յառնել. քանզի և այրն խաղաղութեան իմոյ, յոր և ես յուսացայ. Որ ուտէր զհաց իմ, յաճախեաց առնել ինձ խաբէութիւն։ Դու Տ̃ր ողորմեա ինձ, և կանգնեա զիս. և ես հատուցից նց̃։ Յայսմ ծանեայց՝ թէ հաճեցար ընդ իս, զի մի՛ ուրախ եղիցին ա̃ի թշնամիք իմ։ Դու զիս յանմեղութեան իմում ընկալար. և հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւիտեան. Օրհնեալ Տ̃ր Ա̃ծ Իսրայէլի յաւիտեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի.

Սաղմոս.

Որպէս փափագի եղջերու յաղբերս ջուրց, այնպէս փափագի անձն իմ առ քեզ Ա̃ծ. Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ Ա̃ծ հզօր և կենդանի. Երբ եկից երևեցայց երեսացդ Տ̃ն. Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ՚ի տը-

([illegible])

ւէ և 'ի գիշերի · և այն զի ասէին ցիս
զօրհանապազ՝ թէ ո՞ւր է ա՟ծ քո ·
Զայս որպ՟ յիշէի, տառապէր յիս
անձն իմ · քաջալերէի զի մտից ընդ-
յարկաւ սքանչելեաց տանն ա՟յ ։
'Ի ձայն ցնծութե՟ խոստովանութե՟, և
'ի ձայն բարեկենդանութե՟ · Արդ՝
ընդէ՞ր տրտումես անձն իմ, կամ ըն-
դէ՞ր խռովես զիս · յուսա՛ առ ա՟ծ,
խոստովանեա՛ նմա՝ փրկիչ երեսաց
իմոց ա՟ծ է ։ Անձն իմ յոյժ խռովե-
ցաւ · վ՟ն այնորիկ յիշեցի զքեզ յերկ
րէն յորդանանու, 'ի հերմոնէ 'ի լեռ-
նէ փոքունէ · Խորք 'ի խորոց կարդա-
ցին առ քեզ, 'ի ձայն սահանաց քոց ·
Ամենայն զբօսանք քո, և ալիք քո
անցին 'ի վ՟ր իմ · 'Ի տուէ պատուիր
եաց տ՟ր զողորմութի՟ իւր, 'ի գիշերի
զօրհնութի՟ նոր · և աղօթք իմ առ ա՟ծ
վ՟ն կենաց իմոց · Ասացի ա՟յ՝ ընդու-
նելի իմ ես · ընդէ՞ր մոռացեր զիս,
ընդէ՞ր տրտում գնամ ես 'ի նեղել
թշնամւոյ իմոյ · 'Ի փշրել ոսկերաց

իմոց

իմոց նախատեցին զիս թշնամիք իմ.
յասել ցիս զօրհանապազ, թէ ո՞ւր է
ա՟ծ քո։ Ընդ է՞ր տրտում ես
անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս.
յուսա՛ առ ա՟ծ, խոստովանեա՛ նմա՝
փրկիչ երեսաց իմոց ա՟ծ է.

Ալէլուիա ալէլուիա։

Դատ արա ինձ ա՟ծ, և իրաւ արա"։
Փառք հօր և"։ Այժմ և միշտ"։
Ողորմեա՛ ինձ ա՟ծ ըստ մեծի ող"։
Փառք հօր և որ"։ Այժմ և միշտ"։
Սուրբ աստուած և սուրբ, Օրհնութիւն և"։
Ա․ առ Պատարագն. զ՟ձ։

Որ երկայնամի՛տդ ես տէ՛ր. քաղ
ցըր և անոխակա՛լ. հանգո՛ ընդ
հոգիս քոց ծառայից. զի՛ մի՛
դարձցի՛ տնա՛նկ ամաչեցեալ յամօթ
ահեղ ատենի՛ն։ Օ յիշատակ հրաւ
ժարելոցն ՚ի՛ հանգիստ քեզ ընկալցիս.
և զո՛ւխտս մեր ընկալ որպէս զաբէլին՝ հնգ

զնոյն և զարքայ՛համբուն՝ . զէ՛ մի.
Ի՛ խորան քում սերովբէից հանգուս_
ցես ըն՛դ ծառայս քո՛ . և զհոգիս նն_
ջեալ դասեսցես ընդ սրբոց քո՛ . զէս.
ա–4 Ա՛ հաւտրեմ Թագաւոր քրոբէական
կ–է ձայնիւ օրհնել՝ . ի՛ յերկին նա ի՛ յերկ
րի և՛ յամ ժամանակի . Ա՛ հաւտէր ես
Թագաւոր որ նորոգես զքո զարա_
րած՝ . հաստատես ի՛ հաւատս ի՛ դէ_
տուն ճշմարտուն . Լ ուսաւորեա՛
ընդ մեզ քո ի՛ միաւանդամ քո՛ գալըս
տեանդ՝ . յորժամ ծագես ի՛ յերկնից
և նորոգես զքո՛ զարարածս .
3–է Ա՛ յսօր յարութիւն քո տօնեցէք
հաւատացեալք՝ . ի՛ մի՛ ա՛րծ հայր ա_
մենակալ . Ա՛ յսօր և կանայք խուղ
բերք աւետիս տալով առաքելոցն .
օ՛րհնեն զա՛րծ հ" . Ա՛ յսօր և հրեշ_
տակք ի՛ յերկինս հոգևոր հրճուանք
երգով . օ՛ր.

(Հոգեհանգիստն է)

Այս լուսոյ մայր և կենարար բա-
նին բնակարան․ քեզ երանիցեն
ազգք և ազինք ամենայն։ Ստեղծո-
ղին մայր և հընուեն կերպի նորո-
գողին․ քեզ երա։ Այս ծագեցաւ
ի քէն՝ նստելոցս ’ի խաւարի․ քեզ
երանի''։ ԴԵ

Փայտ կենաց որ փոխանակ ճաշա-
ցու պտղոյն ընդ գիտուս պտղաբե-
րեցեր՝ ․ պարսպեալ պահեա զուխտս
հաւատացելոց։ Եւ բացաւ մեզ
ճանապարհ ծառոյն կենաց՝ ի սրօբէ
ափակ պահպանութենէն․ պարըս-
պեալ պահ․ ԻՂԷ

Փառք հօր և որ''։

Եւ մշտատեցաւ նախահայրըն ’ի ճա-
շակմանէ պտղոյն․ և քեզ երկրպա-
գեն ամենայն հաւատացեալք՝ ․ պա-
րըսպեալ․

Յամ ժամու աղաչանք իմ այս''։

(Յիշատակ Դաւթոյ)

Նոյն Խորհ". Մաղթեսցուք զկենսա-
տու փրկիչն մեր քս. որ կամաւոր
խաչելութ̃ն իւրով զարարածս փրր-
կեաց. և հեղմամբ արեան իւրոյ
զթողութի՛ն շնորհեաց յուսացելոց
իւրոց. ամէ".

Մաղթ.

Անկեալ առաջի քո բարերար և բա-
զումողորմ ած՝ աղաչեմք ամենայն
սրտիւք մերովք, և խնդրեմք զգթու-
թի՛ 'ի քէն. ով̃ խոստացար ծառայից
քոց և ասացեր, զոմ զոր ինչ խնդրի-
ցեք հաւատով յանուն որդւոյ 'ի
հօրէ, տացի՝ ձեզ. Շնորհեա՛ և
այժմ հաւատացելոցս 'ի քեզ, և կա-
տարեա՛ 'ի բարի զխնդրուածս մեր.
զի 'ի քեզ եմք ապաւինեալ. Նու քո
առատ ողորմութ̃դ մխիթարեա՛ ըզ-
մեզ 'ի կեանս յայսմիկ. և առաջնոր-
դեալ հասո՛ յանձառ երկնից արքայ-
ութի՛դ, 'ի փառաբանութի՛ և 'ի պատի՛
ամենասու՛րբ երրորդութե՛դ. այժմ և".

Ողորմ. Տէր. և ողորմեա.

Բարերար և բազումողորմ ած".

([illegible])

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Ահա ած օգնական իմ, և տր ընդու-
նօղ հոգւոյ իմոյ։

Ընթերցուած Յառակաց։

Պատուեա՛ զտր 'ի քոյոց արդար վաստակոց. և հա՛ն նմա պտուղ 'ի քոց արդարութե՛ն արմտեաց. զի լցցին շտեմարանք քո լիութեամբ ցորենոյ. և գինեաւ հնձանք քո առաւել եւս բղխեսցեն ։ Որդեակ՝ մի՛ լքանիր 'ի խրատու տն, և մի լուծանիցիս յանդիմանեալ 'ի նմանէ ։ զի զոր սիրէ՛ տր՝ խրատէ, տանջէ՛ զա̃մ որդի զոր ընդունի ։

Ընթերցուած 'ի Գործոց առաքելոց

Այնպէս պաշտեմ զհայրենի ած՝ հաւատացեալ յա̃մ որ ինչ յօրէնս և 'ի մարգարէսն գրեալ է ։ Ունիմ յոյս առ ած և առ մարդիկ, որում և դոքա ակն ունին՝ թէ յարութի՛ լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց ։ Յորում և ես խակ ճգնիմ, անխիղճ

 միտս

միտս ունելով առ ա̃ծ և առ մարդիկ . ՚Ի բազում ամաց եկն ողորմութի առնել յազգդ իմ, և եւտու պատարագիս . որովք գտին զիս սրբեալ ՚ի տաճարին :

Պետրոսի առաքելոյն ՚ի Կաթողիկեայց
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Սիրելիք, զայն իսկ և մեռելոց խոստացեալ է՝ զի դատեսցին ըստ մարդկան մարմնով . և կենդանասցեն ըստ ա̃յ՝ հոգւով : Ամենեցուն վախճան մերձեցեալ է . զգաստացարուք այսուհետև . և լերուք զուարթունք յաղօթս .

Ալէ″ ալէ″ : Ա̃ծ ողորմեա մեզ և″ .

Ա̃ւ Աւետարան Յ̃Ի Ք̃Ի ըստ Ղու″ :

Եւ մտեալ շրջէր ընդ երիքով . և ահա՛ այր մի անուն կոչեցեալ զակքէոս . և նա էր մաքսապետ . և ինքն մեծատուն . և խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՛վ իցէ յ̃ս, և ո՛չ կարէր ՚ի բազ

մու

մութէն, զի կարճ էր հասակաւ. Եւ ընթացեալ յառաջ, ել 'ի ժանտաթզենին զի տեսանիցէ զնա. քանզի ընդ այն իսկ անցանելոց էր: Իբրև եկն 'ի տեղին. հայեցաւ 'ի վեր յս՝ և ասէ ցնա. զակքէ՝ փութա՛ էջ այտի, զի այսօր 'ի տան քում արժան է ինձ ագանել. փութացաւ և էջ՝ և ընկալաւ զնա ուրախութբ. Իբրև տեսին ամենեքին, տրտնջէին և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել. Եկն՝ եկաց զակքէոս՝ և ասէ ցտր. տր՝ ահա՛ զկէս ընչից իմոց տամ աղքատաց. և եթէ զոք զրկեցի, հատուցից չորեքկին. Եւ ասէ ցնա յս. այսօր եղև փրկութի տանս այսմիկ. քանզի և սա որդի Աբրահամու էր. Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն:

Սան 'ի վերայ խաղաղութե և փրկութե անձանց մերոց շ''.

Հայր երկնաւոր՝ բարեգութ և ողորմած

մած , քաղցր և երկայնամիտ առ ա_
մենեսեան որք խնդրեն 'ի քէն ·
Հայեաց 'ի ստեղծուածս ձեռաց
քոց , որ ապաւինիմք 'ի քո բարերա_
րութիդ · և ընկա՛լ ողորմութբ քով
զպատարագս , զոր մատուցանեմք հա_
ւատացեալքս 'ի քեզ՝ առ 'ի յիշատակ
ննջեցելոց յանուն քո ՟սբ ։ Ո ի
դո՛ւ ես ՟տր՝ որ հաստատեցեր 'ի
սկիզբն մեր զկայս յարութե , և զհաստա_
տումն բարեաց ամենեցուն՝ որ հաւա_
տան դաւանեան միածնի քո ։ Պա_
՟տր ՟ած մեր , յաղթեալ 'ի մարդասի_
րութէ քումմէ՝ առաքեցեր յանքննին
ծոցոյ քումմէ զմիածին որդիդ քո ·
որ եկն և գնեաց զմեզ 'ի ծառայութէ
մեղաց · Նոյն իբրև զմեզ մարդ , և
հրաւիրեաց զմեզ յորդեգրութի հօրդ
երկնաւորի · Սատոյց զինքն պատա_
րագ կամօք քովք , և եբարձ զպար_
տիս մարդկութես մերոյ , հաշտեցու_
ցանել զտարագրեալքս 'ի քէն՝ 'ի ձե_
ռըն հեղման արեան իւրոյ · Համա_

րե

լեցաւ ընդ մեռեալս՝ 'ի գերեզմանի
դնելով անապականաբար, և զմահա_
ցեալսն 'ի սկզբանէ՝ կորզեաց 'ի ձե_
ռաց մահու ։ Յարեաւ սքանչելա_
պէս, և մշտնջենաւոր կենդանութեն
հաղորդս արար զմահկանացու բնու_
թիս մեր ։ Եւ այժմ տր ած մեր՝
օրհնեա՛ զպատարագս զայս, առաջե_
լով զաներևոյթ աջ քո ։ և հանդ՛
զկամս ընդունելութե քո 'ի մատու_
ցողքս ։ որք հաւատացին առ հաւատո
չեայ ընդունել զհանգիստ փոխեցե_
լոյն, զոր աւանդեցեր 'ի պատրաստ
բնակութի՝ քո անճառ բարեացդ ։
Լցո՛ տր՝ քո անճառ շնորհօքդ, և
բազմապատիկ ցնծու՛ զժողովուրդս
քո, որք հաղորդ հանդիպեցան լինել
այսմ հոգևոր խորհրդեանս ։ Ուրա_
խասցին ընդ մեզ պաշտակցութե բա_
նակք զուարթնոցն, բազմելով 'ի
վայելս հաշտարար կամաց քոց ։ Ոպ
զի երկրաւորքս մեք հրճուանօք բերկ_
րեսցին հոգիք հանգուցելոցն աղ_
մամբ

(Յիշատակ Դաւթեայ)

մամբ շնորհաց սբ Հոգւոյդ. որ ան-
զեղջդ ես 'ի փոխատրութիւն նց՝ որք
կամակից մտօք ընծայեցին զձօնդ
քեզ. Պայծառացո տր աննուաղելի
փայլմամբ զՀոգիս այնոցիկ, յորոց
անուն կատարին աղօթքս և պատա-
րագս՝ բարեխօսութբ ընտրելոց քոց.
որք մատուցին զինքեանս արեամբ
բանականաւ քեզ ընդունողիդ Հօր.
և յանտեսանելի քոց հատուցմանցդ
վայելեսցեն 'ի փառս՝ որ ոչն երևին.
Ամ գոհացողական փառաւորութբ և
երկրպագութբ մատուցանեմք օրհնու-
թիւն ամենասուրբ Երրորդութեանդ՝ Հօր և
որդւոյ և Հոգւոյ".

Հայր մր որ յեր".

Կանոն Նաւ Օրհնելոյ.

Ած ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ. երևեցո զերեսս քո 'ի մեզ և ողորմեա մեզ.

Զփոխն ըստ աւուր.

Պատուականեալ պահէին յանեղա- Իհէ
կէն դրախտին ըստ ճանապարհս
ծառոյն կենաց՝ · քրովբէականն
հրեղէն բոցեղէն սրովբէիւք · այսօր
սրտամփոփեալ ցուցանէ յերկրի ամենա
զօրդ փայտ կենաց և փրկութեան · ըստ
քերդ օրհնեն մանկունք ամենայն եկեղեց
ցուցոյ · Սուրբ եկեղեցի ծառոյն վերաբեր
եալ խաչ յողջակէզ փոխանակ ի
սահմանեալ · այլ ի վերայ քո զէ-
նու գառն աններուատ · ի հաշտութի
հօր և ի բաւանն ըստ մեղաց մեր ·
դքեղ Պատճառ պաղատանաց · դա-
ւանեալ ըստ քեզ ամենայնի բաներն տե-
ղի և զանազան · քանզի քեզ
ապրեցաք ի խածանող և յանմարմին
գազանէն · և ի վերայ քո հեղ-
եալ շիթք անապական արեանն ըստ
կողածնին ջնջեաց ըստ մեղս · դքեղ
օրհնեն ·

Աղօթք որ յայնժամ աղաղակոց մերոյ՝ ընծայութեան շնորհէ:

Օրհնեալ ես տէր աստուած ամենակալ, արարիչ ամենայն արարածոց. որ արարեր զմարդ արարած քո բարի և լաւ, և չէր ինչ 'ի նմա խոտան. զոր ետուր 'ի պէտս որդւոց մարդկան: Որ արարեր զայն 'ի հաստատութի երկրի՝ և 'ի ժողովս ջուրց:

Նաև արդ՝ մեք հաւատացեալքս ան- ուան քում տէր, առեալ զպարգևս քո՛ գոհանամք զառատ ողորմութէդ քում, և փառաւորեմք զամենա մեծ տէրութի քո. Օրհնեա՛ ✠ տէր ողորմութեամբ քո զաղս զայս, և սրբեա զսա. Օ՛ ի ամենայն ինչ՝ յոր և խառ նեսցի սա, եղիցի քեզ 'ի հաճոյս և յընդունելութի, և մեզ 'ի մաքրութի՝ և յառողջութի հոգւոյ և մարմնոյ: Որպէս զի հաստատեալք սովաւ և զօրացեալք, յամի անդադար փա ռաւորեսցուք զՀայր և"։

Նոյն ապա փոխերգէ զայն երիցս անգամ ասելով։

Օրհնեցի և սրբեցի աղս այս նշանաւ որ խաչիս և որ աւետարանաւս · յանուն Հօր և որդւոյ"։
Նոյն ասէ Մ.Հեղ խորհրդ քահան"։ Հոգւոյն հանդու"։ Բ.ձ որդի"։
Հայր մեր որ յեր"։

Օրհնութիւն Հաց պատարագի, կամ Սեղանոյ Մատաղի·

Դնեն ՚ի սեղան հաց, և անապակ գինի · և ասեն սաղմոս

Յիշեսցէ տէր զամ պատարագս քո"։
Տացէ քեզ տէր ըստ սրտի քում"։
Փառք Հօր և"։ Շարական · Ձկ·

Որ յանէից ստեղծող զամենայնից արարչակից Հօր բանդ աստուած · Թողութիւն շնորհեա ննջեցելոց քոց ծառայից · յորժամ գաս դատել զմեր անձամբ ձեռօք ստեղծեր Հնգ

ծեր։ Որ ի հօրէ առաքեցար և մարմնացար ի սուրբ կուսէն. Թո՛ղու։ Որ ի խաչին անձն ընծայեցար. զմահու լուծեր զիշխանութիւն. Թո՛ղու։ Որ պսակ կենդ ես քոց սրբոց և անվախճան բարեաց բաշխող. Թո՛ղու։

Նոյն աւէ պաշտօն։

Գոհանամք զքէն Տէր Ած ամենակալ, արարիչ ամ արարածոց. որ լցեր և զարդարեցեր զամ երկիր պտղալից և վայելչուչ պարարտութք, և ետուր զնոա 'ի պէտս ուրախութե որդւոց մարդկան. զի փառաւորեսցի հանապազ ամենայնիւ անուն քո՝ 'ի քո ըստեղծեալ ծառայից, որք վայելեմք միշտ յամենառատ բարութե քում. Նա և արդ՝ բարերար և բազմագութ Տէր՝ քեզ խոնարհեցուցանեմք զծունր սրտից մերոց, և հայցեմք 'ի բարերարութէ քումմէ, առաքեա 'ի ժամուս

յոյսամբ զշնորհս ամենազօր հոգւոյդ
մեզ ՚ի վերայ սեղանոյս պատարել, և
օրհնեա՛ ողորմութեամբ քով զառաջիկայ
հացս զայս և զգինիս, զոր ՚ի քո ա-
ռատ բարութենդ մատուցանեմք առա-
ջի քո անկարօտդ ած, ՚ի յիշատակ
հոգւոցն հաւատով ՚ի քեզ ննջեցե-
լոց։ Եւ շնորհեա՛ ամենեցուն որք
հաղորդին ՚ի սմանէ՝ զփրկութիւն, և
զառողջութիւն կենաց, և զթողութիւն յան-
ցանաց։ Եւ զհոգիս ննջեցելոց մե-
րոց յիշեա՛ տր՝ և դասաւորեա՛ ընդ
սուրբս քո յերկնաւոր առագաստին
յանապական ուրախութեան. և պարգև-
եա՛ վարձս բարեաց՝ մատուցողաց պա-
տարագիս։ Եւ վն առատ մարդասի-
րութեան քո տր՝ ջնջեա՛ զձեռագիր
յանցանաց մր ժողովրդեանս, բարե-
խօսութեամբ մբ ածածնին և ամ քոց
սբց. և արժանի՛ արա զմեզ գտանել
ողորմութիւն յաւուր հատուցման ամ
գործոց։ Զի դու ես կեանք ան-
վախճան, և երանութիւն ամ արդարոց։

Եւ

(Մեղան Օրհնեցայ)

Եւ քեզ ամենասուրբ Երրորդութեդ
և միոյ տէրութեդ վայելէ փառք՝ իշ՛։
Հոգւոյն հանդու՛։ Բն՝ որդի՛։
Հայր մեր որ յերկ՛։

Կանոն Ջրհոր Օրհնելոյ։

Մանուկն հոգևորականն զխաչն և զաւետարանն և երգեսցեն 'ի պղծեալ ջրհորն, և ապա հանել ի դուռ ջրհորն։ և ապա դուռն Գ. այլ հանէ և դնէ ասասցէ երգ, և ասէ սաղմոս։

Ձայն տն 'ի վերայ ջուրց, և այծ՛։
Մատուցէք տն որդիք այ՛։
Մատուցէք տն զփառս և զպատ՛։
Ձայն տն 'ի վր ջուրց և այծ փա՛։
Ձայն տն զօրութեց և ձայն տն՛։
Ձայն տն փշրէ զմայրս և մանր՛։
Մանրեսցէ զնս որպ զմատաղս՛։
Ձայն տն հատանէ զբոց 'ի հրոյ՛։
Ձայն տն հաստատէ զեղջերուս՛։
'Ի տաճարի նր ամենեքեան ասաս՛։
Տր զջրհեղեղս նստուցանէ և՛։
Տր զօրութի ժողովրդեան իւրոյ՛։

Ի [illegible] հոգւոյն եւ այլ ·

Շարական · Դկ ·

Աղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց հոգիդ իջեալ ՚ի բարձանց · զանապական պարգեւըս քո բաժանեցեր յառաքեալսն։ Որ ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծանէիր զարարածս · իջեալ ի ջուրս աւազանին ծնանիս որդիս Ածյ · Որ զօրդորեալ նորոգես մեզ ընդ նոր քո զեկեղեցի · պէս պէս շնորհաց քոց պարգեւօք փայլեն մանկունք սորա ։

Ի [illegible] ՚ի Ջրհորն եւ այլ,
Սաղմոս [illegible] ։

Ձայն Տն ՚ի վր ջուրց, եւ Ած փառաց որոտաց, եւ Տր ինքն ՚ի վր ջուրց"։

Ընթերցուած ՚ի չորրորդ Թագաւ"։

Եւ ասեն արք քաղաքին ցԵղիսէ · ահաւասիկ բնակութի քաղաքիս

([illegible])

բարի՛ է, ո՞պ և տէրդ իսկ տեսանէ ·
և ջուրքս չար, և երկիրս անպտուղ ·
Եւ ասէ եղիսէէ · առէք առ իս կուժ
մի նոր, և դիք այդր · և բերին առ
նա ։ Եւ ել եղիսէէ յականս ջուրցն,
և էարկ անդ աղ և ասէ, այսպէս ասէ
տ՟ր ։ բժշկեմ զջուրս զայսոսիկ · և մի՛
ևս լիցի այդ 'ի մահ և յանզաւակու-
թի ։ Եւ բժշկեցան ջուրքն մին-
չև ցայսօր ըստ բանին եղիսէի զոր
խօսեցաւ ·

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց՝՝ Թղթոյն է
ընթերցուածս ·

Ո՛չ կամիմ եթէ տգէտք իցէք եղ-
բարք, զի հարքն մեր ամենեքեան
ընդ ամպովն էին · և ամենեքին ընդ
ծովն անցին · և ամենեքին 'ի մովսէս
մկրտեցան յամպն և 'ի ծովն · և ամե-
նեքեան զնոյն հոգևոր կերակուրն
կերին · և ամ՟քեան զնոյն հոգևոր
ըմպելին արբին ։ զի ըմպէին 'ի հո-
գևոր վիմէն որ երթայր զհետ նց՟ ·
և վէմն էր Քրիստոս ·

(Տ. [illegible])

Աւետարան աւետարան ։

Տեսին ա̃մ ծագք երկրի զփրկութիւն ա̃յ մերոյ ։

Սբ Աւետարան Յի Քի որ ըստ Մատթէոսի ։

Յայնժամ գայ յի̃ ի գալիլեէ ի յոր-դանան առ յովհաննէս՝ մկրտել ի նմանէ. և յովհաննէս արգելու զնա՝ և ասէ. ինձ պիտոյ է ի քէն մկրտել, և դու՝ առ իս գաս ։ Պատասխանի ետ յի̃՝ և ասէ ցնա. թոյլ տուր այժմ, զի այսպէս վայելէ մեզ լնուլ զա̃մ ար-դարութի. և ապա թոյլ ետ նմա ։ Եւ իբրև մկրտեցաւ յի̃՝ ել վաղվաղակի ի ջրոյ անտի. և ահա բացան նմա եր-կինք. և ետես զհոգին ա̃յ՝ զի իջանէր իբրև զաղաւնի և գայր ի վե̃ նր. Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէր. դա է որդի իմ սիրելի, ընդ որ հա-ճեցայ ։

Եւ ես խօսս ։ Աղաչեսցուք զբարե-րարն ա̃ծ, և խնդրեսցուք ի նմանէ. զի մաքրեսցէ զջուրս զայս յա̃մ աղ-

տեղուէ՛, և տացէ՛ 'ի պէտս ծառայից իւրոց շնորհօք ողորմութե՛ իւրոյ. ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ և"։

Տէր ողորմեա․ Տէր ողորմեա․ Տէր ողորմեա։

Տէր Աստուած մեր, որ արարիչդ ես ամ արարածոց՝ երևելեաց և աներևութից. որ գոյացուցեր զծով և զցամաք, և զոր 'ի նմին վայելչութի. և հայեցեալ տեսեր զամ արարածս քո, և ահա բարի՛ են յոյժ. յորոց վերայ ստեղծեալ 'ի քէն զմարդն իշխան կարգեցեր. Իսկ ինքնայօժար կամօք չարացեալ բանսարկուն՝ պատրեալ զնա վրիպեցոյց 'ի փառացն. և սերմանեաց 'ի նմա զիւր չարութե սերմն. Ո՛ որ խնամօք արարչական ողորմութե՛ քո զերծուցանել կամելով 'ի նորին դաւաճանութենէն, ետուր գրաւորական օրէնս ազգի մարդկան 'ի դաստիարակութի. Նա և զաղայսնաւորոյ մտանց զգուշացուցանելով 'ի հեթանոսական սովորութեց՝ գրեցեր նոցա

զխաչուն կերակրոցն. Նաև յերևիլ
միածնի քո՝ ա՜ծ մերոյ յի՜ քի՜, որ լու-
սաւորեաց զեկեղեցի իւր ս՜բ՝ աւե-
տարանական վարդապետութե՜ն, ու-
սաք 'ի նմանէ և հաւատացաք ո՛չ ար-
տաքուստ մնանել 'ի մեզ պղծութի
ինչ յարարածոցս, զոր ետուր մեզ 'ի
վայելս մարմնական պիտոյից. Ա՜յ
և մեք աշակերտեալքս վարդապե-
տութե՜ն ս՜բյ աւետարանին՝ և քարոզ-
զութե՜ն ս՜բց առաքելոցն, խնդրեմք 'ի
քէն և աղաչեմք, 'ի վերակոչելս մեր՝
զերկրպագելի անուն ամենասուրբ
երրորդութե՜դ՝ հօր և որդւոյ և
հոգւոյդ ս՜բյ, սրբեա՛ ամենակարող
զօրութե՜դ զջրհորս զայս՝ և զոր 'ի
սմա ջուրս. և մաքրեա՛ յա՜մ կար-
ծեալ պղծութե՜՝ 'ի մերմէ հիւանդա-
մտութենէս. և զօրացո՛ զտկար միտս
մեր՝ առնուլ զսա առանց խղճի 'ի
վայելս մարմնական պիտոյից մերոց.
Նաև գոհութե՜ փառաւորել զքեզ
հայր՝ որդւովդ միածնիւ՝ և հոգ-

ւովդ

ւոյդ տր. այժմ և միշտ և յա՞:

Խաղաղականին աղենեյուն:

Տէր մեր յս քս՝ միածին որդի և բանդ ած, որ զախտացեալ բնութիւս մեր խառնեալ ը անախտ ածութեանդ՝ ի վերայ մեր տր արարեր զանձն քո։ Առաքի և մեք սրբեալք ի Ճշմար-տութենդ քումմէ՝ գոհանամք զքեզ, և աղաչեմք զմիոյն բարերարդ և ըղ մարդասերդ. խոնարհեսցես առ մեզ որք ժողովեալ եմք յանուն քո տր. և հեղ զշնորհս հոգւոյդ տր ի ջուրս յոյս՝ նշանաւ տր խաչին. և սրբեա զսա յամ կարծելի և յանկարծելի աղտեղութէ։ Այդ զի անխիղճ սրտիւ վայելեալ զսա ի պէտս մարմնական պիտոյից մերոց, փառաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր և տր հոգ"։

Մէ խաչիւս"։ Պահպանիչ և"։

Հայր մեր որ յեր"։

(Տէրն Օրհնելոյ)

Կանոն զԱրմօսի, զՍերոբէ, զՃերջի, զԿալ, և զՀնձան Օրհնելոյ.

Ալէլուէ ալէլուէ.

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Ած ի սիոն և քեզ տացին աղօթք յԵրուսաղէմ.

Օրհնութիւն Առաջոյ.

Պատուեամ զՏր ի քոց արդար վաստակոց. և Հայն նման պտուղ ի քոց արդարութենէ արմատեաց. Ի լցելին շտեմարանք քո լնուլ ցորենոյ. և գինեաւ հնձանք քո առաւել ևս բղխեսցեն.

Օրհնութիւն ի Յօրինելեայ Տօր.

Քաջալերեա՛ց երկիր. խնդամ և ուրախ լեր, զի մեծացոյց Տր զառնել իւր ընդ քեզ. Քաջալերեաց երէվայրի, զի դալարացան դաշտք անապատի. զի ծառ ետ զպտուղ իւր. որթ և թզենի ետուն զզօրութիւն իւրեանց. Որդիք սիոնի, ցնծացէք և ուրախ լերուք ի Տր

տ՟ր ա՟Ծ ձեր • զի ետ ձեզ տ՟ր կերա-
կուր արդարութե՟. և տեղասցէ ձեզ
անձրև կանուխ և անագան իբրև
զառաջինն • և լցցին կալք ցորենոյ •
և զեղցին հնձանք գինւոյ և իւղոյ •
Եւ հատուցից ձեզ փոխանակ ամացն՝
զորս եկեր մարախն՝ և ջորեակն՝ և
թրթուրն, զոր իմ զօ՟րծ զոր առաքե-
ցի ՚ի վ՟ր ձեր • Եւ ուտելով կերի-
ջիք՝ և յագեսջիք, և օրհնեսջիք զա-
նուն տ՟ն ա՟յ ձերոյ, որ արար ընդ
ձեզ սքանչելիս • և մի՛ ևս ամաչեսցէ
ժողովուրդ իմ յաւիտեան•

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց թղթոյն
է ընթերցուածս։

Այլ այն որ պարգևէ՟ սերմն սերմա-
նաց՝ և հաց ՚ի կերակուր,
պարգևեսցէ և բազմացուսցէ զսեր-
մանիս ձեր, և աճեցուսցէ զարդիւնս
արդարութե՟ ձերոյ. յա՟մի մեծացեալք
ա՟մ առատութ՟ե՟՝ որ յօրինէն մեօք գո-
հութի՟ ա՟յ• Զի պաշտօն հարկիս

այսո

այսորիկ՝ ոչ միայն առ 'ի լնուլ զպակասութի մերոցն է, այլ և առաւելուլ բազմօք գոհութի ածյ։

Ալէ՛ ալէ՛։ Ի կարդալ իմում լուար ինձ ած ըստ արդարութե. 'ի նեղութեան ինձ անդորր արա՛։

Սբյ Աւետարանին Յսի Քսի՝ որ ըստ Մարկ՛։

Տրն մեր Յսի Քսի։

Եւ ասէր, այսպէս է արքայութի ածյ. որպէս զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկիր. և ննջիցէ, և յառնիցէ ըզ ցայգ և զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն. և նա ոչ գիտէ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ. նախ զխոտն, և ապա զհասկն, և ապա ցորեան ատոք 'ի հասկին։ Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի առաքէ մանգաղ. զի հասեալ են հունձք։

Փառք քեզ Տր ած մեր։

Եւ եա խս՛։ Աղաչեսցուք զմարդասէրն ած, զի օրհնեսցէ զսերմանիս

և

և զարդիւնս ծառոյից իւրոց. ամէն":

Այս ասէ զարթնուն։

Օրհնեալ ես տ̃ր ա̃ծ ամենակալ, որ
վերածես զամպս ՚ի ծագաց երկ-
րէ, և զփայլատակունս յանձրևս
առնես. կոչես զջուրս ծովու, և հե-
ղուս ՚ի վ̃ր երեսաց երկրի։ Խնդրեմք
՚ի քէն և աղաչեմք, աղերսեմք և
երկրպագանեմք՝ խոստովանելով ըզ
մեղս մեր, և հայցելով զառատ ողոր-
մութի̃ քո։ Բաց տ̃ր զսահանս երկ-
նից, և առաքեա զամպս ցօղել մեզ
զանձրևս շահեկանս։ Կաթեա ՚ի ծերս
և ՚ի մանկունս, ՚ի տղայս և ՚ի ստըն-
դեայս, ՚ի խաշինս և յանասունս, և
յա̃մ կենդանիս։ Օրհնեա տ̃ր և ըզ
բերս երկրի մերում, զարտոյ և
զայգւոյ, զծառոյ և զխոտոյ։ Օրհնեա
տ̃ր զսերմանիս մեր հանդերձ սեր-
մանօղքս. զի առատ ես ՚ի պարգևս
քո. տուր սերմն սերմանողաց, և հաց
՚ի կերակուր մարդկան։ Աղաչեմք

զքեզ

զքեզ Թագաւոր զօրութեց ած ած
մեր, որ խնամողք քո լնուս զդաշտս
և զլերինս պարարտութբ, հայեա՛ց ՚ի
սերմանիս մեր. որ կարօղդ ես առանց
սերման շնորհել հասկս՝ և առանց
կերակրոյ լնուլ զքաղցեալս։ Տուր
տր զառատ ողորմութի քո, և աճեցո՛
զարդիւնս ծառայից քոց ՚ի պիտոյս
կարեաց կենցաղոյս։ զի աչք ամենե-
ցուն ՚ի քեզ յուսան, և դու տաս
նց կերակուր ՚ի ժամու։ Օրհնեա՛ տր
և զամպս ՚ի վերուստ, զի զցօղ քաղց-
րութե ցօղեսցեն յանդաստանս մեր։
Օրհնեա՛ տր և զարտօրայս մեր, զի
առանց ամ վնասուց սնուցանիցեն
զպտուղս իւրեանց։ Օրհնեա՛ տր զա-
զինս և զմշակս սոցա, զի առողջութբ
ժողովեսցեն զարդիւնս վաստակոց
իւրեանց։ Օրհնեա՛ տր և զպսակ
տարւոյ քաղցրութե քո, զի լիութբ և
խաղաղութբ կատարեսցի։ Օրհնեա՛
տր և զշտեմարանս ցորենոյ, և զհնձ-
ձանս գինւոյ և իւղոյ. զի լցեալք
յա

յառատուէ բարեաց քոց՝ առաւել
եւ բղխեսցեն ըստ քոյին անստու-
բանիւդ, եթէ երկինք լնուցեն երկրի,
եւ երկիր լնուցէ ցորենոյ եւ գինւոյ
եւ ձիթոյ. եւ նոքօք լցցի ժողովուրդ
քո: Նու ողորմ զամենեսեան արժանի
արա խաղաղութե վայելել զպարգեւս
առատ ողորմութե քո. եւ գոհանալով
փառաւորել զՏէր եւ".
Մէ խաչիւս". Պահ". Տէր մեր".

Կանոն՝ Սկիհ եւ Մաղզման Օրհնելոյ.

Տանին յեկեղեցին, եւ ասեն սաղմոս:

Դատ արա՛ ինձ Տր, զի ես յանբծու-
թեան իմում.

զՓոխն ըստ նոյն ձայն:

Նա լուանան նախ ջրով, եւ ապէն ոք
չրատով:

Քարոզ:

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանու-

(Մէհ եւ ծաղկման օրհ")

թէ 'ի տնէ, զի զողորմութն զշնորհս իւր արասցէ 'ի վերայ մեր. Տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Կեցօ տր և ողորմեա.

Եւ ես խա". Օրհնութի և փառք".

Եւ ապա ընթանան [illegible]. և ասեն [illegible]։

Տր հովուեսցէ զիս". [illegible]։

Քարոզ։

Եւ ես խա". Օրհնութի և փառք։

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս։

Օրհնեմ զքեզ տր ած մեր, որ ետուր մեզ զնիւթս զայս առնել անօթ սրբութն քում ըստ հաճոյից քոց, առ 'ի քէն տուելոյ քո մատուորութն. Արդ՝ ընկալ զսա 'ի ձեռաց մերոց, և սրբեա սրբութբ քով, զի արժանի լիցի ընդունել 'ի սպասաւորութի եկեղեցւոյ քում սբյ. որով և բերկրեսցին մատուցողք սորա, ակնունելով 'ի քէն բարեաց հատուցման։ Եւ զմեզ արժանի' արա սրբութբ և

ար

արդարութ՟ կե՟լ ՚ի քահանայութե՟ս կար-գի. պաշտել զքեզ ՚ի ս՟բ եկեղեցւոջ քում զամ՟ աւուրս կենաց մերոց, և ընդունել զխոստացեալ բարիսն որ ՚ի քէն։ Եւ քեզ ընդ Հօր և ս՟բ Հոգ-ւոյդ վայելէ փառք՝ իշխա"։

Կանոն Եկեղեցւոյ Զգեստ Օրհնելոյ. այսինքն, Շապիկ, Ուրար, Վակաս, Շուրջառ, Գօտի, Գոգնոց, և զայլս.

Դնեն առաջնորդն ՚ի վերայ բազկացն, և ասեն սաղմոս։

Յիշեա՛ Տ՟ր զԴաւիթ"։ զԽոնին ըման։ Եւ. Եւ խաղա"։ Աղաչեսցուք զմար-դասէրն Ա՟ծ, զի ընկալցի զպատասս զայս ՚ի հանձոյս բարեբար կամաց իւ-րոց՝ ՚ի պայծառութիւն տան իւրոյ՝ ՚ի գովեստ փառաց անուան իւրոյ. և կեցուսցէ զարարածս իւր. ամենա"։

Եւ-

Եւ ճաշակմանն ասէ զաղօթսն։

Տէր ա̃ծ հզօր՝ բարձրեալ և ահա-
ւոր, որ զգեցուցեր զեկեղեցի
քո լուսով փառաց քոց, և եդեր մեզ
զգեստ անապականութե. Ընկա՛լ ՚ի
մէնջ զզգեստս զայս. որպէս ՚ի ձեռն
մովսէսի զնիւթ խորանին վկայութե̃,
և իբրև զհանդերձս մանկանցն եբ-
րայեցւոց ՚ի պատիւ քեզ տաճարե-
լոց. Օրհնեա́ և սրբեա́ զսա. որ̃պ ըն-
կալար և օրհնեցեր զկտաւսն յովսե-
փայ, զոր մատոյց ՚ի պատանս ա̃ծային
մարմնոյդ. զի և սա արժանի լիցի եկե-
ղեցւոյ քում ս̃բոյ. Եւ որ̃պ զի ցնծաս-
ցեն մատուցօղք սորա, տո́ւր ն̃ց տ̃ր
փոխարէն. հատո́ ն̃ց աստ և ՚ի հան-
դերձեալ երկրին զողորմութի̃ քո
մեծ և զառատ. Եւ քեզ ընդ հօր և
հոգւոյդ ս̃բոյ վայելէ".

Հայր մեր որ յերկ".

Եւ

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ
БИБЛИОТЕКА
Г. А. ХАЛАТЯНЦА
Գ. Խալաթեանց

Կանոն՝ Նոր Գիրք Օրհնելոյ.

Տանին յԵկեղեցին, և սարկաւագն առնելով ի վերայ բազկացն, և ասեն ի բերան.

«Լուսեցարուք ժողովուրդք յօրէ»:

Մինչև ցայն՝ որ ասէ, Հորդան. եւ որ»:

Քարոզ.

Խնդրեսցուք հաւատով միաբան»,

Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛ . Տէր ողորմեա՛:

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս:

Օրհնեա՛լ ես Տէր Աստուած մեր, որ ետուր մեզ զպատուիրանս քո ի լուսաւորութիւն անձանց մերոց. Ընկա՛լ և այժմ զնորաստեղծ գիրս զայս ի ձեռաց մերոց ի տաճար սուրբ քո. Օրհնեա՛ և սրբեա՛ զսա, զի որք ընթերցցին, և որք լսիցեն, բանիցն սրբոց նոցա առնել զհրամանս քո գրեալ ի սիրտս իւրեանց, լինել քեզ ժողովուրդ սեպհական. Փառաւորեալ տէր և

զհօ

զհոգի մատուցողէ սորին . և եթէ յանցեալ ինչ իցէ փոքու կամ մեծի, արա՛ Թողութի՛ բարեխօսութե՛ մե՛ Ա̃ծածնին և ա̃մ ս̃րց: Զի դու ես տ̃ր ա̃ծ մեր . և քեզ վայելէ փառք՝ իշխանու":

Կանոն՝ Նորոգ Մկրտեալ Մանկանց.

Յետ մկրտութե՛ տանել տանէն 'ի տէր եկե- ղեցւոյն զմանուկն 'ի տուն, և դնեն 'ի գիրկս մօրն: Եւ ասեն սաղմոս.

Դու ես որ հաներ զիս յարգանդէ, յոյս իմ 'ի ստեանց մօր իմոյ: 'Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ , յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ա̃ծ իմ.

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց թղթոյն է ընթերցուած:

Արդ՝ որովհետև մանկունք հաղոր- դեցին արեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մերձաւորութե՛ կցորդ եղև

նոցունց. զի մահուն խուռով խափա_
նեացէ զայն որ զիշխանութի՟ մահուն
ունէր, այսինքն է՝ զսատանայ. և
ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ մահուն
երկիւղիւ՟ հանապազ կէին վտարան_
դեալք ՚ի ծառայութի։ Քանզի ո՛չ
երբէք զհրեշտակաց բուռն հարկա_
նէ. այլ զզաւակէ՛ն աբրահամու
բուռն հարկանէ։ ուստի պարտ իսկ
էր նմա ամենայնիւ՟ եղբարց նմանել.
զի ողորմած լինիցի, և հաւատարիմ
քահանայապետ յա՟ծակո՛յս կողմանէ
անտի, առ ՚ի քաւելո՛յ զմեղս ժողովր
դեանն.

Աւետարան աւետարան.

՚Ի բերանոյ մանկանց տղայոց և ըս_
տնդիեցաց հաստատեցեր զօրհնութի.

Սբ. Աւետարան Յի Քի որ ըստ Մար.

Եկին ՚ի կափառնաում. և իբրև ե_
մուտ ՚ի տուն, հարցանէր զնա,
զի՞նչ վիճէիք զճանապարհայն ընդ-
միմեանս։ Եւ նոքա լո՛ւռ լինէին.

քանզի ընդ միմեանս վիճեցին ՚ի ճա_
նապարհին թէ՝ ով մեծ իցէ։ Եւ իբ_
րեւ նստաւ՝ կոչեաց զերկոտասանսն,
եւ ասէ ցն͞ս. Եթէ ոք կամի առաջին
լինել՝ եղիցի ամենեցուն կրտսեր՝ եւ
ամենեցուն պաշտօնեայ։ Եւ առեալ
մանուկ մի կացոյց ՚ի մէջ ն͞ց. եւ ըն_
կալեալ զնա ՚ի գիրկս իւր, ասէ ցն͞ս։
Որ միանգամ յայսպիսի մանկտւոյ
ընկալցի յանուն իմ, զիս ընդունի։
Եւ որ զիս ընդունի, ոչ զիս ընդունի՝
այլ զայն որ առաքեաց զիս։

Շարական. ԴՃ.

Այ՛որ սիօն ծընեալ մանկունք մեր դ. ձ
աւազանաւն. շնորհազարդեալ ըզ հբ
հոգւովն աստուծոյ. օրհնեցէք ըզ
հայրն երկնաւոր յաւուր ծնըն_
դեան սրբուհւոյ կուսին. յոր
օրհնեցայք յանէծից նախնոյն.
Մարեամբ գառինն անարատի փըր_
կեալ ժողովուրդք. յաւուր ծնըն_

(Նոր Մ[illegible])

դեա՛մն մօ՛ր անստա՛նելույն · գովե-
ցէ՛ք ըզ միածինն որ հաճեցաւ ա՛ռ-
նուլ մարմի՛ն ա՛նարատ ի՛ նմանէ՛ ·
յո՛ր · Օւսաստաբո՛ւղղի շնորհաց
հոգւոյն լուսազարդեա՛լ ա՛զգք հե՛-
թա՛նոսաց · յա՛ւուր ծննդեա՛ն
մօ՛ր բանի՛ն ծնողի՛ · ըզ փառակից
որդւոյ զհօրի՛ն բարեբանեցէ՛ք հո՛-
գևո՛ր երգո՛վ · ո՛ր մաքրա՛զարդեա՛ց
զմա՛րմնա՛րա՛ն որդւոյն ·

Առ ժամհանոյն ասէ զաղօթս զայս

Օրհնեալ ես տէր Աստուած ամենակալ, և
օրհնեալ է անուն գովութ[եան] մարդասի-
րութե՛ն քո, որ արժանի արարեր զծա-
ռայս քո զմատուցանելս առ քեզ լինել
հաղորդ հոգւոյդ քո սրբոյ։ Արդ այժմ
աղաչեմք զքեզ, ուղղեա՛ զգնացս մեր,
և ամրացո՛ զսա յերկիւղ քո · զգու-
շացո՛ զսա լուսաւոր պատուիրանաց
քոց, և զմտաւորս կենաց իւրոց

խա

խաղաղութբ և առանց մեղաց պահեա՛։
Շնորհօք և մարդասիրութբ տն մե-
րոյ և փրկչին յի քի. ընդ որում օրհ-
նեալ ես հայր ամենակալ՝ ընդ կեն-
դանարար սբ հոգւոյդ. այժմ և"։

Ամ խա"։ Պահ"։ Հայր մեր"։

Եւ յաւուրն ութերորդի վերացուցանէ քա-
հանայն զքօղն՝ այսինքն զնարօտն, 'ի գլխոյ
նորոգ ծնելոյն, և ասէ զաղօթս։

Տր՝ որ լուսով գիտութե քո առաջ-
նորդեցեր ծառայիս քո վերստին
ծնանիլ զսա ջրով և հոգւով սբվ.
հաստատեա՛ զսա 'ի հաւատս և 'ի սէր
քո, փրկեա՛ զսա 'ի չարէ՝ և կեցո՛։
Շնորհօք և գթութբ միածնի որդւոյ
քո. ընդ որում օրհնեալ ես հայր ա-
մենակալ ընդ կենդանարար և ազա-
տիչ սբ հոգւոյդ, այժմ և"։

Եւ քահանայն լուանայ զնարօտ նորածնեալ ման-
կան, և ասէ զաղօթս զայս։

Որ զերծուցեր 'ի մեղաց մկրտութբ
սբ

որք աւազանին 'ի ձեռն ծառայիս քո պարգեւեցեր. եւ այժմ աղաչեմ զքեզ տէր, զլոյս երեսաց քոց ծագեա 'ի սիրտս սորա. սպառազինեա զսա հաւատով ընդդէմ հակառակորդին. 'ի վր վիմի պատուիրանաց քոց. հաստատեա զսա. եւ զզգեստ անապականութեն որ յամ մեղաց աղտեղութէ արա անբիծ եւ անարատ. եւ զդրոշմ հոգւոյդ սբյ մինչեւ յաւուր ահեղ դատաստանին ամբողջ պահեա. եւ քաւիչ լեր մեզ ըստ բազում գթութեն քում: Զի բարերար եւ մարդասէր ես ած գոլով. եւ մեք փառս մատուցանեմք հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյդ սբյ. այժմ եւ",

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Որ զգեցաւ զքեզ՝ զտրդ եւ զածդ մեր, եւ խոնարհեցոյց քեզ զգլուխ իւր. պահեա անյաղթելի 'ի պատերազմաց հպարտացեալ թշնամւոյն. եւ քո անապական պսակաւդ մինչեւ

 ցվախ

ցվախճան յաղթօղ զամենեսեան ցոյց ։

Զի քո է ողորմիլ և կեցուցանել զմեզ՝ քս ած մեր . և քեզ փառս վեր առաքեմք ընդ Հօր և ամենասուրբ Հոգւոյդ . այժմ և ։

Նո բարձրացուցեալ նշանաւ խաչանն , և աւետեալ ձայն՝ սրբանայ ընծեալ նոր , աւետիք ։

Լ . որդարացար , սրբեցար , զօրացիր . յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ . այժմ և ։

Կանոն՝ Նորոգ սափրելոյ զհերս պատանւոյն ։

Սէն Շարական . ճՁ ։

Մանկունք ըզտր օրհնեցէք որոյ անուանն որ էն . և միշտ երգեցէք անուան տն օրհնեալ ։ Ձայնամամբ լուսոյ զարդարեաց զազգս մարդկան թագաւորըն քս . և միշտ ։ Սորտիք լուսոյ տուք մկ

(Նոր Սոփերեր)

տուք ընդ փառըս հօրըն լուսոյ. որ-
դւոյն միածնի և սբ̃ հոգւոյն յաւի-
տեանս ամէն.

Ողէ″ ողէ″. Օրհնեցէք մանկունք
զտ̃ր և օրհնեցէք զանուանն տն̃.

ՍԷօ Իջ̃րհն. ՅԷ ՙԲԷ ոէ ըստ Մաղ″.
Տէ̃ր մեր Յս̃ Քս̃ ասէ.

Ոչ ապաքէն երկու ճնճղուկք դան-
գի՛ միոջ վաճառին, և մի ՚ի նոցանէ
յերկիր ո՛չ անկցի առանց Հօր ձերոյ.
Այլ ձեր և ամենայն իսկ հե՛ր գլխոյ
թուեալ է. և արդ՝ մի՛ երկնչիցիք՝
զի լա՛ւ էք քան զբազում ճնճղուկս.
Ամենայն որ խոստովանեսցի յիս ա-
ռաջի մարդկան, խոստովանեցից և
ես զնմանէ առաջի Հօր իմոյ որ յեր-
կինսն է.

Նոյն ասէ շարակնս շայս.

Օ՛ քեզ աղաչեմք տ̃ր ած̃ փրկութե-
ներոյ. որ̃ օրհնեցեր զդաւիթ ձե-
ռամբ մարգարէին սամուէլի. նոյնպ̃

օրհ

օրհնեա՛ զողջոյս զայս ձեռամբ անար-
ժանութեան իմոյ. և տպաւորեա՛ 'ի
սմա զհոգւոյդ քո նշ. որպէս զի յառաջա-
նալով հասակաւ՝ լի աւուրբք՝ և ա-
լեօք ծերութեան վայելեսցէ 'ի բարութ-
եան քում: Սուրբ երրորդ. յամի փառք և իշխա-
նութիւն. այժմ և":

Ապա նախ [illegible] յորէ [illegible] [illegible] 'ի
[illegible] [illegible], [illegible]:

Հարթին հեղք դխոյ այս անուն ծա-
ռայի. յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյն սրբոյ.

Ս. վն՛ նշ. խաչի քո": Պահպանեա":

Հայր մեր որ յերկ":

Ցանկ կանոնաց պարունակելոց ՚ի Մաշտոցին հատորիս ։

Կանոն Մկրտութեան գ.
Կանոն Քառասնօրեայ մանկանց խա։
Կանոն Կուսի պսակի խե.
Կանոն Պսակի վերացուցանելոյ կե.
Կանոն Երկրորդ պսակի հա.
Կանոն Հաղորդ տալոյ հե.
Կանոն Գիշեր ժամու ճա.
Կանոն Խաչալուանայ առնելոյ ճլգ.
Կանոն Հոգեհանգիստ կտրելոյ ճխ.
Կանոն Աղ օրհնելոյ ճծա.
Կանոն Մատաղ օրհնելոյ ճծե.
Կանոն Ջրհոր օրհնելոյ ճծը.
Կանոն Զարմտիս օրհնելոյ ճկե.
Կանոն Եկեղեց օրհնելոյ ճհ.
Կանոն Զգեստ օրհնելոյ ճհբ.
Կանոն Գիրք օրհնելոյ ճհգ.
Կանոն Մկրտեալ մանկանց ճհե.
Կանոն Մեռոնէ հանել ճհթ.
Կանոն Նորոգ սափրելոյ դհերս ճձա.

ԿԱՐԳ
ԹԱՂՄԱՆ
Ննջեցելոց.

Աշխարհականաց, Արանց
և Կանանց.

Նախ՝ ասէ ասողն, Յորհնեսցէ պատ-
մեն, մինչև 'ի Պատարագն: Նո-
ւոյն ասէ, Օրհնեալ հոգիդ տր
ած ճշմարիտ, ամէն.

Ողորմեա ինձ ած ըստ մեծի
ողորմութեան քում. ըստ բա-
զում գթութեան քում քաւեա
զանօրէնութիւն իմ: ըփոխն ըմն.

Փառք հօր և՛. Այժմ և՛.

Նոյն ասէ Պատարագն:
Զասնի. Ա

Կանոնագլուխ.

ԱՏԵԱ ՏԷՐ

զայնոսիկ որք դատին
զիս . մարտնչելեաց . Մար
տիր ընդ այնոսիկ որ մարտնչին":
Առ ըղզէն և զվահան քո , և արի":
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ամք":
Եղիցին նոքա որպ փոշի առաջի":
Եղիցին ճանապարհք նց ի խաւ":
Զի նանիր թաքուցին ինձ որոգ":
Տէր յերկինս է ողորմութի քո":
Արդարութի քո որպ լերինք այծ":

Որպ

(Սէծէ Սաղմոսն)

Որո՛վ զի բազում արարեր զողոր՛:
Ուրախացի՛ն նոքա ՚ի պարարտու՛:
Իւքէ՛ն է որ աղբիւր կենաց, և՛:
Ողորմեա՛ զողորմութիւնս քո ոյք՛:
Մի՛ եկեսցեն ՚ի վ(ե)ր մեր ոտք ամ՛:
Անդ անկցին ամենեքեան ոյք՛:
Փառք Հօր և՛: Այ. և. մշ՛.

Խոսո(ւն)ք արքունէ և աւէ, Օրհնութի և՛:
Այ. ապա աւէ:

Ես ասացի՝ ՚ի վերջանալ կենէն ա- Եզեկ
ւուրց իմոց՝ թէ գնացի ես
՚ի դրունս դժոխոց։

Շարական ձ̃կ.

Ի վերջանալ կենէն աւուրց ի- ա-ձ
մոց Տէր ․ օգնեա ինձ միայն օր
մարդասէր։ Զ չարչարանս
խաչի և մահու յանձն առեր ․ Տէր։
Բարեխօսութեամբ սբ(ո)յ ծնածնի և
միշտ կուսի ․ Տէր։

Մի

ա-4 օրհ Ամենասուրբ երրորդութեանդ եր-
կրպագեն զօրք երկնային. և
ստեղծուածք անարատ ձեռանցդ.
փառաւորելով լեալ տէրութեանդ
քո հանապազ. Ամենազօր խաչի
քոյ տէր երկրպագեսցուք. որով
բարձեր ըզդատակնիք մահու քո
արեամբդ ծնող. փառք. Ամենօրհնեալ
ածամայր մարիամ. քերոբէական
աթոռ արարչին մերոյ ողորմու-
թեան. զոր երանեցին ամենայն
ազինք հանապազ.

ադղ Բ. Ո՛վ տէր ած յոյս ապաշխարողաց.
շնորհեա ըզթողութիւն բազում
յանցանաց իմոց. Առ քեզ բաց
մաղթեմ ապաւինեալ կարդամք
մի մերժեր ըզմեզ յողորմութենէ
քումմէ. Որպէս զաւազակն ա-
ղաղակեմ առ քեզ. յիշեա և զիս
տէր ի քում արքայութեանդ.

Իղ

Ըզմեղս իմ խոստովան լինիմ ողղ
առ քեզ քս· որ միայնդ ես բազ
մագութ թողութեան ողորմեա
ինձ տր ծ. Դու տր որ ճշմար
տութեանց ես սիրող· և քննես ըզ
ծածուկս դաւանեալց սրտի ի
մոյ· ողոր։ Տուր ինձ ցնծութի
փրկութեն· և հոգւով առաջնորդ
քո հաստատեա զիս· և։
Ալեք յանցանաց զիս ալեկոծեն· ողղ
և մեղք իմ բազում զիս յանդիմա
նեն։ Արդ զինչ արարից մեղուցլ
անձամբս, որ չեմ ապրելոց յահա
գին հրոյն։ Մեղայ քեզ ք
որդի այ· շնորհեա զթողութիւն
բազում յանցանաց իմոց։
Տէր որ ի մէջ լերինն աղբերացու ողղ
ցեր ըզ ջուրն ի վիմէն. Տէր ի
սրտէ իմմէ հան ինձ արտասուս
ապաշխարութեան։ Օ ի կեցից
և

(Տուր կարգն է)

և ապաշխարութեամբ արբեցայց ի հան-
դերձեալ քոց դատաստանաց։
ադւ Մ՝եղուցեալս անձամբ կարդամ
առ քեզ հայր երկնաւոր․ օգնեա՛
ինձ ի նեղութեանս, որ մեղօք եմ
մեռեալ, օգնեա ինձ։ Վ՝երաւո-
րեցայ ես յանհերևոյթ թշնամւոյն
բժիշկ հիւանդաց․ բժշկեա՛
զիս ըզհիւանդութիւնս, որ մեղօք
եմ մեռեալ։ Մ՝ոլորեցայ ես որպ
զոչխար կորուսեալ․ խնդրող գե-
րելոց․ խնդրեա զիս ըզմոլո-
րեալս, որ մեղօք։
ադւ Մ՝եղայ քեզ տէր քաւեա՛ զիս․
և ողորմեա ինձ տէր Ծ․ Ո՛չխար
եմ բանաւոր հօտի քո՛ և առ քեզ
ապաւինիմ․ հովիւ բարի խնդ-
րեա՛ զիս ըզմոլորեալս․ և ողոր․
Ի՛ ծովու մեղաց ալէկոծեալ եմ և առ
քեզ ապաւինիմ․ նաւապետ բարի
փրկեա՛ զիս ի վտանգէս․ և․

Օրհնութեան գոհացայ ա
մենամեղ անձն իմ․ յանցեալ
քոց դատաստանացդ յանձներլ
տանջանացն։ Քանզի կամաւ մեր
ձեցայ ի մեղս մեծամեծս․
արդ կայ և մնամ ինձ աններելի
պատուհասն։ Արդ անկեալ առա
ջեմ փրկիչ և բարերար ինձ
եա յիս ի մեղուցեալս․ և ողոր
մեա ինձ բազմամեղիս։

Ամենակալ քաւեա զմեղս իմ․
զի ստուած եմ ապաշխարողաց․
Աւ զհօրդ որ մեզ հանէր յի
նէն․ զի աս"։ Աւ փրկեաց զիս`
յահագին հրոյն․ զի աս"։

Յոյս իմ ի մանկութենէ իմմէ․ մի
յիշեր զմեղս որ ստուածոց իմ։
Յոյս իմ ի ժամանակի ծերութեան
իմոյ

(Տառ Կարգին է)

իմոյ՝ . մի՛ թո. Յո՜յս իմ ի մի՛ւսանգամ գա՛լըստեանըն քո . մի՛ անտեսս առնե՞ր զի՛ս.

Յոբ Ողորմութեա՛ն քո զդուռըն բա՛ց մեզ Տէ՛ր . և արժանի՛ արա՛ զմեզ լուսեղէն յարկա՛ց քոց ընդ սուրբս քո: Ի պա՛տրաստեալ քո օթեվա՛նըս սըրբո՛ց քոց . ընկա՛լ և զմեզ փըրկի՛չ յորդեգրութի՛ւն 'ի դըպրութեա՛ն կենա՛ց. Ի նըստի՛լ քո յատենի՛ դատա՛ւոր ահեղ՝ խնայեա՛ յարա՛րածըս քո . բարեխօսութե՛ և աղօթի՛ւք սուրբ ճը՛գնաւորա՛ցն.

Գրբ Ո՞ր կոչեցե՞ր զմեզ հեռացեա՛լքս 'ի հա՛րսանիս քո միածնի՛ն՝ . ըմպե՛լ զբաժա՛կն իմաստութե՛ն ի՛ ձե՛ռըն սըր բո՛յն Գրիգորի . բա՛րեխօսութե՛ սո՛րա ողո՛րմեա՛ մեզ Տէ՛ր. Ո՞ր գերա գո՛յն քան զմեզ բնութե՛ն չարչարա՛նօք քո ընտրեցի՛ն, դարձուցեր զմեզ

(Սեծէ կնաշխան)

մոլորեալքս ի գիտութենէն ճշմար-
տութե՛ . բա : Որ 'ի վերնայն անդըն-
դային ջոջխեր նոյնս գըլուխ վէ-
շտին . ի դբէ ներքնոյն իջման-
նորին բարձրացուցեր զմեզ 'ի յեր-
կինս . բարեխօսու".

Յարեաւ երևեցար առաքելոցն . ձ-է
և մեզ փրկին շնորհեա.

Քեզ Քրիստոսի Թագաւորիդ
անմահի . երկիր պագանեմք և
զյարութիւնդ քո փառաւորեմք .
Փառք փրկողիդ և միածնիդ
անմահի . փրկեա զժողովուրդս
քո զոր ընտրեցեր պատուական ա-
րեամբդ քո սրբեալ .

Աղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց հ-ք
հոգիդ իջեալ 'ի բարձանց . զան
պակասն պարգևս քո բաշխեցեր
յառաքելսն . Որ ի վերայ ջուրցն
գոլով ստեղծանէիր զարարածս .

([illegible])

իջեալ ի ջուրս աւազանին ծնա-
նիս որդիս Աստուծոյ։ Որ զարդարեալ
նորոգես միշտ ընդ նոր քո զեկեղե-
ցի. պէսպէս շնորհաց քոց պարգե-
ւօքդ փայլեն մանկունք սորա։

գնգ Հայր անսկիզբն բարեխնամ
մարդասէր. որ ստեղծիչդ ես հոգ-
ւոց և մարմնոց. յիշեա զննջե-
ցեալսն մեր. և հանգո ընդ սուրբս
քո։ Որդի միածին որ գը-
թածդ ես առ ամենեսեան. և խա-
չիւ և արեամբ գնեցեր ըզքո ժո-
ղովուրդս. յիշեա զգինս արեան
քոյ Տէր. և հանգո ընդ սուրբս քո։
Հոգիդ ճշմարիտ որ աղբիւրդ
ես անսպառելի. և լցուցիչ ա-
մենայն բարութեց. յիշեա։

գծ Առ քեզ եմք ապաւինեալ. զի մայր
Աստուծոյ մերոյ։ Որ քան զերկինս
բարձրագոյն մարիամ. պարծանք

 եկե

եկեղեցւոյ • քն մայր • Ո՛ր քան զու-
րեգակըն պայծառագոյն մարիամ •
մի՛ դադարեր բարեխօսել վասըն
մեր • քն մայր •

Խաչի քո քս՞ երկրպագեմն արա- Խնէ
րածք ամ, որ ի փրկութի՛ւն մեզ
կանգնեցաւ • սա՛ եղե՛ւ ցի մեզ պա-
հապան յաղթող • ապրեցուցանել
ըզմեզ՝ ի պատրանաց բանսարկուին •
Ի՛սմա բարձրայայր բարձող անի-
ծից • որ փառաւորեալդ ես ընդ
հօր, ժողովել ըզ հեռացեալըն
կենսաբեր փայտի՛ն • ապրեցու"։

Փառք հօր և որ"։

Ո՛վա լուսաւորեցան արարածք
ամ • սմա սպասէին արդարեալքն
ի մեղսաւոր բանտին • ո՛ր ապատեաց
ըզ մեզ ՚ի պատրանաց բա՛ն"։

Ա՞ ՚ի վերուստ"։ Ա՞ լսելի լե"։ Իէդ
Ա՞ քաւիչ և նե"։ Ա՞ թողոյ"։
Ա՞ զի մի՛ ընդ խո"։ Նւ եւս մա"։
II Նւ

(Ձայն Կարգնէ)

Սր-աւէ աղօթեն։

Ա̃ծ յաւիտենական, անսկիզբն՝ անեղ՝ անիմանալի՝ անհասանելի խորհուրդ։ Հայր բարեխնամօղ ծնօղ միածնի որդւոյ, և առաքօղ Հոգւոյդ սբ̃յ, որ 'ի քէն ելանէ՝ և լնու զա̃մ արարածս։

Դու տր̃՝ կարօղ զօրութբ̃ քով՝ առեալ հող յերկրէ՝ արարեր զմարդն, և բնակեցուցեր զնա յանախտ և յանաշխատ կեանս անմահս, և պատուիրանադրութբ̃ քով զգեցուցեր զնա անամօթ փառօք 'ի դրախտին փափկութեան։

Սակայն չարին խանդացեալ ընդ մեծութի̃ փառաց պատուոյ նր̃, զոր 'ի քումմէ բարերարութենէդ ընկալեալ էր, և պատրեալ զնա յաղագս անհասիցն ցանկութե̃ց. որ և զիւր տեղի փառացն ոչ պահեաց, կամակոր եղեալ յերեսաց քոց տր̃։ Իսկ յանցանել նր̃ զպատուիրանաւ քով՝ հանեալ եղեր զնա արտաքոյ դրախտին

փափ

փափկութե̃, զգեցուցանելով նմա
զմաշկեղէն հանդերձն, զոխրալի և
զախտածո՛ր մարմինս . և սահմանե-
ցեր հողադարձիլ հողոյն։
Սակայն և ո՛չ այնու անտես արա-
րեր զնա, այլ առաքեցեր զմիածին
որդիդ քո . որ եկեալ մարմնացաւ
յանարատ և յանապական կուսէն
մարիամայ, և զգեցաւ զհնացեալ
մարմին ծառայութե̃ մերոյ, զոր ծա-
ռայեցաք մահու մեղաց՝ տարագրութե̃
'ի ձեռն կնոջն դաւաճանութե̃ . և
ազատեցոյց ա̃ծութե̃ն իւրով 'ի ձեռն
փրկական խաչին իւրոյ՝ և անապա-
կան Թաղմանն։ Ո̣ ի զոր վ̃ս ան-
սուտ բանին քո հարկիւ պարտ էաք
մեռանել, եբարձ զքանչելագործ
յարութե̃ն իւրով . և լուսաւորեաց
զազգս որդւոց մարդկան 'ի նոյն նը
մանութի պատկերի քո, որով ստեղ-
ծեր զնախնին մեր զհայր . և ծա-
նոյց մեզ զանուն քո, որով ար-
ժանաւորեցաք կոչել զքեզ հայր .

Ա՛ զի նստելով ընդ աջմէ քումմէ մարմնովն զոր 'ի մէնջն էառ, և մեզ խոստացաւ յոյս յարութեան կենաց 'ի միւսանգամ գալստեան իւրում 'ի դատաստան յաւուրն յետնում։

Նա պարգևեաց մեզ զժամադրութիւն գործոց բարեաց զանցաւոր կեանս, որով մարթասցուք գտանել զերկիրն կենդանեաց 'ի ձեռն վարդապետութե̃ ս̃րց առաքելոց իւրոց, որովք եբարձ զդիւամոլ կռապաշտութի յաշխարհէս։ Նա այժմ բարերար և բազում ողորմ ա̃ծ՝ ընկալ զհոգի ծառայիս այսորիկ, որ ելից զժամանակ պանդխտութեան իւրոյ 'ի վերայ երկրի, և ընկալաւ զլուծումն յաշխատութեանց, և յաշխարհահեծ պարոլական խաբէութեանց. և դասաւորեա՛ զսա ընդ ս̃րս քո յարքայութեանդ երկնից, ուստի մերժեալ են ցաւք և հեծութիւնք, միշտ յարազուարճ բերկրանօք պայծառացեալ տեսլեամբ ա̃ծային փառաց քոց, ուր

ուրախանան ամ ընտրելովք քո։ Ընդ
նոսին դասաւորեա Տէր՝ զհոգի հան-
գուցելոյս մերոյ այսօրիկ. զի և մեք
սովաւ հանդերձ փառաւորեսցուք
զքեզ Հայր՝ ընդ Որդւոյ և ընդ Սբյ
Հոգւոյդ, այժմ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Հայր մեր որ յերկինս և յերկրի և
յամի, սբ եղիցի անուն քո ՚ի վերայ
մեր. Եղիցին կամք քո որպէս յերկինս
և յերկրի, և փառաւորեսցի անուն
քո յաւիտեան։ Որ պատրաստեցեր
մեզ հանդերձ երկրաւոր աշխատու-
թեամբ՝ յանանց և յանախտ կեանս։
Որ ՚ի ձեռն միածնի քո սպաներ ըզ-
մահ, և լուսաւորեցեր զմեզ ՚ի կենս
և յանեղծութիւն։ Որ փրկեցեր
զմեզ քո յիշխանութենէ խաւարի,
և փոխեցեր յարքայութիւն որդւոյ քո
սիրելոյ՝ Տն մերոյ և փրկչին մերոյ.
Ընկալ և այժմ մարդասէր Տէր՝ աղա-
չեմք զքեզ՝ զհոգի սր ընդ արդարս
քո ՚ի հանդստեան քում. և թողեա

զա

(Տառ կարգէ)

զօս ՚ի համարս սրբց. քոց ՚ի ձեռն մի_
ածնի որդւոյ քո, և նորոգողի հոգ_
ւոյդ սրբյ. Նոյն որում քեզ հօր ա_
մենակալի, վայելէ փառք"։

Ներսէս ասէ"։

Ահա չափով եդիր զաւուրս իմ.
և կայք զօրութեան իմոյ ոչ ինչ է
առաջի իմ. սակայն ընդունայն է ա_
մենայն մարդ մտեղի։

Ս[illegible]ն որպէս ՚ի պատկերի շրջի
մարդ, սակայն ՚ի զուր խռովի, գան_
ձէ և ոչ գիտէ ում ժողովէ։

Պօղոս առաքեալն ՚ի Կորնթա"։

Օրհնեալ է ած և հայր տն մերոյ
յի քի. հայր գթութեանց, և ած
ամ մխիթարութե. որ մխիթարէն
զմեզ յամ նեղութիս մեր. առ ՚ի կա_
րօղ լինելոյ մեզ մխիթարել զայնո_
սիկ, որ յամ նեղութիւնս իցեն,
մխիթարութեն որով մեք մխիթարիմք
յայ. Զի ոպ առաւելուն չարչա_
րանքն քի ՚ի մեզ, նոյնպէս և ՚ի ձեռն քի
առաւել լիցի և մխիթարութիւն մեր։

Ա 16 Զի

([illegible])

Եւ եթէ նեղիմք՝ վ̃ն ձերոյ մխի-
թարութ̃ն եւ փրկութ̃ն, եւ եթէ մխի-
թարիմք՝ վ̃ն ձերո՛յ մխիթարութ̃ն.
որ յաջողեալն է համբերութ̃ նոցին
չարչարանաց, զոր եւ մե՛ք չարչարիմք.
Եւ յոյսն մեր հաստատո՛ւն է վասն
ձեր. քանզի գիտեմք՝ եթէ որպէս
կցո՛րդ էք չարչարանացն, նոյնպէս
եւ մխիթարութեանն: Քանզի ո՛չ
կամիմ տգէտ լինել ձեզ եղբարք՝
վասն նեղութեան մերոյ եղելոյ յա-
սիա. զի առաւել քան զկարն մեր
ծանրացաք, մինչեւ անյո՛յս լինելոյ
մեզ եւ 'ի կենաց. Այլ անձամբ
յանձինս զվճի՛ռ մահու ընկալաք.
զի մի՛ յանձինս ապաստան լիցուք,
այլ յա̃ծ որ յարուցանէ զմեռեալս.
որ յայնպիսի մահուանէ փրկեաց
զմեզ՝ եւ փրկեսցէ՛. քանզի յուսա-
ցեալ եմք, եթէ տակաւին փրկես-
ցէ՛ օգնականութեամբ աղօթից ձե-
րոց վ̃ն մեր.

Ալէլուիա ալէլուիա.

Զայնուհետև խնկեսցես առ տէր կարդասցի. Ձայնուհետև խնկել առ մեծ, և նոյնեցաւ առխս.

Սուրբ Աւետարանն Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յօհաննու.

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս.

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ. զի զոր նոյն առնէ, ընդ նոյն և որդին նմին նման գործէ. Զի Հայր սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. և մեծամեծս ևս քան զայնս ցուցանէ նմա գործս, ընդ որ դուք զարմանայք. Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանիս առնէ, նոյնպէս և որդի զորս կամի կենդանի առնէ. Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք, այլ զամենայն դատաստանն ետ որդւոյ իւրոյ. զի ամենեքին պատուեսցեն զորդի, որպէս պատուեն զՀայրն.

Որ ոչ պատուէ զորդին, ոչ պատուէ
զՀայր զառաքիչն նր̃.

Վ̃ն ուղղելոյ զգն": Վ̃ն ցրելոյ":
Վ̃ն պարգեւելոյ": Վ̃ն պահելոյ":
Վ̃ն խորտակելոյ": Լ̃ւ եւս միա".

Տէր ողորմեա Ճ̃Ի ողորմեա Ճ̃Ի ողորմեա:

Ա̃Ծ Հոգւոց եւ ստեղծիչ մարմնոց. որ զմահ խափանեցեր՝ եւ զսատանայ կոխեցեր, եւ աշխարհի կեանս պարգեւեցեր: Հանգո՛ զՀոգի ծառայիս քո՛ ՚ի տեղւոջ լուսոյ՝ ե՛ւ ՚ի տեղւոջ հանգստեան, ուստի փախուցեալ են ա̃մ ցաւք եւ տրտմութիւնք եւ հեծութիւնք. Եւ ա̃մ մեղաց առ ՚ի սմանէ գործելոց ներումն արասցես, եթէ բանիւ՝ եւ եթէ գործով՝ եւ եթէ մտածութբ̃. դո՛ւ ես բարերար եւ ողորմած եւ մարդասէր ա̃ծ՝ թողութիւն շնորհեա՛ սմա: Վ̃ զի չի՞ք է մարդ՝ որ կեցցէ եւ ոչ մեղիցէ. զի դու միայն ես առանց մեղաց. եւ արքայութիւն քո՝ արքայութիւն յաւիտենից՝ որ ոչ անցանէ. եւ բանք քո ճշմարիտ են. եւ դու ես կեանք եւ յարութիւն ա̃մ ննջեցելոց. եւ":

Խաղաղականին աղօթքն։

Ամենակալ տր, որ բարերարութբ քով զաշխարհս արարեր. և ստեղծեր զմարդն ՚ի հողոյ, և եդեր զնա ՚ի կեանս և ՚ի փառաբանութն քում. և լցուցեր զնա բարութք պարգևօք՝ և առատ ողորմութբ քով։ Իսկ նա խաբեալ ՚ի չարէն՝ արտաքսեցաւ ՚ի դրախտէն՝ և անկաւ յերկիր մահու, և զանիծաբեր կեանս ժառանգեաց։ Այլ դու ողորմած տր՝ ոչ անտես արարեր զնա ՚ի խնամոց գթութն քո, այլ դարձեալ անդրէն առ քեզ դարձուցեր, և հանգուցեր ՚ի հանգիստ կամաց քոց։ Արդ աղաչեմք զքեզ հայր երկնաւոր՝ ՚ի վր սմ ննջեցելոց, մանաւանդ որ այժմ հանգուցեալ է. ընկալ զհոգի սր խաղաղութբ, և հանգո՛ ընդ սուրբս քո։ Եւ մեք գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ որդւոյ և"։

Եւ ապա ասեն զՅանեղէն երգս դասն, և մէկ դասն երգէ։ Հոգւոցն հանգուցի"։

Եւ

Առ աղաւթս տանելին չէյեշէյին, և առեն
Շարական Տ͞էր.

Բանդ Ա͞ծ որ ՚ի ծոցն Հօր. վա- ՀՆԴ
սըն մերոյ փրկութեան": Տ
Որ համբերեցեր ես զամէն":
Անմահութեանց տուօղ քո է":
Որ նըստիս ընդ աջմէ Հօր ծընօղ":
Որ ըզ հողացեալ բնութիւնս":
Անըսկըզբնական ծոցոյ Հօր": Ո
Աննախակալ քաղցրութեամբ որդի":
Կամաւորական մահուամբ քո":
Որ փոխանակ մեղաւորաց ըզմեզ":
Բարեբանեմք զանչափ քո զմեզ":
Լոյս ի լուսոյ զմեզ լուսաւոր": Մ
Հօր և հոգւոյ համագոյակից":
Երկնի և երկրի արդար դատաւ":
Լեառըն վիմածին աղբեւր": Ա
Փափկութեան դրախտին բացող":

 Յօղ

([illegible])

Ցօղ քաղցրածաւալդ ցանկալի:
Փնէ Ո՛վ պահապան որ ծագեցար:
Դու փակելոյ դրախտին ես:
Փառք հօր և: Եւ ցնծան ըս:

Ալէլուեա ալէլուեա:

Երանի՛ ամենցուն որ բնակեալ են ՚ի տան քն, յաւիտեանս յաւիտենից օրհ:
Ո՛վ սիրելի՛ են յարկք քո տր զօրութեց, ցանկայ և փափագի անձն:

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Եբրա: Եբ:

Ո՛չ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգէտք իցէք վա ննջեցելոցն. զի մի՛ տրտմիցիք որպէս և այլքն որոց ո՛չ գոյ յոյս: Եթէ հաւատամք՝ եթէ յս մեռաւ և յարեաւ. նոյնպէս և այ զննջեցեալսն ՚ի ձեռն յի ածցէ ընդ նմա: Բայց զայս ասեմք ձն բանիւ, թէ մեք որք կենդանիքս եմք մնացեալք՝ ՚ի գալստեանն տն ո՛չ ժամանեմք ննջեցելոցն. Զի ինքն տէր հրամանաւ ՚ի ձայն հրեշտակապետի, և ՚ի փողն այ իջանէ յերկնից. և մե-

ռեալք 'ի ք՛ս՝ յարիցեն յառաջագոյն։
Ապա և մեք որք կենդանւոյն մնացել
իցեմք, նոքօք հանդերձ յափշտակի
ցուք ամպովք ը̄ առաջ տ̄ն յօդս. և
այնպէս յա̄մ ժամ ընդ տ̄ն լինիցիմք.
Այսուհետև մխիթարեցէք զմիմեանս
բանիւքս այսոքիւք։

Ալէ" "ալէ"։ Բարձր առնեմ զքեզ
տ̄ր զի ընկալար զիս. և ոչ ուրախ
արարեր զթշնամիս իմ յիս։

Աւե, Աւետրնի Յի֊ Քի՝ որ ըստ Յօհան"։
Տէրն մեր յ̄ս ք̄ս։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ
հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մե
ռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա թէ
մեռանիցի, բազում արդիւնս առնէ։
Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա.
և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս
յայսմիկ, 'ի կեանսն յաւիտենականս
պահեսցէ զնա։ Եթէ ոք զիս պաշ
տեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր
եմն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ
եղիցի։ Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ,
պատուեսցէ՛ զնա հայրն իմ։ 23

(Նշխարացոյ Կարգնէ)

Սրկ Առ հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝ զՏէր աղաչեսցուք։

Առ քաւութիւն մեղաց և թողութիւն յանցանաց սորա և մեր՝ զՏէր։

Առ առաջնորդելոյ սմա յանստուերն օթեւանս, զոր պատրաստեաց որդւոյն միածնին ՚ի տան Հօր իւրոյ՝ զՏէր։

Առ լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն, և վերանալ ընդ առաջ փրկչին՝ զՏէր։

Առ արժանի լինելոյ սմա դասել յաջակողմեան դասուն՝ զՏէր աղ։

Լուեաս մի։ Օ անձինս։ Ողոր։

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա։

Քհն Որ թագաւորդ ես յաւիտենից Քրիստոս Աստուած ես, և առնես զամենայն ինչ ողորմութեամբ առաւել քան զոր խնդրեմք և իմանամք. որ զամենայն ինչ ՚ի բարի մատակարարեցեր որդւոց մարդկան. Ընկալ զհոգի ծառայիս քո այսորիկ, և հանգո՛ ընդ սուրբս քո՝ ուր ՚ի սկզբանէ հաճոյ եղեն քեզ. Ընկալ զսա ընդ արդարս քո, և ՚ի խորանս

սիրողաց քոց բնակեցո զսա ։ Նա-
եթէ մարդկօրէն ինչ յանցեալ իցէ
սորա՝ բանիւ, կամ գործով, կամ
մտածութե՟, դու որ՟ մարդասէր և
բարերար ա՟ծ՝ թողութի՟ շնորհեա
սմա ։ և զմեր ա՟մենեցուն եւս յերկրէ
ստաց՝ խաղաղութ՟ յաջողեա, լինել
ժառանգորդ երկնից արքայութեան ։
Զի յամենայնի փառաւորեսցուք ընդ
քեզ ընդ Հօր և ս՟բ Հոգ՟"։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Գթած և մարդասէր ա՟ծ՝ հան-
գո զհոգի ծառայիս քո այսորիկ
յօթևանս արդարոց ։ և զմեր հա-
ւատս քրիստոնէութեան ամենայն մե-
ղաց պարգևեա կատարել, հաստատ-
ով զմեզ յա՟մ գործս բարիս, շնոր-
հօք և մարդասիրութեամբ ա՟նդ մե-
րոյ և փրկչի Յ՟ի Ք՟ի։ Ընդ որում
Հօր և ս՟բ Հոգւոյդ"։
Ժողովոյն հանգուցելոյ"։ Ա՟ հանգուո"։
Ք՟ա որդի այ անխափան կ՟"։
Տայր Տէր ող"։

Ն-

Եւ ապա տանջեն 'ի գերեզմանն , տանջել,
Տեսանել զքեզ մահու. Եւ տանի զ
-րան չ... տացին, ընդ նորին գե
րեզմանին. և հանգիստ տանեն և տան,
Ողորմեա ողորմեա :
Օ ձայնս իմ ուղիղ արա ինձ լսել":
ԱՌ ՈՂՈՐՄԱԾՆ ՅԵ ՔՐԵ որ ըստ Աստուծոյ":
Տէր մեր յս քս :

Յորժամ ժամանակի պատասխանի ետ
յս և ասէ . գոհանամ զքէն
հայր՝ տր երկնի և երկրի . զի ծած
կեցեր զայս յիմաստնոց և 'ի գիտ
նոց , և յայտնեցեր տղայոց . այո
հայր . զի այսպէս հաճոյ եղև առա
ջի քո: Ամենայն ինչ տուեալ ինձ 'ի
հօրէ իմմէ: Եւ ոչ ոք ճանաչէ զոր
դի՝ եթէ ոչ հայր . և ոչ զհայր ոք
ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի , և ումոր
դին կամիցի յայտնել: Եկայք առիս
ամ վաստակեալք և բեռնաւորք , և
ես հանգուցից զձեզ . առէ՛ք զլուծ
իմ

(Մեծի Կիւրղին)

իմ 'ի ձեզ, և ուսարուք յինէն՝ զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց. զի լուծ իմ քաղցր է, և բեռն իմ փոքրոգի։

Հոգւոյն հան"։ Ո՛ր սրբէ"։

Նա- երկրպագեն 'ի գերեզմանին առեն,

Շարական ջձ։

Մերձեցայ ես 'ի դրունս քեր"։ հնգ

Ն'զեցի ձեռըն քո պահապան"։

Ը'ղխեսցես ռուխս ըղգութ"։

Ճեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ ըզՏ"։

Ածածնի, Խաչի, Փառք։

Նա- հաստատել 'ի գերեզմանին՝ առէն։

Դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո, զի տր կոչեցայ զքեզ։ աղօ

Սիրեցի զի"։ Շրջեցան զինեւ"։ Ծնեղութի և"։ Ո՛ տր փրկեա"։ Նա խոնարհ"։ Դարձ անձն իմ"։

Պաշտօն առաւօտեան 'ի յորժմն Բղ"։

Ապա եթէ Քս̃ քարոզի թէ 'ի մե-ռելոց յարուցեալ է, զիա՞րդ ասեն ոմանք

ոմանք 'ի ձէնջ՝ եթէ յարութի՛ մե-
ռելոց չի՛ք. եթէ յարութիւն մեռե-
լոց չի՛ք, ապա և ք՟ս չէ՛ յարուցեալ.
և եթէ ք՟ս չիցէ յարուցեալ, ընդու-
նայն է քարոզութիւն մեր. ը՟ ունայն
են և հաւատքն ձեր. և գտանիցիմք
սուտ վկայք ա՟յ, զի վկայեցաք զա՟յ՝
եթէ յարոյց զք՟ս. զոր ո՛չն արդեօք
յարոյց՝ եթէ մեռեալք ո՛չ յառնիցեն.
Իսկ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն,
ապա և ք՟ս չէ՛ յարուցեալ. և եթէ
ք՟ս չիցէ յարուցեալ, ընդունայն
են հաւատքն ձեր. և տակաւին 'ի
նմին 'ի մեղս կայցէք. Իսկ արդ՝
որ ննջեցինն 'ի ք՟ս, կորեա՞ն ար-
դեօք. եթէ այսու կենօքս միայն
յուսացեալ եմք 'ի ք՟ս, ապա ողորմելի՛
եմք քան զա՟մ մարդիկ. Այլ արդ՝ ք՟ս
յարուցեա՛լ է 'ի մեռելոց, առաջին
պտուղն ննջեցելոց. քանզի մարդով
եղև մահ, և մարդո՛վ յարութիւն
մեռելոց. որպէս ադամաւն ա՟մքին
մեռանին, նոյնպէս և ք՟իւ ա՟մքին

կեն

կենդանասցին, իւրաքանչիւր յիւրում կարգի. նախ՝ քս, և ապա քսեանք ՚ի գալստեան նր. և ապա կատարած:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Տէր լուր աղօթից իմոց. աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ. և մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն:

Սբ Աւետարանն Յի Քի ըստ Յօհան:

Տէրն մեր յս քս:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի որ ըզ բանն իմ լսէ, և հաւատայ այնմ որ առաքեացն զիս, ընդունի՛ զկեանսն յաւիտենականս. և ՚ի դատաստան ոչ մտանէ, այլ փոխեցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի գայ ժամանակ՝ և արդէն իսկ է, յորժամ մեռեալք լուիցեն ձայնի որդւոյն այ. և որք լուիցեն՝ կեցցեն: Զի որպէս հայր ունի կեանս յանձին իւրում, նոյնպէս ետ և որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում: Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան առնել. և զի որդի մարդոյ է, ընդ այն զի՞ զարմանայք.

Ո՜վ ի եկեսցէ ժամանակն՝ յորում ա-
մենեքին որ 'ի գերեզմանս կայցեն,
լուիցեն ձայնի նո՛ր, և եկեսցեն ար-
տաքս . որոց զբարիս գործեալ իցէ՝
'ի յարութի՛ կենաց, և որոց զչար ա-
րարեալ իցէ՝ 'ի յարութի՛ դատաստա-
նաց: Ո՛չ կարեմ ես յանձնէ առնել
և ո՛չ ինչ . այլ որպէս լսեմ՝ դատիմ,
և դատաստանն իմ արդար է: զի ո՛չ
խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այնո-
րիկ՝ որ առաքեացն զիս:

Քարոզ:

Ա՛մ ուղղելոյ զ'': Ա՛մ ցրելոյ 'ի'':
Ա՛մ պարգևելոյ'': Ա՛մ պահելոյ'':
Ա՛մ խորտակելոյ'': Նա և ես միւսք'':

Նա- աւէ պաշտօն:

Ա՛Ծ հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց,
որ ես կենդանարար և յարութի՛ մե-
ռելոց . տու՛իչ ես բարեաց՝ և մխի-
թարիչ ա՛մ վշտացելոց, և հանգու-
ցի՛չ հաւատով 'ի քեզ ննջեցելոց:
Ո՜ որ ժողովեցեր ճշմարտութեամբ-
քով 'ի կոչումն հաւատոց, և խոստա-

տա

տացար հաստատացելոց քոց զհան-
գիստն յաւիտենական կենացն ան-
վախճանից։ Քանզի շնորհեցեր նո-
խաչօրն մերում զանմահական կենս,
և կացուցեր զնա ՚ի վերայ ամ ձե-
ռակերտաց քոց , և զամ ինչ ծա-
ռայէր արարեր ՚ի ներքոյ ոտից նր։
Եւ ՚ի ձեռն յանցանացն նորա կոչե-
ցեր զնա յերկիր ուստի առաւ։ Դու
դարձեալ խոստացար ՚ի ձեռն գա-
լստեան միածնի քո յաշխարհս՝ ան-
ճառելի խոնարհմամբ՝ յարուցանել ըզ
մեռեալս , և տալ ամենակարող և
հզօր բանիւ քով, եկայք առիս ամ
աշխատեալք և ծանրաբեռինք , և
ես հանգուցից զձեզ։ Հանգո՛ տէր
ած մեր՝ զհոգի ծառայիս քո ըստ
բանիդ այդորիկ . և գրեա՛ զսա ՚ի
գիր հանգստեան փառաւոր արքայ
ութեան քո . և պարգևեա՛ սմա
մասն և բաժին ՚ի խորանսդ յաւի-
տենական . Դու եթէ մարդկօրէն
մեղուցեալ ինչ իցէ սորա ՚ի յանցանս

(Կներեցնուն կարգն է)

աշխարհիս այսորիկ , անխախտան քո
բանիւդ թողութի՛ շնորհեսս սմա .
և յամենայն մեղաց և՛ի մնոտի խա_
բէութեանց զհոգի սորա ազատեա .
և զա՛մ ժողովուրդս քո օրհնեա .
Զի է՛ի բերանոյ ա՛մ արարածոց քոյ
փառաւորի ամենայնք տէրութի քո ,
այժմ և միշտ և'' .

Խաղաղութեան [illegible]

Տէրդ՝ խնդրեմք ՛ի քէն թագաւոր
թագաւորաց և տէր տէրանց, յորժամ
գաս քո՛ և երևեսցի մեծութի քով ,
դունդք հրեշտակաց և զօրութիւնք
առաջի քո ընթանան։ Գաս հիաց
մամբ՝ և ձայնիւ փողոյ ․ զարթու_
ցանես զննջեցեալսն , յարուցանես
զմեռեալս , կանգնես զդլորեալս ,
բժշկես զվիրաւորեալս ․ գա՛ս բոցով,
և դատես անշէջ հրով ․ Ծագես ՛ի
մերուստ յարևելից կողմանէ , և
[illegible] առաջի քո ․ յայտնեալ
երևե[illegible] յերկրի , և հաստուցանես իւ_
րաքանչիւր ումեք ․ Բանին դպրու_

թլուլք · կարգէին աթոռք · լինէր ա-
հեղ դատաստան · դնէին կշիռք արդա-
րութե՛ , և ընդունէր իւրաքանչիւր
ըստ գործոց իւրոց · վկայքն պսակէին
ըստ ճգնութեանցն , և մեղաւորքն
տանջէին ըստ յանցանացն : Պատմա
զխաչեցօղսն · տանջէ՛ս զմեղաւորսն ·
պսակէին ուրախօղքն : Յայնժամ
յայտնէին կարգ հրեղէնք յերկնից ·
լինէր ձայն փողոյ մեծի · ընթանան
զօրութիւնք · սարսափին հրեշտակք ·
փողատակի հուր · խաւարի արեգա-
կըն , և լուսին · թօթափին աստեղք ·
խառնակին ամպք · ցամաքի ծով ·
հիանան արարածք ամ̃ : Ուրախանան
բարիքն , և ողբան չարքն · բերկրին
երկրպագուքն քրիստոսի , և հաւա-
չեն ուրացօղքն : Պսակքն յայտնին ,
և կուսանքն խնդան · առագաստն
զարդարի , և իմաստուն կուսանքն
պատրաստք մտանեն ճրագունք վա-
ռեալք : Իսկ յիմար կուսանքն դա-
տարկացեալք , ճրագք անցեալք ,

Պ. գլուխք

(Կիւրեղեանի կապէնէ)

5393 38

գլուխք խոնարհեալք , սիրտք տըրտ_
մեալք , ոգիք լքեալք և տարակու_
սեալք , հալածին 'ի ձայնէ թագա_
ւորին որ ասէ , թէ ոչ գիտեմ զձեզ.
Խնդան աջակողմեանքն , և լան ձա_
խակողմեանքն . խայտան ոգիքն , և
մերժին այծիքն յերեսաց տ՟ն . լոյսն
պայծառանայ , և խաւարն նուաղի .
դժոխքն աղաղակէ , և սատանայ
յամօթ լինի . ցանկութիւն անցանէ ,
և որդն ոչ մեռանի ։ Յայնժամ բա_
րերար և մարդասէր տէր՝ յորժամ
այս ա՟մ կարգի 'ի քումմէ մեծու_
թէդ , յիշեա՛ զհոգի ծառայիս քո
այսորիկ , և դասաւորեալ պայծա_
ռացն ընդ ս՟բս քո յարքայութեանդ
երկնից ։ Նաև զա՟մ զոր ինչ մեղուցել
իցէ սորա՝ բանիւ , կամ գործով ,
կամ մտածութեամբ , գիտամբ և զա_
կամայ , գիտութեան և զանգիտու_
թեան , ներեա՛ և թո՛ղ սմա քոյով
մարդասիրութեամբդ . վասն զի ո՛չ
է մարդ որ կեցցէ և ոչ մեղիցէ . զի
դու

դու միայն ես առանց մեղաց ․ և արքայութիւն քո՝ արքայութիւն յաւիտենից որ ոչ անցանէ ․

Նու քեղ վայելէ"․

✲ Ապա քահանայն առ մի հող առնու ՚ի ձեռն, խաչակնքէ, և ասէ․

Օրհնեամ ✱ տէր՝ ողորմութե քով զհողս ծառայիս քո այսորիկ, և յիշեամ զամ ․ զի հող էր՝ և անդրէն ՚ի հող դարձաւ ըստ հրամանի քում․

Ապա ցնէ՛ զհողն ՚ի գերեզմանն, և ասէ․

Օրհնութիւն ամենայն իջցէ՛ ՚ի հող մահու սորին, և բուսուսցէ յօրն վերջին, անուամբ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ։

Եւ է ձայն՝ ասա և ասէ Հ արարչան,

Մերձեցայ ես ՚ի դուռն"․

Նա ապա իջուցանեն զննջեցեալն ՚ի գերեզմանն, և ասեն․

Տր̄ հովուեսցէ զիս"։ Շփոխ լման։

Տր̄ ողորմեա ընկալ մեր ՚ի բա"։

Աղաչեսցուք զամենակալն Ած, զի"։

Առաջնորդ կենաց և պարգևիչ խաղաղութեան Քս̄ Ած մեր, առաջնորդեա մեզ գնալ ՚ի ճանապարհս քո արդարութե, և խաղաղութբ ժամանել ՚ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութե շնորհօք ողորմութե քո․ զի դու ես օգնական և փրկիչ մեր․ և"։

Խաղաղականն Անեցւոյն։

Օրհնեալ ես Տր̄ Ած փրկիչ մեր, որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես, և ոչ երբէք թողուս ՚ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ՝ որք հաւատով և ճշմարտութբ կարդան առ քեզ։ Աղաչեմք և խնդրեմք ՚ի քէն Տր̄, ճանապարհորդակից լեր ծառայից քոց՝ քովին վերակացութբ պահելով ՚ի խաղաղութե․ և առաջնորդեա մեզ միանդամ խաղաղութբ և խնդութբ հասանել յիւրաքանչիւր բնակութիւնս ՚ի քս̄ յս̄ ՚ի Տր̄ մեր․ որում վայելէ"։

Եւ

(Մեծէ Խաղան)

Եւ դարձեալ հողմ կայ, և ասէ ։

Հող օրհնութեան իջցէ՛ 'ի գերեզմանս սորին, և բուսուսս ։

Ուր ծածկեն հողով, և ասեն աղօթելով ։

Ողորմած ած՛ քաւեա՛ զանօրէն ։ հնգ

Հանգուցեալ ննջելոց հոգին խաղաղութեամբ, կցրդ

երբ աս առաքեցի հայցելով ։

Եւ տացի 'ի ջերմեռանդ խնդում թէ ամ մարդ ։ Հանապազ ։

Ո՞ հարցս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ բանի քում, և ։ Հանապազ ։

Սո՛ր եկտոր Տո՛րգի յա՛ · ը՛ղաս պա-հեա՛ · զի քոյ խաչի՛ և յարութեան ը՛դ-հաւատա՛ց Թա՛գաւո՛ր երկնա՛ւոր · հանգո՛ զհոգի սորա՛ · յիշեր՛ վս-րա զհաւանաս ։ Ի՛ քաղաքս ան զօ-րո՛ւթեց՝ և 'ի քա՛ղաք Թագաւո՛րին մեծի՛ · ուր ժողովք սը՛րբոցն են 'ի խա՛ղաղութե՛ · գնասցե՛ս յուսո՛վ · և հանգիցես ընդ հրեշտա՛կաց դա՛սս · տե՛սանել ը՛ղ լո՛յս լոյն յաւիտենից ։

Ս՛եր

ձնգ Մերձեցաւ անձն իմ ի հող յոր-
մէ ստեղծեր զիս . և հոգւոյս մեկ-
նեալ յինէն . տէր զապաւինեալս
յիշեա ՚ի քում գալըստեանդ .
Ստեղծուած եմ անարատ ձեռաց
քոց մի անտես առներ . այլ խնայեա
յիս յահագին աւուրն . տէր զապ .
Որժամ գաս փառօք հօր դատել
ըզտիեզերս ամ . և հարկանի փող
հնչման յարութեն . տէր .
Փառք հօր և" . Ընդ քերովբէսն պա-
հելով յաղթօղ լիցուք փորձողին
և ընդ հրեշտակս երգեսցուք .
Փառք ՚ի բարձունս այ , և յեր" .
Փառք՝ Պատիւ և Երկրպագ" .
Եդին զիս ՚ի գբի ներքնում" .
Տր ած փրկութե իմոյ ՚ի" .
ձեե Ա ձ ՚ի վերուստ պահպանութեան
՚ի տնէ անձանց մերոց , և հա-
ճոյական աղօթս առներոյ՝ զոր" .

Ա ձ

Վ՟ ընդունելոյ տ՟ն ա՟յ զհոգի հան-
գուցելոյս 'ի հանգստեան արդարոց՝
զՏ՟ր"։ Վասն թողլոյ սմա զյանցանս
զկամայ և զակամայ՝ զՏ՟ր"։ Վասն
արժանի լինելոյ սմա՝ խաղաղութ՟ե
և մեծաւ յուսով սպասել տ՟նոգա-
լուսոյ փողոյն՝ զՏ՟ր աղա"։ Վասն
քաղցրաբարբառ լսելոյ սմա զձայ-
ւոր ձայնն որ ասէ, եթէ արի՛ք՝ ահա՛
գայ քո՛՝ զ"։ Վ՟ համօրձակապէս
տեսանելոյ սմա զանսպական և զան-
ըստուեր լոյսն՝ զ"։ Վ՟ աջալըջութ՟ե
և առանց ամօթոյ կալ սմա առաջի
արդար դատաւորին քո՛՝ զՏ՟ր"։
Վ՟ տալոյ սմա տեղի 'ի հայրական
խնամոցն յաջակողմեան դասուն՝ զ"։
Վասն լսելոյ սմա զերանաւէտ ըղ
ձայնն, եթէ եկա՛յք օրհնեալք հօր
իմոյ 'ի տեղի հանգստեան՝ զՏ՟ր"։
Վասն պարգևելոյ սմա զերկնային
պսակն կենաց և անմահութ՟ե՝ զ"։
Վ՟ հրեշտակի խաղաղութ՟ե առաջ-
դելոյ զհոգի ս՟ր 'ի տեղի արդարոցն՝
զՏ՟ր"։ Վ՟

([illegible])

Վ̅ն առաքման շնորհաց մեծի և ամենազօր աջոյն քո ՚ի հողանիւթեայ յարկ տապանիս սորա՝ զ՛՛։ Վ̅ն կնքելոյ զգերեզմանս զայս նշանաւ խաչին իւրոյ մինչև ՚ի գալուստն իւր ե̅բ՝ զ՛՛։ Վ̅ն առաքելոյ զշնորհս հոգւոյն ս̅բյ ՚ի սիրտ լսողաց հաւատացելոց անուան իւրոյ՝ զ՛՛։ Վ̅ն մխիթարելոյ զվշտագնեալս սրտիւք ՚ի ձեռն ողորմութեան իւրոյ՝ զ՛՛։ Վ̅ն պահելոյ զմնացորդս սորա յա̅մ փորձից սատանայի՝ զ՛՛։ Վ̅ն հոգւոցն հան՛՛։

Ա̅ղօթք։

Օրհնեալ ես Տ̅ր Ա̅Ծ մեր, որ ստեղծեր զմարդն հող յերկրէ, և փչեցեր յերեսս ն̅ր շունչ կենդանի, լինելով նմա կամօք քո ՚ի հոգի կենդանարար. և եդիր զնա ՚ի դրախտին փափկութեան գործել զնա և պահել։ Եւ յանցանել նորա զպատուիրանաւ քով՝ հաներ եդեր զնա արտաքոյ դրախտին փափկութեան յերկիր ուստի առաւ, մատնելով զնա

զնա տաժանաւոր և ախտալից կեն_
ցաղոյս յայսորիկ ։ Եւ եղիր սահման
աւելոյ հող էիր՝ և ՚ի հող դարձցիս։
Եւ այժմ տէր բարերար՝ ընկալ
զծառայս քո զայս , որ ելից ըղ
ժամանակ պանդխտութե իւրոյ ՚ի
վր̃ երկրի ։ և ըստ հրամանի քում
եմուտ ՚ի յանդունդ երկրի , յորմէ
ծնանելոց է վերստին ՚ի կեանս ան_
մահականս։ Եւ այժմ տ̃ր ա̃ծ մեր՝
ձգեա զպահպանողական աջ քո , և
կնքեա զտեղի հանգստեան սորա ։
զի եղիցին ՚ի զգուշութե և ՚ի պահպա
նութե ոսկերք սորա իբրև զգանձս
պատուականս առաջի ա̃ծութեդ քո ։
և մի՛ իշխեսցէ մերձենալ ՚ի սա թըշ
նամին երևելի կամ աներևոյթ։
Եւ զհոգի սորա զոր աւանդեցեր ՚ի
ձեռն հրեշտակի քո՝ մերձեցո առ
մ̃բ փառս աթոռոյ քո , ընդ ս̃րբ պայ_
ծառացեալ հոգիսն ցնծալ պարել
և զո՛ւարճանալ շուրջ զարքունա_
կան աթոռովդ մինչև յօր կրկնակի
կեն

կենդանաբեր դալարեան քո յերկնից՝
փառօք Հօր, և ամ Հրեշտակօք սբվք:
Յորժամ գաս 'ի նորոգել և կանգ-
նել զանկեալ և զկործանեալ պատ-
կերս քո, այցելութեամբ այց արա
տր ծառայիս քո այսորիկ. և Հա՛ն
նմա մասն և բաժին յարքայութեդ-
երկնից ընդ այնոսիկ՝ որք սիրեցին
զքեզ յամ սրտէ, և յամ զօրութե֊
իւրեանց: Ո՜ է յամի մեծացեալ և
փառաւորեալ եղիցիս տր մեր յա քն՝
ընդ Հօր և ընդ սբյ Հո՛:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Տր մեր և փրկիչ յս քս որդի այ
կենդանւոյ, կենդանի և կենդա-
նարար, կերպարան և կնիք Հօր. որ
վս նախաստեղծին քո ադամայ ան-
կելոյն յանցանօք 'ի փառակենցաղ
դրախտէն, կամաւ Հօր և Հաճութբ
սբ Հոգւոյն խոնարհեցար յերկնից՝
և իջեր յերկիր, և առեր մարմին 'ի
սբյ կուսէն. խաչիւ և անապական
արեամբդ քով գնեցեալս մեզ վե-

րստին

(Ա՛Էծէ Խուշեան)

րըստին նորոգեցեր ․ որպէս զի ստեղծ-
ուածն առաջին որ առանց ապականու-
թեան էր, ՚ի հանդերձեալ յարութեան մե-
ռելոց՝ երևեսցի փառօք ։ Ո ի դու-
ինքնին տ՟ր վ՟ն մերոյ փրկութեան իջեր
՚ի գերեզման ․ աւերեցեր զդժոխս ,
ողորմելով արգելեալ հոգւոցն ՚ի նը-
մա ․ լուծեր զերկունս մահու թաղ-
մամբ քով ․ և ա՟ծասքանչ յարութե-
քով ազատութի և նորոգութիւն
շնորհեցեր յուսացելոցս ՚ի քեզ ։
Եւ այժմ դու նոյն ինքն տ՟ր ա՟ծ մեր՝
գթա՛ ՚ի մեղուցեալ ծառայս քո ,
որ վախճանեցաւ զերկրաւոր զկեանս
իւր ։ Եւ բարեխօսութ՟ ս՟բ ա՟ծածնին՝
և ա՟մ ս՟րց քոց որք յաւիտենից հաճոյ
եղեն քեզ , ներեա՛ և թո՛ղ
զմեղս իւր զոր գործեաց՝ գիտամբ
և զակամայ ․ քանզի ո՛չ արդարանայ
առաջի քո ա՟մ կենդանի ։ Օրհնեա՛
տ՟ր և զհողանիւթեայ յարկ տապանի
սորա , և կնքեա՛ անարատ աջովդ , և
պատուական խաչիւդ , յորում հե-

ղեր

ղեր զերկնային արիւնդ 'ի թողուլ
մեղաց մերոց: Օրհնեմ տ̃ր և զմնա-
ցորդս սորա · սփոփեմ և մխիթարեմ
և փարատեցո՛ 'ի սրտից սոցա զսուգ
և զտրտմութի̃ · և խաղաղական կե-
նօք աճեցո՛ և զարգացո՛ և միացո՛ 'ի
սէր սրբութեան քո: Ընդ նոսին՝
աշխատաւորացս և համօրէն զհետ
եկելոցս ողորմեա տ̃ր, և տուր զբա-
րի պարգևաց քոց զհատուցումն:
Հալածեա՛ և հեռացո՛ 'ի սոցանէ ըզ
խորամանկութիւն սատանայի, և ըզ
գաստուե̃ առաջնորդեա 'ի շաւիղս
արդարութեան քո, հասանել 'ի կո-
չումն փողագոչ ձայնի հրեշտակապե-
տին 'ի յաւիտենական հանգիստն:
Զարթուցեալք 'ի յայս մահահան-
գիստ քնոյս՝ և սրաթռիչ լուսեղէն
ամպովք ընդ առաջ ելանել քոց փա-
ռաց, և արժանի լինել բարեբանող
փառատրութեամբ օրհնել զքեզ ք̃ս
ա̃ծ մեր՝ ընդ հօր և ս̃բ հոգւոյդ,
այժմ և".

(Մ՝էծէ Խաշման)

Փայլին արդարքն յարքայութե":
Քո անպատում խոնարհութեդ":
Փառաց 'ի փառըս բարձրանան":
Քահանայք և ժողովուրդք":
'Ի վերինն եջն 'ի բնաչարան":
Հոգւոցն հան": Ա̃ հանդուց":
Քս̃ որդ ի ա̃յ":
Ա- ւա խա": Օրհնեսցի և ✠ կնքեալ
պահեսցի գերեզման և ոսկերք ծա-
ռայիս ա̃յ, նշանաւ ս̃բ խաչիս, և
բանիւ ս̃բ աւետրնիս, յանուն հօր
և որդւոյ և հոգւոյն ս̃բոյ:
Ա- ւա խա": Օրհնեա" և ✠ կն" պահ"
շիրիմ և ոսկերք ծա":
Ա- ւա խա": Օրհնեա" և ✠ կն" պահ"
դամբարան և ոսկերք":
Անշարժ եղիցի կնիք ✠ տրուե 'ի վր̃
գերեզմանի ծառայիս ա̃յ՝ մինչ 'ի
գալուստն քի̃ ․ որ եկեալ միւսան-
գամ նորոգեսցէ փառօք՝ 'ի փառս
հօր և որդւոյ և հոգւոյն ս̃բոյ ․ ամէն:
Հայր մեր որ յեր":

Ա-

(Կիւրեղեան Կարգն է)

Սաղմ՝ ԽԳ. Երգեան 'ի փառս Վաղէլին,
առէն առղիոս։

Այս ամենեկին 'ի վերայ մեր, եւ մեք զքեզ ոչ մոռացաք, եւ ոչ ստեցաք ուխտի քում, եւ ոչ դարձաք յետս սրտիւք մերովք։ Դարձուցեր ըզշաւիղս մեր 'ի ճանապարհաց քոց, խոնարհ արարեր զմեզ 'ի տեղի չար չարանաց, եւ ծածկեցին զմեզ ըստուերք մահու։ Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն Տեառն մերոյ, կամ ձգեալ իցէ զձեռս մեր առ Աստուած օտարս։ Ապա ոչ Աստուած խնդրէր զայս. զի նա քննէ զգաղտնիս սրտից մերոց։ Այլ վասն քո մեռանիմք զօրհանապազ, համարեցաք որպէս զոչխար 'ի զենումն։

Զարթի՛ր ընդէ՞ր ննջես Տէր. արի՛ եւ մի՛ մերժեր զմեզ իսպառ։

Ընդէ՞ր դարձուցանես զերեսս քո 'ի մէնջ, մոռանաս զաղքատութիւն եւ զնեղութիւն մեր։ Խոնարհ եղեն մինչեւ 'ի հող անձինք մեր. եւ յերկիր կցե-ցան մէջք մեր։ Արի՛ Տէր օգնեա՛ մեզ

եւ

և փրկեա՛ զմեզ, վասն անուան քո։

Փառք հօր և որդ"։

Ս․ ․ խաղ"։ Խնդրեսցուք հաւատով 'ի հօրէ վասն քաւութեան մեղաց, և թողու"։

Հայր գթութեց՝ և Ած ամ մխիթարութե, որ մխիթարես զմեզ յամ նեղութիս մեր. հարկանես՝ և բժշկես. և ոչ երբէք թողուս 'ի ձեռանէ քումմէ զստեղծուածս քո։ Տո՛ւր սոցա Տր հոգի զգաստութե, հոգի մխիթարութե. քև մխիթարեա՛ զվշտագնեալս սրտիւք, և բժշկեա՛ զվէրս տրտմութեան սոցա։ Որ ի հաստատուն յուսով փառաց քոց առողջացեալք 'ի սգոյ տրտմութե իւրեանց, փառաւորեսցեն զամենամեծ տրութի՛դ քո, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Հոգւոյն հանգուցելոց"։ Ս. Տր հանգո"։

Յս որդի մ անոխակալ և"։

Հայր մեր որ"։

('Ի ժամն Երեկոյին)

Կանոն Մեծի Պահոց կատարելոյ.

Գնան ՚ի մատուռ առաւօտն ՚ի գերեզմանն, եւ առեն զանթիթեան ՚ի բուն։ Ապա չհնի փառ-տաղոյն ասէ, Այս եւս եաւ՞։ Այս հաւհանայն ենոնջ արջանէ՝ եւ ասէ, Օրհնութի եւ՞։

Այս ապա ասէ Շարական Գկ.

Յիսուս միածինն անմա-հութեանց պարգեւատուն ե-րեւեցաւ ըստ ՚ի գ. խափանեց զզօրութի մահու։ Ընդ զխմա մե արտասուաց մարթանու եւ մարթայի անկեալ առ ոտսն տեառն՝. խնդրէին զյարուցումն եղբօրն։ Զանի բանն ած կենագործեաց ընդ ղազարոս ի թաղմանէ. եւ եկեալ արտաքս անապական ն։

Յովսէփ քեզ հաւատացեալ
պիղատոսի աղերսէր ՝ · շնորհեաւ
զտէրունեան մարմին ։ Ո՛վ անապա
կան զանստուածացեալ մարմինն պա
տեալ մեք կտաւովք և եդ ի գե
րեզմանի ։ Որ արարիչդ ես արա
րածոց համբարձեալդ ի քերոբէս ՝
վիմով կնքեցար յերկրի ·

Յորժամ եկին ի գերեզմանն
իւղաբեր կանայքն ՝ · և բերին
ընդ խունկս իւրեանց զանապական
մարմինն ։ Յայնժամ հրեշտակն
աւետարանէր յարուցեալ քն · պատ
մեցէք առաքելոցն զյարութիւն
տն ։ Իսկ նոքա զարհուրեալ վասն
ահագին տեսլեանն · պատմէին առա
կերտացն զհանգիստն տեառն ։

Հոգւոյ Գալստեան, Հանգստեան, Ծննդեան, Խաչի, Փառաց ։

Ալէ" ալէ"։ Ի խորոց կարդացի"։
Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձ"։
Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Եբրա" Եբր"։

Այլ մեք պարտիմք գոհանալ զայ յամ ժամ՝ վն ձեր եղբարք սիրեցեալք ՚ի տնէ․ զի ընտրեաց զձեզ ած իսկզբանէ ՚ի փրկութի՝ սրբութե հոգւոյն, և հաւատովքն ճշմարտութեն․ յոր և կոչեաց զձեզ աւետարանաւն մերով ՚ի փրկութեն՝ փառացն տն մերոյ յի քի։ Այսուհետև եղբարք՝ հաստատուն կացէք՝ և պինդ կալարուք զաւանդութիւն՝ զոր ուսարուք, եթէ բանիւ, և եթէ թղթով մերով։ Այլ ինքն տր մեր յս քս, և ած հայր մեր, որ սիրեացն զմեզ՝ և ետ մեզ մխիթարութի յաւիտենից՝ և յոյս բարեաց շնորհօք, մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր, և հաստատեսցէ յամ բանս և ՚ի գործս բարութե։

Ալէլու-իա ալէլու-իա։

Բարձր առնեմ զքեզ տր զի ընկալար զիս․ և ոչ ուրախ ար"։

ՄԵԾԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ ՅԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ԴԱՍ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և արբեցութեամբ՝ և հոգւովք աշխարհականօք, և յանկարծակի հասանիցէ ՚ի վերայ ձեր օրն այն. զի իբրև որոգայթ հասանիցէ ՚ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի. Արթուն կացէք այսուհետև, յամենայն ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինիջիք զերծանիլ յայնմ ամենայնէ որ լինելոց է. և կալ առաջի որդւոյ մարդոյ. Եւ էր ՚ի տուէ ՚ի տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս ելեալ ագանէր ՚ի լերինն՝ որ կոչիւր Ձիթենեաց. Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա ՚ի տաճարն լսել ՚ի նմանէ.

Մաղթանք ՚ի վերայ խաղաղութեան.

Գոհանամք զքեզն Տէր՝ հայր տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ յայց ելեր, և արդարութեամբ քով փրկեցեր զմեզ ՚ի մեքենայից բանսարկուին. զի նախանձէ Փոխ. Ձայն

ցաւ եւ եհան զմեզ պատրանօք 'ի յու-
ւէժական կենացն, արտաքսահմանե-
լով զմեզ 'ի կորուստ եւ յապականու-
թիւն։ Այլ դու բարերար եւ մար-
դասէր ած՝ ոչ թողեր զնորա դա-
նութ̃ի թունիցն 'ի մեզ յարակայ.
վ̃րոյ զմահ կոչեցեր եւ հեղեր 'ի վ̃ր-
ամ̃ արարածոց քոց, զի մի՛ անմահ
մնասցէ չարութ̃ին պատահեալ. այլ
բառնալով զմեզ 'ի կենացս յոյսցա-
նէ՝ եւ հատանելով 'ի մեղաց, եղե-
փրկութ̃ի՝ բարերարիդ պատուհասն։
Իսկ 'ի վախճան աւուրցս այսոցիկ
առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի 'ի
կերպարանս մահու մեղաց. որ դա-
տապարտեաց զմեղս մարմնով իւրով.
եւ կամաւոր խաչելութեամբն իւրով
խորտակեաց զզօրութ̃ի թշնամւոյն.
եւ առաջին պտուղ ննջեցելոց, եւ
ածահրաշ յարութ̃ն իւրով հրա-
ւիրեաց զմեզ յիւր անմահութ̃ին։
Զոր հաւատացեալ ծ̃ռյս քո այս՝ մեր-
տեցաւ 'ի մահ ք̃ի քո. եւ լցեալ այժմ

զժա

զժամանակ պանդխտութե կենցաղա֊
վարութե իւրոյ , փոխեցաւ 'ի կեն֊
սահմանադրութ քո։ Ա՜յ աղաչեմք
զքեզ Հայր մր՝ միջնորդութե մարմ֊
նոյ և արեան միածնի որդւոյ քո՝ և
խոնարհութե , թող զպարտիս սորա
զկամոյ և զակամոյ, զոր վիրաւորեց
անմարմին թշնամին պատրանօք խա֊
բէութե իւրոյ. զի դու միայն ես մր
և բարերար մր, որ յանգոյութէ 'ի
գոյութիւն ածեր զամ։ Նւ այժմ
զվէրս սորա բժշկեա՛, և խաղաղութ
անցո՛ զսա ընդ խաւարային իշխանու֊
թիւն, զի մի՛ զչարութիւն իւրեանց
գործեն 'ի ծառայս քո։ Նաև ջնջեա՛
մր զձեռագիր ներգործութեց նր
զոր 'ի սմա սերմանեցին , և տուր
սմա ճանապարհ բարի։ Նացակա՛յ
եղիցի 'ի սմանէ հրեղէն սուրն՝ որ
պահէ զճանապարհ ծառոյն կենաց,
պատկառելով 'ի փրկական նշանէ
խաչին՝ որ զպտուղն կենաց մեզ ըն֊
ծայեցոյց առ հաւատացելոյ յաւիտենա֊
կան

կան կենացն և առաջնորդ։ Յոր ա-
պաւինեալ ծառայս քո՝ առնու հա-
ցէ ՚ի պահեստ՝ ուր մէք ամ հաւա-
քեալ սպասեն մեծի հարսանեացդ,
յերևիլ մեծիդ այ՝ և փրկչիդ յիքի։
Ի ձայն փողոյ մեծի՝ յորժամ սա-
սանին տարրեղէն արարածք․ դալա-
րին երկինք․ նսեմանան լուսաւորք․
Թօթափին աստեղք․ ցոլանան գետք
հրեղէնք յերկնից, և երևին բանակք
անմահից։ Եւ յակնարկել դատա-
ւորիդ սասանի երկիր․ բանին կնքեալ
գերեզմանք նորոգին․ հողացեալ
մարմինք․ և հոգիքն սլացեալ իբրև
զարծուիս՝ անդր հասանեն, և զգե-
նուն զանապական մարմինսն ՚ի
վայրկեան ժամանակի, և ժամանեն
յիւրաքանչիւր տեղիս։ Աղաչեմք
զքեզ տր՝ ժամանեցո զծառայս քո
զայս յանսպառ ուրախութիւնն․
և զամն զմեզ զհաւատացեալքս ՚ի
քեզ՝ խաղաղութե պահեա, և մխիթա-
րեա հոգւով և մարմնով։ Զի արժա-
նի լիցուք փառաւորել զհայր և"։ 54

Խոստովանութիւն ամենեցուն։

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր, որ ան-
գործ ես նեղելոց, և ընդունօղ
հոգւոցն հանգուցելոց. ընկալ զհո-
գի ծառայիս քո ի բարի. և փարա-
տեա զսուգ և զտրտմութիւն ի սր-
տից ընկերաց սորա, որք հեռացեան յու-
ղարկել զսա ընդ երկնայնածիր ճանա-
պարհն. և մորմոքին ի վերայ անդառ-
նալի ուղեգնացութեան սր. և յաւէժ
անջատելոյ ի սմանէ առ ժամանակ
մի՝ մինչև յիւրեանց յուղի անկա-
նիլն յայսմ բազմաժամանակ ծովածուփ
կենցաղոյս։ Այլ զխափանուոր արտա-
սուս սոցա ընկալ քեզ ի հաճոյս, և
մի՛ ի զայրացումն. և մխիթարեալ
սփոփեսցես զլքեալ սիրտս սց գա-
լստեամբ շնորհի քո. և զօրացու-
ցես զտարակուսեալ հոգիս սց ա-
ռաքմամբ հոգւոյդ սբյ։ Այլ ✠ կնքեալ
պահեսցես զերեզմանս փակեալս
յանուն քո՝ նշանաւ խաչին քո, մին-
չև յօր կրկնակի կենսաբեր գալստեան

քո։

(Մեծի Հինգշաբթի)

քո։ Ո՜վ ի քո ամենակարող զօրուե̃դ՝
եղեմնապատ և ձիւնաթաղեալ պա_
հին ա̃մ արմատք, և սերմանիքն թա_
ղեալ յերկիր մեռանին, և 'ի ժամա_
նակս որոտընդոստ գարնանային յա_
րութեանն զուարճացեալ պայծա_
ռանան. զորս կարգեցեր մեզ 'ի սպաս
պիտոյից։ Իսկ զբանական կենդա_
նիքս պահեալ անկորուստ՝ խնամով
ա̃ծութեան քո՝ յարուցանես դար_
ձեալ 'ի հողոյ, և նորոգես 'ի պատ_
կեր փառաց քոց։ Ա̀որոյ խոնարհե
ցար 'ի հայրական ծոցոյ՝ լինել մեզ
պատկերակից՝ հացդ անմահութե. որ
ոչ մնացեր 'ի քո մշտնջենաւոր անմա
հութիւնդ, այլ հատդ կենդանութե
զմահ յանձն առեր, զի բազմամա_
րացես արդիւնս։ Իջեր 'ի գերեզ_
ման, լուծեր զերկուս մահու, և
զդժոխս աւերեցեր. որ յերկնաւո_
րաց օրհնիս, և յերկրաւորաց, և 'ի
սանդարամետականաց երկրպագիս.
և լի՛ է ա̃մ երկիր փառօք քո.

Արդ՝ պաշտեան ամենազօր տէր՝ ըզ
հոգի սորա առ ա͞մ ͞սբս և սիրելիս
անուան քո. և զգերեզման ծառայ_
իս քո այսորիկ ✠ կնքեալ պահեսցես.
որ փակես զխորս, և կնքես ամենա_
զօր աջով քով: Որպէս երկինք՝ և
երկնից երկինք՝ և երկիր ա͞մ հաս_
տատեալ կան բանիւ քով. այսպէս
անշարժ եղիցի ✠ կնիք տէրութե քո
'ի վերայ բնակութե սորա և պահա_
րանի ծառայիս. Եւ մի՛ իշխեսցէ
մերձենալ 'ի սա պիղծ և անմաքուր
դեւն, ոչ 'ի մարմին և յոսկերս հե_
թանոսաց, որք ոչ ունին զծնունդ
սբ աւազանին, և զկնիքն ահաւոր
և պատկառելի 'ի մէջ գերեզմանացն.
Այլ ծառայս քո այս՝ որ հրաւիրեալ
կոչեցաւ 'ի քոյոց հրաւիրողացդ 'ի
հանդիստ քո. որ հաւատացեալ 'ի քեզ
'ի կենդանութե իւրում՝ թաղեցաւ
ընդ քեզ մկրտութեամբն 'ի մահ, և
սերմանեալ պահեցաւ 'ի քեզ, և կո_
չեցեալ յերկիր դարձաւ: [illegible]ուք աղա

չա

([illegible])

չանաց մերոց մարդասէր Տ̃ր՝ և թող
սմա զա̃մ մեղս իւր զոր մեղաւ. և քա՛
վի՛չ լեր ա̃մ սխալանաց սորա, եթէ կա՛
մայ՝ և եթէ ակամայ, եթէ բանի՛՝
և եթէ գործով, եթէ խորհրդով՝ և
եթէ մոռացութեամբ. զամենայն կը
տակ ջարին պատառեա, և զձեռա
գիր մեղացն ջնջեա՛ սէր, և զաղա
չնութեանն լուա. Ո՛ է անպատկառ
լիցի 'ի մեծի որոտընդոստ աւուրն
վերջնում, ընդ համօրէն պահպանե
լոյն 'ի քէն՝ ընդ առաջ վերանալ
քեզ նորափեսուր արփիափայլ դի
մաց՝ զարդարեալ 'ի զարդ անկողոպ
տելի. յորժամ գաս և երևիս ա̃ծդ
'ի մէջ աստուածացելոց՝ բաժանել
և որոշել զզանազան պատիւս սիրե
լեաց քոց։ Նա այժմ աղաչեմք զքեզ
Տ̃ր՝ և զմեզ զամենեսեան զհաւատա
ցեալքս 'ի քեզ արժանի՛ արա՝ զայս
ահաւոր և զսոսկալի օրս տպաւորել
հանապազ առաջի աչաց մերոց. և
յա̃մ զգալի և 'ի պատրողական կեն

ցա

([illegible])

ցաղաւորութեանց պատսպարեա՛ ըզ-
միտս և զզգայարանս մեր։ Պատկե-
րացո՛ տէր՝ զանհրաժեշտ գալուստ քո
առաջի աչաց մերոց. դու տէր քաղց-
րութեամբդ քո քաւեա՛ զմեզ 'ի մե-
ղաց մերոց. 'ի հանդերձեալ գեհե-
նէն փրկեա՛ զմեզ զամենեսեան, և
ժամանեցո՛ արժանապէս հանդիպել
փառաց փեսայիդ 'ի գալստեան քում՝
ամենագութ տէր։ Ողորմեա՛ և զմար-
մին խոնարհութեան մերոյ ըստ ա-
նեղծ փառաց քոց՝ յս քս ած մեր։
Եւ քեզ ընդ հօր՝ և ընդ հոգւոյդ՝
վայելէ փառք՝ էշ"։

Փառայ 'ի փա՛ռս բարձրանան"։

Հոգւոյն հանգուցէ"։ Ա՟ հանգու"։
Զա՟ ուրբ տր անփոփոխ է"։

Օրհնեսցի և կնքեալ պահեսցի գե-
րեզման և ոսկերք դա"։

Հայր մեր որ յեր"։

Կանոն Մեծի Եօթնաւուր կատարելոյ.

Երթան 'ի գերեզմանն, և առեն զանբիծ-ն 'ի բուռն. և Շարական, Առաջայենն է.

Ընթերց" Եսայեայ ԿԶ".

Այսպէս ասէ Տէր. գամ ժողովել զամ ազգս և զլեզուս. ե-կեսցեն և տեսցեն զփառս իմ. և թողից 'ի վերայ նոցա նշան. Եւ առաքեցից 'ի նոցանէ փրկեալս յազգս. 'ի Թարսիս, և 'ի Փուդ, և 'ի Լուդ, և 'ի Մոսոք, և 'ի Թոբէլ, և յԵլլադա, և 'ի կղզիս հեռաւորս՝ որոց չիցէ՛ լուեալ զանուն իմ, և ո՛չ տեսեալ զփառս իմ. և պատմեսցեն զփառս իմ և զանուն իմ 'ի մէջ ազ-գաց. Եւ ածցեն զեղբարս իւ-րեանց յամ ազգաց պատարագ Տն. հեծեալս կառօք, ճանդերձ պալա-րակապ երիվարօք հովանոցօք 'ի սբ քաղաքն Եմ, ասէ Տր.

Այլ ասիցէ՞ ոք, զիա՞րդ յառնեն մեռեալք, կամ որպիսի՞ մարմնով գայցեն։ Անմիտ, դու զոր սերմանես, ոչ կենդանանայ՝ եթէ ոչ մեռանիցի. և զոր սերմանեսն, ոչ զնոյն մարմին որ ծնանելոցն իցէ՝ սերմանես, այլ հատ մերկ. եթէ ցորենոյ իցէ, և եթէ այլոց սերմանեաց։ Իսկ Ա̄ծ տայ նմա մարմին՝ որպէս և կամի. և իւրաքանչիւր սերմանեացն զիւր մարմին։ Ոչ ա̄մ մարմին՝ նոյն մարմին է. այլ՝ այլ մարմին է մարդկան, և այլ մարմին անասնոց, այլ մարմին թռչնոց, և այլ մարմին ձկանց։ Եւ մարմինք երկնաւորք, և մարմինք երկրաւորք, ա՞յլ՝ այլ փառք երկնաւորացն, և այլ փառք երկրաւորաց։ Այլ փառք արեգական, և այլ փառք լուսնի, այլ փառք աստեղաց, և աստղ քան զաստղ առաւել է փառօք։

Ալէ" ալէ"։ Տ̄ր՝ ողորմեա՛ քեզ յա"։

(Մեծէ Նօրնօշէէցնէ)

ՄԵԾ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ՅԻ ՔԻ որ ըստ Յոհաննու.

Տէրն մեր Յս Քս.

Խաղաղութիւն թողում ձեզ, զիմ խաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ: Մի՛ խռովեսցին սիրտք ձեր, և մի՛ զանգիտասցեն: Լուայք զի ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ և դամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ լեալ էր ձեր՝ եթէ ես առ Հայր երթամ, զի Հայր իմ մեծ է քան զիս: Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչչև եղեալ. զի յորժամ լինիցի, հաւատասջիք: Ոչ ևս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գայ իշխան աշխարհիս այսորիկ, և յիս ինչ ոչ գտանէ: Այլ զի ծանիցէ աշխարհ եթէ սիրեմ զՀայր. և որպէս պատուիրեաց ինձ Հայր՝ այնպէս առնեմ. Յոտն արիք գնասցուք աստի:

Քարոզ.

Ած ի վերուստ": Ած լսելի լեր":
Ած քաւիչ և նէ": Ած թողլոյ".
Ած զի մի՛ ը խռ". Եւ ևս միաբ":

Եւ

Աւուր շաբաթու.

Տ̃ր յաւիտենական և թագաւոր
անմահ, որ ստեղծեր զմարդն
ի հողոյ, և եդիր զնա ի դրախտին
փափկութե̃ գործել զնա և պահել,
և պատուիրանադրեցեր կալ ըստ
հրամանի քում։ Իսկ բանսարկու
թշնամին պատրողական բանիւք խա_
բեալ զնա, խրատեաց լուծանել
զա̃ծական հրամանսդ. Եւ նորա
ունկնդիր եղեալ չարին, արտաքսե_
ցաւ ի լուսեղէն փառացն. և փո_
խանակ անմահութե̃ մահու եղև
ժառանգաւոր, ըստ արարչական հր
ամանիդ զոր ասացեր, հող էիր՝ և
ի հող դարձցիս. և ոչ կարացին արա
րածք չնացուցանել զհրամայեալն ի
քէն. Այլ արդ՝ տ̃ր ա̃ծ մեր ողորմած
և մարդասէր՝ գթա ի ծառայս քո
յոյս, որ ելից զերկրաւոր կեանս
իւր, և դարձաւ անդրէն ի հող ըստ
հրամանի քում։ Ընկալ զհոգի սր̃,
և խառնեա ի դասս հրեշտակաց
քոց.

քոց. և արժանի՛ արա պարել և ցըն-
ծալ ընդ մեզ և ընդ սիրելիս ան-
ուան քո մեզ: Նա և ընդ նոսին գո-
հանալով փառաւորել զՀայր և զՈր-
դի և զՍբ Հո՛:

Խաղաղութեան աղաչանք:

Օրհնեա՛լ ես Տր Աձ մեր՝ յոյս Ամ
արարածոց, որ նախ յաթոռս քե-
րովբէականս, և բարեբանեալ երկի-
պատիս յերկնաւորաց և յերկրաւո-
րաց. որ և կոչեցեր զծառայս քո
զայս ՚ի հանդերձեալ կեանսդ՝ զոր
խոստացար Ամ հաւատացելոց քոց:
Գթա՛ ՚ի ստեղծուածս ձեռաց քոց,
և հանգո՛ զհոգի սորա ՚ի խորանսդ
լուսոյ, բարեխօսութբ մօր քո սրբոյ
կուսին Մարիամու: Լո՛ւր Տր պաղա-
տանաց մերոց, որ հայցեմք ՚ի քէն
զթողութիւն սորա և մեր: զի դո՛ւ
ես Աձ արդարոց և մեղաւորաց.
փառք սրբոց, և հանգիստ աշխատե-
լոց: Ընկա՛լ զհոգի սորա ՚ի տեղւոջ
լուսոյ և ՚ի տեղւոջ հանգստեան. ՚ի

(Մեծէ Խօրհրդեանն է)

Թի՛ւս սրբոց՝ և՚ի համարս արդարոց։
Եւ հանգո՛ զսա ՚ի գոգն աբրահա-
մու ընդ ա՛յլ պայծառացեալ սրբոց քոց.
և զմեզ արժանի՛ արա տէր՝ հասանիլ
մասին ժառանգութեան սրբոցն ՚ի լոյս։
Օ՛ է ընդ նոսին միշտ գոհանալով
փառաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր"։

Փայլին արդա՛րքն յարքայութեն"։
Քո անպատում խոնարհութեդ"։

Փառաց ՚ի փառս բարձրանան"։
Քահանայք և ժողովուրդք"։

[illegible]"։

[illegible]"։ Մ [illegible]"։
Ք [illegible] և"։

Օրհնեսցի և * կնքեալ պահեսցի
գերեզմանս և ոսկերք սա"։

[illegible]"։

[illegible]
[illegible]
[illegible]

([illegible])

Կանոն Տղայածաղ կոտորելոյ:

Նախ՝ ասէ սաղմոս, Առ քեզ տէր համ
բարձի զանձն իմ: Ձ̅ գ կողմն:

Նոյն ոտն, Օրհնեալ հոգևոր տէր ած ձշ":

Ողորմեա": Գոհասցուք տր":

Նոյն ոտն ասէ Րաբաջին, առաջէն ձայն:

Օրհնեցէք մանկունք ըզ":

ճնգ Որ առեղծմամբ ըստ պատկե
րի քո տր պատուեցեր ըզ
մեզ. ընկալ և այժմ ըզնոյն
ցեալսն ի քէն ուղիղ հաւատով. ըստ
ձեռին քում ողորմութեան: Որ շը
նորհօք սուրբ հոգւոյդ լուսաւո
րեցեր. յիշատակի լուրեանց զհո
գիս նոցա ընկալ մարդասէր. ըստ:
Որք համօրդեցան մարտիրոսս և արեան

քո

(Տէրունի Խաչիկեան)

քո՛յ Տէր · Հանգո՛ ղհոգի՛ս նո՛ց ընդ-
սըրբս քո ք͞ս ա͞ծ · քանզի՛ զեր՛նք Տէ-
րեան քոյ են ն·

Օ՛ Հոգի՛ս ծառայի՛ց քոց քրի՛ստոս ձ͞նկ
ընկա՛լ 'ի գա՛ւս անդրանկա՛ց գրելոց
'ի յե՛րկինս։ Ընկա՛լ վասըն սոցա ըզ
բանաւո՛ր պատարագս 'ի մե՛նջ և շը
նո՛րհեա՛ նոցա ըղթողու՛թի՛ւն դատանել
յաւուրն յետնո՛ւմ։

Հայր բա՛զում ողորմ խո՛ստովանիմ ա͞ղ
ա՛ռ քեզ ո՛րպէ՛ս զանա՛ռակ որդին ·
թո՛ղ ինձ ըզ մե՛ղս իմ և ողո՛րմեա՛։
Տէ՛ր ո՛ր գըթացար 'ի կինըն քանանա
ցի · գըթա՛ և յիս 'ի մեղաւո՛րս և ողո՛րմ։
Տէ՛ր որ դարձուցեր ըզ մաքսաւո՛րըն
'ի գխուժութիւն ճըշմարտութեան ·
դարձո՛ և զիս ըզ մոլո՛րեալս և ողո՛ր
մեա՛։

Տէ՛ր որ խնկերա՛յ քերովբէից փառա՛ ա͞ղ
բանիս · քաղցրութե՛ խոնարհեա՛

ըն

ընկա՛լ զաղաչանս մեր։ Տէ՛ր որ շնորհեցե՛ր ողորմութի՛ւն ազգի՛ մարդկան. քաղց։ Տէր որ ուսուցեր մեզ յամ ժամ փառս տալ անուանդ քում սրբոյ. քաղց։

գէ. Կենդանութեանց բաշխօղ Քս ՚ի Բեթանիա եկաւորեալ այսօր. բարեկամին Ղազարու պարգևէ կենդանութի. Տնօրինաբար արտասուելով ընդ Մարթայի և ընդ Մարեամու. ողբակցէր և որպէս մարդ հարցանէր ուր եդիք զՂազարոս։ Աւ ոմ զած բարբառով յարուցանէ ՚ի մեռելոց զՂ չորեքօրեայն և զուգընթաց ձայնին մեռեալն եկն արտաքս անապականն։

ծէ. Անճառելւոյ հօր էակից իմաստելոյն կամաւ հօր՝ ողորմեա։ Անմահութեանց տըւօղ Քս. ՚ի գերեզմանի ջեր որպէս մարդ՝ ողորմեա։

Աւ

(Նշ Թուղթն)

Եւ յերրորդ աւուր յարեա՛ր յոյս
յարութեան. ցուցար մեզ՝ ող։
Ո՛ր 'ի քրովբէականն կառսն հանգ~ հոգ
չիս. այսօր իջե՛ր յերկնից 'ի դաս
առաքելոցն սբ Հոգի. օրհնեա՛լ ես
Թագաւո՛ր անմահ։ Ո՛ր գընաս ի վե՛ր
թեւո՛ց հողմոց. այսօր 'ի հրեղէն լե~
զուս բաժանեալ հանգեա՛ր յառա~
քեալսն սուրբ Հոգի. օրհ։ Ո՛ր իբր
նամե՛ս տեսչութեամբ զքո զարա~
րածս. այսօր ե՛կիր 'ի հաստատել զե~
կեղեցի՛ քո սբ Հոգի. օրհ։
Ո՛ր ըզ բանն ա՛ծ բաւական ե~ դձ
ղե՛ր ընդունիլ յորովայնի՛ միշտ կոյս.
զքե՛զ մեծացուցանե՛մք որ օրհնեալդ
ես 'ի կանայս։ Ո՛ր էի՛ց լուսոյն ար~
ժանի՛ եղե՛ր բառնալոյ 'ի գիրկս քո
մարմնով. զքե՛զ մե. Նորատ տաճար
տընօրէնու՛թեան կոչեցար Հոգւոյն
սբյ մշտ կոյս. զքե՛զ մե.

(Ձան Կղգնէ)

Սուրբ խաչն օգնական հաւատա-
ցելոց կանգնեցաւ ի յերկիր յաղ-
թող թշնամեացն. եկայք ժողո-
վուրդք երկրպագեսցուք. Արա-
րիչն տէր ծ բարձրացաւ ի խաչին
և զմեռեալսն մեղօք փայտին ճա-
շակմամբ. ի սմա նորոգեալ կեն-
դանացոյց. Ի միւսանգամ գալըս-
տեան տէր ծ մերդուսյն, որ խաչն
երևի և լուսաւորէ. զի նա է
յոյս հաւատացելոց.

Փոխ. հոյ. և". Հաշտեաց ի ձեռըն
որ մարմնոյ և արեան քո տր. և
պարգևեա նոցա դասել յաջա-
կողմեանն քում.

Յարդ.

Մ ո ի վերուստ". Մ ո լսելի լ".
Մ ո քաւիչ և նե". Մ ո թողլոյ".
Մ ո զի մի ըլխո". Նուէր մաքը".

Առաւօտ աղօթս։

Մեծ ես Տէր Աստուած մեր՝ հզօր և ահաւոր. հայր գթութեանց՝ և Աստուած ողորմութեանց. որ նստիս ի բարձունս, և բարեբանիս ի սրբոց քոց, և խնամես քաղցրութեամբ զարարածս քո։ Որ վասն անբաւ սիրոյ քո գթացեալ ի ստեղծուածս անարատ ձեռաց քոց, առաքեցեր յաշխարհս ողորմութեամբ քով զծոցածին որդի քո՝ առ ի փրկել զդրաւեալս մահու զորդիս մարդկան ի ձեռաց դժոխոց։ Որ եկեալ մարմնացաւ յանարատ և ի սուրբ կուսէն Մարիամայ, և ծնաւ տղայաբար։ Խանձարրօք պատեցաւ, և յանբանից մսուր եղաւ. ի կուսական ստեանցն կերակրեցաւ, որ բանիւ զձեռն իւր՝ և կերակրէ զարարածս։ Մանուկ մատաղ ըստ Եսայեայ՝ էարկ զձեռն իւր ի ծակ իժից, և եղծ զզօրութիւն աներևոյթ օձին. Արար զօրութիւնս բազումս և մեծամեծս՝ Աստուածահրաշ ներգործութեամբն իւրով, և

ծա

(Տառ Կարգն է)

ծանոյց զանուն քո հայր՝ ամէն։
Նստաւ խոնարհութեամբ ՚ի վերայ յաւա-
նակի, և բարեբանեցաւ ՚ի տղայոց,
ըստ նախաձայն բանի երգողին դաւ-
թայ։ Եւ կատարեալ զաստուածագործ-
տնօրէնութիւնն իւր՝ յանձն էառ
զմահ մարմնով. թաղեցաւ ՚ի յերկրի,
և յարեաւ ինքնիշխան զօրութեամբն իւ-
րով, և ետ յոյս յարութեան հաւատա-
ցելոց իւրոց։

Եւ արդ՝ տէր բարերար՝ ընկալ ըզ-
հոգի տղայիս այսորիկ, որ հաւա-
տացեալ յանուն միածնի քո, ծնաւ
՚ի սուրբ աւազանէն վերստին ծնըն-
դեամբ. և այժմ ՚ի տղայական հասա-
կին կոչեցաւ առ քեզ։ Ընկալ զսա
և դասեա՛ ընդ սուրբս քո, և հանգո՛ ՚ի խո-
րանսդ երկնից. զի դու ես Աստուած մեր,
և բաց ՚ի քէն զայլ ոք ո՛չ գիտեմք։
Եւ քեզ ընդ որդւոյ և սուրբ հո"։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Օրհնեա՛լ ես արդարադատ և ողոր-
մած Աստուած, որոյ ճշմարտութիւնդ ան-

(Տշոշէ Խաչեան)

պատո՛ւմ է, և ողորմութե՛դ ո՛չ գոյ
թիւ։ Որ վասն մարդասիրութե՛ն քո
լուծեր 'ի հող զշնչաւոր մարմինս
զպատրելոյ 'ի բանսարկուէն՝ ասե–
լով, հո՛ղ էիր և 'ի հո՛ղ դարձցիս. ըստ
որում խոնարհեցաք 'ի ծերոց մինչև
ցտղայս, և յերկիր մածան մէջք մեր.
Իսկ վն̃ բազում ողորմութեան քո
խոնարհեցար մարդասէր տր̃՝ նորո–
գել 'ի մեզ զմարմին հոգևոր. Առա–
քեցար դու ինքն միածինդ հօր, և
տղայացեալ 'ի ս̃բյ կուսէն՝ ապաւո–
րեցեր յանձին քում զմահ մարմնով
կամաւորապէս, զի տացես մեզ զքո
անմահութիւն. Իջեր 'ի գերեզման,
համարելով ընդ մեռեալս. և յարու–
ցեալ համբարձար յերկինս. և զսի–
րելեաց քոց զմարմին խոնարհութե՛ն
տնկակից և կերպարանակից առնել
խոստացար մարմնոյ փառաց քոց յե–
րևիլ քո տր̃՝ 'ի փող յետին, յոր–
ժամ գաս տալ վարձս սիրելեաց
քոց ։

 Մրդ

(Տան Կաչկնէ)

Արդ՝ աղաչեմք զքեզ մանկացեալդ ա՟ծ յմ՟ քմ՟, արա՛ արժանի զաղաչողս զայս՝ փառաւորութ՟ն ընդ արդարս քո յաւուր յայնմիկ, հանդերձել քեզ զուա՛րթ երեսօք, և փառաւորել ցնծութ՟բ և գոհութ՟բ զքեզ ընդ հօր՝ և ս՟բ հոգ՟.

Ալէ՛ ալէ՛. Ի բերանոյ մանկանց տղայոց և ստնդ՟.

Ընթերցուած յԵսայեայ մարգ՟.

Ահաւասիկ տ՟ր ա՟ծ մեր, յոր յուսացեալ էաք՝ և ապրեցուսցէ զմեզ. զի սա է տէր որում սպասէաք սմա. Ցնծասցուք և ուրախ լիցուք 'ի փրկութեան մերում. և տացէ մեզ տ՟ր ա՟ծ մեր հանգիստ 'ի լերինն սըրբութեան իւրոյ. Եւ մտցէ՛ 'ի նա ժողովուրդ որ պահէ՛ զողորմութ՟ի և զճշմարտութիւն. որ վերակացու է ճշմարտութեան, և պահէ՛ զխաղաղութ՟ի. Եւ արդ՝ մխիթարեցից զքեզ յամենայն տրտմութեանց քոց ասէ տէր.

Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի
Լուսաւորչին մերոյ առաքելոյ:

Եթէ մեք որ կենդանիքս եմք մնա-
ցեալք, ՚ի դալստեանն տն՛ հան-
գուցելովքն հանդերձ յափշտակի-
ցուք ամպովք ընդ առաջ տն յօդս. և
այնպէս յամ ժամ ընդ տն լինիցիմք:
Խառնեալք ՚ի դասս հրեշտակաց,
և թռուցեալք ՚ի թռիչս երագունս ՚ի
լուսափետուր աղխատակալելով երամս
աղաւնեաց. որք առին և կերպարա-
նեցին յանձինս իւրեանց զնկ բայա-
քանրս որդւոյն այ. որ երևեցա-
նցն, և պատուիրեաց մեզ լինել. զի
բուսուսցէ արդարոցն թևս հո-
գևորս խառնիլ ՚ի գունդն ածա-
կան: Արդ՝ զարմացեալք հարցանի-
ցեն զօրքն վերինք լուսեղէնք, յոր-
ժամ տեսանիցեն զնորընծայութեանս
մեզ մարմնականաց՝ զի առ տէր ՚ի
ներքուստ թռուցեալ գնասցեն,
թէ ո՞վ են սոքա որ իբրև զամպս թռ-
ուցեալ են, և իբրև զաղաւնիս ձա-

գա

(Ծ՚ն կարգնէ)

դախմանն երամովլին գան առ տէր. Ապա լուիցեն ՚ի տնէ զպատասխանիս, եթէ սոքա են որք յի՛ս յուսացեալ են. տարա՛յց զնս ՚ի լեառն սրբութեն իմոյ, և ուրախ արարից զնս ՚ի տաճարի իմում.

Պօղոսի առաքելոյն Եբրայեցւոց ԺԲ.

Այլ մատուցեալ էք ՚ի սիօն լեառն, և ՚ի քաղաք այ կենդանւոյ յէմ՝ յերկինս, և ՚ի բիւրաւոր բանակս հրեշտակաց, և յեկեղեցիս անդրանկաց գրելոց յերկինս, և առ դատաւորն ամենեցուն ած, և յոգիս արդարոց կատարելոց. և ՚ի նորոց կտակարանաց միջնորդն յս, և ՚ի հեղումն արեան նր՝ որ առաւել խօսի քան զհաբէլին. Զգո՛յշ լերուք՝ գուցէ հրաժարիցէք յայնմանէ որ խօսեցաւն. զի եթէ նոքա ոչ կարացին զերծանել, հրաժարեալք յայնմանէ՝ որ յերկրին հրաման տայր. որչափ ևս առաւել մե՛ք՝ եթէ յերկնաւորէն թիկունս դարձուցանիցեմք.

([illegible])

Որոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայն֊
ժամ. և այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ,
միւսանգամ շարժեցից ոչ միայն զեր
կիր՝ այլ և զերկինս. այլ՝ միւսան֊
գամն յայտ առնէ զշարժելոցն՝ իբրև
զեղելոց փոփոխումն, զի հաստատուն
կացցեն անշարժքն.

Նուէ՛՛ ուէ՛՛. Պաատ ալա ինձ տր՝ զ՛՛.

Սէջ Նոէրնէ Յէ՝ Իէ՝ ուլբո Աուօ՛՛.

Տէր մեր Յս Քս.

Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի՝
զի ձեռն դիցէ նոցա. իսկ աշա֊
կերտքն՝ սաստէին այնոցիկ որ մա֊
տուցանէինն. Իբրև ետես յս, բար֊
կացեալ սաստեաց նոցա և ասէ. Թո՛յլ
տուք մանկտւոյդ գալ առիս, և մի՛
արգելուք զդոսա. զի այդպիսեացդ
է արքայութիւն այ. Ամէն ասեմ ձեզ.
որ ոչ ընկալցի զարքայութի այ իբրև
զմանուկ, ոչ մտցէ ՚ի նա. Եւ առեալ
զնս ՚ի գիրկս, ձեռն եդ ՚ի վերայ՝ և
օրհնեաց զնս.

Ժղվ. Մ՟ն ուղղելոյ զ"։ Մ՟ն ցրելոյ 'ի"։
Մ՟ն պարգևելոյ"։ Մ՟ն պահելոյ"։
Մ՟ն խորտակելոյ"։ Լու ևս մեզ",

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա։

Քհն. Փառք քեզ Թագաւոր յաւիտենից ամ՟ և արարիչ բոլորից գոյութեանց, Հայր տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟ի. քեզ խոնարհեցուցանեմք զծունրս սրտից մերոց ամ՟ հաւատացելովքս 'ի քեզ, և աղաչեմք զամենատուր տրութի քո. Շնորհեա զհոգի տղայիս պարգևեա 'ի ժառանգութիւն երկնից բարութեանդ. և դասեա 'ի թիւ այնոցիկ՝ որք կարգեցան յաջակողմեան միածնի քո, յորժամ գայ յերկնից 'ի պատրաստ բնակութենէ իւրմէ։ Զայնմ աւուր ահեղին գթա տէր՝ 'ի դիմաց արեան միածնի քո տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟ի. որ նորոգեաց զտիեզերս կամաւոր խոնարհութեամբն իւրով։ Ընդ որում զոհութիւն և փառս վերառաքեսցուք քեզ Հօր ամենակալի՝ և Հոգ"։

Խաղաղութեան աղօթք.

Օրհնեալ ես որդի ա̃յ՝ և բան Հօր, որ վ̃ն մեր տղայացար 'ի ս̃բ կուսէն Մարիամայ, և սրբեցեր զաղտայացելսն Հաւատով 'ի ձեռն վերստին ծնըն֊դեան սուրբ աւազանին։ Ո՛վ որք մկրտեալ լուսաւորին, առնուն զոր֊դեգրութ̃ պատիւն 'ի ձեռն մկրտու̃ շնորհին, զոր պարգևեցեր հաւա֊տացելոց քոց, ասելով ս̃բց առաքե֊լոցն. Մկրտեցէք զն̃ս յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն ս̃բյ։ Արդ՝ ընկալ զլուսաւորեալս ս̃բ աւազանաւն, և զհաղորդեալս ս̃բ մարմնոյ և արեան քո. և խառնեա՛ 'ի ս̃բ և 'ի կատարել մանկունսն, որք սատուքք և տերևէլ ձիթենեօք օրհնէին զս̃բ գալուստ քո յեր̃մ։ Եւ զմեզ զա̃մն արժանի արա փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և"։

Եւ ասեն երկու տուն յՄ̃ծանեղէն, և Փէ տուն էրգ։ Եւ ապա Հոգւոյն ձայն"։

Հայր մեր որ յերկ"։

Եւթե

(Ձայն կարգնէ)

Սրբէ տանին յեկեղեցին, ասեն Շարական
Բանդ ած։ Սաղ. այլ՝ այլ՝.
Երանելիք են որք բնակեալ են ՚ի՝.

Ընթերցուածս յՍողոմոնէ։

Արդարքն յաւիտեան կեցցեն. և ՚ի տնէ վարձք նոցա, և խնամք նոցա ՚ի բարձրելոյն. Վասն որոյ ընկալցին զարքայութիւն վայելչութեան, և զթագն գեղեցկութեան ՚ի ձեռանէ տն. զի աջով իւրով հովանի լիցի նց, և բազկաւ իւրով վերակացու լիցի նց։

Ընթերց՝ յԵսայեայ մրգ՝.

Այսպէս ասէ տր. Ահաւասիկ ես դարձուցանեմ ՚ի դոսա իբրև զգետ զխաղաղութին, և իբրև զհեղեղատ յորդեալ զփառս հեթանոսաց. զմանկունս դոցա ՚ի վերայ ուսոց իւրեանց բարձեալ բերիցեն, և ՚ի վերայ

ծնգաց իւրեանց գրգուիցեն։ Որպէս մայր զմանուկ իւր գրգուիցէ, այնպէս գրգուեցից զձեզ։ Երուսաղէմ մխիթարեսջիք. և տեսջիք և խնդասցեն սիրտք ձեր, և ոսկերք ձեր իբրև զդալարի զուարճասցին. և ծանիցի ձեռն տ̃ն երկիւղածաց իւրոց, և սպառնասցի անհաւատից.

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորն" Բդ".

Մ՛ինչ տղայն էի՝ իբրև զտղայ խօսէի, իբրև զտղայ խորհէի, իբրև զտղայ համարէի. այլ յորժամ եղէ այր՝ զտղայութեանն իրաց խափանեցի։ Ա՛յժմ տեսանեմք իբրև ընդ հայելի օրինակաւ, այլ յայնժամ դէմ յանդիման. այժմ խելամուտ եմ փոքր 'ի շատէ, այլ յայնժամ գիտացից՝ որպէս և նոյն ծանեաւ զիս։ Բայց արդ՝ մնան հաւատք, յոյս, սէր, սոքա երեքեան. և մեծ քան զսոսա՝ սէր է։ Զհետ երթայք սիրոյ, և նախանձաւոր լերուք հոգևո-

(Եկեղեցւոյ Կարգին է)

րացն, առաւել զի և դուք մարգա-
րէանայցէք:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Կարդացին արդարքն առ տէր, և Ա.

ՍԷՂ ԱՒԵՏԱՐԱՆ ՅԷ ՂԲԷ որ ըստ Մտ.

Գլն մր ՅՌ ՎԲ:

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ յիսուս և ասէ. գոհանամ զքէն հայր տէր երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և՚ի գիտնոց, և յայտնեցեր տղայոց. այո՛ հայր. զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո: Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի հօրէ իմմէ: Եւ ո՛չ ոք ճանաչէ զորդի՝ եթէ ոչ հայր. և ո՛չ զհայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի, և ում որդին կամիցի յայտնել: Եկա՛յք առ իս ամ վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ: Առէ՛ք զլուծ իմ ՚ի ձեզ, և ուսարուք յինէն՝ զի հե՛զ եմ և խոնարհ սրտի՛ւ. և գտջի՛ք հանգիստ անձանց ձերոց: զի լուծ իմ քա՛ղցր է. և բե՛ռն իմ փոքրոգի.

Երգ։

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջե-ցելոց՝ զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան յանցանաց սորա և մեր ամենեցուն՝ զ″։

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանդրստ-ուէր օթևանս, զոր պատրաստեաց որդին միածին ի տան հօր իւրոյ՝ զ″։

Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փո-ղոյն՝ և մերձենալ ընդ առաջ փրկչին՝ զ″։

Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յա-ջակողմեան դասուն՝ զՏէր աղա″։

Վասն հոգւոցն հան″։

Աղօթք։

Տէր Աստուած Յիսուս Քրիստոս՝ թագաւոր յաւի-տենից՝ յոյս մեր և ապաւէն. որդի Աստուծոյ ճշմարիտ. ճառագայթ անշիջա-նելի. լոյս ի լուսոյ, և կեանք ի կենաց. հօր սահման և բան. բժիշկ հոգւոց և պատիչ վիրաց մերոց, որ բժշկես զբեկեալ սիրտս, և պատես զամենայն վէրս նոցա։ Որ ոչ խոտան համարեցար զմանկունս առնուլ ի

գիրկս

([illegible])

դիրկս քո՝ և օրհնել զնոսա ։ այլ սաս-
տեցեր և ս աշակերտացն քոց, թէ
մի՛ արգելուք զդոսա ։ և հաստատե-
ցեր անսուտ հրամանաւդ, թէ այդ-
պիսեացդ է արքայութիւնն երկնից։
Արդ՝ ՚ի ձեռն բանիդ այդորիկ՝ ըն-
կալ զտղայս զայս յարքայութեն քում,
դրելով ՚ի դիրս ազատութեան որ-
դէգրեցելոցն հօր քո բարերարի։
Ընդ որում քեզ՝ և հոգւոյդ սբյ
վայելէ փառք՝ իշխա"։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Տէր երկիր պագանեմք, և զքեզ
աղաչեմք, և ՚ի քէն խնդրեմք տր մեր
յս̃ քս̃ ։ որ իշխանդ ես և տր՝ սպանա-
նել և կեցուցանել, հարկանել և
բժշկել։ Տո անմոռաց գթութեդ՝
և անբաւ մարդասիրութեամբդ գը-
թա՛ ՚ի վերայ ամենայն հաւատացել
ննջեցելոց, և մանաւանդ ՚ի վերայ
տղայիս այսորիկ՝ որ այժմս հանգու-
ցեալ է։ Ընկալ զսա ՚ի լուսեղէն
խորանսդ ՚ի յարկսն արդարոց ընդ
եր

երջանիկ տղայոցն այնոցիկ, որ վասն
քո փոխանակեցան 'ի բեթղեհեմ։
Եւ մեզ հաւատացելոցս 'ի քեզ՝ ու-
ղարկաւորացս սորա՝ շնորհեա հոգի
ազատութեան կանխել միշտ 'ի սէր
և յերկիւղ քո, և թողուլ զատանել
'ի քէն։ Եւ գոհանալով փառաւո-
րել զքեզ ընդ հօր՝ և ս֊բ հոգւոյդ,
այժմ և"։

Եւ ասէն երիցս զառ-ն յԱստուածեղէն, և
Թէ զառ-ն երգ։ Եւ ապա Հոգւոյն հան"։
Հայր Մեր որ յեր"։

Եւ ապա առնեն 'ի հանգիստ, առեալ
Տէր" Խաղաղութեամբ։ և տանի զ առն
յԱյս տապանէն։ Եւ երբ մօտենան գերեզ-
մանին, հանգիստ առնեն և չարքան առաջ-
րան եկեղեցւոյ կարգերն։ Որ նոյն է և Թ֊ծէ
հանգիստ առնելոյն։ Եւ երթալով 'ի գե-
րեզմանն՝ առեն Տէր" է֊Ճ։

ՏՆԳ Ո՛ր կոչեցե՛ր առ քեզ տէր ը՛ղ"։
Ո՛ր թողութեանց ե՛ս տուօղ"։
Ո՛ր լուսատու ես տիե՛զերաց՝ քո"։
Մեծածնէ , Կոաշէ , Փառք։
Առ հասարակ ՚ի գերեզմանն՝ ասէն օրհնեա
՚ի Դ ձայն Բաղմանն։

Դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո"։
Մ. շէըուեա ալէ"։
Օրհնեցէք զնա"։ Նազեցի անու"։

Ընթերցուած Առաքելոյ նա՞լ"։

Այսպէս ասէ տէր . ոչ եւս եղիցի քեզ
արեգակն ՚ի լոյս տունջեան , եւ ոչ
ծագումն լուսնի տացէ քեզ լոյս ՚ի
գիշերի . այլ եղիցի քեզ տէր լոյս յա-
ւիտենական , եւ փառք քո Աստուած ։ Ոչ
մտցէ քեզ արեգակն , եւ լուսին ՚ի
քէն ոչ պակասեսցի . զի եղիցի քեզ
տէր լոյս յաւիտենական ։

'Ի փոխադրութենէ սրբոյն Գրիգորի
Լուսաւորչին Հայոց տաղս։

Ամենեքին որ տեսանիցեն զարդար-
սըն՝ ճանաչիցեն զնոսա՝ և ասաս-
ցեն, սոքա են զաւակ օրհնեալ յՏէ·
և ուրախութ՟ե ուրախ եղիցին ՚ի Տ՟ր։
և Տ՟ր ամենակալ ասէ ցն՟ա, եղիջիք
ինձ յուստերս և ՚ի դստերս։ Գթութք
արարչական խնամոցն յուզեսցին ՚ի
նոսա, ըստ մարգարէին որ ասէ. որ՟պ
գթայ հայր ՚ի վերայ որդւոց իւրոց,
այնպէս գթասցի տէր յերկիւղածս
իւր։ Զի այժմ յուսով հայելով՝
զայս ա՟մ իբրև ընդ հայելի տեսա-
նեմք, բայց յայնժամ դէմ յանդի-
ման տեսանեմք, և ՚ի նոյն պատկեր
նորոգիմք փառօք ՚ի փառս։

Պօղոսի առաքելոյն ա՟ կոր" ժգ"։

Արդ՝ որովհետև մանկունք հաղոր-
դեցին արեան և մարմնոյ, և ինքն
իսկ մերձաւորութ՟ե կցորդ եղև նո-
ցունց. զի մահուն իւրով խափա-
նեսցէ զայն՝ որ զիշխանութի մահուն

ու

(Կեթբեշեանի Կորգնէ)

ունէր , այսինքն է՝ զսատանայ. և ապ
րեցուսցէ զայնոսիկ՝ որ մահուն եր_
կիւղին հանապազ կէին վտարան_
դեալք 'ի ծառայութի. Քանզի ոչ
երբեք զհշտ̃կաց բուռն հարկանէ. այլ
զզաւակէն աբրահամու բուռն հարկա
նէ. Ուստի պարտ իսկ էր նմա ա̃միւ
եղբարց նմանիլ. զի ողորմած լինիցի,
և հաւատարիմ քահանայապետ յա̃ծա
կոյս կողմանէ անտի՝ առ 'ի քաւելոյ
զմեղս ժողովրդ̃եանն. Զի որով ինքն
չարչարեցաւ՝ զփորձ առեալ, կարող է
և փորձանաւորացն օգնական լինել.

Ալէլուիա ալէլուիա:

Արդարքն ոպ̃ զարմաւենիս ծաղ":

Սբ̃ Աւետարան Յի Քի որ ըստ Մտ":

Տէրն մեր Յս Քս:

Յայնժամ իբրև ետես հերովդէս
թէ խաբեցաւ 'ի մոգուց անտի ,
բարկացաւ յոյժ . և առաքեաց կո_
տորեաց զա̃մ մանկունս որ էին 'ի
բեթղեհէմ և յա̃մ սահմանս նորա՝
յերկեմենից և 'ի խոնարհ , ըստ ժա_
մա

մանկին զոր ստուգեալ 'ի մոգուցն։

Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն 'ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի որ ասէ. Ձայն գուժեաց 'ի Հռամայ, ողբումն լալումն և աշխարումն յոյժ. Հռաքէլ լայր զորդիս իւր, և ոչ կամէր մխի-
թարիլ՝ զի ոչ էին։

Մն̃ ուղղելոյ զ"։ Մն̃ ցրելոյ 'ի"։ ԲԼՂ
Մն̃ պարգևելոյ"։ Մն̃ պահելոյ"։
Մն̃ խորտակելոյ"։ Նու ևս միայ"։

Տ̃ր ա̃ծ ամենակալ, բարերար և բա- Աղր
զումողորմ, քաղցր և անոխակալ. որ մարդասիրութեամբ քով գթացար յազգս մարդկան, և առաքեցեր յաշ̃ զմիածին որդիդ քո. որ եկեալ տղայացաւ յամենասուրբ կուսէն մարիամայ, և փրկեաց զմեզ յանիծիցն ադամայ, և նորոգեաց հոգւովդ քով ս̃բվ. և ազատեալ զմեզ յիշխանութե խաւարի, խոստացաւ մեզ կեանս անմահականս։ Նու արդ՝ բազմագութ և ողորմած տէր, գթա 'ի հոգի տղայիս այսորիկ՝ զոր փոխեցեր յաշ̃է աստի

([illegible])

որ 'ի գաւառն կենդանեաց. և ար-
ժանի՝ արա զսա լինել ժառանգորդ
երկնից արքայութեան: Զի դու ես
արարիչ ամ̃ի, որ ամփոփես զհոգի և
զշունչ մարդկան, և դարձեալ նորո-
գես ո̃ և կամիս՝ խորհին քո տեսչու-
թեան: Ընկալ զաղաչս զայս ընդ մե̃ր
մանկունսն բեթղեհեմի, որք վասն
անճառ անօրէնութեան միածնի քո
խողխողեցան. և արժանի եղեն հո-
գևոր թևօք արագաթռիչ ելանել 'ի
կամարս լուսեղէնս՝ և հանգչիլ 'ի
գոգն աբրահամու: Աղաչեմք զքեզ
տէր՝ ընկալ զսա, և հան սմա մասն և
բաժին ընդ ամ̃ սրբս քո՝ որք հաճոյ
եղեն տէրութեն քում: Ա․ւ քեզ է̃
որդւոյդ միածնի՝ և ընդ հոգւոյդ
ճշմարտի վայել".

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Յորժամ ծագին արդարքն իբրև
զարեգակն յարքայութեան քում տէր՝ պայ-
ծառացեալք ո̃ հրեշտակս լուսաւորս.
Յորժամ լինի յարութիւն ամ̃ մարդկան՝

և փոփոխումն և նորոգումն կերպա
րանաց. Յորժամ լինի միանգամայն
մուտ վերին ճանապարհին 'ի յօթե-
վանս բազումս անճառ խնդութ՟, ը՟
անսուտ բանի փրկչին մերոյ, եթէ
'ի տան հօր իմոյ օթևանք բազումք
են. Յորժամ մտանեն կատարեալքն
յերկնային առագաստն բազում հա-
մարձակութ՟ և լի՛ ա՟ծային փառօք,
իջանեն 'ի դրախտն փափկութե՟ և
ելանեն 'ի վերինն երուսաղէմ.
Յայնժամ ը՟ նոսին դասաւորեա՛ տր՟
զննջեցեալսն մեր, և մանաւանդ ըզ-
տղայս զայս, զոր անարատ և անշաղախ
կենօք առ քեզ կոչեցեր անապական
զգեստու մբ՟ աւազանին, ցնծալ և պա
րել շուրջ զարքունական աթոռովդ.
Զի դու ես տէր որ հաստատեցեր
զտմ՟ 'ի փառս տրու՟ քո. և քեզ վա՛.
Նա տալ 'ի վեր մինչ 'ի ծածկեալն հօրդ՝ ա՟
մէնչ Մ՟եծի բոզմանն է. այսինքն՝ Հոգւ չէ՞ը
Տր՟ հօր. Տր՟ ուղ. Հաստատ ու. փառք
'ի բարը. Նա տէր. Մ՟ 'ի վերուստ պահ.

(Կնքեցեալ Կարգն է)

Սա ապա ասէ գաղտնի:

Տէր յաւիտենական, որ արժանի
արարեր զծառայս քո զայս՝ դառ-
նալ անդրէն ՚ի հող ուստի ստեղծաւ.
Դու այժմ բարերար և մարդասէր
տր̃՝ օրհնեա զհողախառն բնակութի
ծառայիս քո այսորիկ. կնքեա և պահեա
զոսկերս սորա ամբածածուկ աջով-
քով տր̃վ. զի ՚ի հօտէ խաշանց քոց է,
և ՚ի հաւատացելոց ՚ի տր̃ մեր յս̃ քս̃:
Աղաչեմք զքեզ հայր երկնաւոր՝ ՚ի
վերայ ննջեցեալ տղայիս այսորիկ.
յիշեա զհոգի սորա, և խառնեա ՚ի
դասնդս հրշտ̃կաց, և ՚ի թիւս այնո-
ցիկ որ սիրեցին զօր երևելոյ գա-
լստեան միածնի քո: ՚Ի գոչել ձայ-
նին փողոյն՝ և յերևել նշ̃ն խաչին՝
պայծառասցի սա յանանց լոյսն, և
ընկալցի զգեղափայլ կերպարանն.
զուարթերես կացցէ առաջի ահա-
ւոր բեմի միածնի քո, և առանց ա-
մօթոյ տեսցէ զթագաւորդ փառաց:
Որև զմեզ արժանի արասցես ընդ սբս
քո

([illegible])

քո փառաւորել զքեզ ը̃ որդւոյ և՛՛։

Խաղաղաբերն աւետեացն։

Փառաւորեալ է անուն քո տր̃՝ Թագաւո՛ր անմահ․ որ պատրաստեցեր մեզ հանգիստ յերկրաւոր աշխատութեցս՝ զանախտ և զանաշխատ կենդա 'ի հանդերձեալ կե̃ին՝ 'ի ձեռն միածնի որդւոյ քո սիրելւոյ․ որ սպան զմահ՝ և լուսաւորեաց զմեզ 'ի կենանս և յանեղծութի̃․ փրկեաց զմեզ յիշխանութէ̃ խաւարի, և փոխեաց յարքայութի̃դ երկնից։ Արդ՝ աղաչեմք և խնդրեմք 'ի քէն տր̃՝ առաքեա զպահպանողական զօրութի̃ աջոյ քո, և օրհնեա զտեղի հանգստեան սր̃․ զի 'ի գոչել փողոյ գալստեան միածնի քո՝ նորոգեսցի սրաթռիչ թևօք վերանալ յարքայութի̃դ երկնից ընդ այլ սր̃ց քոց․ Եւ ընդ նոսին փառաւորել զքեզ հայր՝ ընդ որդւոյ և՛՛։

Փո̃ց'ի՛՛։ Քահա՛։ Փոյլին՛՛։ Քո ան՛՛ Հոգւոյն հան՛՛։ Օրհնեսցի և կն՛՛։

Հայր մեր որ յեր՛՛։

Կա

Կանոն Տօնի Մանկանց
կատարելոյ·

Ասեն 'ի գերեզմանն, և ապա հոգեւոր երգ
անքէն· Սու ապա Օ՛ր" Դկ·

Սրբանելի" սուրբ մանկունքն
որպէս քաջ նահատակք մարտուն
զանձինս խոցեալ խմբէ"ն · փոխան
նորա որդւոյն ա՛յ· Սու դիակունք
սուրբ մանկանցն որպէս ընծայել
նորանեննեաց հարեալ 'ի կարկատէ ·
և ընկեալ 'ի մեր բեթղեհէմ Սու
Հոգի"ք մեր մանկանցն որք զերամս
անդրանկաց թուացեալ 'ի յերկինս ·
և զանեալ ընդ զօրաթունս երկ
նից ·

Յիսուս միածին անմահոն·
Որ զլխոս մեք արտասուաց մար·
Թանի"է բանն ած կենարգոր·

 Յոր

Յորժամ եկին ի գերեզմանն ·
Յայնժամ հրեշտակն աւետաւոր·
Իսկ նոցա զարհուրեալ վասն ահաւ:
Յոգւոյ կալուէն, Յանդգամեան, Մաղթա-
նք, Խաչն, Փառք:

Ողջ՛ ողջ՛. Օրհնեցէք մանկունք՛:
Աղեցի անուն տ՟ն օրհնեալ, յոյս՛:
Ընդէրս՛ Աստուածոց նոր՛:

Այսպէս ասէ տ՟ր· յաւուր յայնմիկ մոռասցին զնեղութիւնս առաջինս, և ոչ ելցէ ի սիրտս նոցա. Զի եղիցին երկինք նոր և երկիր նոր, այլ օրհնութիւն և ցնծութիւն գտցեն զոր ես հաստատեցից. Զի ի տնէ եղիցի դարձ ն՟ց · ելեսցեն ի սիոն ցնծութ՟բ և ուրախութ՟բ յաւիտենից · զի ի վերայ գլխոց ն՟ց ցնծութիւն և ուրախութիւն հասցէ. Մերժեցան ցաւք և տրտմութիւնք և հեծութիւնք · զի ես եմ որ մխիթարեմ զձեզ յամենայն տրտմութենէ ձերոց ասէ տ՟ր ամենակալ.

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կոր″ Բ″.

Քանզի փող հարկանի, և մեռեալք յարիցեն առանց ապականութեան, և մեք նորոգեսցուք։ Զի պարտ է ապականացուիս այսմիկ զգենուլ զանապականութիւն, և մահկանացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահութիւն. Եւ յորժամ մահկանացուս այս զգեցցի զանմահութիւն, և ապականացուիս զանապականութիւն, յայնժամ եղիցի բանն որ գրեցաւ. եթէ ընկլաւ մահ յաղթութիւն քո։ Ո՞ւր է մահ յաղթութիւն քո. ո՞ւր դժոխք խայթոցքն քո. խայթոց մահու՝ մեղք են, և զօրութիւն մեղաց՝ օրէնք. Եւ շնորհք այ՝ որ ետ մեզ զյաղթութիւն 'ի ձեռն տն մերոյ յի քի։

Ալէ″ ալէ″. Հոգի քո տր և բա″.

Աւե․ Աւետարան Յի Քի՝ որ ըստ Յօհան″։

Տէրն մեր Յս Քս.

Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք. և ես աղաչեցից զՀայր, և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ. զի ընդ ձեզ բնակեսցի 'ի յաւիտեան.

(Տէրութ Հ[illegible])

զՀոգին ճշմարտութեան. զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել, զի ոչ տեսանէ զնա, և ոչ ճանաչէ զնա. բայց դուք ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բնակեսցի, և ընդ ձեզ եղիցի։ Ոչ թողից զձեզ որբս. գամ առ ձեզ. փոքր մի ևս՝ և աշխարհս ոչ ևս տեսանէ զիս. բայց դուք տեսանիցէք զիս. զի ես կենդանի եմ, և դուք՝ կենդանի լինելոց էք.

Ա͞ծ 'ի վերուստ": Ա͞ծ լուսէն լի". Քրզ
Ա͞ծ քաւիչ և նե": Ա͞ծ թողոյ".
Ա͞ծ զի մի՛ ընդ խռ": Նու ևս մաք".

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա.

Օրհնեալ ես միածին որդի Ա͞յ Տ͞ր Աղթ
մեր Յ͞ս Ք͞ս. որ ամենառատ գթութ͞ե քով մարմնացար 'ի ս͞բ կուսէն Մարիամայ, և պարգևեցեր մեզ 'ի խաչին նուէր հաշտութեան հօր՝ հեղմամբ քո ս͞բ արեանդ։ Թաղեցար 'ի գերեզմանի, և իջեր 'ի դժոխս, և ազատեցեր զհոգիսն որ 'ի նմա, 'ի ս͞բ

միաշաբաթին յարուցեալդ 'ի մեռե-
լոց, ծածկեցեալ հզօր քո բանիւդ, թէ
որք 'ի կապանսդ էք՝ ելէք, և որք 'ի
խաւարի՝ յայտնեցարուք: Ուստի և
մեք 'ի սբ և 'ի լուսաւոր յարութեան քո
եկեալ 'ի գերեզմանս մեռելոց, կեն-
սատու սբ խաչիւս և սբ աւետարա-
նաւս աւետեմք սոցա զսքանչելի և
զանսուտ յոյս վերստին նորոգմանն՝
զոր խոստացար մեզ: Ո՜ որոյ աղա-
չեմք զամենագութ փրկիչդ մեր միա-
բան ծառայքս քո, խոնարհեցո տր՝
յաղաչանս մեր, և հանգո զհոգի տը-
ղայիս այսօրիկ շնորհօք ողորմութե քո:
Ոպս զի տնկակից եղեալս նմանութե
մահու քո, լիցի և կցորդ կենսաբեր
յարութե քո, և վայելեսցէ զարքայ-
ութիւդ երկնից ընդ սբս քո: Եւ մեք
ողորմութք գտեալ 'ի քէն՝ փառաւո-
րեսցուք զքեզ ընդ հօր՝ և'':

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Յոյս յարութե մերոյ՝ տր մեր յս քս,
որ աւետարանեցեր զխաղաղութի հե-

ռա

ռաւորաց և մերձաւորաց, սպանանե-
լով զթշնամութիւն մահու մեղաց։
Գոհանամք զքէն, որ առատ մար-
դասիրութբ քով զանէծս լուծեր,
զդժոխս աւերեցեր. և զմեզ զամն
յարքայութիւն երկնից վերածեր, և
՚ի դասակցութիւն հրեշտակաց խառնե-
ցեր։ Եւ այժմ ժողովեալ մեք ՚ի
հանդիսա տօնիս այսորիկ՝ հնչեմք
զաւետիս յարութեն ճշմարիտ բար-
բառով ճը աւետարանին. և խոնար-
հեալ առաջի քո՝ աղաչեմք զբարե-
գութ մարդասիրութե քո։ Հանգո՛ հր
զհոգի տօնիս այսորիկ ընդ ընտրելս
քո, և ժառանգակի՛ց արա զսա մեզ
քոց յարքայութեն երկնից։ Եւ
զմեզ ընդ նոսին արժանի՛ արա յարքա
զուարթ բերկրանօք օրհնել զքեզ
ընդ հօր՝ և սբ"։

Ապա տան յԾննդեանն, և ... տան երգ։ Հոգւոյն հանգստեան"։ Ողորմեա՛ մեզ"։
Կնքեն զգերեզմանն, և ապա ասէ։
Հայր մեր որ յերկ"։

Աս

(Նշան Հոգւոյն է)

Կանոն Տղայի Ութնաւուր, կամ Քառասնաւուր, կամ Տարելից կատարելոյ․

Գաւազանաւ Ժ ամենայն․ Շարական՚ի յայտնեն․
Վերջ, ձայն, ... Սօխակ... է․

Սաղմոս․

Օրհնեալ ես բարեխնամօղ և բարեգութ Տծ․ որ նեղելոց ես անդորրիչ, և տրտմելոց մխիթարիչ․ որ տնանկաց ես ապաւէն, և սգաւորաց սփոփիչ․ աշխատելոց նաւահանգիստ, և լքելոց զօրացուցիչ․ մեղաւորաց ես քաւարան, և անմեղաց պատսպարան․ որ յոյս ես և ապաւէն կենդանեաց և մեռելոց․ Ընկալ և պահպանեա զհոգի ծառայիս քո այսորիկ հոգւովդ քով սբվ․ պայծառացո զսա ընդ սբս քո, և կարգաւորեա ընդ արդարս քո՝ ան-

ձաւ փառօք և աննուաղելի լուսովն.
Կնքեա՛ և զպայծառական բնակութիւն մեր,
և օրհնեա՛ ողորմութ̃ե քով: Տու մեզ
ուղղորկաւորացս մեր և զհետ եկեալ
ժողովրդեան՝ շնորհեա՛ զքաւութի մե-
ղաց ・ փրկեա՛ 'ի խորամանկութե սա-
տանայի, և զպաստացո՛ զկիրս մեր
'ի հաճոյս քո ・ բնակեցո՛ զմեզ յեր-
կիւղ քո և 'ի սէր՝ միշտ խորհիլ ըն-
պատուէր քո ս̃բ հրամանիդ, և անմո-
ռաց ունել առաջի աչաց մերոց զօրն
յետին ահաւոր դատաստանիդ: Ո ի
արժանի լիցուք կեալ առաքինաւէր
վարուք՝ և ոչ յաղթիլ 'ի մարմնական
զբաղմանց ・ և յամի անդադար փառա-
ւորեսցուք զՀայր և զՈր̃:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Արդ՝ և ձեզ պարտ է գոհանալ զք̃յ,
զի փախճանեալս ձեր՝ յերկրէս
յերկինս վերացաւ ・ 'ի մարդկանէ' 'ի
հրեշտակս փոխեցաւ ・ 'ի մահուանէ'
'ի կեանս ・ 'ի խաւարէ' 'ի լոյս ・ յաղ-
քատութէ 'ի թագաւորութի ・ 'ի վաստա-
կոց

(Նշան Նօթնօթէնէ է)

կոց ՚ի հանգիստ․ ՚ի տրտմութենէ զիս
՚ի յերկնային ուրախութիւնս․ ՚ի
մեղաց յարդարութիւն․ ՚ի հողե_
ղինացս ՚ի լուսեղէնս վերացաւ, և
ընդ հրեշտակս դասակարգեցաւ։
Վ՟ն այսորիկ ոչ է պարտ քրիստոնէ
ից սուգ առնուլ ՚ի վ՟ր մեռելոց՝ այլ
լացցեն հրէայք, և կոծեսցին թերա
հաւատք․ զի նոքա են արժանի կո_
ծոց և ողբոց։ Այլ դուք մխիթա_
րեցարուք՝ միւսանգամ կենդանու_
թեամբ ա՟մ ընտրելոց ՚ի ք՟ս յ՟ս ՚ի տ՟ր
մեր։ Որում վայելէ փառք՝ իշխա_
նութիւն և՛"։

Արջոու տուն յԾ՟անեղէն և Դէջ տունէրփ։
Հոգևոյն հանգոյցէ"։ Բ՟ որդէ ա՟յ․
Ընդէ՛ շխերերշինն և այս աւէ,
Հայր Դր որ ջէր"։

(Ծշոյէ Նօրնօրէեյն է)

Ա.ՆՔԵԹ» Ս.ՆՉԵՑԵԼՈՑ, ՈՐՔ ԱՍԻՆ ՅԱՌԱՋ ՔԱՆ ՃՇԱՆԳԱՒԱՆ ՇԱՐԱԿԱՆՈՆԻ։

Ա.ՅԻՍՈՒՍ ԱՅԷ"։

Երանեալ են անբիծք ՚ի ճա
նապարհի, և որք գնան յօ
րէնս տն̃։ Երանի՛ որք
քննեն զվկայութի̃ նր̃, բոլորով սրտի́
իւրեանց խնդրեսցեն զնա։ Մի՛ թէ
որ գործեն զանօրէնութի̃, ՚ի ճանա‿
պարհս նր̃ գնասցեն։ Դու պատուի́
րեցեր զպատուիրանս քո, ՚ի պահել
ինձ յոյժ։ Երանի թէ յաջողէլ էին
ճանապարհք իմ, պահել ինձ զարդա
րութիւնս քո։ Յայնժամ ես ո́չ ամաչէի ՚ի
զգուշանալ ինձ ՚ի պատուիրանս քո։
Խոստովան եղէց քեզ տր̃ յուղղութի̃
սրտի իմոյ, ում̃ ուսայց զիրաւունս
արդարութեան քո։ Զիրաւունս քո պա

հեցից, մի՛ թողուր զիս մինչ ՚ի սպառ:
Ի՞ւ ուղղեսցէ երիտասարդ զճանապարհս
իւր, այլ ՚ի պահել զբանս քո: Բո
լորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ,
մի՛ մերժեր զիս ՚ի պատուիրանաց քոց:
՚Ի սրտի իմում թաքուցի զբանս քո,
որպ զի մի՛ մեղայց քեզ: Օրհնեալ ես
դու Տր, ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո:
Շրթամբք իմովք պատմեցից զամ
իրաւունս բերանոյ քո: ՚Ի ճանապարհս
վկայութեանց քոց զուարճացայ, որպ յամ
՚ի մեծութեան: ՚Ի պատուիրանս քո հո
գացայ, և զգուշացայ ՚ի ճանապարհս քո:
Յիրաւունս քո խօսեցայց, և ոչ մո
ռացայց զբանս քո: Հատո՛ ծառայի
քում, զի կեցից և պահեցից զբանս
քո: Յարթո՛ զաչս իմ, և նայեցայց ՚ի
սքանչելիս օրինաց քոց: Պանդուխտ
եմ ես յերկրի, մի՛ թաքուցաներ յի
նէն զպատուիրանս քո: Փափաքեաց
անձն իմ, ՚ի ցանկալ ինձ յիրաւունս
քո յամ ժամ: Սաստեցեր ամբարտա
ւանից անիծեալ ոյք խոտորեցին ՚ի պատո

ուի

(Հաւաքէին Հնէյծնէ)

ուիրանաց քոց։ Ի բաց արա յինէն
զնախատինս եւ զարհամարհանս, զի զվկայ
ութիւնս քո խնդրեցի։ Վասնզի նստան
իշխանք եւ չարախօսէին զինէն. այլ
ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո։
Զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին, եւ
խորհուրդք իմ արդարութիւն քո։
Մերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող, տ̃ր կե-
ցո զիս ըստ բանի քում։ Զճանապարհս
իմ պատմեցից քեզ՝ եւ լուար ինձ. ուսո՛
ինձ զարդարութիս քո։ Ի ճանապարհս
արդարութեանց քոց իմաստո՛ւն արա
զիս, եւ քննեցից զսքանչելիս քո։
Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ձանձրանալ
հաստատեա՛ զիս ՚ի բանս քո։ Զճ̃պհս
մեղաց ՚ի բա՛ց արա յինէն, եւ յօրէնս
քո ողորմեա՛ ինձ։ Զճ̃պհս ճշմար-
տութե քո ընտրեցի, եւ զիրաւունս քո
ես ոչ մոռացայ։ Մերձեցայ ես ՚ի
վկայութիս քո, տ̃ր մի՛ յամօթ առներ
զիս։ Ի ճ̃պհս պատուիրանաց քոց
ընթացայ, զի անդո՛րր արարեր սրտի
իմոյ։ Օրէնսդի՛ր արա զիս տ̃ր ՚ի
ճա

(ԼՀ—ՉԻՆ ԼՀՆԲԻԾՆ Է)

Ճնպ՟րհս իրաւանց քոց, և խնդրեցից
զնա յամ՟ ժամ։ Իմաստուն արա զիս,
և քննեցից զօրէնս քո, և պահեցից
զնա բոլորով սրտիւ իմով։ Առաջնոր
դեա՛ ինձ 'ի շաւիղս պատուիրանաց
քոց, զի ընդ նմ՟ հաճեցայ։ Խոնար_
հեցո՛ զսիրտ իմ 'ի վկայութի՟ս քո, և
մի՛ յագահութի՟։ Դարձո՛ զաչս իմ
զի մի՛ տեսից զնանրութի՟, 'ի ճանա_
պարհս քո կեցո՛ զիս։ Հաստատեա՛
ծառայի քում՝ զբան քո յերկիւղ
քո։ Հա՛ն յինէն զնախատինս զոր և
կարծեցի. զի դատաստանք քո քաղցր
են։ Ահա ցանկացայ պատուիրանաց
քոց, յարդարութե՟ քում կեցո՛ զիս։
Եկեսցէ 'ի վ՟ր իմ ողորմութի՟ քո″։
Տաց պատասխանի որք նախա″։
Մի՛ 'ի բացեայ առներ 'ի բերա″։
Պահեցի զօրէնս քո յամ՟ ժամ յա″։
Գնայի ես յանդորրու, զի զպատ″։
Խօսէի զվկայութի՟ս քո առաջի″։
Խորհէի 'ի պատուիրանս քո զոր″։
Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուի″։

 Յիշեա՛

Յիշեա՛ զբան ծառայի քո յոր և":
Սա մխիթարեսցէ՛ զիս ՚ի խոնար":
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս":
Յիշեցի՛ զիրաւունս քո յաւիտե":
Տրտմութի՛ կալաւ զիս ՚ի մեղաւո":
Գովելի՛ են ինձ իրաւունք քո ՚ի":
Յիշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո, և":
Սա եղև ինձ ճանապարհ ՚ի կեա":

Փառք հօր և": Այժմ և":

Ալէլուիա ալէլուիա:

Բաժին իմ ես դու տ՟ր, աղա_
ցի պահել զօրէնս քո: Աղա
չեցի զերեսս քո բոլորով
սրտի՛ իմով, ողորմեա՛ ինձ ըստ բանի
քում: Խորհեցայ ՚ի ճանապարհս իմ, և
դարձուցի զոտս իմ ՚ի վկայութիս քո:
Պատրաստեցայ և ո՛չ խռովեցայ, զի
պահեցի զպատուի՛րանս քո: Տոռունք
մեղաց պատեցան զինև, այլ զօրէնս
քո ես ո՛չ մոռացայ: ՚Ի մէջ գիշերի
յառնէի խոստովան լինել առ քեզ տ՟ր
վ՟ն իրաւանց և արդարութե՟ քո: Հա_

ղորդ

ղորդ էի ես ամ̃ երկիւղածաց քոց, ո
րոց պահեն է զպատուիրանս քո։ Ողոր
մութ̃ քով Տ̃ր լի՛ եղև երկիր, զարդա
րութի̃ս քո ուսո ինձ։ Քաղցրութի̃ ա
րարեր ը̃ ծառայի քում ըստ բանի քում։
Քաղցրութի̃ զխրատ և զգիտութի̃ ուսո
ինձ, զի ՚ի պատուիրանս քո ես հաւա
տացի։ Մինչչև խոնարհեալ էի ես
մեղայ, վ̃ն զբանս քո պահեցի այժմ։
Քաղցր ես դու Տ̃ր, և քաղցրութե̃
քով ուսո ինձ զարդարութի̃ս քո։
Բազմացան յիս անիրաւութի̃ք ամ
բարտաւանից. այլ ես՝ բոլորով սրտի̂
խնով քննեցի զպատուիրանս քո։
Ծածաւ ո̃ր կաթն սիրտ ն̃ց, այլ
ես զօրէնս քո խոկացայ։ Բարի՛ է
ինձ զի խոնարհ արարեր զիս, ո̃ր
ուսայց զարդարութի̃ս քո։ Բարի են
ինձ օրէնք բերանոյ քո, քան զհազարս
ոսկւոյ և արծաթոյ։ Ձեռք քո արա
րին և ստեղծին զիս, իմաստուն ա
րա զիս՝ և ուսայց զպատուիրանս քո։
Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ու

րախ

րախ եղիցին, զի ես 'ի բանս քո յու-
սացայ։ Ծանեայ Տէր զի արդարութե
են դատաստանք քո. յիրաւի խոնար
հեցուցեր զիս։ Եղիցի ողորմութիւն քո
'ի մխիթարել զիս, ըստ բանի քում
ծառայի քո։ Եկեսցեն յիս գթու-
թիւնք քո և կեցից, զի օրէնք քո խօսք
իմ էին։ Ամաչեսցեն ամբարտաւանք
որ 'ի տարապարտուց անիրաւեցան
յիս, այլ ես հոգացայ 'ի պատուիրանս
քո։ Խրատեսցեն զիս երկիւղածք
քո, և որք ճանաչեն զվկայութիւնս քո։
Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութե
քում, զի մի՛ ամաչեսցիցս։ Կարօտացաւ
անձն իմ 'ի փրկութիւն քո, զի ես 'ի
բանս քո յուսացայ։ Սպասեցին աչք
իմ բանի քում, ասացի երբ մխիթա-
րեսցէ զիս։ Եղէ ես որպէս տիկ 'ի պաղ-
ջի, զի զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռա-
ցայ։ Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի
քո, երբ արասցես ինձ իրաւունս 'ի
հալածչաց իմոց։ Պատմեցին ինձ ա-
նօրէնք զխորհուրդս, այլ ոչ որպէս զօ-

րէնս

րէնս քո։ Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են, 'ի նանիր հալածեցին զիս օգնեա ինձ։ Փոքր մի ևս և կորուսանէին զիս յերկրէ, այլ ես ոչ թողի զպատուիրանս քո։ Ըստ ողորմութեան քում կեցո զիս, և պահեցից զվկայութիս բերանոյ քո։ Յաւիտեան տէր բան քո կայ յերկինս, յազգէ մինչև յազգ է ճշմարտութիւն քո։ Հաստատեցեր զերկիր, կայ և մնայ։ Հրամանի քում մնայ տիւ, զի ամենայն ծառայ քո են։ Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին, կանխաւ ևս արդեօք կորուսեալ էի 'ի խոնարհութեան իմում։ Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդարութիւնս քո, զի նոքօք կեցուցեր զիս։ Քո եմ ես և կեցո զիս, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի։ Ինձ սպասեցին մեղաւորք 'ի կորուսանել, զի զվկայութիւնս քո ես 'ի միտ առի։ Յամենայն կատարածի տեսի զվախճան, յոյժ անդորր էին ինձ պատուիրանք քո։ Որպէս սիրեցի զօրէնս քո, զօր հանապազ խօսք իմ էին։ Քան

([illegible])

զԹշնամիս իմ իմաստուն արարեր զիս'ի
պատուիրանս քո, զի յաւիտեան իմ են։
Քան զամ ուսուցիչս իմ իմաստուն
եղէ, զի վկայութիւնք քո խօսք իմ են։
Քան զծերս իմ իմաստուն եղէ, զի
զպատուիրանս քո քննեցի։ Յամ ճա
նապարհաց չարաց արգելի' զոտս իմ։
զի պահեցից զբանս քո։ Յիրաւանց
քոց ես ոչ խոտորեցայ, զի դու օրէնս
դէտ արարեր զիս։ Որպէս զի քաղցր են
'ի քիմս իմ բանք քո՝ քան զմեղր բերա
նոյ իմոյ։ 'Ի պատուիրանաց քոց իմա
ցեալ՝ ատեցի զամ ճանապարհս չարաց,
զի դու օրէնսդէտ արարեր զիս։
Ճրագ է բան քո ոտից իմոց, և լոյս
շաւղաց իմոց։ Երդուայ և հաս
տատեցի զի պահեցից զամ իրաւունս
արդարութե քո։ Խոնարհ եղէ մինչև
յոյժ, տր կեցո զիս ըստ բանի քում։
Զկամս բերանոյ իմոյ հաճեսցի
տր, և զիրաւունս քո ուսո ինձ։ Անձն
իմ 'ի ձեռս քո յամ ժամ, և զօրէնս
քո ես ոչ մոռացայ։ Եդին ինձ մեղա

III

ւորք

([illegible])

ւորք որոգայթ, 'ի պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ: Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յաւիտենն, զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ: Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զարդարութիւնս քո յաւիտեան, վս՟ հատուցման:

Օրհնեա՛ս ասեցի, և զօրհնես":
Օգնական և փրկիչ իմ ես դու":
Ի բաց եղերուք յինէն չարք, և":
Օգնեա՛ ինձ ըստ բանի քում և":
Օգնեա՛ ինձ և ապրեցո՛ զիս, և":
Անարգեցեր զա՟մն որք ապս":
Յանցաւորս համարեցայ զա՟մ մե":
Բևեռեա՛ ընդ երկիւղ քո զմար":

Փառք հօր և": Աշխ և":

Ալէլուիա ալէլուիա:

Արարի իրաւունս և արդարութի՟, մի՛ մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց: Ընկա՛լ զծառայս քո 'ի բարի, զի մի՛ ամբարտաւանք զըղ ուեսցեն զիս: Պակասեցին աչք իմ փրկութե՟ քում տր, և բանից ար-

([illegible])

դարութե̃ քում։ Արա՛ ընդ ծառայի
քում ըստ ողորմութե̃ քում, զարդա
րութիւնս քո ուսո՛ ինձ։ Ծառայ քո եմ
ես, իմաստո՛ւն արա զիս, և ծանեայց
զվկայութիւնս քո։ Ժա՛մ է պաշտել զՏ̃ր,
խափանեցին զօրէնս քո։ Վ̃յսորիկ
սիրեցի զպատուիրանս քո, քան զա̃մ
ոսկի և զտպազիոն։ Ամենայն պատու-
ուիրանք քո յաջողեցան ինձ, զի ա-
տեցի՛ ես զճանապարհս չարաց։
Սքանչելի՛ են վկայութիւնք քո, վ̃յնորիկ
քննեա՛ց զնո̃ անձն իմ։ Յայտնութի
բանից քոց լուսաւո՛ր և իմաստու՛ն
առնէ զտղայս։ Զբերան իմ բա-
ցի և առի զհոգի, 'ի պատուիրանս
քո փափագեա՛ց անձն իմ։ Նայեա՛
առ իս և ողորմեա՛ ինձ, ըստ իրաւունս
սիրողաց անուան քում։ Զճանա-
պարհս իմ ուղի՛ղ արա ինձ ըստ բանի
քում, և մի՛ տիրեսցեն ինձ ա̃մ մեղք։
Փրկեա՛ զիս 'ի զրպարտութե̃ մարդ-
կան, ես պահեցից զպատուիրանս
քո։ Երեւեցո՛ զերեսս քո 'ի ծառայս

([illegible])

քո, և ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո։ Ստակ ջուրց իջին յաչաց իմոց, զի ո՛չ պահեցին զօրէնս քո։ Արդա՛ր ես դու Տէր, և ուղի՛ղ են դատաստանք քո։ Պատուիրեցեր զարդարութի վկայութեց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ։ Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռացան զբանս քո թշնամիք իմ։ Ընտրեա՛լ է բան քո յոյժ, և ծառայ քո սիրեաց զայն։ Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ, և զարդարութիւնս քո ես ո՛չ մոռացայ։ Արդարութի քո արդարութի յաւիտենից, և օրէնք քո ճշմարիտ են։ Նեղութիք և վիշտք գտին զիս, և պատուիրանք քո խոհք իմ էին։ Արդարութի են վկայութիք քո յաւիտեան. իմաստուն արա և կեցո՛ զիս։ Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ իմով, լուր ինձ Տէր զի զարդարութիս քո խնդրեցի։ Աղաղակեցի առ քեզ և փրկեա՛ զիս, և պահեցից զվկայութիւնս քո։ Կանխեցի տարաժամու՝ աղաղակեցի, և ես 'ի բանս

քո յուսացայ։ Կանխեցին աչք իմ առաւօտու, 'ի խօսիլ ինձ զբանս քո։ Զձայնի իմում լո՛ւր տր ըստ ողորմութեան քում, տր յիրաւունս քո կեցո՛ զիս։ Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօրէնութի, զի յիրաւանց քոց հեռի՛ եղեն։ Մերձ ես դու տր, և ամ պատուիրանք քո ճշմարիտ են։ Նախզբանէ ծանեայ 'ի վկայութեց քոց, զի յաւիտեան հաստատեցեր զնս։ Տե՛ս զխոնարհութի իմ և փրկեա՛ զիս, զի զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ։ Դատեա՛ զդատաստան իմ և փրկեա՛ զիս, և ըստ բանի քում կեցո՛ զիս։ Հեռի՛ է մեղաւորաց փրկութի, զի զիրաւունս քո ո՛չ պահեցին։ Գթութիւնք քո բազում են տր, և ըստ իրաւանց քոց կեցո՛ զիս։ Բազում են որ հալածեն և նեղեն զիս, 'ի վըկայութեց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ։ Հայէի յանդորոյնս և մաշէի, զի զպատուիրանս քո ո՛չ պահեցին։ Տե՛ս զի զպատուիրանս քո սիրեցի, տր

([illegible])

ողորմութեամբ քո կեցո՛ զիս ։ Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն է, յաւիտեան են ամենայն իրաւունք արդարութեան քո ։ Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր, և 'ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ։ Ցնծացայց ես 'ի բանս քո, որպէս այն որ գտանէ աւար բազում։ Զմեղս ատեցի և անարգեցի, և զօրէնս քո սիրեցի։ Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ, վասն իրաւանց և արդարութեան քոյ։ Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ որ սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ 'ի նոսա գայթագղութիւն։ Սպասեցի փրկութեան քում տէր, և զպատուիրանս քո սիրեցի։ Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ։ Պահեցի զպատուիրանս և զվկայութիւնս քո, զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քո են։

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առ"։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո"։
Ըղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութ"։

Խօ

([illegible])

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո".
Եղիցի ձեռն քո կեցուցանել".
Ցանկացայ փրկութեան քում տէր, և".
Կեցցէ անձն իմ և օրհնեսցէ զքեզ".
Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կոր".

Փառք հօր և". Այժմ և".

Մ.ՀԷՂՈՒԵՈ ՈՒՂԷ".

Սիրեցի զի լուիցէ տէր զձայն ա-
ղօթից իմոց. խոնարհեցոյց
զունկն իւր առ իս, և ես յաւուրս
իմ կարդացի առ նա. Շրջեցան
զինև երկունք մահու, և վիշտք
դժոխոց գտին զիս. Նեղութիւն
և զանձկութիւն գտի, և զանուն տեառն".
Ո՛վ տէր փրկեա զանձն իմ. ողորմած".
Ես խոնարհ եղէ և տէր կեցոյց".
Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ".

Փառք հօր և". Այժմ և".

Շարականք հանգստեան 'ի վ̃ր ութ ձայնից.

Առաջին Ձայն.

ԶՄՏԱՆԱՐԿԵԱԼ

կենարարին ա̃ծոյին
բարբառոյն. ասէ եկայք
օրհնեալք հօր իմոյ. ժառանգե-
ցէք պատրաստեալ ձեզ ըզ կեանսն
'ի հանդերձեալ երկրին. Ընդ ա-
ռաջ ելանել քեզ հաւատով 'ի յօ-
դըս վերինս. ա̃ծազգեաց լուսով
պայծառացեալ 'ի դասս անմարմ-
նոցն. ի՛լսել ըզ ձայն երանաւէտ
կոչմանն. Ընդ աջմէ քումմէ կացո՛

ընդ

ընդ իմաստուն Ե կուսանսն. ի լու_
սեղէն առագաստին պայծառացեալ
երգասս անմարմնոցն. ի ժողովս անդ_
րանկաց գրելոց յերկինս։

Քեղ վայելէ ամ օրհնութիւն. որ հնգ
յարութիւնդ ես ձայնիւ յաւիտե_
նից ննջեցելոց. Թագաւոր և իշ_
խան վեր օրհնեմք զքեզ։ Իմիւս
անգամ գալստեանըն քո քո փա_
ռաց Թագաւոր. ի ձայն փողոյ նո_
րոգին հոգիք ննջեցելոցն. և յառ_
նեն ի մեռելոց անապական մարմ_
նով։ Որոյ և մեք զքեզ աղա_
չեմք Հայր երկնաւոր. դասաւո_
րեա զննջեցեալսըն մեր ի վերին
ընդ քո աջմ. ի ժողովս անդրան_
կաց գրելոց յերկինս։

Հայր բազումողորմ. խոստովանիմ ուրբ
առաջի քո որպէս զանառակ որդին.
Թող ինձ զմեղս իմ և ողորմեա։

Տր̄ որ գթացար ՚ի կինըն քանանա-
ցի · գըթա՛ և յիս ՚ի մեղաւո՛րս և ։
Տր̄ որ դարձուցե՛ր ըզ մաքսաւորն
՚ի գիտութի՛ ճշմարտութե · դարձո՛
և զիս ըզ մոլորեալս և ող:

Ա՛ստուած բազմո՛ւմ ո՛ղորմ · խնայեա
յարարածըս քո՛ հայր ամենա-
կա՛լ և ողո՛րմեա ։ Ա՛րեգակն արդա-
րութեան · ծագեա՛ ՚ի հոգիս մեր
ըզ լոյս ճշմարտութեա՛ն · և ող:
Տո՛ւր մեզ տէր զխաղաղութիւն · և
փրկեա՛ ՚ի նեղութեանց մերոց հոգիդ
ճշմարտութե՛ · և ող·

Ո՛ղո՛րմեա ինձ անսուրբս ։ Ո՛ր
զառաջինն ո՛չ պահելով ըզ պատուի-
րանըն մեր · շնորհեցե՛ր քե՛զ
օրինակ մեզ պատուիրան կենաց · զի
պահելով կենդանասցուք · ող: Ո՛ր
՚ի խորհուրդ քո կամաւոր մահուան՝
եկեղեցի քո ք՛ս · մեռանելո՛վ օրի-
նաց

(Ճ ժամ" Հանգ")

նաց մեղաց. զի յարուցեալ ընդ քեզ
Նորոգեսցի ի փառս. ող։
Կենդանութեանց բաշխող քս ի բե‿ ՀՐ
թանիա եկաւորեալ այսօր. բարե‿
կամին ղազարու պարգեւէ զկենդա‿
նութի։ Տընօրինաբար արտասուե‿
լով ընդ մարթային և ընդ մարիամու.
ողբակցէր և որպէս մարդ հարցա‿
նէր ուր եդիք զղազարոս. Իսկ
այն զած բարբառով յարուցանէ ի
մեռելոց զգերեքօրեայն. և զուգըն‿
թաց ձայնին մեռեալն եկն արտաքս
անապական։
Ընդ լուսանալ միաշաբաթին կան‿ յար
խեցին կանայքն ի գերեզմանն. ի
խընկել զանապական մարմինն. Իսկ
գտին զվէմն բարձեալ ի դրանց
գերեզմանին. և լուեալ բարբառ
ի հրեշտակէն. եթէ յարեաւ քս և
խափանեաց զմահ. Իսկ հանդի‿

պեալ

պետալ քո տէր առաքելոցն և սրբեալ
ողջոյն կենդանարար · առաքեցեր
զնսա ՚ի փրկութի տիեզ։
հոգ Որ ՚ի քրոբէական կառսդ հանգ
չիս՝ · այսօր իջեր յերկնից՝ ՚ի դաս
առաքելոցն սբ հոգի · օրհնեալ ես
Թագաւոր անմահ։ Որ գնաս ՚ի վր
թևոց հողմոց՝ · այսօր ՚ի հրեղէն լե-
զուս բաժանեալ հանգեար յառա-
քելսըն սբ հոգի · օրհ։ Որ խնա-
մես տնօրէնութբ քո զարարածս · այսօր
եկիր ՚ի հաստատել զեկեղեցի քո սբ
հոգի · օրհ։
ձձ Յանձնառու փառաց խոնարհեցար ի
մեր բնութիւնս բանդ աստ
ուած և մարմնացար ՚ի սրբոյ կու-
սէն ։ Ու ծնար ՚ի սբ կուսէ անա-
պական մարմնով · ընդ քեզ անդա-
դար բարեբանեալ մեծացուցանեմք։
Այսօր զեկեղեցի ՚ի փրկութի ազգի

մարդ

մարդկան՝ . միաբանութիւն ամենե-
քեա՛ն մեծաւ։

Յարուցելոյն ՚ի մեռելոց բնաւ։
Արարողին երկնի և երկրի։
Կերակրողին տիեզերաց արբ։

Սուրբ խաչն օգնական և հաւատա-
ցելոց . կանգնեցաւ ի յերկրի յաղ-
թող թշնամւոյն՝ . եկայք ժողո-
վուրդք երկրպագեսցուք։ Արա-
րիչն տէր ծ բարձրացաւ ՚ի խաչին և
և զմեռեալս մեղօք փայտին ճաշակ-
մամբ , ի սամն նորոգեաց կենդանա-
ցոյց։ ՚Ի միասնական գալստեան
տէ ծնրդւոյն . մեր խաչն երևի և
լուսաւորէ . զի նա է լոյս։

[illegible]

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմա-
ներ զիս , և մի՛ բարկութեամբ քով խրատ։
Ողորմեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ
ես . բժշկեա զանձն իմ զի խռով։

ՍԲՅ Լուսաւորչին ՅԵՏ ԿՐԵ որ լուսոյ Յօհան".

Տեառն մերոյ Յի Քի.

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ եւ ոչ ինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ. զի զոր նայն առնէ, զնոյն եւ որդին նմին նման գործէ. Զի Հայր սիրէ զորդի, եւ զամենայն ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. եւ մեծամեծս եւս քան զայս ցուցանէ նմա զգործս՝ ընդ որ դուք զարմանայք: Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս եւ կենդանի առնէ, նոյնպէս եւ որդի զորս կամի կենդանի առնէ. Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք, այլ զամենայն դատաստանն ետ որդւոյ իւրոյ. զի ամենեքեան պատուեսցեն զորդի՝ որպէս պատուեն զՀայրն: Որ ոչ պատուէ զորդին, ոչ պատուէ զՀայր զառաքիչն նորա:

Փառաց 'ի փառս". Քահանայք Ե".

Տուն Դ [illegible]: Հոգւոյն հան". Հայր [illegible]".

Ննջէ կա։

Արարիչ ամէն և ըստեղծիչ ակ
ազգի մարդկա՛ն. մի՛ հնգ
անտե՛ս առներ ըզ նըն
ջեցեալսըն մեր՝. այլ հանգո՛ զհո՛։
Որդի՛դ միածի՛ն յարութե՛ տիեզե
րա՛ց. մի՛ անտես առ. Հոգի՛դ ճըշ
մարիտ մըխիթարիչ սըգաւորա՛ց. մի՛
անտես առ.

Ձեռուըք քո՛ արարին և ըստեղծին հնգ
զիս ի հողո՛յ. ի՛ յօրհնել ըզ քեզ աս
տուած յաւիտեան։ Իսկ պատրա
նօք բանսարկուին խափանեցայ
յանձնա լուսոյն. և դարձայ անդ
րէն 'ի հո՛ղ յորմէ ստեղծայ։ Արդ
Թարիչ ամե հոգի՛ լուսաւորեա զմեր
ննջեցեալսն և հանգո՛ զհոգիս նց
ընդ սուրբըս քո՛։

ղէ Որով կենցաղոյս հանապազ զխս
ալէ կոծէ. Սըրըրկեալ մըրք
Թըշնամին ինձ յարուցանէ.
Նաւապետ բարի՝ լեր անձին իմոյ
ապաւէն.

ղէ Մեղայ տէր բազումողորմ աս-
տուած՝ մեղայ ողորմեա. Մեղայ
տէր և անկանիմ առաջի քո. մեղ.
Մեղայ տէր խոստովանիմ ըզյան-
ցանս իմ. մեղայ ող.

ղէ Որ առաքեցար ՚ի հայրական ծո-
յրէէ ցոյ ծածկեալ խորհուրդ ընդ հօր
յաւիտեան. և առեր մարմին զմե-
ղուցելոյ նախաստեղծին յանապա-
կան կուսէն անձառ միաւորութեամբ
վասըն մերոյ փրկութեան. ողորմեա.
Որ փոխանակ ճաշակացըն դառ-
նութեան մահաբեր պտղոյն. անձա-
շակ լինելով քո. քառասնօրեայ քաղց-
րացուցեր յուսով ըզ լուծ նոր քո
օրէ

օրէն նոցա վասըն։ Որ աջակողմ ա-
ւազակին՝ բացեր ըզդըրունըն դըրախ-
տին կենաց՝ . բաց և մեզ մեղաւո-
րացս ողորմութեան ո՛րք ընդ նըմին
զքեզ դաւանիմք տէր և թագաւոր
աղաչեմք ըզ.քեզ՝ ողորմեա։

Այսօր կանգնեցաւ աւազան մը Եշէ
կըրօտուն 'ի թողութիւն մեղաց մերոց։
Այսօր տէրըն մեր լըւանայր զոտս
աշակերտացն և պատուիրէր զայս
անելով։ Ոմն ի՛ ձէնջ եղբարք՝
մատնելոց է զիս 'ի մահ և որոշի յա-
շակերտացդ։ Զայն լըսեալ պետ-
րոսի՛, ակն արկեր առ յովհաննէս
հարցանել թէ ով իցէ։ Բանըն զոր
ասաց յիս՛, տըրտմեցոյց զիւր զաշա-
կերտսն, և խռովե"։

Դու ես Քս կեանք և յարութիւն Զուբ
ազգի մարդկան՝ ողորմեա։ Դու յա-
րուցեալ նորոգեցեր ըզ տիեզերս

ողորմեա։ Յո՛յս յարութեան մերոյ. ա՛ղ-
բիւր կենաց և փրկութեան ող։

Հոգ Որ ՚ի հրացայտ սաւառնաթևիցըդ
վերա՛ նըստիս՝. այսօր ՚ի դասըս հո-
ղեղինաց անպատմելի սիրո՛վ հեղեալ
՚ի յերկնից՝. օրհնեալ ես ս͞բ Հոգի
ա͞ծ. Որ ՚ի հրեղէն լեզուացն եռա
հիւսեա՛լ սրբաբա՛նիս՝. այսօր ՚ի
շրթունըս հողեղինացըն հրածորա՛ն
հե՛ղեալ ՚ի յերկնից. օրհ. Որ հրա-
կերպից արփիափայլ բոցո՛վ մի՛շտ
երևիս. այսօր հողեղինացըն հրա-
ճաշակ բաժա՛կ հեղեալ ՚ի յերկ-
նից. օրհ.

Գծ Ուրա՛խ լեր ա͞ծածին՝ տաճար ան-
խախտելի. ընդ քեզ մեծացուցա-
նեմք։ Յըղացար անարատաբա՛ր՝ և
զա͞ծ վայելչապէ՛ս ծընար՝. ուր.
Երգէ՛ մարգարէն ս͞բ է տաճար քո
սքանչելի՛ արդարութ͞բ՝ և դուռն
երկ

երկնային՝ . ուրա՛խ

Սեղան քո տէր՛ զօրութեա՛ց հաւա_ Իշէ
տով կանգնեցաւ ՚ի խորանի՛ քում.
եկա՛յք ժողովուրդք ե՛րկրպա՛գես
ցուք. Սէ՛ր պատուական ի՛ խո_
րանի՛ քում հիմնեցաւ այսօր. եկ.
Փառք հօր և՛։ Ի՛ սմա՛ մատուցաւ
ճշմարիտ պատարա՛գ և զենումն
անապական. եկա՛յք ժողով։

Ալէլուիա ալէլուիա.

Բա՛րձր առնեմ զքեզ տէր՝ զի ընկա_ ալէն
լար զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշ՛՛.
Տէ՛ր ած իմ կարդացի առ քեզ՝ և
բժշկեցեր զիս. տէր հաներ ՚ի դժո՛՛.

ՍԵ. Առաջնորդ ՅԷ ՔԷ ոչ բուն Կ...՛՛.
Տէրն մեր ՅՍ ՔՍ ասէ.

Զգո՛յշ լերուք անձանց, գուցէ՛
ծանրանայցեն սիրտք ձեր շը_
ւայտութե՛ և արբեցութե՛՝ և հոգւովք
աշխարհականօք, և յանկարծակի

հասանիցէ 'ի վերայ ձեր օրն այն. զի
իբրև որոգայթ հասանիցէ 'ի վերայ
ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ամ̃
երեսս երկրի։ Արթո՛ւն կացէք այ-
սուհետև, յամ̃ ժամ աղօ՛թս արա-
րէք, զի արժանի լինիջիք զերծանել
յայնմ ամ̃է որ լինելոց է, և կա՛լ առա-
ջի որդւոյ մարդոյ։ Եւ 'ի տուէ 'ի
տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս
ելեալ ագանէր 'ի լերինն՝ որ կոչէր
ձիթենեաց։ Եւ ամենայն ժողովուր-
դըն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա
'ի տաճարն լսել 'ի նմանէ։

Վերակացեա՛լ անմարմնականքն՝ առ
կենդանատու ամ̃ գերեզմանն. տան"։
Ձ՛ հաւորեա՛լ նշան խաչին՝ յա-
րուելոյ փայլեալ ծագի. հաւա"։
ՔՐԴ Թագաւո՛ր փառա՛ց քրիստո՛ս
որ ժամանեալ գաս 'ի յերկնից"։

Հոգեւոյն հան"։ Հայր մեր որ"։

Երեկոյին Ժամն.

Հրեշտակային ձայնիւ օրհնե_ բձ
ցուք զամենասուրբ զերրորդու_ հնգ
թիւն. փառաւորելով ըզ հայր՝
որ վերակոչեաց զամենեսեան ՚ի
մահուանէ յանմահութի. Երգե_
ցէ՛ք տն երգ նոր եկեղեցիք սըր_
բեցելո՛ց ՚ի քն երկրպագելով. որ վե_
դասեաց զա. Սրբասաց ձայնիւ օրհ
նեսցուք. հոգեւորական հրճուանօք
գովեսցուք. ըն զհոգին փառաւորե
լով. որ վերահանգոյց զա.

Նձայն փողոյ գալըստեան քո տր՝ հդգ
տմ հոգիք զարթիցեն կալ ՚ի դա_
տաստանի քում քս տր մեր.
Յորժամ հընչէ բարբառն ահագին.
և հարկանի փող յարութեան մերոյ.
և մեք գոչելով ասեմըք փառք դա

րդ

լրստեան քոյ տէր։ Յորժամ առնես զհատուցումն տէր՝ և մեծըք քո պարծեսցին 'ի քեզ. և մեզ շնորհեսցես փրկիլ կալ 'ի յաջմէ քումմէ։

ապէ Պարծեմ զցասումն քո իմէնջ յաղագակել հողեղինացս. բազմագութ տէր խնայեա և մի կորուսաներ։ Կանգնեա զանկեալս 'ի գլորմանէ զվիրաւորեալս 'ի թըշնամւոյն. որ բըժիշկդ ես հիւանդաց՝ բըժըշկեա զիմ զհիւանդութիւս։ Ի յանցանաց իմոց թախծեալ անձն իմ գոչեմ որպէս ըզ մաքսաւորն. տէր ծ քաւեա զիս ըզ մեղաւորս։

ապէ Աներևութից քննող դատաւորեաց բըժըշկեա զհոգւոյ իմոյ զհիւանդութիւս. և կեցո միայն մարդասէր։ Որ երկայնամիտդ ես առ ամենեսեան , ողորմեա անձին իմոյ բազ

մա

մամբըն · և կեցո։ Ամենաբաւական ողորմութեան շնորհօք պարգևեա՛ ինձ յահագին աւուրն զթողութիւն ·

և կեցո։

Որ զխորհուրդս քո գաղտնեանդ յառաջագոյն գուշակեցեր · մարգարէիւքն իսրայելի՝ զորս ընտրեցեր յետ մովսէսի · որք խօսեցան հոգւով սրբով՝ բազմապատիկ օրինակօք · տէ՛ր մեզ փրկիչ ողորմութի՝ և զմեզ զթողութի ։

Մերձենալ ամաց վերջին՝ զոր տեսանողքն ծանուցին · զհասանիլ մեր փրկողին՝ առ ՚ի վախճան ժամանակին · երևեցար ՚ի մէջ մարդկան՝ զգեցեալ զկերպ ծառայական · տէ՛ր ։ ՚Ի վեցերորդ աւուր զադամ, ստեղծեր ՚ի տիպ քո տիրական · որ ոչ պահեաց զպատուիրանն՝ մերկացաւ զպատմուճանն ·

իսկ

իսկ նոր ադամդ 'ի վեց դարուն՝ այց
արարեր կորուսելո՛յն. տո՛ւր մեզ.
Տա՛ճար լուսոյ անըստուե՛րին՝ և ա_
ռագաստ անճառ բանին՝. որ ը՛զ
նախնեաց մօրն եւայի՝ բարձեր զա_
նէծսըն տըրտմալի՛. Հայցեմ յորդւոյ
քո միածնի՝ հօր հաշտութեանըն
միջնորդի. բառնալ 'ի մէնջ ը՛զ
խռովութիւն՝ և տալ զոգւոյ զխա_
ղաղութիւն.

ՃԻ. Յա՛ծային ձայնէ՛ գուշմանըն սարսե_
ցին դողալո՛վ կարապետո՛ւք դըժոխո_
ցըն. և մեռեա՛լն եկն արտաքս ա՛նա_
պական. Կացեալ 'ի դուրս այրին և
ձայնէ՛ր ազդ աւարօ՛ղ բորբաւոջն ի՛
գերեզմանըն, ղազարէ՛ ե՛կ արտաքս
ա՛նապական. Լուեալ 'ի գերեզմանէն
ե՛լիզարի՛ ընդ պատանօքըն մեռեա՛լն.
Հրամայեա՛ց լուծանել 'ի կենանըն
յա՛ւիտենի՛ց.

Ո՛ր կամաւոր խաչելութեամբ քո տ՛ր ձաւ
բարձեր զմեղս · զքեզ բարե-
բանեմք ամենեցուն յարութիւն։
Ո՛ր երեքօրեայ թաղմամբ քո տ՛ր
մեռուցեր զմահ · զքեզ։ Ո՛ր
լուսափայլ յարութեամբ քո տ՛ր կենա
գործեցեր զաշխարհս · զքեզ։
Նոյն և նման հօր և որդւոյ՝ հո- հոգ
գիդ անեղ և համագոյ · բղխումն
հօր անքննաբար՝ առօղ յորդւոյ
անճառաբար · ՚ի վերնատունն այսօր
իջեր՝ ի հոգիդ շնորհաց քոց արբու-
ցեր · աղբեր և մեզ ողորմութե՛՝ ՚ի բա-
ժակէդ իմաստութեան. Լ՛ից սանեղ
ծօղ արարածոց՝ որ շրջեցեր խղճերոյ
ջրոց · նոյն և ՚ի ջուրսն աւազանին՝
՚ի շնորհել մեզ քում էակցին՝ · գեղ-
ունեա սիրով աղաւնակերպ՝ զմարդիկ
ծնանիս ա՛ծակերպս · աղբր և ·
Իաբուն վերնոցն իմանալեաց՝ և զօ

տորին այսօր զգալեաց ․ որ մարգա֊
րէս տաս ՚ի հովուաց՝ և առաքեալս
՚ի ձկնորսաց ․ աւետաւոր ըզ մաքսա֊
ւորս՝ քարոզ բանին՝ քում զհալա֊
ծօղս ․ ամէն ․

ձծ Ով և ածածին մարիամ ցանկալի
կուսի՛ց և պարծանք ազգի՛ մա՛րդ֊
կան ․ մայր և աղախին մեծացու֊
ցանեմք ․ Անկէզ մորենի՛ և տաճար
ընդ հանուր լուսոյն ․ անարատ և
անխախտելի կուսութե ․ մայր և ․
Խորհուրդ կենաց և մայր կենդա֊
նութե ․ և՛ առագաստ հրափայլ
ծագմամբ ․ մայր և ․

ձէ Ապաւինեցաք ՚ի խաչ քո՛ արարիչ
յաւիտենի՛ց ․ որ ետուր մեզ պա֊
հապան յաղթօղ ընդ դէմ թշնամ֊
ւոյն ․ աղաչեմք սովաւ փրկիչ պահ֊
պանեա՛ զանձինս մեր ․ Բարձրեա՛լ
թագաւոր , որ վասն մեր ելեր ՚ի

խաչ

(Մ օրա" Հանգ")

խաչ․ և բարձեր սովաւ զհանգամանս նախաստեղծին ադամայ․ աղաչ․

Փառք հօր և՛․ Գովեալ ես հաւատոյ և փոյթ կենաց մարդկան յայտնեալ․ զոր տեսեալ այսօր պղծոյ կործա_նեցաւ անկանգնելի․ աղաչ․

Ա․ ձայն․ ա․ կողմն․

Ած յանուան քում կեցո՛ զիս, և ՚ի զօրութեն քում իրաւ արա ինձ․ սաղմ

Ած լուր աղօթից իմոց, ունկնդիր բանից բերանոյ իմոյ․

Սբ Աւետարանս ՅԻ ՔԻ որ ըստ Մար․

Տէրն մեր Յս Քս ասէ․

Այսպէս է արքայութիւն այ․ որպէս զի այր մի արկանիցէ զսերմա_նս յերկիր․ և ննջիցէ, և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ․ և սերմանիքն բու_սանիցին և աճիցեն․ և նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ․ նախ՝ զխոտն, և ապա՝ զհասկն, և ապա՝ ցորեան ատոք ՚ի հասկին․ այլ

(Լուսաւոր Ջրոյն)

յորժամ տայցէ զպտուղն՝ վաղվաղա
կի առաքէ մանգաղ. զի հասեալ են
հունձք: Եւ ասէր. ո՞ւմ նմանեցու
ցուք զարքայութիւն այ, կամ որո՞վ առա
կաւ՝ առակեսցուք զնա: Որպէս հատն
մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկ
րի, փոքրագոյն է քան զամ սերմա
նիս՝ որ են յերկրի: Եւ յորժամ
սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ
քան զամենայն բանջար, և արձակէ՛
ոստս մեծամեծս, մինչև բաւական
լինել ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց
երկնից բնակել: Եւ այնպիսի առա
կօք խօսէր ընդ նոսա զբանն, որպէս կա
րող լինէին լսել. և առանց առակի
ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա. բայց առանձին
ձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր
զամենայն:

Զմիյնեցե՞ր առ ղազարոս՝ որով":
Պօղեալ սարսեա՞ց պահակ":

էրէ Յօրժամ գրրեա՞ "յքըն կա՞ մտա":
Հոգւոյն հան": Հայր Քե ոչ":

(Սեսեռեր Զուշ)

Գովեստագրութեան՝ տաղ՝ ար։
Ս. Յակոբ Կոյս։

Ծագեսցէ՛ տէր ի վերայ մեր ողորմութիւն քո. և բանն փրկութեան քո պահեսցէ զանձինս մեր ի մեղաց. Ողորմութիւն քո և մարդասիրութիւն քո և լոյս երեսաց քոց. առաջնորդեսցէ մեզ ի յարդարութիւն։ Որ ողորմած ես գթած և երկայնամիտ տէր ընկալ զաղաչանս մեր. բարեխօսութ՟ սբ՟ ածածնին։ բկ ադբ

Տր՟ ըզ լուր մուսանդամ քո դալստեան նդ լուսոյ և երկնից. զի ուսոյ ի սրբուց պատուիրանացն՝ եթէ՛ դաս դա ի դատել զերկիր. ադբ

Տր՟ յիշեցի ըզ չար ըզ գործս իմ և զարհուրեցայ. զի ծանեայ զմեղ-

մար

(Ճաշակ Կոյս։)

մարմնութե՜ զա՛հաւոր և զանաչա՛ռ ըղքո դատաստանդ · Տէ՛ր յիշեցի և զգութ ա՛րարչական սիրոյ քո՛յ առ քո արարածս՝ · և՛ի քո՛ գըթու-թեդ ապաւինեա՛լ աղաչեմ. ողորմեա ինձ յաւուր յայնմիկ քո՛ արդար դատաւո՛ր։

Գաբրիէլեան օրհնէ · ձայն առէ ։

[illegible] Ի գալըստեան ո͞րն դրունք երկ-նից բանի՛ն. և ճառագայթիւք անճառ լուսո՛յ սուրբ խա՛չն երևի. Յերևաց ո͞րն լերի՛նն հայլի՛ն. և՛ի յա՛հէ փառաց նորա՛ շարժին զօ-րութիւնք. Նմանեաց ո͞րն մեռեա՛լք յառնելո՛յն, և ո͞բք ո͞մ անճառ փա-ռօք զարդարի՛ն.

[illegible] Գոյ զօրութեանց թագաւորն ի՛ նո՛րո գե՛լ զարարածս՝ · ի հօ՛յն ահեղ բարբառոյ զարթուցանէ՛ զննջե-ցեալսն։ Գոչա՛ն երկինք և երկիր՝

յա

յահէ՛ փառաց քո․ հուր բորբոքէ՛լ ընթանոյ․ բոցակիզէ զմեղաւորսն․ Սորոփեստու՛ր զարդարին դասո՛ւք սրբոց կուսանացն․ ուրախութե՛ մտանեն ՚ի յառագաստ փեսային․ Ի՛ քեզ եւ՛ս ապաւինեալ ամէնօրհ նեալ սրբուհի․ լե՛ր բարեխօս ան- դադար վասը՛ն մերոյ փրկու- թեա՛ն․

Յամենայն ժամ աղաչանք իմ առ յս ե՛ ն․ ի՛ մեղաց իմո՛ց սբ՛ արա զիս տր․ Յանցանաց իմո՛ց զերծու- ցի՛ սի՛րտ ի՛մ․ աղաչեմ ը՛զքե՛զ թո՛ղ ինձ տր․ Մոռացութեա՛նց իմո՛ց մի՛ յիշեր տ՛ր․ զի պանդուխտ եմ ես յանցաւո՛ր երկրի՛․ ողջ

Մե՛ղք իմ բազումեն յո՛յժ․ ծանր են քան զա՛ւազ ծովու․ քանզի քե՛զ միայնոյ մեղա՛յ ողորմեա՛ ինձ տր․ ողջ Բա՛ց տէր ը՛զ դուռն ողորմութե՛

որ

որ ողբալով կարդամ առ քեզ · քան
զի քեզ ղ · Հեղ յիս ընդգըթու-
թիւնդ քո բազումողորմ և մար-
դասէր · քանզի քեզ ղ ·

ադղ ԺԵԹ Ո՛ր պատուիրան՝ն ճշմարտութե
աւանդեցեր եկեղեցւոյ քոյ քա ·
անսահման ժամանակաւ իւ աղօթել
միշտ ան սստուած հոգւով և մը
տօք · Ո՛ր ընդունեցեր քո օրհնեալ՝ հա
ստատեցեր գործով մեզ օրինակ ·
հանելով զգիշերն ի գլուխ լա-
ղօթման աստուծոյ · բնութեամբ
մերով անօրինութեանր՝ որում կերկնի
ծնունդն անմնայն · Ս որոյ և մեք
պահպանեսցուք անկեղծ քո · շնոր-
հեա մեզ յամ ժամ լինել քեզ յան-
դիման · մաքուր աղօթիւք ըստ
անմոռացանոց ոչ յերկին նա · Ն'ղա-
չանօք աստուածածնին անապական
քում ծննդեան՝ զկամանալ աշըրս սըր-
ոց

(Տ. պր" հանգ")

ոգւոց մերոց · բաշխեա ողորմութիւն
Հայր և Որդւոյ քո փառք ·

Իմաստունն կուսանքն պատրաստ-ա-գ
տեալ ի հուր լապտերաց · ելին ընդ ձ-ն
առաջ երկնաւոր փեսային վա-
ռեալ լապտերօք · Իսկ յիմարացն
կուսիցն ունայնացեալք 'ի յիւղոյն ·
անպատրաստ գտան գալստեան
փեսային՝ շիջեալ լապտերօք ·
Վասն որոյ և մեք պատրաստես-
ցուք ի հուր հոգևոր · զի մտցուք ի
յառագաստ անմահ փեսային վառ-
եալ լապտերօք ·

Քո յարութեանդ փառաց վայելեն ձ-ե
երկնայնումս տէր · Օրհնեալ է քո
յարութիւնդ աստուածային որ զեղ-
մամբ մահու ծանուցեր քոյին կա-
մաւոր մահուամբդ · քո · Պաշտօնեան
ահեղ հրեշտակին 'ի վիմին որ քա-

րոզ

րողէր առ մեզ կանայսն յարեան Տէրն ի մեռելոց. քո յայր.

Ձ.Կ Իջէր Տէր ողորմութեամբ քո յաշխարհս. և զմեռեալ բնութիւնս ի կեանս վերափոխեցեր. Ելեր Տէր առ Հայր փառօք ի յերկինս. և մխիթարիչ առաքելոցն առաքեցեր սուրբ զՀոգին. Բացեր Տէր այսօր զգանձդ երկնային. և բաշխեցեր առատապէս պարգևս աղքատ բնութեանս.

Դ.Ծ Զքեզ աստուածածին որ վերօրհնիս ՚ի զօրաց հրեշտակաց ազգ մարդկան կենդանեաց մեծացուցանեմք. Զքեզ բնակ հրեղէն աստուածութեան յիմանալի զօրացն երանեմք. ազգ. Զքեզ մայր էմմանուէլի մարգարէին յառաջ գուշակեալ. ազգ.

Բ.Կ Ի վերայ վիմի հաւատոյ շինեցեր զքո սուրբ զեկեղեցի. զսա պա-

հեռա՛ ի խաղաղութեն. Ո՛ր շնորհե-
ցե՛ր ազատութի 'ի բնակարանս հրեշ-
տակաց և մարդկան քաւարան՝. տո՛ւր
ամս զանշարժ քո զխաղաղութիւն։
Փառք հօր և"։ Ի՛ տաճարի՜ փառաց
սրբութե՛ քո՛յ քեզ երգեն ման-
կունք՝ տո՛ւր սոցա զտուամ քո"։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Ած ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ. ալէ
երևեցո զերեսս քո 'ի մեզ և ող"։
Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո,
յազգս ամ զփրկութիւնս քո.

Սբյ Աւետարանն ՅԻ ՔԻ որ ըստ Մտթ"։
Տրն մեր ՅՍ ՔՍ ասէ.

Դարձեալ՝ նման է արքայութի երկ-
նից գանձի ծածկելոյ յագարակի,
զոր գտեալ մարդոյ՝ թաքոյց. և'ի
խնդութէ անտի երթայ վաճառէ զամ
ինչ զոր ունի՝ և գնէ զագարակն
զայն. Դարձեալ՝ նման է արքայութի
երկնից առն վաճառականի, որ խնդ-
րէ

(Ճաշոց կոչ)

րիցէ մարգարիտս գեղեցիկս. Եւ
գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝
երթեալ վաճառեաց զա՟մ զոր ինչ ու-
նէր, եւ գնեաց զայն մարգարիտ.
Դարձեալ՝ նմա՛ն է արքայութիւն երկ-
նից ուռկանի արկելոյ ՚ի ծով, եւ յա՟մ
ազգաց ժողովելոյ. զոր՝ իբրեւ լցաւ՝
հանեալ ՚ի ցամաք, եւ նստեալ ժողո-
վեցին զբարի բարին յամանս, եւ զխո
տանն ՚ի բա՛ց ընկեցին. Այնպ՟է եղիցի
՚ի կատարածի աշխ՟ի. ելցեն հրեշտակք՝
եւ մեկնեսցեն զչարսն ՚ի միջոյ արդա-
րոց, եւ արկցեն զն՟ս ՚ի հնոց հրոյն. անդ
եղիցի լալ եւ կրճել ատամանց. Ասէ
ցն՟ս յ՟ս. իմացարո՞ւք զայս ա՟մ. ասեն
ցնա. այո՛ տ՟ր. Եւ նա ասէ ցն՟ս. վ՟նկ
ա՟մ դպիր աշակերտեալ արքայութ՟ե երկ
նից՝ նմա՛ն է առն տանուտեառն՝ որ հա
նէ ՚ի գանձէ իւրմէ զնոր եւ զհին.
ՃԻԴ Աստ օրինագրն մախէսի՝ ընծ".
Թագաւորըդ հրեղինաց՝ որ".
Բարի՞ չէ եւ մա՛րդասէ՞ր ան".
Հոգ-ոյն հանգո-". Հոգ ձր".

Այ
(Հաւել կոչէ)

Սրբոց Ձայն։

Ի ձայն մեծի զուարթնոյն եւ ի գ.է
հնչումն հրաշալի փողոյն. հնէ
ուր հողացեալ մարմինք մարդ-
կան նորոգին. յայնմ աւուր ահե-
ղին յիշեա տէր եւ ընդ մեր ընդ
ննջեցելոյն եւ հանգո ընդ սուրբս
քո։ Յորժամ նշան տէրունեան
ճառագայթիւք փայլի. եւ թագաւոր
ընդ թագաւորաց փառօք տեսանի.
յայնմ աւուր ահեղին յիշեա։
Յորժամ աթոռն դատաստանին
դնի. եւ դպրութիւնք հրաշիցն
բանին. յայնմ։
Որ երկայնամիտդ ես տէր. քաղցր հնէ
եւ անոխակալ. հանգո զհոգիս քոց
ծառայից. զի մի դարձցին տնանկ
ամա

ամաչեցեալ յաւուր ահեղ ատենին ։

Ով յիշատակ հրաժարելոցն ի հա–
ճոյս քեզ ընկալցես ։ և զուխտս
մեր ընկալ որպէս զաբելին զնուէրն և
զաբրահամուն ։ զի մի ։ Ի խորան
քում սիրողաց հանգուցես ընդ ծա–
ռայս քո ։ և զհոգիս ննջեցելոց դասես–
ցես ընդ ընտրեալս քո ։ զի մի ։

Սաղ Փրծո զիս յորոգայթէ որսողին ։
և յամենայն վտանգից ապրեցո ։ և
ողորմեա ։ Յանձրևոյթ թշնամ–
ւոյն և ՚ի գազանի նետից բանսարկ–
ուին պահեա ։ և ողոր ։ Փրկեա
զիս ՚ի յանցանաց մեղաց իմոց ։ և
նորոգեա զիս հոգւով գիտութեան ։

և ողորմեա ։

Սաղ Ծով մեղաց իմոց զիս ալէկոծէ
որ ես նաւապետ բարի ։ շնորհեա
ինձ նաւահանգիստ հայր ամենա–
կալ ։ Խորքս պատրանաց զիս կո–

րու

րուսանեն, այլ դու նաւապետ բա_
րի. շնորհեա ինձ. Որ միայն իշ_
խանդ ես թողուլ զմեղս. և ես
աղաչեմ զքեզ տէր թող ինձ զմ
մեղս իմ հայր ամե.

Որ տիրական նս առ՚ի քէն կարգեալ
աշխատես բնութեն մերոյ. իմաստու_
թե զպարտիս եթող քոյոց պար_
տապանաց. թող և զմեր զյան_
ցանս ողորմութեամբդ քո քն.
Որ զպատմուճան նն առաջին զոր զգե
ցուցեր օծմամբ հոգւոյն. մերկա_
ցաք մեղօք ըստ նախահօրըն պատ_
րանաց. զգեցո զնոյն վերըստին
ողոր. Յաւծային կայծակունան ՚ի
սրբէիցն անհըպելին. անմաքրա_
պէս մերձեցաք գոլ պարտապան
քում խորհըրդոյ. շնորհեա զ
նոյն մաքրութե ՚ի թողութի մեղաց
մերոց. Որ վառեցար ՚ի յարփւոյն
և

([illegible])

և ոչ կիզար ըստ մորենւոյն . այլ
մտաւոր ընծայըն կենաց կերակուր
բանաւորաց . բարեխօսեա առ քս
Ջնջել ըզգիր մեղաց մերոց .
[illegible] Ահաւոր ես թագաւոր քրովբէական
[illegible] ձայնիւ օրհնեալ . ի յերկինս ՚ի յերկ
րի և յամ ժամանակի : Ահաւոր ես
թագաւոր որ նորոգես զքո զարա
րածս . հաստատես ՚ի հաւատս ՚ի գի
տութիւն ճշմարտութեան : Լուսաւորեա
ըզմեզ քս ՚ի միւսանգամ քո գալըս
տեանդ . յորժամ ծագիս ի յերկ
նից և նորոգես զքո զարարածս :
[illegible] Այսօր յարութիւն քո տօնեցէք
հաւատացեալք . ի մի ծնունդ հայր
ամենակալ . Այսօր և կանայքն
իւղաբերքն աւետիս տալով առաքե
լոցն . օրհնեն զարարիչ զհայր ամ :
Այսօր և հրեշտակք ՚ի յերկինըս
հոգևոր հրճուանօք երգով . օրհ .

Որ ՚ի թեւըս թեթեւս անմարմնութ սա հ-է
ւառնեալ և հրացայտօղ սերովբէ-
ից՝ վերանորոգեալ տեսչութեամբ խնա-
մես գործարանս՝ · Հոգւովդ սուրբ
օրհնեալ ես յարարածոց քոց · Որ
սքանչելապայծառ հրաշալի ձայնիւ
ընդ հօր և ընդ որդւոյ միշտ փառա-
բանիս և քաղցրութեամբ հոյես յարա-
րածս · Հոգ ։ Այսօր աստուածային տես-
չութեամբ ՚ի վերնատունն հընչեաւ
հողմաձայն հընչմամբ · և զառաքեալսն
արբուցեալ բաշխեցար յարա-
րածս · Հոգ ։
Ի ծածկին երկնային դուռն · աստուած- դձ
ային ձայնիւն աւետարանէր հրեշ-
տակն՝ · ուրախ լեր երկրեայդ տէր
ընդ քեզ · ՚Ի քերովբէս բազմեալ
ընդ հօր անապականաբար բնակել
հանգեաւ ՚ի քում յորովայնի · ուր ։
Որ բոցեղէն սերովբէիւք շուրջափա-
կեալ

կեալ պաշտեալ․ այսօր 'ի մէջ մարդ-
կան 'ի գիրկս հողեղինի յայտնեալ․
ուրախ լեր․

Փոխ Փառս կենաց որ փոխանակ մահա-
ցու պտղոյն ընդ քո պտղաբերեր-
ցեր․ պարգևեալ պահեամ զուխտս
հաւատացելոց։ Եւ բացաւ մեզ ճա-
նապարհ ծառոյն կենաց 'ի սրբէ
ափանկ պահպանութենէն․ պար․
Փառք հօր և․ Եւ ազատեցաւ
նախահայրն 'ի ճաշակմանէ պտղ-
ղոյն․ և քեզ երկրպագեն ամ
հաւատացեալք․ պարգևեալ․

Ողորմեա ողորմեա։

Ողոր Հաճեցար տր ընդ երկիր քո, և
դարձուցեր զգերութի յակոբայ․
Թողեր զանօրէնութի ժողովրդեան
քո, և ծածկեցեր զամ մեղս նց․
Լռեցուցեր զամ սրտմտութիւնս
քո, և դարձար 'ի բարկու"։

ՍԷՐ Աւետարան ՅԷ ԲԷ որ ըստ Յօհան՛՛։

Տէրն մեր Յս Քս։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա թէ մեռանիցի՝ բազում արդիւնս առնէ։ Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ՛ զնա. և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝ ՚ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա։ Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի. եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, պատուեսցէ զնա հայրն իմ։

Փառաց ՚ի փառս բարձրանան՛՛։

Բարձանայք և ժողովուրդք՛՛։

Ի գնիլ բեմին բազմի փեսայն և առագաստին զարդարի. գաբրիէլեան փողն գոչ՛՛։ Երգ

Հոգևոյն հան՛՛։ Հայր Դր որ՛՛։

(Նորոգ Ձայն)

Վ— Զ—ժ·

դկ ձնգ Լոյս ի լուսոյ զմեզ լուսաւո
րեա · որ փառօք հօր հան_
դերձեալ ես գալ 'ի դատել
զերկիր · ողորմեա՛ նաւորեա՛ և ըզ մեր
ըզ ննջեցեալսն անճառ խոստմանց
քոց ընդ սուրբս քո · Հօր և հոգւոյ
համագոյակից՝ ի տիեզերական ա_
հեղ ատենին · ողորմեա՛ ն : Երկնի և
երկրի արդար դատաւոր · յորժամ
հատուցանես ըստ գործոց իւրա_
քանչիւրոց՝ · ողորմեա՛ ·

ձնգ Փառք քեզ Տէր փառաւորեալ
յաւիտեան · որ կենսարարդ ես մարմ
նոց և գոյացուցիչ հոգւոց մեր
ննջեցելոցն · Որ բարձրացար 'ի
խաչին վս ադամայ նորոգմանն · և
իջանելով քո 'ի դժոխս աւար ա_
ռեր

ուեր ը՛դ գերեալսն։ Ո՛ղջ՛ն նա այ-
եան քոյ յիշեա՛ կենագործող աշխար-
հի. և հանգստեան արժանաւորեա՛
յերկնից վերին.

Քրիստոս ա՛ծ՛ աստուծոյ. ո՛ղո՛- ողղ
րմեա. Անօրէնութե՛ ՚ի մեղս
եր՛կնեաց զիս մա՛յր իմ. աղա՛չեմ փրկ-
կիչ՝ ո՛ղո՛. Վիրաւորեալ մեղօք ան-
կանիմ առ քե՛զ փրկիչ. մի՛ անտես
առներ՝ ո՛ղ.

Սպասաւո՛րին հառաչանօ՛ք ՚ի տաճա- ողղ
րին եկա՛ց ը՛դ քահանութիւն. նո՛վին
ձայնիւն և ես գո՛չեմ. ողորմեա՛ ինձ
ա՛ծ. Աւազակն աղա՛ղակէր ՚ի խա-
չին՝ յիշեա՛ զիս տէր. նո՛վին. Անառակ
որդին աղերսանօ՛ք աղաչէ՛ր ը՛դ քեզ.
հա՛յր մեղայ յերկինս և առաջի՛ քո.
նո՛վին.

Յո՛յս ՚ի լո՛ւսո՛յ ծընունդ և ծա- ողղ
ռամն՝. որ եկիր ՚ի խընդիր մոլո- ձկէկ
րեալ

(Վ՟ Զայն)

րեա՛լ ոչխարի բնութեա ․ զո՛ր ընդ
խաչին բարձեր ի՛ վերայ ուսոցդ՝ ․
մաքրեա ըզ մեզ ՚ի մեղա՛ց մերոց ․
Սուրբըդ սրբոց էից մաքրութի ․
որ ածեր տան քո աւել ՚ի մեզա՛ց
զաշխարհս մաքրելով ․ ՚ի նմա դը
տեալ զպատկեր քո նորոգեցեր՝ ․
նորոգեա զմեզ ի՛ հնութե մեղաց ․
Ո՛նդ անստուա՛կին որդւոյ գոչե՛մք
առ հայրե՛դ գըթած ․ մեղա՛ք յերկինս
և առաջի քո՛ քաւիչ յանցանաց ․ ե՛լ
ընդ առաջ սիրո՛վ գըրկեա՛ համբու_
րի՛ ․ մաքրեա ըզ՝ Ո՛ղեւր կենաց
բը՛ղխեալ յեդե՛մայ ոբ ծածկին՝ ․
որով արբեցաւ երկիր ծարաւո՛ւտ
հոգւոյն իմաստիւք ․ տա՛լ մեզ մաղ_
թեմ աղբիւրս արտասուաց ․ մաք

րեա ըզ՝

Շ նորհեա մե՛զ տէր ընդ աղքատաց
օրինակին ղազա՛րու ժուժկալութ ․

զի

զի կամաւոր աղքատութե՛ արքայու-
թեդ երկնից ընդ նոցի՛ն լի՛ցուք
արժանի՛ · լո՛ւր մեզ և ողորմեա՛ քո՛
ըծ։ Որ փո՛խանակ հացին կորս-
տութե՛ զհացն անմահութե՛ նոցա
շնորհեցեր՝ · և ընդ մեծատանն ան-
գըթութե՛ ՚ի գոգն աբրահամու՛ ընդ
նմա՛ ընկալար՝ · լո՛ւր։ Լուսաւո՛րեա՛
զաչըս սրտից տեսանել մեզ ողորմու-
թե՛ ՚ի քե՛ն տէ՛ր զողորմութե՛ն · զի մի՛
ընդ մեծատանըն հայցե՛սցուք ՚ի բոց
ծնոցին ծարաւի՛ մատի՛ն ջուր ՚ի զո-
վացումն՝ · լո՛ւր մեզ։

Ո՛րդ քո՛ յարութեն օրհնեմք մար- [illegible]
դասէր՝ · աղաղակելով առէր փառք
քեզ։ Ո՛ որ օրհնի՛ն սերովբէ՛քն և
գովե՛ն քերովբէքն · աղաղ։ Ընդա-
դա՛ր բերանով անհանդիսատ բարբա-
ռով · աղաղակեն։

Այսօ՛ր ցը՛նծան դասք առաքելոցըն [illegible]

դա

գալստեամբ Հոգւոյն այ․ զոր մխի_
թարեաց փոխանակ բանին մարմնա_
ցելոյ եղեալ ընդ նոսա․ փառըս տա_
ցուք նմա՝ որ բաշխեաց զնոյնն․
Այսօր բղխեաց ջուր կենդանի յե_
րուսաղէմ․ յորմէ՝ լցա՛ն գետք
ամենայնք․ և ընթացեալ արբուցին
տիեզերաց զքառավտակ աղբիւրն
եդեմայ․ փառ․։ Այսօր ցօղով իմա_
նալեաւ յամպոց Հոգւոյն զուարթա_
ցան բոյսք եկեղեցւոյ․ պտղաբերա_
ցան դաշտք արդարութե․ և գեղեց_
կացան անապատք մաքուր կուսու_
թե․ փառըս տա։

Դ․Ձ Այր և կոյս աղախին քո․ որ բա″․
Աղբիւր աղաւնի և Հարսն երկ″․
Բաւ հաճեցան իմանալիքն″․
Իչէ Ով պահապան որ ծածկեցար յե_
դեմայ․ նշան յաղթութե ընդ դէմ
աներևոյթ թշնամւոյն․ Գոռ փա_
կէ

կերո՛յ դրախտին բացօղ և առաջ
նորդ աւազանին. որ բոցեղէն սու_
րըն կապտեա՛ց ա՛նեղին հրամանաւ
Փառք հօր և"։ Եւ ցընծան ըստո_
րոյնքս ամ՝ի միասնդամ քոյ դա"։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Տէ՛ր լո՛ւր աղօթից իմոց՝ աղաղակ"։ ողջ
Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհ"։

Աւե՛ Աւետարան Յի՛ Քի՛ որ ըստ Ղու"։

Տէ՛ն մեր Յի՛ Քի՛ ասէ.

Մի՛ երկնչիր հօտ փոքրիկ. զի հաճեցաւ Հայր ձեր՝ տալ ձեզ զարքայութիւնն։ Վաճառեցէ՛ք զինչս ձեր, և տուք ողորմութի՛. և արարէ՛ք ձեզ քսակս առանց հնամաշի՝ գանձ անպակաս յերկինս. ուր ո՛չ գող մերձենայ, և ո՛չ ցեց ապականէ։ զի ուր գանձն ձե՛ր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին։

Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ի մէջս, և ճրագունք լուցեալք. և դուք նմանողք մարդկան՝ որ ակնունիցին տ՛ն

իւր

խուրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ 'ի հար_
սանեաց. զի յորժամ դայցէ և բա_
խիցէ՝ վաղվաղակի բանայցեն նմա.
Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս
եկեալ տէրն գտցէ արթունս. ամէն ա_
սեմ ձեզ, զի գօտի ընդ մէջ ածցէ, և
բազմեցուսցէ զնոսա, և անցեալ պաշ_
տեսցէ զնոսա. և եթէ յերկրորդ՝ կամ
յերրորդ պահու եկեսցէ՝ և գտցէ
այնպէս, երանելի են ծառայքն այնո_
քիկ. Բայց զայն գիտասջիք, եթէ
գիտէր տանուտէրն յորում ժամու
գող գայ, չտայր թողուլ ական հատա_
նել 'ի տան իւրում. Եւ դուք՝ եղե_
րուք պատրաստք, զի յորում ժամու
ոչ կարծիցէք՝ գայ որդի մարդոյ.

Զօրակցեալ անմարմնականքն՝ առ".
Զահաւորեալ նըշան խա".

Երէ Յորժամ հընչէ "ւն փողոյն լի_
նի և ղևտական դըր"ն".

Հ"գ--ոյն հանգ--". Հայր Մեր որ".

Զ[illegible] Ձայն.

անզի զքեզ օրհնեն իշ
խանութիւնք երկնից թա
գաւո՛ր փառաց. ամենա
կա՛լ ամենակարօ՛ղ թո՛ղ ըզ մեղս մեր
ննջեցելոցն . և հանգո՛ ՚ի խորանի՛
քում ի՛ յարքայութեա՛ն ի՛ հանդեր
ձեալն. Ո՛ր ՚ի նախնումն ըզ մարգա
րէն մովսէս լուսաւորեցեր ա͞ծային
փառօք տեսլեամբ ա͞ծութենըդ քո.
լո՛ւսաւորեա՛ և ըզ մեր ըզ ննջե
ցեալսն . և հանգո՛ ՚ի խո. Բարեխօ
սութեամբ սուրբ ա͞ծածնի՛ ծընո
ղի և մօ՛ր քո՝ յիշեա՛ զգինս արեան
քո տ͞ր . և դասաւորեա՛ յերանաւէտ
յանթառամ և յանտըրտում ՚ի
կեանսդ . ՚ի յարքայութեա՛ն ի՛ հանդեր
ձեա՛ն.

[illegible] Փառք քեզ Հայր՝ որ կենարարդ
ես մարմնոյ և դիմացուցիչ հոգւոյ՝.
ընկալ զօրհնաբանութիւն հոգւոյս յանձնա-
հակաւն քո հանդիսաւ. Արդարասէր
Հօր որդի . որ պատկերակից եղեր
հաղորդեցար . և խաչեցար . ընկալ
Ամենազօր սբ Հոգի . որ անդորրէ
ես նեղելոց՝ և մխիթարես
հոգւոյս . ընկ.

[illegible] Համբառնամ առ քեզ տէր զաչս իմ .
Նայեաց յիս գթութեամբդ քո . և
ողորմեա . Զի ես յոյս և ապա-
ւէն իմ . զերծո զիս յորոգայթէ
մեղաց . և ող. Սփոփեցուցիչ իմ և
փրկիչ իմ . ապրեցո զիս յորոգայթէ
մեղաց . և ող.

[illegible] Սբ մարդասէր որ զմաքսաւորն ար-
դարացուցեր . քաւեա զիս ըզ մեղա-
ւորս . Որ քաղցրին հանդերձի քո
զմերձեցեալսն ի քեզ՝ բժշկեցեր . քա

Որ

Որ բանիւ հրամանի՛ քո՛ զանդամս
լո՛յծն առողջացուցեր · քա·

Որ զօրէնըս սրբութեա՛ն պա՛հոց [illegible]
նախ 'ի դրախտի՛ն աւա՛նդեցեր · [illegible]
զո՛ր ո՛չ պահելո՛վ նախաստեղծիցըն
ճաշակմամբ պտղոյն ճաշակեցին ըզ
դառնութի՛ մեղաց և մահու · վասն
որո՛յ շնորհեա՛ մեզ տէ՛ր ճաշակել ըզ
քաղցրութի՛ քո՛ց պատուիրանա՛ց·

Որ զանազա՛ն վիրօք մեղաց հարաք
յոգնիս ի՛ թըշնա՛մւոյն · և ի՛ բա՛զ
մապատիկ հի՛ւա՛նդութենէ · կորուսա
ցաք մարդասիրելիդ բառնալո՛յ ը՛զ
ցաւըս մեր · վ՛ո որո՛յ բըժըշկեա՛ ը՛զ
մեզ քըրիստո՛ս որպէ՛ս մա՛րդասէ՛ր ·

Որ եկե՛ր 'ի փըրկութի՛ մարդկան
ծնընդեամբ կուսի՛ն մա՛րի՛ամու ·
և կե՛նդա՛նի նո՛րոգե՛ր քո՛ յարութե՛դ,
հրաւի՛րեցեր ը՛զ մահացեալսն 'ի
յարութի՛ւն ա՛նմա՛հութեան ·

(Չ‧եէ‧եէ Չ‧յն)

վասն որոյ աղաչանօք մօր քո կեցո

զմեզ փրկիչ.

Հր- Որ 'ի չորեքկերպեան կենդանեաց
փառաբանիս 'ի բարձունս. այսօր
մարդանկրապետս փրկիչ 'ի բեթա-
նիա երթալ յանձն առեր. աղբիւր
կենաց մեր և լոյս ողորմեա մեզ.
Որ յարտասուս մարիամանց գթա-
ցեալ արտասուեցեր և ասացեր ցնա.
ո՞ւր եդիք. ես յարուցից ըզ-
սիրելին իմ զղազար. աղբիւր.
Ձայնին արարչագործ ձայնիւդ քո
քո 'ի թաղմանէ կոչեցեր զղազա-
րոս. ցուցար կենդանեաց և մե-
ռելոց տէր. աղբիւր.

Չո- Անեղակից բանիդ հօր և եղելոց
պատճառ. որ ծնար 'ի կուսէն. ըզ-
քեզ ծանեաք տէր աղաչեմք ողոր-
մեա ազգի մարդկան. Երօրհնեցն
աջաւոր և դատաւոր կենդանեաց
և

և մեռելոց՝ որ ՚ի խաչին բևեռե_
ցար · ընդ քեզ: Կենդանութեան աղ_
բիւր և պարգևատու առատ ողոր_
մութեան · որ յարեարդ ՚ի մեռե_
լոյ · ընդ քեզ ծա·

Անկիզելին աստուած մեր՝ Հոգի Հոգ
զմարդկութեանց նախագծութեան
կոչման առաքեալքդ լուսաւորդե_
ցեր · առատապէս հեղեալ յա_
ռաջեալսն : Ի ժամանակ որդւ
միածնին՝ ընդ խոստացեալ պարգևս
առնմանեացն ի վերնատունն առար
քեալ լեզուեր · առատա : Անձնական
Հայր և որդւոյ · զանեղանելի
լուսոյդ ընդ ծագումն հոգեղէնա
ցեյս շնորհեցեր · առա ·

Ընդ քեզ օրհնութի՛ մեծ ածցուցա_ Դծ
նեմք · Որ ընդ բանին մեծ յարգան
դի կուեցեր սրբութեն անարատ ·
և անձառապէս ծնար ընդ վերա_

Հոգւոյն

ձգօղն երկնից · ը՛ղ քե՛զ։ Որ էից
լուսո՛յն արժանի եղե՛ր բառնալո՛յ
'ի քո գիրկս · և արեգականն արդա
րութեան եղեր արևելք · ը՛ղ։

Փխէ Օրհնութիւն սուրբ խաչի քո՛յ Քս՛
որ կանգնեցեր 'ի փրկութիւն աշ
խարհի · սա՛ պահեսցէ ը՛ղ մեզ
յամ փորձութէ ։ Բանզի 'ի սմա
բարձրացար տր և 'ի սմա հեղեր
ը՛ղ պատուական արեանն տր զարիւնըդ · սա՛ ։
Նոյ ը՛ղ քո միւսանգամ ըղ գալրուստ
տե՛դ նշանաւ խաչի քո՛յ ցուցեր
աշխարհի · սա՛ ։

[illegible]

ողջ Մերձեսցին խնդրուածք իմ"։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո"։

[illegible]

[illegible]

Սակայն յաւուրսն յայնոսիկ յետ նե
ղութեանն այնորիկ՝ արեգակն

 խա

[illegible]

խաւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ զլոյս
իւր. և աստեղք յերկնից թօթափես
ցին, և զօրութիւնք յերկինս շարժեսցին.
Եւ յայնժամ տեսցեն զՈրդի մար-
դոյ եկեալ ամպովք, և զօրութե̃՝ և
փառօք բազմօք. Եւ յայնժամ առա
քեսցէ զհրեշտակս իւր, և ժողովես
ցէ զընտրեալս իւր 'ի չորից հողմոց՝ 'ի
ծագաց երկրի մինչև 'ի ծագս երկ-
նից. Այլ դուք՝ 'ի թզենւոյ անտի
ուսջիք զառակն. յորժամ տակա-
ւոստքն ն̃ր կակղանայցեն, և տերև ար
ձակիցի 'ի նմա, գիտէք թէ մերձ է
ամառն. նոյնպ̃ և դուք՝ յորժամ տե-
սանիցէք զայս ա̃մ եղեալ, գիտասջի՛ք՝
թէ մերձ է առ դուրս. Ամէն ասեմ
ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև
այս ա̃մ եղիցի. Երկինք՝ և երկիր անց
ցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցե՛ն.

Ձայնեցե՛ր առ Ղազարոս՝ որով".
Պօղեալ սարսափեաց պաշտակ".
Տան Դ Երէ Գրն և չամն. Հոգեւոյն Հան".
Հայր Մր որ յեր".

(Ձայնաւոր Ձայն)

Մեծ Ժամն

Դկ ՃՆԷ Ընդունեմք ՚ի քէն Թագաւոր, որ փառաց՝ փառաւորեալդ ՚ի զօրութեանց. ընդ նմին զննջեցեալսն մեր ընկալ մարդասէր տէր և հանգո՛ ընդ սուրբս քո։ Յորժամ գաս փառօք հօր դատել զերկիր արդարութեամբ արեգակն. ընդ նմին։ Ի՞նչ ասասցուք յատենին դատաւոր ահեղ քո փրկիչ մեր և յոյս. ընդ։

ՃՆԴ Զայր անբաւ կենդանի բարերարութեան մարդասէր. որ ստեղծիչ ես հոգւոց և մարմնոց. յիշեա՛ զննջեցեալսն մեր. և հանգո՛ ընդ սուրբս քո։ Որդի միածին որ գթած ես առ ամենեսեան. և խաչիւ և արեամբ գնեցեր ընդ քո ժողովուրդս. յիշեա՛ զգնեալս արեամբ քո տէր. և հանգո՛

ընդ

ընդ մերս քո. Հոգիդ ճշմարիտ.
որ աղբիւրդ ես անսպառելի, և
լցուցիչ ամենայն բարութեանց.
յիշեա՛.

Ո՜վ տէր յոյս ապաշխարողաց. շնոր- տղւ
հեա՛ զթողութիւն բազում յանցա-
նաց իմոց. Առ քեզ բազմագութ-
ամպատճառելեան կարդամք մի՛ մերժեր
զմեզ յողորմութենէ քումմէ. Որպէս
զաւազակն ողորմեցեալ առ քեզ.
յիշեա՛ և զիս որ ի քում արքայու-
թեանդ.

Ալիք յանցանաց զիս ալէկոծեն. և տղւ
մեղք իմ բազում, զիս յանդնդիմանեն.
Արդ զինչ արարից մեղուցեալ ան-
ձամբս, որ չեմ ապրելոց յահաւորին
հրոյն. Մեղայ քեզ ք[րիստո]ս որդի
այ. շնորհեա՛ զթողութիւն բազում
յանցանաց իմոց.

[illegible] Բանն որ ընդ հօր յէութեն և հա-
մագոյ եւ հոգւոյն · ըստ պատկերին
խորանկան խառնեալ ընդ հողանիւթ-
բընութեանս · զոր զարդարեալ փա-
ռօք եդ ՚ի դրախտին փափկութեան ·
Յորում ցընծայր զուարճացեալ ան-
տըխրական խնդութեամբ · քանզի զած
տեսանէր միշտ խոնարհեալ ՚ի դրախ-
տին · յորմէ զլուսոյն ճառագայթ
տըրպաւորէր ՚ի յինքեան · Զսա որոյ
աղաչեմ մայր մեր մարիամ · զփառօքն
քո զորդին՝ զի շնորհեսցէ սատա-
զակին , ժառանգել վերըստին մեզ
ըզդրախտին վայելչութիւն ·
[illegible] Յիսուս միածինն անմահութեանց
պարգեւատուն երեւեցաւ ըստ մեզ ·
խափանեաց զզօրութիւն մահու ·
Բըղխեմք օրհնասաց մարեա-
մու եւ մարթոյն անկեալ առ ոտսըն
անտեանս , խնդրեմ զնորհութիւն
եղ

եղբօրն. Բանին Այ՝ բանն ած կենա
գործեաց զՂազարոս ՚ի թաղմա-
նէն. և եկեալ արտաքս անապական.
Յարեար երևեցար առաքելոցն. և յու
մեզ փրկիչ ողորմեա. Ընդ քեզ
թագաւորդ անմահէ՝ երկիր պագա-
նեմք. և զյարութիւնդ քո փառաւո-
րեմք. Փառք փրկողիդ և միած-
նիդ անմահէ. փրկեա զժողովուր-
դս քո զոր ընտրեցեր պատուական
արեամբ քո սրբով.
Ով հարազատորդ միջերէն անհատա- հոգ
հօրդ վերստին կենդանարարն ամե-
հոգի. օրհնեալ ես լոյս ճշմարիտ.
Այսօր ՚ի սմա վերնատունն եկեալ
ած ճշմարիտ. հրաշագործեաց զա-
ռաքեալսն ՚ի լոյս փառաց քոց հոգի.
Հրձևողական խնդութեան աշ-
կերտացն լցեալ. փառաւորելով
երգէին՝ օրհնեալ ես լոյս գերազանց
Ի

(Ա. Քէլ Ձոյ)

Եղէ Ե՛րգեմք ապաւինեալ. քեզ մայր
ա՛յ մերոյ: Որքան զերկինս բարձ
րագոյն Մարիամ պարծանք եկեղեցւոյ.
քեզ մայր: Որքան զորմ՛զակն պայծա
ռագոյն Մարիամ. մի դադարեր բարե
խօսել վասն մեր. քեզ մայր:

Գձ Ս՛ուրբ զխաչ քո շնորհեցեր զէն
եկեղեցւոյ քում սրբոյ. որով
զաստուածորդն պարտեցաւ Թշ
նամին: Ս՛ւան պահպանեա զ
ժողովուրդս քո քս. որով երկրպա
գեմք քեզ ընդ հօր և հոգւոյն:
Փառք հօր և որդ՛. Ք՛. քեզ ապաւի
նեմք քրիստոս որ դալրոյց ես խա
չին. որպէս զի փրկեսցես զմեզ
յոյժ տառապ՛ր ահ՛ղ ամենեն:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Սղմ Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր:
Լուիցին ականջք քո ի լուել:

Ս.Ե:

ԱԵՕ ՆԱՒԱԿԱՏԻՍ ՅԻ ԿԻՆ որ ըստ ՄՆԱ''.

Տէրն մեր Յս Քս.

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յս՛ եւ ասէ · գոհանամ զքէն Հա՛յր՝ տէր երկնի եւ երկրի · զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց եւ ՚ի գիտնոց, եւ յայտնեցեր տղայոց · այո՛ Հա՛յր · զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո · Ամենայն ինչ տուեալ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ · Եւ ո՛չ ոք ճանաչէ զՈրդի, եթէ ոչ Հայր · եւ ո՛չ զՀայր ոք ճանաչէ, եթէ ոչ Որդի, եւ ում Որդին կամիցի յայտնել։ Եկա՛յք առ իս ամ աշխատեալք եւ բեռնաւորք, եւ ես հանգուցից զձեզ։ Առէ՛ք զլուծ իմ ՚ի ձեզ, եւ ուսարո՛ւք յինէն, զի հեզ եմ եւ խոնարհ սրտիւ · եւ գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց · զի լուծ իմ քա՛ղցր է · եւ բեռն իմ փոքրոգի ·

Ըստ օրինացն մնացեալ ընծ''.

Թագաւորութ հրեղինաց՝ որ''.

Տան Դ Եւր. Հոգւոյն''. Հայր Տէր''.

(Ա ԵՒՐ ՀԱՅՆ)

Գրանց 'ի վերայ ծոցոյ պղնձի.
'Ի Բերանոյ Ծնողացն.

աղէկ Նորաբոյս՝ տես
լեալդ նազելի. ցամն
ըղձեղ եհար՝ թէ խոր
շակ քամի. դէմք քո
տարփալի՝ այլ ոչ ծիծաղի, լեզուդ
քաղցրախօս՝ բնաւ ոչ խօսի.
Օ՜ յինչ քեզ պատահեաց՝ անբիծ աղաւ
նի, աստ որ հանգչէր սիրտ քո ծընողի.
դու ուրախարար՝ անուշակ դի՛ նի,
հօր և մօր քոյին՝ միակ ցանկալ լի.
'Ի Բերանոյ Դաւեղոյն.

Ես էի հօրն իմ՝ բաժակ ցնծալից,
Ես էի մօրն իմ՝ բուրումն անուշից.
Մինչ չէի նոցա՝ ես սեղանա կից,
չէին 'ի ժամուն՝ լոյս ուրախա լից.
Աղ ՏԷ անխիղճ՝ աշխարհ ցաւա լից,
ոչ խնայեցեր՝ տղայ հասա կիս.
զիս լոկ պատանւոյ՝ այժմ առնել տանիս,

ծընո

ծնողացս իմոյս՝ զայս դառըն կսկիծ.

Ի բերանոյ ծնողացն.

Սիրելի՛ որդի՝ աստղ լուսաբեր, կարմիր և ճերմակ՝ վարդ էր քո պատկեր. մինչ յառաւօտուն՝ արևուն ծագեր, դէմքըդ նոր արև՝ գեղեցիկ փայլէր. Աչքըդ լիճ լուսոյ՝ պայծառ փողփողէր, յօնքդ աղեղնաձև՝ կամար յօրինէր. անուշիկ լեզուդ՝ մինչ թոթով խօսէր, իբրև ըղ սոխակ՝ զմեզ ուրախ առնէր. Ո՛հ ձըմեռն եհատ՝ կամ ձիւն բըքաբեր, որ կոկոն վարդիդ՝ չորացնել եղեր. ըղ սոխակդ եհար՝ նետովն մահաբեր, զարևդ իմ ծածկեաց՝ սև օր սև գիշեր.

Ի բերանոյ մեռելոյն.

Ո՛վ հայր քաղցրագութ՝ ով մայր իմ սիրուն, մի՛ արտասուելուք՝ զայս իմ արտմութիւն. ես այժըմ արբի՝ մահուն դառնութիւն, թող տուք ինձ ողբալ զիմ անբաղդութիւն. Ննջմանց ցաւոյ՝ տկրացոյ ի սոյն, դեղ ճար ոչ եղև՝ մատնեցոյ մահուն. այժմ կապեցաւ՝

իմ

իմ անոյշ լեզուն, գունաթափ եղև՝
իմ գեղեցկութի՛ւն։ Որ չելանէի՝ 'ի
մօրըս ծոցոյն, այժմ երթամ ննջել՝
'ի յատակ հողոյն։ փոխան իմ ազնիւ՝
պայծառ զգեստուն, զգեցայ ըզ սոյն՝
պատանք կտաւոյն։ Թողի զօսկեղէն՝
ըզ վարդն իմ գլխոյս, թողի զամ՝
գոհարն իմ փայլուն. հոգւովըս
թռեայ՝ յամպըս բարձրագոյն, մար_
մնովըս երթամ՝ 'ի ներքև հողոյն։
Դու ես տ̄ր յ̄ս՝ իմ կենդանութի՛ւն,
դու իմ զարդ անդին՝ դու իմ ցնծութի՛ւն։
յաջողեա՛ ինձ գալ՝ առ քեզ 'ի յերկինս,
ցնծալ զմայլել՝ լուսով քո տեսոյն։
Գանձ 'ի վերայ հանգուցելոց երեխայոցն։
'Ի բերանոյ մօրն։

Ո՛վ դառըն մահ՝ անգութ առաւել,
ազնիւ որդին՝ իմ խոցեցեր.
ծովակ արեան՝ սիրտս արարեր,
Ես անորդի՝ մայր եմ եղեր։
Ես յուսայի՝ հարսանիս առնել,
ըզ քեզ փառօք՝ փեսայ տեսանել։
այս ինչ ձիւն էր՝ որ գլխոյս բերեր,

անմխիթար՝ ինձ սուգ թողու ցեր ։

'Ի բերանոյ հաւրայն։

Վերկք ողբասս՝ մայր սիրտ լի ,
քիչ մի լռէ՝ որդեկդ խօ սի ·
Թող ինձ որ լամ՝ ես յիրա ւի ,
որ յաշխարհէս՝ փափագ չա ռի ·
Նըման էի՝ նորատունկ ծա ռի ,
պատահեցայ՝ մահուն տապա րի ·
գեղեցկատես՝ վարդըս նազե լի ,
Թառամեցայ՝ հողմով խորշա կի ·

'Ի բերանոյ մօրն։

Ոազիկ ընտիր՝ տունկ նորա բոյս ,
ուրախարար՝ տրտմեալ հոգ ւոյս ·
դէմքըդ պայծառ՝ հաս քո ա նոյշ ,
էր զորացար՝ վայ եղկել ւոյս ·
Լորք հայրըդ զիս՝ այրի թո ղուց ,
դուն մխիթար՝ էիր սը գոյս ·
այսուհետեւ՝ իմ աչաց լոյս ,
ո՛վ փարատիչ՝ լիցի ցա ւոյս ·
Դու իմ որբոցս՝ հայր էիր և յոյս ,
դու տէր էիր՝ տանըս և տեղ ւոյս ·
Թէ չըգայիր՝ գիշեր մի 'ի տունս ,
որք մնային՝ բոլոր զաւա կունքս ·

Դու ով երկինք՝ մթացար խորշոյս,
Ձիւն եւ կարկուտ՝ մաղեցեր գլխոյս.
սեւ ամպ պատեաց՝ ըզ լոյսն արեւոյս,
չեմ տեսանեմ՝ զերեսն որդւոյս։

Ի բերանոյ Տիրուհւոյն։

Այժմ երթամ՝ ի հայրն նիս,
այլ ոչ կարեմ՝ գալ ի սէ զիս.
եղբարք եւ քորք՝ մի հոգայք զիս,
թէ ուր մնաց՝ յերեկոյ իս.
Դու ով շրջան՝ ժամանա կիս,
չողորմեցար՝ իմ հասա կիս.
ես կարօտ եմ՝ իմ ծնո զիս,
դու զիս յանկարծ՝ առեր տա նիս.
Մայր իմ՝ քոյր իմ՝ ցանկալի եղբարք,
Մնայք բարեաւ՝ զիս մի մոռանայք.
երախտաւոր՝ դուք ինձ շատ եղայք,
ինձ ներեցէք՝ չետու փոխա նակ.
Ո՛վ քո՛ դու ես գլխոյս թագ,
առ քեզ փութամ՝ հասանիլ արագ.
դու լեր միջնորդ՝ ով Տէր պատարագ,
ըզ այն խնդրեմ՝ այս է իմ փրկանք։

Ի վերայ հարսանեաց կուսին.

Ի բերանոյ ծնողացն.

Ո՜մ սիրելի դուստըր՝ գեղեցիկ տատրակ, ձայնիկդ անոյշ էր ինձ՝ ոպ̃ լուսինեակ. ընդէ՞ր ննջես լռին՝ ոչ խօսիս զուարակ, գոչեմ ՚ի լսելիս՝ զի՞ ունիմ փափագ։ Դու էիր իմ սրտին՝ պայծառ արուսեակ, ծագէիր ՚ի յայգուն՝ լուսոյ նըմանակ. ընդէ՞ր խաւարեցար՝ պատմեա՛ համարձակ, կարօ՛ղ եմ քո տեսոյդ՝ ո՜վ աղնիւ՜ թռութակ.

Ի բերանոյ քուերցն.

Սեր մահու զիս եհար՝ մինչ ուրախ կայի, կործանեաց զիս յերկիր՝ եղէ ողբալի. ձեռքերըս ոչ շարժի՝ լեզուս կապկապի, անքոյլ ոտիւք կերթամ՝ ՚ի հող տապանի։ Ո՜վ ամպ խաւարային՝ ո՜վ մահ ահոկալի, եկեալ զիս ծածկեցեր՝ յայսմ առաւօտի. աստղըս լուսատեսիլ՝ գեղով նազելի, գտայ յանկարծակի՝ ՚ի խոր գիշերի.

Ի

Ի բերանոյ Յօբի ։

Աչքըդ ծովակ լուսոյ՝ պայծառ ծա-
ծանէր, դէմքըդ յարև նըման՝
գեղեցիկ փայլէր. մազերըդ վարսա-
ւոր՝ ծառոյ նըմաններ, ծաղիկ վայել-
չադէղ՝ դուստր իմ լուսաբեր։ Ո՛վ
բաղդ իմ վատաբաղդ՝ այս ինչ արա-
րեր, վարդն իմ չորացուցեր՝ հողմով
բքաբեր. ո՞ւր է դէմքըն զուարթ՝ որ
չէր ծիծաղէր, ո՞ւր է աչքըն պայծառ՝
որ չէր տեսաներ.

Ի բերանոյ Դուէլոյն ։

Քոյր իմ ազնուադութ՝ մայր իմ սի-
րելի, հերիք զիս ողբացէք՝ լռեցէք
պահ մի. լեզուաւ ոչ կարեմ տալ՝
ձեզ պատասխանի, հոգիս կը վկայէ՝
ձեր սիրոյն սրտի։ Ո՜վ իմ՝ յոյս իմ
ես՝ աղաչեմ կարի, շնորհեա համբե-
րութիւն՝ իմոյս ծընողի. եւ նոցին
երախտեաց՝ ինչ ոչ հատուցի, դու-
նմին փոխան տուր՝ ըղ վարձըս բարի.

Ի բերանոյ Ծնողացն ։

Յուսայաք ՚ի մօտոյ՝ դուստր իմ ան-

նը

նըման, ըստ քեզ ուրախութե՛ տալ ՚ի
հարսնութե․ հանդերձ քո ոսկեթել՝
զարդ քո պատուական, վայելուչ յե-
րինեալ՝ ահա պատրաստ կան։ Ո՛վ
զիա՛րդ հեռանաս՝ այդպէս մերկ ան-
դամ, որդւոց թողուս ՚ի կեր՝ ան-
տէր անխնամ․ ծնողացդ որ խաւար՝
ածես տարաժամ, մեք ցանկամք մե-
ռանել՝ քո մահուդ փոխան ։

՚Ի բերանոյ Դաւթայն ։

Աս անման փեսային իմոյ յի՛, ըստ
հետ երթամ այժմիկ՝ փրկաւէտ ձայ-
նի․ վ՛օ իմ աղաչեցէք՝ ծնողք իմ
բարի, նորին քաղցր տեսոյն՝ եղեց
արժանի․ Ո՛վ ով՝ ածածին՝ երկնից
Թագուհի, դու ես իմ միայնակ՝ յոյս
ապաւինի․ օգնեա՛ ինձ ՚ի դժուար՝
յոյս ձանապարհի, հանդիպել քեզ
փառօք՝ ՚ի կատարն երկնի։

Պլանջ ՚ի վե՛ր անուանեցեալ երկրպագութի ։

՚Ի բերանոյ Դաւթայն։

Մ՛այր իմ քո՛յր իմ՝ եղբա՛յրք հօրդ
կից, այս ինչ ցաւ էր՝ որ պատահ
եաց

եաց ինձ. Ճարտար բժիշկք՝ եկին առ
սին՝ չեղեւ օգուտ ինչ, ափսո՜ս եղեւ՝
մանուկ հասակիս։ Աշխարհ մոլի՝
ըստացայ որդիս, եւ չըհասի՝ ոչ մեկ
փափագիս. կինըս այրի՝ որդիքըս որբ՝
թողի խղճալիս, ափսո՜ս եղեւ՝ ազնիւ
ծնողիս։

Ի բերանոյ հօրն։

Սիրուն զաւակ՝ իմ ցաւս է հերիք,
մի՛ խոցեր զիս՝ ոչ ունիմ կարիք. լաւ
է ինձ յոյժ՝ թէ մեռանիմ՝ որդի իմ
քաղցրիկ, քան թէ ապրիմ՝ առանց
քեզ այժմիկ։ Դառնացուք ինձ՝ տա
րերք եւ երկինք, ըզ ծաղիկն իմ՝
խորշակաւ հարիք. ըզ սիրտըս իմ՝
անշէջ հրով՝ այրեցիք սաստիկ, ո՛վ
լինիցի՝ իմ ցաւոյս բժիշկ։ Ո՛վ իմ
որդեակ՝ առիւծ կորովի, դու ցնծու
թի՝ ծընողիդ սրտի վա՜յ ինձ զի կաս՝
անշարժ անխօս՝ անկեալ՝ ի յերկրի,
շիջաւ ճըրագ՝ սըրտիս լապտերի։
Ծոգուայս հոգի՝ գեղեցիկ որ դիր,
եղո՜ւկ եմ եւ՝ որ ողջ մնացի. որդ ոչ

լիցի՝ փոխանակ քո՛ ես մեռանէի ,
քան թէ այդպէս՝ զքեզ տեսանէի ։

Պինդարոս հոգւոյն ։

Իմ Նազելի՝ եղբայր անուշակ , ո՞ւր է
քոյին՝ վայելուչ հասակ . ցաւոյդ կրակ՝
զքեզ չորացոյց՝ որպէս խոտ ցամաք ,
ափսո՛ս է մեզ՝ որ այսպէս տեսաք .

Դու՛ մեր սրտին՝ պայծառ արեգակ ,
դու՛ մեր հոգւոյն՝ լուսափայլ ճրագ .
խաւարեցար՝ գիշեր պատեաց՝ ըզ մեզ
բոլորովանդակ , աւա՜ղ զի մեք՝ ո՛չ ընդ
քեզ մեռաք . Ա՛մպ հրացոյս՝ հաներ
զկայծակ , զիմ սիրելին՝ հարեր շան
թաւաք . ըզ սիրտըս մեր՝ քակեալ
այսօր՝ եդիր աւերակ , հաղորդ ե
ղաւ՝ այս աւուր հասակ ։

Ո՛վ դառըն մահ՝ անգութ մատըն
ման , մեզ արբուցեր՝ զայս ցաւոց
բաժակ . արտասուք լցեր՝ ըզ սիրտըս
մեր՝ եղբայր անուշակ , ո՛վ լինիցի՝
մեզ մխիթարանք .

Պինդարոս Ձուէլոյն ։

Ո՛ քեզ աղաչեմ՝ ո՛վ աղջիկ եղբայր ,
դու լինիցիս՝ որբոց խնամ հայր . երախ

անց քոց՝ հատուսցէ քեզ՝ տէրն բարե
րար, զայս խնդիրն իմ՝ դու մի մոռանիր։
Ո՜վ բարեկամք՝ շատ եմ շնորհակալ,
զի ջանացայք՝ տանել ցաւոյս ճար.
այլ ներեցէք՝ զի ոչ կարեմ՝ տալ նոցին
վարձ, որ, տացէ տէր՝ ձեզ վարձս անսպառ։
Սղուկ է մեզ՝ անցաւոր աշխարհ,
որ ոչ ունիս՝ բայց ցաւ և աշխար.
ցաւօք մտի՝ ցաւօք ելի՝ երթամ յայլ տեղ,
այս բաժին քո՝ զոր տաս անդադար։
Ո՜վ քո՝ տէր իմ խաչեալ, ուրախացո՛
զիս յերկնից կամար. ծնողաց իմոց՝
համբերութիւն՝ տուր ամենակալ, ըն-
տանեաց իմ՝ դու լեր մխիթար։
Ամէն պատարագ՝ քեզ յուսամ խաչաւ,
դու ես իմ յոյս՝ կեանք և կենդարար.
լեր ինձ միջնորդ՝ առ տէր յս՝ խղճալոյս
դթալ, ինձ պարգևել՝ ըղձից իմոյս անձին։

Ի վերայ որդւոյ ծերին հարսին, ջամ ջնոջ։
Ի բերանոյ աղջկանց։

Զիթենի պտղալից՝ բազմաշխատ
տնկին, պտուղ վայելուն՝ քոյդ
փեսային. զխորհդ դու ջրացար, ա-
ւաղ

ւանց մեր բաղդին , պայծառ տեսիլ
քոյին՝ եղև տխրագին .

Ի բերանոյ Քրոջն:

Սուլթակ վայելչագեղ՝ իմ նազելի
քոյր, խօսէիր քաղցրութ՝ յերեկեան
աւուր . ընդէ՞ր այժմիկ եղեր՝ դու-
անխօս և լուռ , ասա մեզ զինչ
կամիս՝ քեզ ուտել այսօր .

Ի բերանոյ Մօրեղբօրն:

Սիրուն պղտոր հաս ինձ դառն հի-
ւանդութ, ոչ դեղք և ոչ բժիշկք՝
եղեն ինձ դարման . անդիմանելի ցա-
ւովք՝ յաշխարհէս կերթամ, ոչ կա-
րեմ ուտել ինչ՝ խցաւ իմ բերան .
Հողմըն մահու շնչեաց՝ սաստիկ ձը-
մերան, խլեաց զարմատս յերկրէ՝ եղէ
անկենդան . Արդ քեզ տէր աղաչեմ՝
տրամ ինձ լինաւմ, տնկեա զիս յերկ-
նային՝ քո սուրբ բուրաստան .
Ո՛վ ընծօղք իմ բազմադութ՝ այլ իմ
պատուական , խնդրեմ չեք մնա-
նայք՝ ծոյս անարժան . տրովք ողոր-
մութ՝ լերուք օգնական, այն է հոգ-
ւոյս

ւոյս բժիշկ՝ դեղ առողջութեան,

Ի ԲԵՐԱՆՈՅ ԵՐԳՉԻՆ.

Ընդէ՞ր մեզ հասուցեր՝ զայս որ-
տրտմութն, ընդէ՞ր մեզ արբուցեր՝
գինի դառնութե. Հերիք չեր ցաւըն
մեր՝ ծնողին մահուան, որ նոր մեզ
յաւելեր՝ զայս ցաւ խիստ քան զայն:
Լացէք եղբարք լացէք՝ արտասուօք
արեան, զայս քոյր մեր գովելի՝ ծաղ
կադեղ շուշան. կին էր ժըրադլուխ՝
խոնարհ քաղցրաբան, որդւոց խնա-
մածու՝ շինութի իւր տան.

Ի ԲԵՐԱՆՈՅ ՔՈՅՐՆ ԻՒՐՈՅ.

Նա այրըս վատաբաղդ՝ լալի եմ միայն,
որ յանկարծ կորուի՝ զակնըս աննը-
ման. զաւակացս ով լիցի՝ խընամօղ
պաշտպան, որք այժմ որբացեալ՝ հա-
ռաչեն ողբան.

Ի ԲԵՐԱՆՈՅ ՄԱՆԿԱՆՑՆ.

Ընդորհակալ եմ քոյդ՝ այր իմ սի-
րական, զի բժիշկ շատ բերիր՝ եւ ուր
շատ դրամ. այլ ոչ եղև ճարակ՝ իմ
հիւանդութե, մարմինըս մաշեցաւ՝

ոս

ոսկերքս հալեցան։ Ես զքեզ աղա-
չեմ՝ ով իմ բարեխնամ, ներքեւ քո
ծառայիդ՝ զաշխատանքդ համայն. ոչ
կարեմ վճարել՝ քո ջանից փոխան,
քանզի կոչօղն ահեղ՝ եղեւ ինձ ժամն.
Չեմ տրտմիր՝ չեմ հոգար՝ մահըս տա-
րաժամ, թէ զիս առեալ տանի՝ 'ի
խաւար զընդան. այլ զի կայօտ եթող՝
ձերում տեսութե, վասն այն հոգիս
կուլայ՝ բարբառով անձայն.
Պոռհար ակնըս բեկեալ՝ կամ լինել
կոխան, մարգարիտս փշրեալ՝ 'ի հող
մերձենամ. աղաչեմ ինձ գթա՛
փրկիչ բարեխնամ, նորոգեա զիս
փառօք՝ յօր քո գալստեան։

Պանէ 'ի վէրայ մեծատառով ձինոյ։
'Ի բերանոյ դըստերացս։

Ո՛վ իմ սիրական մայրիկ՝ մեր սըր-
տըն սաստիկ խոցեցեր, որ քո խը-
նամոցդ արեւ՝ շուտով մի 'ի մէնջ
ծածկեցեր։ Ինչպէս դու կու համ-
բերես՝ քո թոռունքդ 'ի միտ չես
բերեր. որ ժամ մի չեկիր թողուր՝

 հո

Հոգւոյն ցերեկ և գիշեր։ Մայրենի
անոյշ սէրըդ՝ մեզ անշէջ կըրակ է
եղեր, մեր սիրտըն այնպէս կայրէ՝
որ այլ չեմք կարեր հանդուրժել։
Արտասուքըն մեր աչաց՝ որ հոսի
նըմանեալ աղբեր, զայս ներքին կրա
կըն մեր՝ չի կարեր նա շիջուցանել։
Ինչպէ՞ս ցաւ էր քեզ դիպաւ՝ որ
անշարժ անկար մնացեր, քոյին քաղց
րախօս լեզուդ՝ սիրելեաց ցաւըդ չի
պատմեր։ Թափեր է գոյն յերե_
սէդ՝ աչքըդ լոյս չունի չի տեսներ,
ձեռքերըդ է թուլացեր՝ ոտքերըդ
քայլել չի կարեր։ Մեզ պատմեա՛
անոյշ մայրիկ՝ քո՞ն լինիս թէ ցաւդ
է պատեր, որ յառաջ ոչ հանդուրժէիր՝
այժմ այսպէս ճարիկդ է հատեր։

՚Ի ԾԵՐՈՒԱՆՈՅ ԴԱՒԵԼՈՅՆ

Մ՚ի՛ լայք զաւակունք մի՛ լայք՝ չը
լինի որ դուք վշտանայք, իմ ջանքըս
այն էր որդիք՝ չըտրտմիք, մինչև ու_
րախանայք։ Դուք որ աստ նստեալ
կուլայք՝ իմ սրտիս նորոգ ցաւ կու
տայք

տայք , ես շընորհակալ եմ յոյժ՝ զի
վասն իմ շատ աշխատ եղայք .

Ճարտար բժիշկներ ըներիք՝ իմ ախ-
տիս ոչ եղև ճարակ . դեղ չի մնաց ա-
ռորիք՝ քարծաթ ոսկի չի նայեցայք .
Ներեցէք ինձ ղաւակք իմ՝ ներե-
ցէք աղնիւ ազգականք , որ ձեր ե-
րախտեաց փոխան՝ վճարել չունիմ
ժամանակ . Ողջօղըն տուիս եկաւ՝ գլխ
ատնի յայլ անտես քաղաք , աղաչեմ
ըղ ձեզ որդեակք՝ աղօթիւք լերուք
օժանդակ . Մ՛չ կարացին ինձ օգնել՝
ոսկի զարդք և ակունք գոհարք ,
մերկ եկի և մերկ կերթամ՝ թողու-
ցի իմ ինչքնու ապրանք .

Ի բերանոյ ղաւաչոյ .

Վաւ մեզ շատ աւէտք ես մայրիկ՝ մի՛
թողուր ըղ մեզ անխնամ , քոյին մեկ
աւուր կեանքըդ՝ է մեզ բիւր բար-
եաց գանձարան . Վաւ միշտ լինէիր
աշխատ՝ որ մնամք մեք ՚ի հանգստեան,
այսու հետև քեզ մնայր՝ հանգիստ
կալ մինչև ցվախճան . Մա մեզ շնչե

ցիք

ցէք տմրերք՝ դառնաշունչ քամի խիստ տաժանի, որ մեր աըմառըն կե-նաց՝ խլեցիք յերկրէ տարաժամ.

'Ի ԲԵՐԱՆՈՅ ՄԱՒԵՂԱՅՆ:

ՈՎ իմ սիրելի զաւակք՝ միտ դրէք բանից ծնողիս, ոչ ոք կարէ կալ հան-գիստ՝ յանցաւոր և տուա Տ͞իս: ՈՎ եգիտ ըզ ջուր անոյշ՝ յաղտաղ-տին և ձմեռնի տեղիս, ով եառ ըզ համ շաքարի՝ ՝ի յաղի լեղի ուտելիս: Թուէ վարդս պարկեշտ ունիս՝ և գոր-ծես ըզ գործըս բարեխաւսա հանգչիս, որչափ ապրիս՝ միշտ հանգչիս անմահ ՝ի յերկինս: ՈՎ քահանայք այ՝ մի՛ խապառ մոռանայք դուք զիս, ՝ի ժամ ու պատարագին՝ յիշեցէք պարտա-ւոր հոգիս: Զի նա է իմ ապաւէն՝ նա քաւէ ըզ մեղս ըզ պարտիս, նա զիս արասցէ արժան՝ լոյս տեսոյն կե-նարար փրկչիս:

ՊԱՆՋ ՝Ի ՎԵՐԱՅ ՄԻՋԱՀԱՍԱԿ ԱՌՆ ՀՈԳԵՒՈՐԻ:

'Ի ԲԵՐԱՆՈՅ ԿՆՈՋՆ.

ԵԿայք բարեկամք տեսէք՝ ո՞ւր է ձեր ազնիւ սիրելին, արդեօք ՝ի

սեղան բաղմի՝ կամ շրջի 'ի մէջ պար֊
տիզէն։ Եկայք և մտէք 'ի ներքս՝
նայեցէք թէ կանգնի յատին, կամ
հարցէք նմա բան մի՝ արդեօք տայ
ձեզ պատասխանի։ Ո՞ւր է բարեձև
շարժմունքն՝ ո՞ւր զուարթ գեղն
երեսին, զի՞նչ եղև քաղցրախօս լե֊
զուն՝ ո՞ւր ձեռացն անուշակ գինին։
Սա որ միշտ պատիւ առնէր՝ ձեր
ամենին փոքուն և մեծին, այժմ ո՛չ
ասէ բնաւ՝ թէ բարեաւ եկիք եղ֊
բարք իմ։ Շատ աշխատութիւն կրեց՝
որ շինեաց զայս տուն և տեղին,
որ քիչ մի հանգիստ լինի՝ վայելէ
հետ բարեկամին։ Գիշեր և ցերեկ
հոգայր՝ զաւակունքն և իւր ընտանեացն,
որ աղեկ ուտեն հագնին՝ չի նային
'ի ձեռքն օտարին։ Նա՛ղ ու հազար
աւաղ՝ չըհասաւ նա իւր փափագին,
պատանք մի առեր կերթայ՝ կարօտ
մընալով բոլորին։ Աշխարհ ցու֊
ւոլից Ած՝ ինչ ըրեցեր ինձ հով մահածին,
զիս անկենդան արարեր՝ ու տարեր

 տա

տարեր զիմ հոգին ։ Դո՛ւ ով իմ
գլխոյն պսակ , ո՞ւր մընաց քո սէրն
առաջին ․ որ քո ընտանեացդ ՚ի զատ՝
ո՞չ ուրախ լինէիր ինքնին ․ Դու ինչ
պէս այժմ կերթաս՝ մոռացեալ ըզ
մեզ գլխովին ․ անտէր անխնամ թո
ղուս՝ ո՞չ հոգաս թէ ինչ կու լինին ․
՚Ի գործ մը եկեղեցւոյ՝ աշխատ լի
նէիր կամովին ․ քան ըզ մարմնաւոր
փառատակ՝ սիրէիր հոգևոր բարին ․
Այսօր ինչպէս կու նընջես՝ ծածկե
ցաւ լոյսն առաւօտին ․ որ միշտ յառ
նէիր կանուխ՝ երթայիր ՚ի յեկեղեցին ։
Պատմեա ինձ զինչ եղև քեզ՝ որ
դէմքըդ փոխել երևին ․ և ո՞չ կոծըդ
անշարժ՝ գտանի բոլոր քո մարմին ․
Ո՞ւր է ժրութիւդ անձին՝ ո՞ւր է ան
դադար ջանք քոյին ․ եղո՜ւկ ինձ որ
ողջ մնացի՝ ու տեսի զայս օր խաւարին ։

՚Ի բէքրանոյ Վահէլըյն ։

Ցաւ մի ինձ յանկարծ գնպաւ՝ ո՞չ
հուր խանձոտեաց նա զիս ․ օր է օր
սատակ զայրացաւ՝ հալեց ու մաշեց

մարմինս ։ Հմուտ բժիշկներ եկին՝
դեղով ճար չեղև իմ ախտիս , այրե_
ցաւ չինուած մարմնոյս՝ որով հիւ_
դընաց իմ հոգիս ։ Դու իմ նազելի
տիկին՝ հերիք լաս հերիք պաղատիս,
այսպէս էր կամքն այ՝ որ այրի մնաս
յաշխարհիս ։ Դուք իմ սիրելի զաւ_
ակք՝ ձեր ողբըն կսկիծ տայ սրտիս,
կամք տեառն օրհնեալ եղիցի՝ ձեր
հայրըն աստուած է յերկինս ։

Աղաչեմ ձեզ սիրուն որդիք՝ կատա_
րօղ լերուք այս բանիս, միմեանց հետ
սիրով կացէք՝ մի՛ մոռնայք մօր ձեր
երախտիս ։ Ըզ տունըս չէ՛ն պահե_
ցէք՝ յաղքատաց առէք ողորմիս ,
որ յս օգնական լինի՝ յաջողէ ձեր
գործն ՚ի բարիս ։

Ի բերանոյ զաւակաց ։

Որդ՝ ո՛վ հայր մեր պատուական՝ քո
սէրըն եղև մեզ սուսեր , սիրտըն մեր
սաստիկ խոցեց՝ ո՛չ կարեմք ցաւոյս
համբերել ։ Հոգւով չափ աշխատե_
ցար , որ ըզ մեզ յայս չափս հասուցեր ,

պիտի որ այժմ հանգչէիր՝ դու մահ
ուամբ յՅէս եղեր։ Ո՛վ մահ աւա-
ղալի անմահ՝ իբրև գող 'ի տուն մեր
մտեր, զանգին գանձըն մեր առեր՝
կու տանիս ընդ հողով ծածկել։
Մ՝եզ յոյժ ցանկալի էր նա՝ քան զաղ
նիւ գոհար և ակներ, մեք ինչպէս
մխիթարիմք՝ որ հօր մեր կարօտ
թողուցեր։

'Ի բերանոյ Պաւէլոյն։

Ո այս խնդրեմ ազնիւ որդիք՝ տուք
առնել վ͞ս իմ պատարագ, իմ օրերն
ա͞ծ ձեզ տայ՝ դուք լինիք բարի յի-
շատակ։ Նա միշտ կենդանի մնամ՝
թէ լինիք գործով բարեկարգ,
ապա թէ լինիք անկարգ՝ ես յայն-
ժամ մեռնիմ անժառանգ։ Պաղատիմ
հոգիդ ա͞ծ՝ դու ես իմ ապաւէն և
կեանք, առաջնորդեա ինձ յերկինս՝
տեսլեամբ քո առնուլ ըզ փափագ։
Տո՛ւր որդւոցս համբերութի՛ լեր ն͞ց
դու միշտ օժանդակ, գտանել ամէն
շնորհք՝ և անդէն զանթառամ պսակ։

Ի

Ի վերայ սան ծերունւոյ.

Ի բերանոյ որդւոյն.

Ո՛վ Հայր բարեգութ՝ մեզ Հազար եղուկ, որ մեզ Հատուցեր՝ զայս խաւար և սուգ. զարթի՛ր և Հայեաց՝ միանգամ աչօք, ընդ քո սիրելի՝ Հարսունքդ և թոռունք. Տես աչաց նոցա՝ լի աղբերակունք, թե զիա՞րդ Հոսեն՝ արեան արտասուք. քոյին խնամոց՝ կարօտ եմք բաղձօք, մի՛ թողուր ընդ մեզ՝ ի քէն որբ և զուրկ.

Ի բերանոյ Հօրն.

Մնացէք բարեաւ՝ սիրելի զաւակք, ես ընդ ձեզ թողի՝ Հօրըս փոխանակ. ըզմայր ձեր տկար՝ ձեզ յանձնեմ որդեակք, ի սէրն այ՝ արարէք խնամք. Յորժամ էի ես՝ աստէն կենդանի, ընդ պխտոյսըն ձեր՝ ես իսկ Հոգայի. Նա՛ այսուՀետեւ՝ ձեր ձեռքըն Հայի, մի թողուք անտես՝ այրի խղճալի. Ապա աղաչեմ՝ երես ի գետ նի, եղբայրսիրութե՛՝ կացէք յաշխարհի. փոքրըդ Հընազանդ՝ եղբօր ձեր մեծի, մե

մեծըդ խընամօղ՝ և հայր ամենի . Ծիւրսըն պատուեցէք՝ գործ ձեր յաջողի , ողորմած լերուք՝ մեղքըն ձեր քաւի . բարի արարէք՝ գտանէք բարի , առանց չէն լինի՝ մընամ կենդանի . Պատուէրըս պահէք՝ հոգի իմ բերկրի , զօրհնութիս առնուք՝ ա̅ծ ձեզ հաճի . բազմանայք որդւովք՝ կեանք ձեր յերկարի , հոգւոյ և մարմնոյ՝ բարիք ձեր աճի .

Ի բերանոյ որդւոյն .

Ո՛վ ես հայր գըթած՝ թագ մեր պարծանաց , դու ես գանձարան՝ մեզ անբաւ բարեաց . եթէ այժմ ըզ մեզ՝ թողուս հեռանաս , իսկ ո՛վ լինիցի՝ մեզ պսակ փառաց . Մի՛ բարերար՝ գըթած ողորմած , յոյսըն մեր այժմիկ՝ միայն քեզ մնաց . հայր մեր ըստ մարմնոյ՝ եթող և գընաց , ո՛վ հայր երկնաւոր՝ դու արա մեզ այց .

Ի բերանոյ հօրն .

Ըզ ձեզ աղաչեմ՝ ազնիւ բարեկամք , արարէք վ̅ն իմ՝ աղօթք աղաչանք .

ո՛վ

ով իմ ընտանիք՝ որ շուրջ զինև կայք,
տուք զողորմութի՝ հոգւոյս օժանդակ.
Դուք ով քհնյք՝ փրկչին պաշտօնեայք
յիշեցէք և զիս՝ ի սբ պատարագ.
այն միայն մնաց՝ ինձ վերջին թոշակ,
որով փրկութեն՝ հասից անվտանգ.

Ահեղ խորհրդ քահանային
բազկատարած և կայր ի բեմին առա
ջի սբ սեղանոյն. հուր շիջանի
խաւար մերժի. տէրունեալ հոգի
կրին ուրախանային, զի թողութի
մեղաց լինի. ամ.

Հոգ-այն հան". Ձոյ: Գր որ".

Տաղ Հանգստեան.

Այն եհաս յոր վախճանի ի
մայ՝ լալումն ողբումն՝ և աշ
խարհումն. սիրտ իմ խռովեցաւ
յիս. և ոսկերք իմ ցամաքեցան՝.
օգնեա և ինձ".

Ի մահի ձա իմ զարթուցին զիս՝
պա

պատահանջօղք հողայ իմոյ · անձ-
նէին զիս ՚ի ճանապարհս հեռա-
գոյն զոր ո՛չ գիտէին · օգն·

Կուսածին մարդացեալ ած իմ
քրիստոս · յայնմ աւուր ահեղ
ատենին ընդ գինս աջուն քոյ մի
դատապարտեր · օգնեա ·

Բարին է և մարդասէր անո-
խակալ և բարերարութ · որ գովեալ
ես ի սրբոց բերից որ դատաւոր ար-
դարութեն · ընդ սրբոց առաքե-
լոց որ պսակեաց զմեր ննջե-
ցելոյն · ողորմեա ·

Մաղթանք վասն համօրէն ննջեցելոց.
Որ տօնէ հանգստեան չէք առնըլ ի Մծ՛ որ֊տէին, և շնորհայ ձերն.

Յիշեսցէ՛ բարերարութ և մարդասիրին Ած՝ զհոգիս համօրէն հաւատացեալ ննջեցելոցն. Մանաւանդ զհոգի հանգուցելոյս մերոյ այս անուն ծառայի քո, որոյ վասն զպաշտօնս և զպատարագս մատուցաք. Ողորմեսցէ՛ տր Ած զմեղս նորա զամենայն՝ զկամայն և զակամայն. զգիտութե և զանգիտութե. զմահացուն և զներելին. Յահեղին լուսոյն, Գաբրիէլեան փողոյն, Յարանաւէտ ձայնին, Ահեղին ատեայն, Անթառամ պսակին, Անմատոյց խորանին, Լուսեղէն առագաստին արժանիս արասցէ. Եւ զմեզ հաւատացեալս անուան քոյ՝ խաղաղ կենօք պահելով, երկնից արքայութեն արժանացուսցէ ամէն.

Լսա աւրհնէ, որ բերան ասէ ի աւրհնի կերակրոյն.

(Մաղթանք ննջե")

Աւետարանք Ընծայաբերեան.

Ալէ" ալէ". Տր մի սրտ". Ողորմեա",

Սբ Աւետրնս ՅՍԻ ՔՍԻ որ ըստ Մթէ".

Տրն մեր ՅՍ ՔՍ ասէ.

Թ Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նմա, ահա իշխան մի մատուցեալ երկիրպագանէր նմա՝ և ասէր, դուստր իմ արդ ևս վախճանեցաւ. այլ եկեալ դիցես զձեռն քո ՚ի վր նր՝ և կեցցէ. Յարեաւ յս՝ և գնաց զկնի նր աշակերտօքն հանդերձ. Եւ ահա կին մի տեռատես երկոտասանամեայ՝ մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ՚ի դրօշակ հանդերձի նորա. քանզի ասէր ՚ի միտ իւրում, թէ միայն մերձենամ ՚ի հանդերձս նորա՝ փրկիմ. Իսկ յիսուս իբրև դարձաւ՝ և ետես զնա՝ ասէ. քաջալերեա՛ց դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ. և փրկեցաւ կինն ՚ի ժամէն յայնմանէ. Իբրև եկն յս ՚ի

'ի տուն իշխանին , և տեսեալ զփողա_
հարսն և զամբոխ յոյժ , ասէ ցն̃ս · 'ի
բաց գնացէք · զի ոչ եթէ մեռեալ
է աղջիկդ՝ այլ ննջէ ։ և ծաղր առնէ_
ին զնա ։ Եւ իբրև եհան զամբոխն 'ի բաց,
եմուտ · կալաւ զձեռանէ նորա , և
յարեաւ աղջիկն ։ Եւ ել համբաւս
այս ընդ ամ̃ երկիրն ընդ այն ։
Եւ մինչ դեռ անցանէր ընդ այն յս̃,
զհետ եղեն նր̃ կոյրք երկու , աղա_
ղակէին և ասէին , ողորմեա մեզ որդի
Դաւթի ։ Եւ իբրև եկն 'ի տուն ,
մատեան առ նա կոյրքն ։ Եւ ասէ ցն̃ս
յս̃ · հաւատայք՝ եթէ կարող եմ առ_
նել ձեզ զայդ ։ ասեն ցնա , այո տր̃ ։
Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նց̃՝ և ա_
սէ · ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ ։
և բացան աչք նց̃ ։ Եւ սաստեաց նց̃
յս̃ և ասէ · զգոյշ կացէք , մի՛ ոք գի_
տասցէ ։ Եւ նոքա ելեալ համբաւեցին
զնա ընդ ամենայն երկիրն
ընդ այն ։

ՍԷՐ ԼՈՒՍԻՆ ՅԷ ԴԵՊ ու ըստ ՄՈՍ.

Տէրն մեր Յս Քս.

Մրկ. Եւ փաղփաղակի եղեալ 'ի ժողովըր
դենէն, եկն 'ի տուն սիմոնի և
անդրեայ՝ յակոբաւ և յօհաննու
հանդերձ. Իսկ զոքանչ սիմոնի դնէր
ջերմացեալ. և փաղփաղակի ասեն ցնա
վն նր. Իսկ մատուցեալ յարոյց զնա՝
կալեալ զձեռանէ նր, և եթող զնա
տենդն, և պաշտէր զնս.

Է Իսկ մտեալ դարձեալ 'ի կափառնայ
ում, յետ աւուրց լուաւ եղև եթէ 'ի
տանն է. և ժողովեցան բազումք՝ մինչ
չև տեղի լեալ ոչ լինել, և ոչ առ դրա
նըն. և խօսէր նց զբանն. Իսկ դային
առ նա՝ բերէին անդամալոյծ մի
բարձեալ 'ի չորից. Իսկ իբրև ոչ կարէ
ին մերձենալ առ նա՝ յամբոխէ ան
տի, քակեցին զյարկն ուր էր յս, և
բացեալ զառաստաղն՝ իջուցին զմա
հիճսն յորում կայր անդամալոյծն.
Իսկ տեսեալ յի զհաւատս նց, ասէ
ցանդամալոյծն. որդեակ՝ թողեալ

լի

լիցին քեզ մեղք քո։ Իսկ էին ոմանք 'ի դպրաց անտի՝ որ անդ նստէին. և խորհէին 'ի սիրտս իւրեանց. թէ զի՞նչ է դա՝ որ խօսի սա զհայհոյութիւն. Ո՞վ կարէ թողուլ զմեղս, եթէ ոչ մի Աստուած. Իսկ գիտաց Յիսուս յոգի իւր՝ թէ այնպէս խորհին 'ի սիրտս իւրեանց, և ասէ. զի՞ խորհիք զայդ 'ի սիրտս ձեր. Ո՞ր ինչ դիւրին է ասել ցանդամալոյծն՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝ արի՛ առ զմահիճս քո և երթ 'ի տուն քո։ Այլ զի գիտասջիք եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ 'ի վերայ երկրի՝ թողուլ զմեղս. ասէ ցանդամալոյծն. քեզ ասեմ, արի՛ առ զմահիճս քո՝ և երթ 'ի տուն քո. Իսկ յարեաւ. և վաղվաղակի առեալ զմահիճսն, ել առաջի ամենեցուն. մինչև զարմանալ ամենեցուն՝ և փառաւոր առնել զԱստուած՝ և ասել, թէ այսպիսի ինչ երբէք՝ ոչ տեսաք.

([illegible])

ՄԵծ Նաւակատիս ՅԷ ԿԻՐ որ ըստ Պ...

Տրն մեր Յս Քս ասէ.

Ղուկ Դ Եւ էջ ՚ի կափառնայում ՚ի քաղաքն գալիլեացւոց, եւ ուսուցանէր զնս ՚ի շաբաթուն. եւ զարմանային ընդ վարդապետութի նր, զի իշխանութբ էր բան նր. Եւ էր ՚ի ժողովրդեանն այր մի, զոր ունէր՝ այս դիւի պղծոյ, եւ աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ եւ ասէ. թո՛ղ, զի՞ կայ մեր եւ քո յս նազովրեցի, եկիր կորուսանե՞լ զմեզ. գիտեմք զքեզ ո՛վ ես՝ սրբ այ. Սաստեաց ՚ի նա յս՝ եւ ասէ. պապանձեա՛ց՝ եւ ե՛լ ՚ի դմանէ. Օ գետնեաց զնա դեւն ՚ի մէջ անդր եւ ել ՚ի նմանէ, եւ ո՛չ ինչ վնասեաց նմա. Եւ եղեն զարմանալիք ՚ի վր ամենեցուն. խօսէին ընդ միմեանս եւ ասէին. զի՞նչ է բանս այս, զի իշխանութբ եւ զօրութբ սաստէ այսոց պղծոց՝ եւ ելանեն. Եւ ելթայր հռչակ զնմանէ յամ տեղիս շուրջ զգաւառաւն.

Եւ յարուցեալ ՚ի ժողովրդենէ ան-

տի

(Աշխ-Էտպարան)

տի՝ եմուտ 'ի տուն սիմոնի. և զոքանչ սիմոնի տագնապէր ջերմամբ մեծաւ. և աղաչեցին զնա վ͞ս նորա. Եկաց առ նմա, սաստեաց ջերմանն, և եթող զնա. և վաղվաղակի յարեաւ, և պաշտէր զն͞ս. Եւ ընդ արևուն մտանել՝ ա͞մքեան որոց էին հիւանդք 'ի պէս պէս ցաւս, բերէին զն͞ս առ նա. Եւ նա՝ իւրաքանչիւր ումեք 'ի նոցանէ դնէր ձեռս, և բժշկէր զն͞ս. Ելանէին դևքն 'ի բազմաց, աղաղակէին և ասէին. եթէ դու ես որդի ա͞յ. և նա սաստէր և ոչ տայր թոյլ խօսիլ. զի գիտէին զնա թէ ք͞ս է. Եւ իբրև տիւ եղև՝ ել գնաց յանապատ տեղի, և ժողովուրդքն խնդրէին զնա. եկին մինչև առ նա՝ և արգելուին զնա՝ զի մի՛ գնասցէ 'ի նոցանէ. Եւ նա ասէ ցնոսա՝ և այլոց քաղաքաց պա՛րտ է ինձ աւետարանել զարքայութի͞ն ա͞յ, զի յայն իսկ առաքեցայ. Եւ քարոզէր 'ի ժողովուրդսն գալիլեացւոց.

(Նաժշկա-Բէրան)

Տն՟ մեր Յս՟ Քս՟.

յհ ե Յետ այսորիկ տօն էր հրէից. և ել Յս՟ յերուսաղէմ։ Եւ էր յէմ՟ 'ի պրոպատիկէ աւազանին՝ որ կոչէր եբրայեցերէն բեթհեզդա՝ հինգ սրահ. Յորս անկեալ դնէր բազմութի՟ յոյժ հիւանդաց, կուրաց, կաղաց, գօսացելոց, որ ակն ունէին ջրոյն յուզելոյ. Եւ հրեշտակ տն՟ ըստ ժամանակի իջանէր յաւազանն և յուզէր զջուրսն. և որ նախ 'ի շարժումն ջուրցն իջանէր՝ բժշկէր. ոչ ունելով զնշան հիւանդութե՟. Եւ անդ էր այր մի, որոյ երեսուն և ութ ամ էր 'ի հիւանդութեան իւրում։ Զնա իբրև ետես Յս՟ զի անկեալ դնէր, և գիտաց եթէ բազում ժամանակք են այնու հետև, ասէ ցնա. կամիս ողջ լինիլ։ Պատասխանի ետ հիւանդն, տէր. ոչ զոք ունիմ, թէ յորժամ ջուրքն յուզիցին՝ արկցէ զիս յաւազանն. և

([illegible])

և մինչ ես գանգատէի , այլ դը քան
զիս յառաջագոյն իջանէ · Ասէ ցնա
յս̃ · արի՛ առ զմահիճս քո և գնա ·
Եւ ողջացաւ այրն · և յարեաւ , եառ
զմահիճս իւր և շրջէր ։ և էր շաբաթ
յաւուրն յայնմիկ ։ Ասէին հրէայքն
ցբժշկեալն՝ շաբաթ է , և ոչ է՛ր ար-
ժան քեզ առնուլ զմահիճս քո ։
Պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ · որ
բժշկեացն զիս , նա ասաց ցիս՝ արի՛
առ զմահիճս քո և գնա ։ Հարցին
ցնա՝ և ասեն · ո՞վ է այրն որ ասաց
ցքեզ՝ առ զմահիճս քո և շրջեաց ։ և
բժշկեալն ոչ գիտէր թէ ո՛վ իցէ ·
քանզի յս̃ խոյս ետ վ̃ն ամբոխին 'ի
տեղուջէ՛ անտի ։ Յետ այսորիկ գտանէ՛
զնա յս̃ 'ի տաճարին , և ասէ ցնա ·
ահաւասիկ ողջացար , մի՛ ևս մե-
ղանչէր · զի մի՛ չար ևս ինչ լինիցի
քեզ ։ Գնաց այրն՝ և պատմեաց հր-
էիցն , եթէ յս̃ էր՝ որ բժշկեացն զիս ։

Փառք քեզ տէր [illegible]

Որդ՝ ես ծնունդս մեղաց, որդիս
մահացու երկանց, որդաբև
անսահման բիւրուց քանքարաց
տուժից գոլ հատուցանող՝ ի միում
ստուր: Այլ ոչ թէ առ փոքրը_
կութի մարդկային մնաց հայցեմ
ներութիւն, այլ առ աննմանաղ_
լութի փրկչին յի քո պաղատիմ
մարդասիրութի. որ չէի երբեմն,
և ստեղծեր. չմաղթեցի, և դու ս_
րարեր. չև ես եկեալ՝ ի լոյս, և տե_
սեր. ոչ յայտնեցեալ իմ, և գթա_
ցար. ոչ կարդացեալ, և խնամարկե_
ցեր. ոչ համբարձեալ ձեռն, և նայե_
ցար. ոչ պաղատեալ, և ողորմեցար.
ոչ կերպացեալ ձայնիս, և լուար.
ոչ հեծեծեալ, և ունկնդրեցեր.
գիտելով զորդեանս դիպուածոյս,
և ոչ չանտեսեցեր. նախահայեացդ
աչօք նշկատեալ զպատժապարտիս
չարագործութիւնն՝ և յօրինեցեր:

Աւա՛րդ՝ զքո տրարեալս, և զքե-
փրկեալս, և զայսքանեաց խնամոց
յանձանձեալս՝ մի՛ խափան կորուսցէ
մեղացն հարուած՝ գիւտք բանսարկ-
ու՜թին. մի՛ յաղթեսցէ յամառութեան
իմոյ մառախուղ՝ ներողութեան քո լուսոյ.
մի՛ սրտիս կարծրութիւն՝ երկայնամիտ
բարութեանդ. մի՛ մահացու մեղիս՝ ա-
մենակատարդ լրութեան. մի՛ տկարութիւն
նիւթոյ՝ անպարտելիդ բարձրութեան.

Ահա կարկառեմ զկարկամեալ բա-
զուկս հոգւոյս յանուն քո՝ հզօր,
արասցես ողջ իբրև զառաջինն, մինչ
՚ի դրախտին փափկութեան զպտուղն կե-
նաց կթէի։ Կաշկանդեալ գօսացել
՚ի կոր կործանմամբ ընդ կնոջն տագ-
նապելոյ՝ հայ անուղղելի հոգւոյս
թշուառութի, ընդ երկիր պշուցեալ
մեղացն կշռմամբ՝ սատանայկն բռուն
կապանօք, զի մի՛ զերկնայնոյդ ընկալ-
ցի զողջոյն. խոնարհեա՛ց առ իս՝ միայն
ողորմած, զի բարձրացուսցես զիս
աղս խոնարհ բանաւոր անկեալ, և

զգլորացեալս ծաղկեցուսցես 'ի բարի
կրօնս վայելչութեան, ըստ ո̃ծաքա-
նութե̃ն ս̃ք մարգարէին:

Որպէս զ՚ի ծնէ կոյրն անլուսաւոր՝
չունիմ տեսարան, որով զստեղծիչդ
նկատեալ զկերպ մաղթեցից՝ հզօր բա-
րեգութ, միայն դու պաշտպան ակ-
նարկեալ խնամովք անճառ քոյ սի-
րոյ՝ 'ի շնչական խօսուն քո անօթս,
յանէից գոյաւորութի̃ն լուսոյ հաս-
տեսցես:

Ընդ՚ երկոտասանամեայ չարեաց չար-
չարեալ վշտագին կնոջն տանջեցելոյ՝
դեղովք մեղանաց արեան հեղեղելիմ·
հայցեմ 'ի բարձանց անմատոյց լու-
սովդ պարածածկեալ, ուր ոչ է
քղանցք ձեռաստեղծական մերարկ
ուի ձորձոյ, այլ տարածումն հրաշից՝
ամենայն ուրեք զօրացեալ:

Ո՛չ օծութե̃ իւղով՝ պատժապարտս
ընդ մեղաւորին մատուցեալ առ կեն-
դանաձիր ոտից գարշապարդ՝ զկաթի-
լս աչացս՝ վարսիւք հերացս ընծայե-
ցու

([illegible])

ցուցանեմ, այլ վասն իմ հաւատս՝ ամ-
բարձմամբ բազկացս՝ առայդ դաւան-
մամբ հոգւոյ ողջունիւ՝ շրթանց կա-
փուցմամբ զերկիր համբուրեմ. խոնա-
րհեալ հեծուկ աղաչերգս արտասուաց,
բժշկութիւն հոգւոյս աղերսեմ։

Սասանեալ մեղանաց հոգւոյս գոյ-
ութիւն լուծեալ մեղկուէ, և յերկուց
կայից միայնակողմամբ անհաստատ հե-
տովք, զընթացից գործին՝ նահանջ-
մամբ չարին՝ զհետևակման բարձո-
ղութիւն շինուածոյ մարմնոյս՝ առնել
ծառոյն կենսատուին պտղոյն խափա-
նեցելոյ, պատսպարեսցես անդրէն
վերստին՝ միայն ճանապարհորդ առ՚ի
փրկութիւն։

Ո՜ փառաբանարան հաստատնածոյ
կերպիս ՚ի քէն եղելոյ՝ ամբարիակ
խցմամբ համբուրացոյց արգել հողմ բան-
սարկուին, հոգիդ քո ազդեալ մեծ-
ողորմութեամբ, ըստ յաւետարանին
բժշկեցելոյ, հրաշափառապէս բարե
գործեսցես բանդ կենդանի՝ ինձ խօ

(Պոլեւոյի Նոյէ″)

մտրուեթիւն անսայթաքելի .

Ընկեալ կամ չարեօք 'ի մահճիճս ախ_տից ընկողնոց մեղաց՝ դիր կենդանի և խօսուն մեռեալ, կարեկցեալ խնամ թշուառութեն՝ ողբականօք ք.քոա_նաց ձայնից, որվ բարերար որդի ես, օրհնաբանեալ աչացդ ցօղով վերա_կանգնեսցես 'ի կենդանութի, իբր զփրկելին 'ի յանշնչական մեռելութէ. Սոյդ դաւանացօղս 'ի գբի մեղաց կամ տարակուսեալ, ձեռն մատու_ցեալ՝ արև անստուեր որդի բարձ_րելոյ, հանցես զիս 'ի լոյս քումդ նշուլից .

Ընդ ապխողորմ թշուառութե կական մանս ձայնի՝ սրբուոյն 'ի նոյին՝ մօր միամօրին, տատանմամբ մատանցն, կոծմամբ կրծիցն, հոսմամբ արտաս_ուացն, տուայտանօք տխրութե դի_մացն՝ և ես պաղատիմ վերջին հե_ծուքս, տուր յուսահատելոյս զքաւ_չաւերութ մխիթարութե գթած քո բանիդ, ասելով և ինձ գովեալդ բա_

([illegible])

րի՝ ստեղծիչ աշխարհի , թէ մի՛ լար
գերի՝ բազմաց ողբալի . որով ընդ
պատանւոյն կենդանացելոյ՝ ՚ի վիճա֊
ցելոյ ծնողքն սփոփանս՝ զամենա֊
պարտ ոգիս ընկալցուք ՚ի քէն ընդ
նմին կրկին նորոգեալ :

Ընդ այսմիկ անզգայելոցն՝ դիմա֊
լելով և քարակոշկոճ հեղձամղձուկ
եղկելի անձանցն , քստմնելի գխա֊
խորխի հերացն , վայրենիերես բան֊
դաուշելոցն՝ ՚ի քէն ողորմեալ փըր
կիչ բոլորից , երբև զնոսին առ քեզ
դիմեցից . հերքեալ մերժեսցես ըզ
գունդս չարացն ապականողաց ՚ի քո
խորանէս , զի ժամանեալ հոգիդ քո
բարի՝ այսրէն հանդիցէ , լցեալ զմար
մինս մաքրութե՛ ընչայս՝ զգեցմամբ
անփամոցս , զգլսաւ տրամցես զխելա
գարեալս ամենաթշուառ :

Ընդ գերեցեալ դժոխաբնակաց մը
տարանդելոցն հոգւոց՝ արգելեալ
կամ ՚ի վտանգի , զճառագայթ ողոր֊
մութե փառաց քոց ծագեալ՝ լոյս

իմ.

իմանձկութն, 'ի կազմանաց օցտողէն
զերծնել զիս ապրեցուցեր։ Պաշտ_
նորոգեալս անեղբիւրութերակ վրիպակ
արահետ գարշուք մեղացս Հրդողե_
ցեալ ոգւոյս կերպարան, կայ 'ի
տագնապի. զծածկեցեալն 'ի տեսո_
ղութեց՝ զխարագործին նիւթիցն ոյ_
տուցմունս, քո ինքնաւորդ զօրե_
ղութե՝ որդի այ, գթածաբար առող
ջացուցեր։ Ո բազմազան տարապա_
ցեղիցն զանազանից ախտաւորութեց
մահացուցանողաց՝ իւրականոք կո_
րուստեան բերիւք՝ դժնդակարմատն
շառաւեղօք հաստատեցելովք 'ի յան
գաստանի անօրէն մարմնոյս, տարա_
կուղեսցես 'ի ձեռն ձեռինդ ամենա_
կալի. որ արօրադրեալ միշտ՝ և մշա_
կես զսահմանս հոգւոյ առ բանիդ
կենաց արդիւնաւորութի.

Իսկ քանզի անցաւ բաս նմանութե
օրինակութեց յանցանածոցս վէր,
ըստ Ճարակօղն քաղցկեղի, առ քնաւ
անդադար մնայնաւորեալ զախտին տա_

րա

([illegible])

րածուածն, չէք սպեղանիք իբր խորոյ–
կէ՝ առ անչափութ̃ խարանացն մատու–
ցանել. 'ի խարսխաց բարձից՝ մինչև
ցափն կառուցման լրութ̃ անդամոցս՝
չէ՛ առողջութ̃, այլ ամենևին անբժշ–
կութ̃. Իսկ դու՝ ծաղկեալ բարե–
բար օրհնեալ, և երկոյնամբ թագա–
ւոր անմահ, լուր պաղատանացս որ–
դահատութ̃ տրտմ վտանգի, որ կար–
դամ առ քեզ տր̃ 'ի նեղութ̃.

Եւ քեզ փառք յաւիտեանս յաւի–
տենից ամէն.

Ա̃ Հիւանդաց և տ̃ մշտացելոց
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր քս̃ զի ո–
ղորմեսցի լսա մե":

Փարատեցո՛ զցաւս՝ և բժշկեա՛ զը
հիւանդութիս 'ի ժողովրդեանս՝
քումս տր̃ ած մեր, և շնորհ".

(Պ·րէ·է·րէ Ն,·րէ")

Աղօթք խնկոց օրհնելոյ։

Ամենակալ տ՟ր ա՟ծ մեր, որ ընկալար զխունկն ’ի ձեռաց Ահարոնի և որդւոց ն՟ր. և ոչ հաճեցար ընդ հուրն օտար, և ընդ խունկն օտարոտի. վ՟յ և մեք սարսիմք և դողամք, զի մի՛ զնոյն կրեսցուք պատիժ։

Այլ այժմ աղաչեմք զքեզ տ՟ր բարերար, ընկալ զսա ’ի ձեռաց մերոց, ո՟պ ’ի ձեռաց Ահարոնի ընկալար, և զԶաքարիայի. և պարգևեա՛ մեզ զշնորհս հոգւոյդ ս՟բյ. Մերժեա՛ ’ի մէնջ ա՟ծ ահաւորութի՟ խաւարասէր թշնամւոյն. և տո՛ւր մեզ առնուլ ’ի միտս զահ և զերկիւղ ա՟ծութեանդ։

Շնորհօք և մարդասիրութ՟բ տ՟ն մերոյ և փրկչին յ՟ի ք՟ի, որում վայելէ փառք և իշխանութի՟. այժմ և՟։

Աղօթք վն երաշտին ։

Տէր ած մեր, որ յաղագս առ քեզ նախանձուն՝ լուեալ եղիայի մարգարէին 'ի ժամանակին յորնմիկ · և երկնի հրամայեցեր արգելուլ զանձրև, զի մի՛ տացէ երկիր զպտուղ իւր · և դարձեալ յաղագս խնդրոյ նր ցօղ պտղաբեր պարգևեցեր · Նոյն տր ած՝ շարժեալ 'ի բարեգթութէ քումմէ՝ անձրև ըստ կամաց քոց պատրաստեցեր ժառանգութեն քում · և զբազում մեղս մեր անտես արարեր · Նոյ այժմ աղաչեմք զքեզ, զանձրևս քո առաքեսցես · որք պէտս ունին և խնդրեն 'ի քէն · Ուրախ արա զերեսս երկրի յաղագս ժողովրդեան քո, և վն տղայոց՝ և անասնոց, և ամ կենդանեաց · որք ակնունին առ քեզ տալ նոցա կերակուր 'ի ժամու · Զի դու ես տր ած մեր՝ ած բարերար · և քեզ վայելէ փառք և"·

(Ս. Յան Նորաշէ)

Ցանկ կանոնաց պարունակելեաց Աղօթագրոյս հատորիս ․

Կանոն Մեծի Թաղման է ․
Կանոն Մեծի այգուց ԽԸ ․
Կանոն Մեծի եօթնաւուր Կ ․
Կանոն Տղայաթաղ կատարելոյ ԿԳ ․
Կանոն Տղայի այգուց ՂԴ ․
Կանոն Տղայի եօթնաւուր, կամ քառասնաւուր, կամ տարելից կատարելոյ ՃԱ ․
Մնուծք ննջեցելոց ՃԴ ․
Շարականք հանգստեան ՃԺԸ ․
Պանծք ննջեցելոց ՃՀԴ ․
Սաղթանք վ՟ս ննջեցելոց ՃՂԹ ․
Աւետարանք բժշկութեան Մ ․
Աղօթք բժշկութեան ՄԸ ․
Աղօթք խունկ օրհնելոյ ՄԺԴ ․
Աղօթք վ՟ս երաշտի ՄԺԵ ․

Ցե

Յիշատակարան տպագրողին ։

Շնորհիւ և ողորմութեամբ միոյն Այ՝ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, և բարեխօսութեամբ արագահաս վկայելոյն սրբոյն Մինասայ, յանուն ելեալ աւարտեցաւ զգուշաւոր տպագրութիւն Ծիսարան Հայոց՝ որ կոչի Մաշտոց ։

Իսպառէն աղաչեմ՝ ի վայելողաց սորա մանկունս, յիշատակել՝ ի մաքուր աղօթս ձեր զտպագրիչ սորին արարեալ Տէրտ-Պօղոս, և զորդիսն իմ զծնաւորսն, եղ-բարսն, զախմննն, և զզաւակսն, որք զի ամենակալ հոգւին Այ ՛ի թիկունս հասանիցէ տկարութեն մերում ։ Յիշեսջիք և զհայրն իմ հանգուցեալ տէր Յօհաննէսն ՛ի Տէր ։ զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան, և ՛ի լոյս երեսաց իւրոց հանգուսցէ ։ Յիշեսջիք և զտէր Գրիգորն Փէշտիմալճեան, որ վեհափառ Հրամանաւ սրբոյն Պատրիարքին աշխատ եղև ՛ի սրբագրութեն սրբոյ մատենիս ։

Յիշեսջիք նաև զաշխատաւորսն գործարանիս՝ [illegible] Տէր Ստեփանի որդի Յարութիւն ։

Եւ դուք յիշեալ լինիջիք ՛ի Տեառնէ Այ մերմէ ամէն ։

Կանոն՝ Դժուարածին Յղի Կնոջ։

Սկսեալ քահանայն, և ասէ սաղմոս։

Առ քեզ տր համբարձի զաչս իմ, որ բնակեալդ ես յերկինս։ Ահա աչք ծառայի ի ձեռն տն իւրոյ, և որպ աչք աղախնոյ ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ։ Այնպէս են աչք մեր առ քեզ տր ած մեր, մինչև ողորմեսցիս ի մզ մեր։ Ողորմեա մեզ տր ողորմեա մեզ, զի բազում լցաք արհամարհանօք։ Առաւել լցան անձինք մեր նախատանօք, ոյք նախատեն զմեզ արհամարհանօք ամբարտաւանից։

Ընթերցուածս Եսայեայ մարգարէին։

Մինչև իցէ յղութեան ծնեալ, և մինչև հասեալ իցեն ցաւք երկանց, ապրեցաւ և ծնաւ արու։ Ո՞ լուաւ, ո՞ ետես այսպիսի ինչ. եթէ երկնեաց երկիր ի միում աւուր, և

և ծնաւ աղջ. մի ողջոյն միանգամայն․
զի երկնեաց սիրոն, և ծնաւ զման-
կունս իւր։ Ես եմ տու քեզ զայսպա-
վայր, և դու ոչ մերժեցեր զիս՝ աստ-
ուր․ ոչ ապաքէն պամուլն և զծննդա-
կանն էս արարի՝ աստ ած քո։

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն
է ընթերցուածս։

Հաւատովք՝ որ աբրահամն կոչեցաւ՝
ունկնդիր եղև ելանել ՝ի տեղին զոր
առնլոց էր ՝ի ժառանգութի․ ել գնաց՝
և ոչ գիտէր յով երթիցէ․ Հաւա-
տովք պանդխտեցաւ յերկիրն աւե-
տեաց՝ իբրև յօտարութե․ խորանօք
բնակեաց սահակաւ և յակոբաւ համ-
դերձ՝ ժառանգակցօք նոցին աւե-
տեաց․ Քանզի ակն ունէր հիմամբք
հաստատելոյ քաղաքին, որոյ ճարտա-
րապետ և արարիչ ած է․ Հաւատովք
և ինքն սառա՝ որ ամուլն էր, զօրութի
առնոյր զսերմն որդեծնութե ընդու-
նելոյ, և ՝ի տարաժամ հասակի ծնա-
նէր․ քանզի հաւատարիմ համարեցաւ
զայն

[illegible]

զայն որ խոստացաւն։ Մ՛ որոյ ՚ի միջէն ծնանելին, և այն ՚ի յանցեալ ժամանակի, իբրև զաստեղս երկնից բազմութէ, և իբրև զաւազ առ ափն ծովու առանց թուոյ։

Ողորմեա՛ ողորմեա՛։ Ա՛ տ՟ր փրկեա՛ զանձն իմ։ ողորմած և արդար է տ՟ր ա՟ծ մեր, ողորմի և պահէ զտղայս տ՟ր։

Ողորմեա Օրհն։

Մէ։ Աւետարան Յէ Քէ որ ըստ Յօհան՛։ Տ՟ն մեր Յ՟ս Ք՟ս ասէ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի լայցէք և ողբասջիք դուք, և աշխարհ խնդասցէ։ դուք տրտմեսջիք, այլ տրտմութիւն ձեր յուրախութիւն եղիցի։ Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա, զի հասեալ է ժամ ն՟ր։ այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ զնեղութիւնն վ՟ն խնդութեանն։ զի ծնաւ մարդ յաշխարհ։

Քարոզ։

Լուիցէ տ՟ր ձայնի աղաչանաց մերոց։ ամենակալ տ՟ր ա՟ծ մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի։ 222

([illegible])

Եւ ժողովուրդն ասէ Տ՟ր Տ՟ր ողորմեա․ և այլ
աղօթքն ասա։

Տէր Աստուած մեր Յ՟ս Ք՟ս մեծ և բարձ-
րեալ, անպայմանելի անփոփոխելի և
մշտնջենաւոր․ որ իջեր 'ի յերկնից և
մարմնացար 'ի ս՟բյ կուսէն Մարիամայ
Հոգւովն ս՟բվ․ և զապականեալն մե-
ղօք զբնութիւն մեր 'ի նախահօրն յան-
ցանաց՝ որով ա՟մ կանացի բնութեան ըն-
կալաւ զպատուհաս անիծից՝ ցաւօք
և տրտմութեամբ ծնանիլ զզաւակ, սրբե-
ցեր ա՟ծութեամբ քով։ Նաև արդ՝ աղաչեմք
զքեզ մարդասէր Թագաւոր՝ ստեղ-
ծօղ և նորոգօղ մեր՝ և բժիշկ հի-
ւանդութեանս մերում, բժշկեա և ա-
ռողջացո զսոյն անուն աղախին քո 'ի
հոգեկան և 'ի մարմնական յախտէս
յայսմանէ։ Առաքեա զօգնութիւն քո
'ի սրբութենէ քումմէ, և տուր սմա զօ-
րութիւն ծնանիլ զզաւակ․ որպէս զի ըղ-
պտուղ որովայնի իւրոյ մկրտել յան-
արատոյ ծննդեանն ս՟բ աւազանին՝
ընծայեսցէ եկեղեցւոյ քում ս՟բյ։

Նոր

([illegible])

Շնորհեա՛ ծննդականիս այսորիկ հանդարտութբ և առանց վտանգի հասանիլ 'ի խնդութի· և ամ տանց հաւատացելոց աճիլ և բազմանալ 'ի փառս տէրութե քո, և 'ի լըումն ածային քո բանից, եթէ աճեցէք և բազմացարուք· Այո՛ տր ած մեր, լո՛ւր և ողորմ խնդրուածոց անարժան ծառայիս, և ամենեցուն որ շուրջ կան աստ, բարեխօսութեամբ անարատ ծնողի քո սբ ածածնի, և ամ սրբոց քոց· Զի քեզ միածնի որդւոյդ, և անսկզբն և համագոյ հօր քո, և կենդանարար և ամենասբ հոգւոյդ՝ վայելէ փառք պատիւ և երկրպագութի·

ողորմ և"։

Աղօթք վասն Այսահարաց և լուսնոտից։

Ասէ քահանայն աղօթս։

Որ բնակեալն ես յօգնութի բարձրելոյ, ընդ հովանեաւ այ յերկնից հան-

գի

դիցէ։ Ուսացէ տ՟ն ընդունելին իմ
ես, ապաւէն իմ տ՟ծ, և ես յուսամ
՚ի նա։ Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ
որսողին, և՚ի բանից խռովութ՟է.
՚Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ,
՚ի հովանի թևոց նորա յուսասցիս.
Ո՟ղ զէն՝ շուրջ եղիցին զքև ճշմար-
տութ՟ի ն՟ր. Ո՛չ երկիցես դու յեր-
կիւղէ գիշերի, և ո՛չ ՚ի նետէ որ
թռչի ՚ի տուէ։ Յիրէ որ շրջի ՚ի խա-
ւարի, ՚ի գայթակղութ՟է դիւի ՚ի հա-
սարակ աւուր։ Անկցին ՚ի կողմանէ
քումմէ հազարք՝ և բիւրք ընդաջմէ
քումմէ, որ առ քեզ ինչ ո՛չ մերձես-
ցին։ Բայց միայն աչօք քովք հայես-
ցիս դու, զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես. զի դու տ՟ր յոյս իմ ես.
Զբարձրեալն արարեր քեզ ապա-
ւէն. ո՛չ հասցեն առ քեզ չարք, տան-
ջանք մի՛ մերձեսցին ՚ի յարկս քո.
Հրեշտակաց իւր պատուիրեալ է վ՟ս
քո, պահել զքեզ յ՟ամ ճանապարհս
քո։ ՚Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին

զքեզ, զի մի՛ երբէք հարցես զքարի
զոտն քո։ ՚Ի վր̃ իժից և քարբից
գնասցես դու, և առ ոտն կոխեսցես
զառիւծն և զվիշապ։ Վասնզի յիս
յուսացաւ և ապրեցուցից զնա, հովա-
նի՛ եղէց նմա, զի ծանեաւ զանուն
իմ։ Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց
նմա, և առ նմա եղէց ՚ի նեղութեան։
Փրկեցից փառաւոր արարից զնա,
երկայն աւուրբք լցուցից՝ և ցուցից
նմա զփրկութիւն իմ։

Ընթերցուածս Եսայեայ մարգարէին։

Զիարդ անկաւ յերկնից արուս-
եակն՝ որ ընդ առաւօտն ծագէր.
անկաւ յերկիր, խորտակեցաւ՝ որ ա-
ռաքէր առ ամ̃ ազգս։ Դու ասէիր
՚ի մտի քում. Ելից յերկինս, ՚ի վերոյ
քան զաստեղս երկնից արկից զաթոռ
իմ. Նստայց ՚ի լերինն բարձու, ՚ի վր̃
լերանց բարձանց հիւսիսոյ։ Ելից
՚ի վր̃ քան զամպս, եղէց նմանող
բարձրելոյն. Այլ դու՝ ՚ի դժոխս իջցես,
և ՚ի հիմունս երկրի։

([illegible])

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն
է ընթերցուածս.

Արդ՝ որովհետեւ մանկունք հաղորդեցին արեան եւ մարմնոյ, եւ ինքն իսկ մերձաւորութեամբ կցորդ եղեւ նոցունց. զի մահուն իւրով խափանեսցէ զայն որ զիշխանութիւն մահուն ունէր, այսինքն է՝ զսատանայ. եւ ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք ՚ի ծառայութեան.

Ալէ՞ ալէ՞. Օ թշնամիս իմ հալածականս արարեր, եւ զատելիս իմ սատակեցեր.

Սբ Աւետարանն ՅԻ ՔԻ որ ըստ Մատ՞.
Ա. Տրն մեր Յս Քս.

Պատասխանի ետ մի ումն ՚ի ժողովրդենէն՝ եւ ասէ. վարդապետ՝ ածի զորդի իմ առ քեզ, զոր ունի այս համր. եւ ուր հասանէ՝ զարկուցանէ զնա, եւ փրփրէ, եւ կրճտէ զատամունս իւր՝ եւ ցամաքի. եւ ասացի ցաշակերտացն քո

զի

([illegible])

զի հանցեն , և ոչ կարացին հանել
զնա ։ Պատասխանի՛ ետ նմ̃ և ասէ ·
ո՛վ ազգ անհաւատ՝ մինչև յե՞րբ իցեմ
ը̃ ձեզ, մինչև ցե՞րբ անսայցեմ ձեզ·
ածէ՛ք զնա առ իս ։ Եւ ածին զնա
առ նա ։ իբրև ետես զնա այսն, վաղ
վաղակի շարժլեա՛ց զնա , և անկեալ
յերկիր թաւալէ՛ր և փրփրեայր ։
Եհարց զհայր նր̃ և ասէ · քանի՞ ժա-
մանակք են՝ յորմէհետէ այդ եղև
դմա ։ և նա ասէ · ՚ի մանկութե̃ · բա-
զում անգամ ՚ի հուր արկանէ և ՚ի
ջուր՝ զի կորուսցէ զդա · արդ՝ եթէ
կարօղ ինչ ես , օգնեա՛ մեզ տ̃ր՝ գթա-
ցեալ ՚ի վ̃ր մեր ։ Եւ յս̃ ասէ ցնա ·
ասացեր՝ եթէ կարօղ ես · ա̃մ ինչ՝
հնարաւո՛ր է այնմ որ հաւատայն ։
Եւ վաղվաղակի աղաղակեա՛ց հայր
մանկանն՝ և ասէ · հաւատա՛մ, օգնեա՛
անհաւատութե̃ս իմում ։ Իբրև ետես
յս̃՝ եթէ կուտի՛ ժողովուրդն ՚ի վ̃ր,
սաստեա՛ց այսո՛յն պղծոյ՝ և ասէ ·
համրդ՝ և խուլ այս՝ ես տամ քեզ

հրա

(Աշխատասիրեց և լուսանկարեց)

հրաման, ել 'ի դմանէ, եւ այլ եւս՝ մի՛ մտանիցես 'ի դա։ Եւ աղաղակեաց՝ եւ յոյժ լլկեաց զնա՝ եւ ել. եւ եղեւ պա_ տանեակն իբրեւ զմեռեալ, մինչեւ բազմաց խօսել՝ թէ մեռաւ։ Եւ յ՟ս կալեալ զձեռանէ նորա յարոյց զնա, եւ կանգնեցաւ։ Եւ իբրեւ եմուտ նա 'ի տուն, աշակերտքն առանձինն հարցին զնա. մեք ընդէ՞ր ոչ կարա_ ցաք հանել զնա։ Եւ ասէ ցն՟ս. այդ ազգ՝ ոչ ինչիւք ելանէ, եթէ ոչ պահօք եւ աղօթիւք։

Եւ դնէ զաւետարանն 'ի վերայ գլխոյ այսա_ հարին, եւ ասէ։

Սաստեսցէ քեզ տ՟ր մեր յ՟ս ք՟ս՝ պիղծ ս՟տնյ, որ եկն [illegible] եւ շրջեցաւ եւ ընդ_ մարդկան, զի զքոյդ խափանեսցէ ըզ_ բռնութի՝ եւ զմարդիկ ապրեցուսցէ։ Որ 'ի վ՟ր փայտին զընդդիմակաց զօ_ րութիւն խորտակեաց՝ արեգականն խաւարելով, երկրի շարժելով, գե_ րեզմանացն բանալով, մարմինք ս՟րբցն յառնելով։ Որ եղծ մահուամբ ըզ_ մահ,

([illegible])

մահ, և խափանեաց որ զաւրութիւն մա_
հուն ունէր, այսինքն է՝ զբելիար սատանայ.
Երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱծ̃ կեն_
դանի՝ որ եցոյց զփայտն կենաց, և
կարգեաց զքերովբէսն և զսերովբէսն
բոցեղէն սրով շուրջանակի պահել
զնոյ. պապանձեա՛ց ե՛լ և գնա՛ 'ի սմանէ:
Երդմնեցուցանեմ զքեզ 'ի տէր մեր
յս̃ քս̃՝ որ գնայր ոտ̃ ընդ ցամաք 'ի
վերայ ծովուն, և սաստէր պտուտից
հողմոյն. որոյ հայեցուածն ցամաքե_
ցուցանէ զանդունդս, և սպառնալիք
նորա մաշեն զլերինս. Այն ինքն և
այժմ հրամայէ քեզ 'ի ձեռն մեր,
երկի՛ր ե՛լ և գնա՛ 'ի ստեղծուածոյս
այսմիկ. և մի՛ դառնայցես և մի՛ թա_
քիցես 'ի սմա. և մի՛ ևս պատահես_
ցես ումեք 'ի սոցանէ. կամ ազդիցես,
կամ զարկցես, մի՛ 'ի գիշերի, մի՛ յա_
ւուր, մի՛ 'ի ժամու կամ 'ի տարաժա_
մու. այլ երթիջի՛ր 'ի քոյին խորխո_
րատն մինչև 'ի պատրաստեալ տան_
ջանան քեզ մեծի աւուրն դատաստա_
նին:

(ԱՀ յառաջաբանեց և լուսանկարեց)

նին․ Երկի՛ր յայ որ նստի յաթոռ քերովբէից և հայի յանդունդս․ յոր մէ դողան հրեշտակք, հրեշտա՛կապետք, աթոռք, տ̄րութիւնք, իշխանութիւնք, պետութիւնք, բազմաչեայ քերովբէքն․ յորմէ դողան երկինք և երկիր, ծով և ա̄մ որ ՚ի նոսա․ Ել և գնա՛մ ՚ի ծառայէս քո ա̄յ։

Երդմնեցուցանեմ զքեզ յա̄ծ կենդանի՝ որ գնայ ՚ի վ̄ր թևոց հողմոց․ ո արար զհրեշտակս իւր յոգիս, և զպաշտօնեայս իւր ՚ի բոց հրոյ․ Ել և գնա՛մ ՚ի ստեղծուածոյս ա̄յ յայսմանէ ա̄մ հրեշտակօք քո։

Ո՛ է օրհնեալ և փառաւորեալ է անուն ամենասուրբ երրորդութ̄ե հօր և որդւոյ և ս̄բ հոգւոյն․ այժմ և"․

Ա̄ծ որ մեծ է և ահաւոր՝ և փառաւորեալ յա̄մի գործովք և զօրութ̄ե, անհասանելի և անքննելի գոլով․ որ յառաջ պատրաստեց քեզ սոյն՝ զյաւիտենական տանջանացն զդատաստան․ այժմ ՚ի ձեռն մեր անպիտան

ծա

ծառայից խորոց հրամայեաց քեզ և
ամ գործակցաց քոց՝ ամ զօրութբ քով
'ի բաց կալ 'ի ծառայէս յի քի, որ
զամ իշխանութին ունի յերկինս և
յերկրի . որ ասաց համր և խուլ
դիւին, ել 'ի մանկոյդ և այլ մի՛ մտա
ներ 'ի դմա .

Ծանի՛ր զքո պիղծ և ունայն զօրու-
թիդ, որ և խոզիցն իշխանութի ոչ ու-
նէիր . Յիշեա՛ որ սաստեացն քեզ,
և քոյովք խնդրուածովք յերամակ
խոզիցն հրամայեաց քեզ մտանել .
Երկի՛ր յայ՝ որոյ հրամանաւ երկիր
հաստատեցաւ 'ի վր ջրոց . որ շինեաց
զերկիր և կարգեաց . որ հաստատեաց
զլերինս կշռովք և զառապարս կշռոր-
դովք . և եդ զաւազ ծովու 'ի սահ-
մանս, և 'ի ջուրս սաստիկս զշաւիղս
իւր պատրաստեաց . Որ հայի 'ի լե-
րինս և ծխեցին . որ արկանէ զլոյս
որպ զօթոց . որ ձգեաց զերկինս որպ
մաշկաղաթ . որ յարկեաց 'ի վր ջրոց
զվերնայարկս նր . Որ հիմնեցոյց զեր-

կիր

կեր ՚ի վր հաստատուն, զի մի՛ շար-
ժեսցի յաւիտեան։ Որ կոչեաց զջու-
րըս ծովու, և եհեղ զնս ՚ի վր ամ
երկրի. [illegible] ՚ի սմանէ.
Երդմնեցուցանեմ զքեզ ամենաչար՝
՚ի փրկական չարչարանսն քի, և ՚ի
պատուական նր մարմին և յարեան,
և ՚ի գալուստն նր ահաւոր. զի գայ
և ոչ յամեսցէ ՚ի դատել զերկիր. և
զքեզ և զգործակիցսն քո տանջեսցէ
՚ի հուրն յաւիտենից. ուր որդն ան-
քուն է և հուրն ոչ շիջանի։ Ո՛վ ի զօ-
րութին մի քի հանդերձ հարբ և ամե-
նասբ հոգւոյն օրհնեալ է այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։
Տր սաբաւովթ ած իմ, որ փարա-
տես զցաւս և զհիւանդութիւնս, և զամ
ախտս բժշկես. նայեա՛ ՚ի վր ծառայիս
քո, և ՚ի բաց մերժեա ՚ի սմանէ զամ
ներգործութի ստնյի, սատակեա՛ այսոց
աղծոց և հալածեա՛ զնս. և վաղվա-
ղակի քոյին ազդմամբդ փրկեա՛ զծա-
ռայս քո. և խորտակեա՛ զսնյ ընդ-
ոտիւք

([illegible])

ստիւք սորա, և տուր մեզ յաղթութի
ընդդէմ նր̃ հակառակութեց, և սպառոց
նր̃ պղծոց․ Զի որ առ ի քէն օգնա-
կանութի առընկալեալ՝ արժանաւո-
րեսցի անձանց և երկնաւոր քոյ պար-
գևացդ․ փառաւորելով զՀայր և զՈր-
դի և զՍբ̃ Հոգիդ․ այժմ և՛։

Ա․ՉԾ․

Որ եսդ տր̃ տր̃՝ որ արարեր զմարդն
ըստ պատկերի քում և ըստ նմանու-
թե̃ն, և ետուր նմա իշխանութի մշտըն-
ջենաւոր կենաց․ և նր̃ անկեալ ընդ-
մեղօք՝ բանսարկութին պատրանօք, և
դու ոչ անտես արարեր, այլ անօրինե-
ցեր մարդանալով քո քո զփրկութի
նի․ ․Դու ինքնին մարդասէր տր̃՝
զուգակցեա կենաց սորա հրեշտակ
լուսաւոր, փրկելով զսա յամ խոր-
հրդոց թշնամեացն, ի դիւէ տարա-
ժամէ, յերևելի և յաներևոյթ պա-
տահարաց չարին։

Եւ փոխէ շուրջառն, ուրարն, շապիկն՝ տանելով, յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. և ասէ.

Հալածեա՛ ՚ի սմանէ զա՛մ շունչ չար, որ խօսեցեալ է և որջացեալ ՚ի սիրտ սորա, զհոգի մոլորութեան, զհոգի չարութեան, զհոգի դառնութեան, զհոգի ստութեան և զա՛մ անմաքրութեան, որ ներգործէ ըստ խորամանկութեան թշնամւոյն խաբէութեան. Շնորհօք և գթութեամբ միածնի Որդւոյ քո. ընդ որում օրհնեալ ես Հայր ամենակալ հանդերձ բարերար և կենդանարար Ս՛բ Հոգւովդ. այժմ և միշտ.

Քարոզ.

Արթուն մտօք և անզբօս խորհրդով կացցուք միաբան յաղօթս առաջի Տ՛ն Ա՛յ և Փրկչին մ՛ի Ք՛ի. Հաւատով խնդրեսցուք ՚ի նմանէ զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց, որ եկեալ բանակեսցէ շուրջ զմեօք, և աներկիւղ պահեսցէ զմեզ յա՛մ հրեղէն նետից սա՛նյի՝ որ թռչի ՚ի

(Ի Հայաստանեայց և Լուսաւորչեայց)

'ի տունէ, յերրաց խաւարայինն գնացին, 'ի գայթակղութէ գիշերին 'ի հասարակ աւուր: Յորմէ զգուշութե պահելով աղօթիւք և բարեխօսութե ա՜ծ մբց, շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն ա՜ծ կեալ առաքինութե 'ի փրկութի անձանց մերոց, 'ի պատիւ և 'ի փառս կենդանացուցիչ անուանն իւրոյ: Այս հաղորդութե ընկալցուք 'ի յայտնութե միածնի որդւոյն ա՜յ, կերպարանակից առնել զմարմին խոնարհութե մերոյ ըստ նմանութե մարմնոյ փառաց իւրոց. Վ՜ն զի զայս խոստացաւ սիրելեաց իւրոց Ճշմարիտն ա՜ծ յ՜ս ք՜ս տ՜ր մեր.

կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Զ ժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղ": Զ հրեշտակ": Զ քաւութի": Զ ս՜եղ խաչին": Լոյս և 'ի վ՜ն միա": Զ անձինս": Ողորմեաց մեզ":

Աղօթք.

Զ գեցն մեզ տ՜ր ա՜ծ մեր զէն արդարութե զօրաւոր և յաղթող լինել

ընդդէմ սատանայական պատերազմաց. և զամ հրեղէն նետս նր շիջուցանելով՝ անկասկած լիցուք յիրաց խաւարային գնացից, ՚ի գայթակղութէ դիւէն ՚ի հասարակ աւուր.

Եւ զգաստասցուք վայելչական տուընջեամբս՝ առաքինութբ կացցուք ՚ի փրկութի անձանց մերոց, ՚ի պատիւ և ՚ի փառս սրբոյ երրորդութեանդ. այժմ և՛՛.

Խաղաղութեան աղօթքն ։

Երկնաւոր խաղաղութբ քով պարգևս պէտս պահեա՛ զանձինս մեր որ զօրութեց. վն զի դու ես ամ խաղաղութի, և բաց ՚ի քէն զայլ ոք ո՛չ գիտեմք, և զանուն քո ամենազօր կարդամք յօգնականութի անձանց մերոց. Նայեա՛ց յերկրպագութիս մեր, և ուսո՛ մեզ առնել զարդարութի ճշմարտութե.

Եւ գոհութբ փառաւորեսցուք, զհայր և զորդի և զսբ հոգին՛՛.

Սաղ

(Աղօթամատոյց ի լուսաւորչէն)

Աղօթք.

Տ՟ր մի՛ յիշեր զմեղս մեր զառաջինս. վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութիւն քո զի աղքատացաք յոյժ։ Օգնեա՛ մեզ ա՟ծ փրկիչ մեր վ՟ս փառաց անուան քո։ Տ՟ր փրկեա՛ զմեզ և քաւեա՛ զմեղս մեր վ՟ս անուան քո։

Քարոզ.

Վ՟ս հիւանդաց և ա՟մ վշտացելոց"։

Մաղթ.

Փարատեցո՛ զցաւս և բժշկեա՛ զհի"։

Հայր մեր որ յեր"։

ՅԱՂՕԹԱՄԱՏԵՆԷ ԳՐՈՑ ՈՂԲՈՑՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅ։

՚Ի խորոց սրտից խօսք՝ ընդ ա՟յ.

Տ՟ր ա՟ր գթութեանց և ա՟ծ ողորմութեանց. անուն մեծութեան. ձայն ահաւորութեան. կոչումն սաստկութեան. լոյս անհասութեան. բարբառ դողութեան. ճչումն հիացման. յուսադրութիւն բարերարութեան ամենողորմ քաղցրութեան։ Յորմէ երկուցեալ սասանին ա՟մ ընտանիք եղելոց. ՚ի քո սպառնալեաց ահի-պակուցման՝ սաւառնին սերոբէք. ամփո-

փին

փին քերոբէք • պարուրին պայրք լուսակեր-
պից • երկնչին հիացմամբ բոլոր պետու-
թիւք վերնոցն • Նոյնք ցնծան դողութբ մե-
ծաւ 'ի մի Նաւակատիս բերկրութե • զար-
հուրին դեւք • ընկրկին չարութեցն գունդք •
պակասին խաւարասիրացն հոգիք • անդն-
դոց մատնին հրեշտակք օտարին ։ Կայծին
Նշանաւ խաչին՝ յարձակմունք դիմամար-
տին • փակին 'ի սատրին բռնատի՝ քինաւոր
ամաղեկացիքն • անխզելի հանդուցիւք պա-
շարին խումբք հակառակորդին • արգելին
անզերծ զընդանաւ՝ մահազինացն կա-
շառք , այնդին 'ի մետաղս ահեղ հրամա-
Նիդ՝ այսականացն գումարք • պապանձին
կարկեալ՝ ընդդիմաբանիցն դասակցու-
թիւք • պարուանդին հիւծմամբ կորըս-
տեան՝ աներևութիցն ժողովք • անլուծ
շղթայիւք նեղին՝ աւաքելութիւք դերա-
քրիստոսին ։

Ահա կարկառեմ մատամբք ձեռին ըղ-
տեառնագրութ Նշանիդ 'ի ժամ գիշե-
րիս , որ ոչ մ'թանաս խաւարաւ անդիտու-
թե՝ ամենալին տեսականութի , քան թէ 'ի
լոյս անմատոյց հանդուցեալ բնակես ։
Ինկալ զաղաչողս փոանդաւոր գոհաբան՝
ընդ պահպանութ թևոց հզօրիդ • փրկեա՛
'ի ցնորից՝ եկամուտ պղտորութեց • սուրբ

արա

որա զզգայարան հայելեաց՝ սրտիս նկատ
մանց. ամրացն փայտիւդ կենաց՝ 'ի տխրա
կան անրջոց. արեամբ քո սրսկեա՝ զշրջար
կուն կայից. զհեստ եղումնիցն՝ կաթ
ուածով կենարար կողիդ դծագրեա. եր
դոցն պահպանարան՝ քառակերպիդ ձևա
կերպուն եղիցի. հանդէպ տեսուն աչացս
ամբարձման՝ փրկականդ քո կրից խոր
հուրդ առ դիցի. ընդ բարաւոր յարկիս՝
չարչարանաց քոց գործի հաստիցի. զծա
ւալդ օրհնութե՝ հաւատք յուսոյ իմոյ կա
խեսցի: Մ.րգե՛լ տ՛ր սովաւ զաստակիչն
հոգւոց. մոցէ անխափան՝ պաշտպանն
լուսոյ. և ընդ սաստիկ ծանրութե ցաւոցս՝
և զբեռն պարտեացս թեթևացն, զոր 'ի
լռարանի մտացս ամփոփման մահձացս ան
կողնի՝ ուշաբերեալ զյուսահատութեցն
դառն պտղոցն՝ խոստովանիմ ամենազի
տիդ զանհամար մասունս գործոց չարա
չար անօրէնութեցս:

Զանգն զվաստակեալս 'ի բազմածուփս
աշխատութե. բարձ զատադնոյ տարա
կուսանաց ոգւոյս կործանմանս, զդառնու
թին ընդ վշտացն. զհեծութին ընդ կա
րեացն. զանձկութին ընդ թշուառութեցն.
զհառաչմունսն ընդ խորտակմանցն. զբե
կութիան ընդ ապշութեցն. զթմբրութին

ընդ

ընդ շրտմանցն · զարբեցուԹին ընդ քիմա_
րուեցն · զԹերամտուԹին ընդ խելագարու
Թեցն · զսատառումն սրտին , և զհրայրին ջեր_
մուԹի աղուծական ախտին ։ ( )ժանդամկ
լեր ակարուն բազմատխուրս տարտամու
Թե , բարեգործ աջովդ շնորհի · ձեռամբդ
նորոգողի · մատամբդ կենսաբաշխի · փա_
ռօքդ մշտափայլի · յարակայուԹբ անեղծի ·
երեսօքդ զուարԹականի · խոկուԹբ եւդ
պաշտելի · բարձրուԹեդ երկրպագելի ։
Հատո՛ պչարաչար հեծուԹի կորստականս
խեղդման , զնոր գխատ շարին · զհին խար_
դախուԹի բանսարկուին · զօտար ազդեց
մունս՝ 'ի մահ կրԹողին · զանյարմարական
երեւուԹս՝ հանապազորդեան եղեռնագոր
ծին · զառ աչս ճմլադրուԹին դժնդակ
դիւին · զողորմական բոցաշնչուԹի ձգօղ
կախարդին ։ Պահեա՛ 'ի տեղւոջ հանգըս
տեան մեռօրինակ այսր դադարման , յա_
ներեւոյԹ մտածուեց · 'ի մտանաւոր սխա_
լուեց · 'ի մեծագոյն գայԹակղուեց · 'ի
փոքրագոյն ոտնառուեց · 'ի խաբեբայ
չար ձանձրուեց ։ Հեռացո՛ զանհանդեպ
մտածուԹին 'ի զգայուեց ծառայիս յան_
ցաւորս · զկիրս բարելիս · զվարս Թշնա_
մանելիս · զդիպուածս պատկառելիս · ըզ_
հեստ վրխպելիս · զպատիրս ձաղելիս ·

զխոր

զխորհուրդս անդամնելիս. զաւելաւրանու-
թիւ նշկահելիս։ Ընդ սխալ հոգւոյ և ան-
շաղախ մարմնով զաղաւթնեալս 'ի քեզ
հանդերձեալ, 'ի շնչմանէ հողմոց. 'ի զարկ
մանէ բռնութեց. 'ի բախմանէ փոթորկաց.
'ի յոստմանէ մրրկաց. 'ի յարձակմանէ
գազանաց։ Ի կափման աչացս՝ հայեց-
ուած սրտիս մի սառներոյցի, այլ՝ զուար-
թացի պայծառացի փայլեցացի՝ ընդ
քեզ փայլեսցի՝ ո՛ր յո՛ քո՛, լուսաւոր
վառմամբ անշիջանելեաւ։ Բանիւ քո սըր
բեա՛ զպատսպարանս բազմականիս՝ 'ի խռ-
րամանկութեց. 'ի զբաղմանց. 'ի քո առե-
լի յիշատակաց. 'ի վերնամարտ մտած-
մանց. 'ի քրքեական մորմոսութեց. 'ի տխրա-
նենգ անշնորհութեց. յաստուածընդդէմ
հերձուածութեց։ Կանգնիք վերնայնոցդ՝
վերակացու ինձ լիցիս, պետութիւնք, իշխա-
նութիւնք. զօրաւորօքն անյաղթականաց՝
մաքուր մատակարարաց՝ որք ածութեդ.
առաքեալքն՝ աւետեաց աւետարանաւն.
մարգարէքն՝ կատակարանօքն. մաղթանք
երջանկացն՝ 'ի կատարածի աւուրն ըն-
ծայեալ։ Սրովբէք նորհեցից երկիւղիւ ըս
քեզ՝ տրամութ, և զարթեայց շնորհօք
քո՝ կրկին ուրախութ. եթէ մհատութ
ննջեցից, յարեայց դարձեալ հոգևորա-

 կան

կան բերկրութ̃ . եթէ ընկողմնեցայց մե-ղանօք, կանգնեցայց վերստին զատեալ 'ի խղճէ անաղտ ամբծութ̃ :

Լուր խնդրուածոց ամենահաստատ ձայնիս հեծութ̃՝ միայն բազմագութ, բարեխօսութ̃ սբ̃յ ա̃ծածնիդ, և ա̃մ արդարոց, և նահատակաց ընտրելոց :

Լու քեզ փառք յամենեցունց՝ խմոյս գոչ-մամբ վերառաքեցեալ որբոյք զուարթ-նոցն անմահականաց դասուց՝ 'ի գովեստ հօր քոյ ա̃յ մերոյ, և հոգւոյդ սբ̃յ ընա-ւից հաստողի և նորոգողի, յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Гос. Публ. Библиотека
ՀՍՍՀ-ССРА,
им. А. Мясникян